

**A LAUNAI MIKLÓS REFORMÁTUS
ÁLTALÁNOS ISKOLA,
ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA
ÉS
MŰVÉSZETI SZAKGIMNÁZIUM**

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

SZÉKHELY: 2544 NESZMÉLY, PETŐFI SÁNDOR UTCA 10.

OM AZONOSÍTÓ: 201695

2020.

Mottónk és vezérigénk:

„Amit az iskolának el kell végeznie elsősorban az, hogy megtaníttassa velünk, hogyan kell tanulni, hogy felkeltse a tudás utáni étvágyunkat, hogy megtanítson bennünket, a jól végzett munka örömeire, az alkotás izgalmára, hogy megtanítson arra, hogy szeressük, amit csinálunk és arra, hogy segítsen megtalálni azt, amit szeretünk csinálni.”
(Szentgyörgyi Albert)

"Hasonlít a mennyek országa a mustármaghoz, amelyet fog az ember és szántóföldjébe vet. Ez kisebb ugyan minden magnál, de amikor felnő, nagyobb minden veteményénél" (Mt 13,31-33).

*„Tudománnyal megtölteni nem elegendő az elmét,
nevelni kell szépre, jóra a diáknak TESTÉT-LELKÉT”*
/Szegedi Kis István/

A LAUNAI MIKLÓS REFORMÁTUS ÁLTALÁNOS ISKOLA, ALAPFOKÚ MŰVÉSZETOKTATÁSI ISKOLA ÉS MŰVÉSZETI SZAKGIMNÁZIUM KÜLDETÉSNYILATKOZATA

„A jó földbe vetett mag: azok, akik hallgatják az Igét, befogadják, és az egyik harmincannyi, a másik hatvanannyi, némelyik pedig százannyi termést hoz.” Márk, 4,20.

A Launai Református Iskola célja és feladata a Református Köznevelési törvényben rögzítettek alapján, hogy tanulóit gondolkodó, művelt, jellemes keresztyén emberekké, az egyetemes emberi értékek tisztelőivé, a magyar haza és nemzet hűséges és áldozatkész, alkotó polgáraivá formálja, akik mindenkor készek az örökölt és a jelenkori kultúra valódi értékeit befogadni, gyarapítani, közvetíteni és továbbadni; református tanulóit egyházunk hitvalló tagjaivá, nem református tanulóit vallásuk szabad gyakorlásának biztosítása mellett saját felekezetük és a Református Egyház értékeinek megbecsülésére nevelje. Mindezek megvalósítása egyházunk oktatási intézményeinek évszázadok során kialakult hitbeli és tudásbeli örökségére, valamint pedagógiai kultúrájára épül, és azt fejleszti tovább.

Hiszünk abban, hogy a Launai az az iskola, amelyben a tanárok Isten dicsőségére élve, a szeretet, a tisztelet, a bizalom és barátság légkörében tanítványaikat elvezethetik az igazság megismerésére. Ezért a nevelőtestület úgy végzi szolgálatát, hogy a tanítványaik és egymás sikerei által nyomot hagyjanak világban, művészeti alkotásaikkal Isten dicsőségére legyenek.

Tartalomjegyzék

I. rész: Nevelési program.....	7
1. Bevezető	7
2. Az iskola épületei, berendezései, tárgyi feltételek	9
2.1. Fő épület.....	9
2.2. Művelődési ház	9
2.3. Süttői iskola – művészeti oktatás	10
2.4. Neszmélyi Református Egyházközség gyülekezeti terem (Neszmély, Fő út 171.).....	10
2,5 Fő utca 185. Szaktantermek	10
3. Iskolánk pedagógiai alapelvei.....	10
3.1. Pedagógiai célkitűzéseink, feladataink	11
3.2 Célkitűzéseink:	11
3.3. Iskolánk feladatai:	12
3.3.1. Általános Iskola	12
3.3.2. Alapfokú művészeti iskola	15
3.3. 3. Művészeti szakgimnázium	19
3.3.3.1. Képző-és iparművészeti tagozat	19
3.4. Az iskola személyiség és közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatai.....	20
4. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	22
5. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink.....	24
6. A pedagógus helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai	28
6.1. Tanárok feladatai	28
6.1.1. Tanórai kötelezettségeiken kívüli feladatok	28
6.2. Az osztályfőnök feladatkörébe tartozó főbb tennivalók	29
7. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység.....	30
7.1. A sajátos nevelést igénylő tanulók	30
7.2. A tanulási, beilleszkedési és magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység.....	34
8. A szülő, tanuló, pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái.....	35
9. A képzés rendje, az iskola tanulói és tanulócsoportjai.....	37
9.1. Általános iskola.....	37
9.1.1 Felnőtt általános iskolai oktatás	39
9.2. Alapfokú művészeti oktatás.....	39
9.3. Szakgimnázium.....	39

9.4. A képzések kimenetei	39
10. A tanulmányok alatti vizsgák	40
10.1 A vizsgaszabályzat célja:.....	40
10.2. A tanulmányok alatti vizsgák célja:.....	40
10.3. Általános szabályok.....	40
10.4. Osztályozó vizsga:.....	41
10.5. Különbözeti vizsga:	42
10.6. Javítóvizsga:	42
10.7. Pótló vizsga.....	42
10.8. Független bizottság előtt zajló vizsga:	42
10.9. Tanulmányok alatti vizsgák szervezésének legfontosabb alapelvei:.....	42
10.9.1. A vizsgaszabályzat célja:.....	43
10.9. 2. A tanulmányok alatti vizsgák célja:.....	43
10.9. 3. Általános szabályok.....	43
10.9. 4. Osztályozó vizsga:.....	44
10.9.5. Különbözeti vizsga:	44
10.9. 6. Összegző-rendszerező vizsga:	45
10.9. 7. Javítóvizsga:.....	45
10. 9. 8. Pótló vizsga.....	45
10.9. 9. Független bizottság előtt zajló vizsga:	45
10.9.10. Tanulmányok alatti vizsgák szervezésének legfontosabb alapelvei:.....	46
10.9.11. Írásbeli vizsgák általános szabályai:.....	46
10.9. 12. A szóbeli vizsga általános szabályai:.....	47
10.9.13. Gyakorlati vizsga általános szabályai:.....	47
10.9.14. Az egyes vizsgatárgyak részei, követelményei és értékelési rendje:.....	47
11. A tanulók felvételének, átvételének szabályai	48
11.1. Jelentkezés és felvétel	48
11.1.1. Az általános iskolánkba	48
11.1.2. Felvétel a művészeti szakgimnáziumba és a szakképzésbe	49
11.1.3 Az alapfokú művészetoktatásba.....	51
11.2. Kiiratkozás és távozás az iskolából.....	51
12. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje	52

13. Gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenység.....	53
14. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának iskolai terve	55
II. rész: Helyi tanterv.....	56
1.1. Az iskolában tanított tantárgyak rendszere.....	57
1.2 A választott kerettantervi órahálók.....	59
1.2.1. Óraterv - Alsó tagozat 2013/2014-es tanévtől felmenő rendszerű bevezetéssel.....	60
1.2.2. Óraterv - Felső tagozat 2013/2014-es tanévtől felmenő rendszerben.....	62
1.2.3. Alapfokú művészoktatás órahálója.....	63
1.2.4. Szakgimnázium órahálója.....	
1.3 Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei.....	68
1.4 A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása	69
1.4.1. Választott kerettantervek megnevezése.....	69
1.4.2. Választott kerettanternv által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások	70
1.5 Mindennapos testnevelés	70
1.6 A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai	71
1.7. Az érettségi vizsga	72
1.7.2. A középszintű érettségi vizsga kötelező és választható tantárgyai.....	72
1.7.2. A középszintű érettségi vizsga témakörei	73
1.7.3. Az emeltszintű érettségi vizsga	185
1.8. Projektoktatás.....	185
1.9. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	187
1.10. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái (általános és középiskola)	192
1.11. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása	198
1.12. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei	199
1.13. A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek	199
1.14. Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei.....	200
1.15. A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei	205
1.16. A nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok megvalósítása az intézményben.....	206
III. rész: Szakmai program	211
1. Grafika.....	212
2. A pedagógiai program felülvizsgálata, módosítása.....	214
3. Nyilvánosság biztosítása.....	214
4. Felhasznált jogszabályok:	215
5. Mellékletek.....	215

6. Függelék	<i>Hiba! A könyvjelző nem létezik.</i>
7. Legitimáció	216

I. rész: Nevelési program

1. Bevezető

Az iskola rövid története

Az 1948-as államosításig református és katolikus egyházi iskolák működtek Neszmélyen. A református egyház a XVI. századtól lehet jelen. Az 1600-as évektől kezdve feljegyezték a református prédikátorok nevét és szolgálati idejét. Köztük található a gályarabságra hurcolt 40 prédikátor egyike, Sülye Komáromi István. A református felekezet tanítása tehát közel egyidős a neszmélyi egyházzal. Az „oskoláról” egy 1772. évi bejegyzésben esik először szó, miszerint: „Építettet pedig az oskola 1771. évben Anda Ferenc bíróságában a Tekintetes Nagyságos Vármegye engedelméből. Volt az Eklézsia adós Tatai Tankó Jánosnak. Az oskola ezen építettet, melyet kifizettem.” Ezt a feljegyzést a prédikátorok felsorolásával együtt Beretzki Márton tette az egyház História Domusába.

A római katolikus vallásra utaló első adat 1714-ből származik, ekkor történik első említés egy kápolnáról, mely az akkori postamester Méltóságos Galstok János házi kápolnája volt. Ez helyettesítette a templomot 1894-ig, amikor elkészült a katolikus templom, a kápolnát pedig római katolikus iskolává alakították át. (1948 előtt a katolikus vallású szülők gyerekei Dunaalmásra jártak iskolába.) Ebben a kápolnából kialakított épületben folyt a katolikus vallású tanulók oktatása 1948-ig, majd ez az épület szolgált továbbra is tanteremként egészen az új iskola elkészültéig. Az 1948-as államosítás során a 8 osztályos tanításnak hiányoztak a személyi és tárgyi feltételei egyaránt. Az összevont osztályok kiküszöbölése miatt a 7.-8. osztályosok Dunaalmásra jártak. Az 1952/53-as tanévtől volt nyolcosztályos tanítás Neszmélyen. 1950-ig mint Állami Fiók Általános Iskola állt fenn a dunaalmási iskolával összekapcsolva. 1950-től önálló általános iskolaként működik.

A településen ekkor az oktatás még két helyen történt: az 1894-ben átalakított katolikus iskolában, amelyben két tantermet és egy tanári szobát hoztak létre, valamint az 1909-ben épített református iskolában, ahol két tantermet, és egy szolgálati lakást alakítottak ki. Egy új iskola építésére már 1949-ben is elhatározás született: „A népi szervek elhatározták, új 8 tantermes, tanítólakással, 1 tornateremmel, tanári szobával és egy altiszti lakással bíró új iskola építését.” (A tornaterem és a lakások azóta is, 20 év eltelte után is váratnak magukra.) 1953-ban a Községi Tanács egy három helyiségből álló épületet utalt ki az iskolának, így a tantermek száma lassan gyarapodott. De még így is délelőtt és délután váltakozva jártak a gyerekek iskolába. Délelőtt az alsó tagozat, délután a felső tagozat, majd fordítva. A tanítás feltételei fokozatosan javultak, és ha visszagondolunk a neszmélyi tanítás kezdeteire, 300 év távlatából igazán nincs miért szégyenkezniünk, inkább példát kell merítenünk őseink tetteiből, mivel ők a semmiből létrehoztak egy működő iskolát. Nekünk már „csak” tartalommal kell megtöltenünk.

Launai Miklós nevét 2005. április 15-én vette fel iskolánk. A névadó Nagy Lajos király nevelője volt, aki szolgálataiért Neszmélyt kapta birtokul.

A múlt bemutatása után látható, hogy iskolánk 2012. szeptember 1-jétől visszatért a neszmélyi oktatás gyökereihez, hagyományaihoz. Iskolánk új programjában újrafogalmaztuk alapelveinket, amellyel a keresztyén szellemiséghez csatlakozunk, és továbbra is valljuk, hogy a gyermek a legfőbb érték. Iskolánk minden dolgozója felvállalja, hogy legjobb tudása szerint megfeleljen ennek az elvárásnak.

A Református Egyháznak nagyok az elvárásai nemcsak velünk szemben, hanem általában az egyházi iskolákkal szemben. A régi iskolák keresztyén – általánosabban fogalmazva – vallásos világban működtek. Célunk egy új típusú régi iskola megteremtése. Új közegben, új módszerekkel kell adnunk azt a többletet, amit a református iskola jelenthet az oktatáson-nevelésen felül: a *hitre nevelés*. A hit ajándék, Isten ajándéka és ezt elfogadtatni gyerekekkel, tanárral, szülővel; a keresztyén

igazság lényegét kellő alázattal, okossággal és toleranciával beláttatni, ez az iskolánk legfontosabb feladata.

Pál apostol figyelmeztetését is szem előtt tartva – „*Mindent vizsgáljatok meg: a jót tartsátok meg*” – készítettük el Pedagógiai Programunkat.

Tudjuk, hogy a következtetés nem sokat ér szeretet nélkül, a szükségletekre való odafigyelés célt téveszt határozott erkölcsi iránymutatás nélkül, az értő figyelmet pedig feltétlenül ki kell egészíteni a követelmények és a szükséges korlátok egyértelmű felállításával.

Iskolánk nyitott. Nemcsak azokat kívánja befogadni, akik reformátusvallásúak, hanem azokat is, akik vállalják az iskola szellemiségét, akik a „Launais” családukba kívánnak tartozni.

Alapvetően megőrizzük régi iskolánk arculatát, s csak olyan programot vállalunk fel, amit a fenntartóval együtt teljesíteni is tudunk.

Nevelési célkitűzéseinket közösen kívánjuk megvalósítani a nevelőkkel, gyerekekkel, szülőkkel, fenntartóval.

Bízunk abban, hogy Pedagógiai Programunk célja és feladata egyértelmű azoknak is, akik bírálják, azoknak is akik benne dolgoznak. Mert az iskola munkáját a róla alkotott vélemény meghatározza:

- Ki tanít az iskolában – kiket tanít
- Hogyan tanít – milyen céllal tanít – mit tanít.

Hivatástudat, gyermekszeretet, elkötelezettség, szakmai színvonal a tanításban és egyszerűség, fegyelem, rend a nevelésben: „*Követelek tőled, mert becsüllek*”.

Szeretettel ajánlom e programot minden nevelőnek, szülőnek, diáknak, fenntartónak, megvalósításában hassa át munkánkat és mindennapjainkat az a feltétel nélküli szeretet, amit Pál apostol fogalmaz meg a Korinthusbeliekhez írt első levelében:

*„Ha embereknek vagy angyaloknak nyelvén szólok is,
szeretet pedig nincsen énbennem, olyanná lettem,
mint a zengő érc vagy pengő cimbalom.
És ha jövődőt tudok is mondani,
És minden titkot és minden tudományt ismerek is;
És ha egész hitem van is, úgyanynira, hogy hegyeket mozdíthatok ki helyükről,
Szeretet pedig nincsen énbennem, semmi vagyok.
A szeretet hosszútűrő, kegyes; a szeretet nem irigykedik,
A szeretet nem kérkedik, nem fuvalkodik fel.
Nem cselekszik éktelenül, nem keresi a maga hasznát,
nem gerjed haragra, nem rója fel a gonoszt.
Nem örül a hamisságnak, de együtt örül az igazsággal;
Mindent elfedez, mindent hiszen, mindent remél, mindent eltűr.
A szeretet soha el nem fogy.”*

Kívánjuk, hogy e program teljesítéséhez Isten adjon erőt mindnyájunknak, kísérje áldás munkánkat, s legyen békesség e házban, a Launai Miklós Református Iskola nagy családjában.

2. Az iskola épületei, berendezései, tárgyi feltételek

2.1. Fő épület

1991 óta folyik a tanítás ebben – az iskolák között páriát ritkító- gyönyörű épületben, amely Makovecz Imre tervei alapján, igen komoly állami támogatással és mérhetetlen társadalmi munkával épült. Bár a tervezés komplex, az iskola épületén kívül tornatermet, gondnoki lakást, politechnikai oktatótermet, iskolakertet, stb. tartalmaz, anyagi okokból eddig csak a főépület megvalósítására volt lehetőség. Épületünk tulajdonosa Neszmély Község Önkormányzata. Intézményünket együttműködési megállapodás alapján használati jog illeti meg.

Az iskola 11 tanteremmel rendelkezik. Minden osztálynak saját terme van, ezeken kívül az eszközigényesebb tantárgyak tanítására (rajz, technika) külön szaktantermünk van. Szertárral egybeépített előadóterem áll rendelkezésre a fizika és kémia tantárgyak tanításához. Az informatika tanításához szükséges számítógépes terem is felújításra került 2010 és 2011-ben összesen 15db új géppel áll a tanulók rendelkezésére.

A tantermek berendezése egyedi, az épület stílusával harmonizál. A berendezési tárgyak pl. az egyszemélyes tanulói asztalok az oktatási - nevelési folyamatot is segítik, mivel könnyen mozgathatóak, így a tantermek akár óráról-órára átrendezhetőek. Segítségükkel a pedagógusok gyorsan átszervezhetik a különböző haladási szintű csoportokat, és teret biztosíthatnak a mozgásos tevékenységekhez.

A tantermek felszereltsége kielégítő. A demonstrációs eszközöknek sem vagyunk híján, bővült projektoraink és hordozható számítógépeink száma is.

A testnevelés órákat, ha az időjárás engedi, az iskolához tartozó sportpályán tartjuk. Rossz idő esetén a Művelődési Házban. Ez az épület az iskolától kb. 5 percnire van.

Nem tettünk le a tornaterem megépítéséről sem, várjuk a megfelelő alkalmat, támogatást.

Az iskolában fellelhető helyiségek sorát a melegítő konyha, mosogató és az aulából paravánokkal leválasztott „szükség” ebédlő egészíti ki. Az ebédet a vállalkozóval között szerződéssel biztosítjuk, az uzsonnával és a tízóráival együtt.

A tárgyi feltételeket 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 2. számú melléklete tartalmazza valamennyi oktatási területünkhöz. Rövid és hosszú távú tervünk, hogy eszközeinket folyamatosan bővítsük, hogy teljes eszköztárral rendelkezünk, hiányaink pótlása, eszköztárunk fejlesztése fenntartói ütemezés alapján folyamatosan történik.

Taneszköz rendszerünket évről évre bővítjük. A kötelező taneszközöket a pedagógiai program helyi tanterve tartalmazza.

Épületünkben lévő iskolai és községi könyvtár 5 000 kötetes, számítógépes nyilvántartásának kiépítése, és a könyvek felvétele folyamatban van. Olvasótermét, számítógépeit, internetét az iskola diákjai is használják.

2.2. Művelődési ház

A művelődési házat Neszmély Község Önkormányzata biztosítja a testnevelés órák és az alapfokú művészeti oktatás számára. A parkettás nagy terem ugyan nem tornaterem méretű, de ahhoz elegendő, hogy amíg meg nem épül tornatermünk, addig helyet adjon a mozgásos tanórákhoz.

Bordásfal, tornapadok, zsámolyok, torna szőnyegek, kondigépek állnak a tanulók rendelkezésére. Iskolánktól való távolsága pár száz méter, az óráközi szünetekben könnyen megközelíthető.

Táncitanításra is megfelelő, mert egyik oldalán balett rúd és tükörfal biztosítja a tanítás és tanulás feltételeit.

2.3. Süttői iskola – művészeti oktatás

Alapfokú művészeti iskolánk telephelyeként működik. Pedagógusaink helyben tanítják a hangszeres zene iránt érdeklődő süttői tanulókat. Munkánkat együttműködési megállapodás alapján látjuk el, melyet az iskola igazgatójával és Süttő Község polgármesterével kötöttünk.

Az iskolában található művészeti szaktanteremben zongorán, gitáron, és rézfúvós hangszereken tanulnak a diákok, valamint szolfézs csoport is működik. A 4 éve tartó együttműködés eredményeként közös tanulóink rendszeres szereplői az iskolai és önkormányzati rendezvényeknek.

2.4. Neszmélyi Református Egyházközség gyülekezeti terem (Neszmély, Fő út 171.)

A Református Egyházközség tulajdonában lévő két tantermet az új iskola megépítése előtt tanteremként használták. A termék mellett vizesblokk is található. E formában tanteremként működhet. A művészeti szakgimnázium beindításához a 2012-2013-as tanévtől van szükség a tanterem használatára. A tanterem mellett lévő helységekben alakítottunk ki műhelyeket, melyek a grafika szakmai gyakorlat oktatásához elengedhetetlenek. A termék használatát a Neszmélyi Egyházközség biztosítja az iskola számára együttműködési megállapodás alapján.

2.5 Fő utca 185. Szaktantermek

2017. januárjában vásárolta fenntartónk az ingatlant szakmai termék kialakítására, iskolánk tanteremgondjainak enyhítésére. Két szaktantermet alakítottunk ki egy kézi grafikát és egy számítógépes grafika termet, valamint a mosdóhelységeket. Itt található a szobrász műhely is.

A megvásárolt ingatlanban további lehetőség adódik a grafikai szakma oktatási feltételeinek további fejlesztésére, illetve új szakma, a szobrász műhelyrendszerének kialakítására.

3. Iskolánk pedagógiai alapelvei

Jézus Krisztus missziói parancsa: „...tegyetek tanítványokká minden népeket...” (Máté 28/19) nem csupán az Egyháznak szól, hanem a családnak és az iskolának is. A gyermeket, adottságaival együtt Isten ajándékának tekintjük.

A református iskola keresztyén közösség. Jó lehetőség arra, hogy segítse a szülőket és a gyülekezeteket abban, hogy valóra válthassák a gyermek keresztelésekor tett ígéretüket, amely

szerint úgy nevelik és neveltetik őt, hogy ha majd felnőtt, ő maga önként tegyen vallást a Szentháromság Istenbe vetett hitéről.

Reformátusvallású diákjainkat jól képzett, jellemes, öntudatos, hitvalló magyar reformátusokká kívánjuk nevelni. A nem reformátusvallású diákjainkat pedig öntudatos magyar keresztyénekké. Lehetővé tesszük számukra saját vallásuk–felekezetük hitvallásainak megismerését, ugyanakkor elvárjuk tőlük a református értékek ismeretét és tiszteletét.

3.1. Pedagógiai célkitűzéseink, feladataink

3.2 Célkitűzéseink:

- Gondos alapozással megteremteni nevelteink fejlődésének lehetőségét.
 - Célunk a ránk bízott tanítványok fejlődését elősegíteni, minden eszközzel közreműködni abban, hogy megtalálják, betöltsék azt a helyet, amelynek elérésére, tehetségük készítetik őket.
- A nevelő és tanítói munka vezérelvei között első a szeretet. Ez tölti meg erővel az összes többi, a tanári tulajdonságokat és cselekedeteket egyaránt. Ennek fényében észre lehet venni azokat a kötelezettségeket, igényeket, amelyeket a növendékek támasztanak a tanárral szemben.
- Következő elv az igényesség, amely a szeretet egyik legmagasabb rendű megnyilvánulása. Igényesség önmagunkkal, azzal szemben amit cselekszünk, képviselünk és megtanítunk, s természetesen a tanítványokkal szemben is.
- Mindezekből fakad az állandó önképzés, a szaktárgy fejlődésének folyamatos követése, a tanítványok elé állított mérce állandó korrekciója.
- Törekvésünk, hogy iskolánkban olyan pedagógiai műhely alakuljon ki, amelynek minden tanár tagja, mestere a munkájának, becsüli a másik munkáját és szervesen a magáéhoz kapcsolja.
- Alapelvünk következetes érvényre juttatása, a tanári munka valamennyi területére való kiterjesztése, segítséget adhat minden olyan nevelési és szakmai probléma megoldásában, amellyel a tanár az iskolai tevékenysége során találkozhat.
- Iskolánk minden törekvésének célpontja a tanuló, akit szülei azért bíztak az iskolára, hogy sajátos eszközeivel működjön közre a gyermek erkölcsének szellemének és testének nevelésében, abban hogy a gyerekből becsületes, művelt és egészséges felnőtt váljék.
- Meglévő tárgyi körülményeinket célszerűen használjuk fel a feladatok megvalósításában.
- Iskolánk sajátos egyéniségével, figyelemre, bizalomra méltassa magát. A református iskolák hagyományai szerint, ezek a vonások: az elkötelezettség a közösséggel szemben /nemzet, egyház, család/ amelyekhez tartozunk, magas szakmai színvonal a tanításban, fegyelem, azaz rend a nevelésben.

Elkötelezettség, azaz hit, hazaszeretet és hűség jellemezze közösségünket: A hit amely közösségformáló erő is, elősegíti az egyház gyakorlati megerősödését.

Neveljünk magasan képzett, széleskörűen művelt embereket, akik majd gyülekezetük, környezetünk elkötelezett tagjai lesznek.

Fontos hazaszeretetünk, hovatartozásunk, értékeink tudata, azok megőrzése és ápolása. Felelősségünk és hűségünk erősítése szűkebb és tágabb közösségünk kötelékében. Megtanítani gyermekeinket az értékeinket őrizni, ápolni és együttműködésükkel gyarapítani.

Szakmai színvonal:

Iskolánknak a tanítás-tanulás folyamatában minden szellemi és anyagi erejével azon kell lennie, hogy növendékeit testben, lélekben és tudásban meggazdagodva bocsássa ki az iskolából. Olyan tanárok együttműködésével, akik birtokában vannak e gazdagságnak. Ki kell építenünk tanítványainkban az önálló ismeretszerzés, a tanulás igényét és képességét, a tehetségeknek segítséget kell adni a továbblépéshez, a gyengébbeknek lehetőséget a felzárkózáshoz.

Rendszeres, mindennapi munkavégzésre kell szoktatnunk tanítványainkat.

Az iskola tanárainak arra kell törekedniük, hogy saját munkájukat mindig egyenletesen magas színvonalon végezzék, szakmai ismereteiket állandóan bővítsék.

Rend, fegyelem

Az iskolában működő alaki /külső/ és lelki /belső/ rend építi és erősíti egymást.

Tanulók és dolgozók saját tisztaságuk mellett vigyáznak az épület és berendezési tárgyak épségére, tisztaságára, takarékos használatára.

- Az iskolai fegyelem megtartásának leghatékonyabb eszköze a tanári következetesség, a rendszeres ellenőrzés.

- A minden tekintetben kiszámítható iskolának tekintélye van a külvilág és saját maga előtt.

- A türelem, a szeretet és jámborság olyan erények, amelyeknek ápolása, példamutató gyakorlása valamennyiünk felelőssége.

- A hatékony fegyelmezés előfeltétele, hogy bölcs határokat állítsunk fel, amelyek megfelelnek az iskola célkitűzésének és a gyermekek fejlődési szintjének.

Ahhoz, hogy optimális tanulási feltételeket alakítsunk ki, egyértelmű elvárásokra van szükség, amelyeket következetesen be kell tartatnunk.

3.3. Iskolánk feladatai:

Imádsággal, igényes nevelő-oktató munkával, a magyar református iskolák hagyományainak, a keresztyén közösség nevelőerejének, a legfejlettebb tudományos és technikai eredményeknek, eszközöknek, valamint a családokkal és a gyülekezetekkel kiépített gyümölcsöző kapcsolatoknak a felhasználásával a lehető legtöbbet tegye meg azért, hogy minden növendéke fel tudja mutatni azokat a képességeit, amelyeket csak ő maga kapott a Teremtőtől.

Iskolánk többcélú összetett intézmény. Református iskolánkba várjuk a neszmeilyi gyermekeken kívül a közelben lakó református, illetve más felekezeti tanulókat is valamint határainkon kívül élő diákokat is.

3.3.1. Általános Iskola

Iskolánk újonnan alapított, de 1771 óta működő iskola. Eddigi hagyományaink, nevelési-oktatási filozófiánk vállalható a jövőben is, keresztyén alapokra helyezve.

Iskolánk egyik alapelve:

„Boldog ember az, aki megtalálja a bölcsességet, és az az ember, aki értelmet kap. Mert több haszna van ennek, mint ezüstnek és nagyobb jövedelme, mint a színarany.” (Példabeszédek 3:13-14)

Pedagógiai céljaink és feladataink

Mi az iskolában szolgáló pedagógusok arra vállalkozunk, hogy oktató-nevelő munkánkkal az Evangélium tanításában kifejezett értékeket diákjaink egész életében meghatározó elvekké alakítsuk.

Értékeink:

- az ember Istentől kapott rendeltetésének tudata;
- az egyén fizikai és értelmi képességeinek fejlesztése annak érdekében, hogy rendeltetését betöltse;
- az ember közösségi életét szabályozó erkölcsi értékek megvalósítására való képesség: Isten- és emberszeretet, az emberi élet védelme, igazság és igazságosság;
- az emberi hivatás elkötelezett vállalása a családban, az Egyházban és a hazában;
- az evangéliumi normák által szabályozott emberi szabadság védelme és megtartása;
- az emberek és a népek közti kapcsolatban a szolidaritás és a béke szolgálata.

A hatékony pedagógiai folyamat érdekében:

- arra törekszünk, hogy tanulóink megismerjék, tiszteljék és szeressék hazánk kulturális örökségét és nemzeti hagyományait, s azokat képességeikhez mértén gazdagítsák;
- tanulóinkkal megismertetjük az önálló tanulás és az önképzés hatékony módszereit;
- törekszünk a diákok kreatív, az igazságok felfedezésére irányuló képességeinek kibontakoztatására;
- olyan tanítási módszereket alkalmazunk, amelyek hozzásegítik tanulóinkat az életkori sajátosságaiknak megfelelő önálló gondolkodáshoz, tanuláshoz és kritikai képességeik kifejlesztéséhez és amelyek segítségével - figyelemmel az egyes tanulók képességeire - az általunk közvetített tananyagot a diákok el tudják sajátítani az alkalmazási készség szintjén;
- az iskolát befejező növendékeinket segítjük, hogy megismerjék és választani tudjanak a képességeiknek megfelelő továbbtanulási- és munkalehetőségek között.

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek:

- a pedagógus a tanuló képességei szerint differenciál a tanítási órákon és napközis foglalkozásokon
- az indulási hátrányokkal küzdőknek korrepetálást biztosítunk
- szorgalmazzuk a tanulók családjainak együttműködésével az emberi és keresztyéni értékek elsajátítását, figyelve a nyílt és kiegyensúlyozott személyiség kibontakoztatására;
- igyekszünk kibontakoztatni bennük a közösségteremtő erőt az emberek és az események megértésének kialakításával;
- gyakoroltatjuk a szolidaritás gondolatát a lemondás és az önzetlen segítségadás alkalmával;
- különös gondot fordítunk a mások iránti tisztelet és a nemes célokért való együttműködési készség kialakítására a dialógus, a szolgálatkészség és a kulturált társadalmi érintkezés formáinak gyakorlásával;
- szorgalmazzuk a társadalmi és gazdasági élet törvényeinek fokozatos megismertetését a társadalom különböző rétegeinek hiteles bemutatásával;
- már az iskola életében felkészítjük a tanulókat a közéleti felelősségre;
- szakszerű segítséget veszünk igénybe a sérült és a nehezen beilleszkedő tanulók nevelésében;
- külön gondot fordítunk a tervszerű, rendszeres tehetséggondozásra.
- a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében az intézményvezető és a pedagógus munkáját iskolánkban gyermek- és ifjúságvédelmi felelős segíti.
- ha pedagógiai eszközökkel nem tudjuk megoldani a tanulókat veszélyeztető problémákat, segítséget kérünk a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó intézményektől és határoktól. (Gyermekjóléti Szolgálat, Nevelési Tanácsadó, Családsegítő Központ)

A szociális hátrány nem akadályozhatja a gyermekek eredményes tanulmányi fejlődését, munkáját. Enyhítése az iskola minden nevelőjének feladata.

A vallásos és erkölcsi nevelés formái:

- tevékenységünk minden szintjén a szeretet és összetartozás légkörének kialakításán fáradozunk az iskolában;
- a református iskola sajátos küldetésének megfelelően biztosítjuk, hogy a tanulók szilárd és kiegyensúlyozott hitbeli ismeretekhez jussanak a rendszeres és módszeres tanórai hitoktatásban;
- segítjük a növendékek korának megfelelően a hit kibontakozását, az istentiszteleti és más hitéleti alkalmak megszerettetését, és ezáltal az Istennel való mélyebb kapcsolat kialakulását;
- fontosnak tartjuk a vallási ünnepeinken való részvételt és azok méltó megünneplését;
- megteremtjük a tanítás előtti imádság, a hétkezdő áhítat, valamint a többi hitéleti alkalom lehetőségét (evangelizációk, csendes napok, bibliaórák, stb.)
- előmozdítjuk a gyülekezeti közösségekkel való kapcsolatot;
- a hitoktató (lelkész) kitüntető felelőssége az iskola református keresztyén szellemiségének és erkölcsiségének előmozdítása.

Az esztétikai nevelés révén:

- megismertetjük az emberi környezet esztétikumának kialakítását a lakásban, az iskolában, közvetlen környezetünkben;
- szabatos fogalmazásra, szépíráásra, igényes és gondos munkára;
- felszereléseik gondozására, rendben tartására és megbecsülésére;
- a természet és a környezet megbecsülésére és védelmére;
- ízléses és egyszerű öltözködésre és gondozott, ápoltság megjelenésre nevelünk.

A tehetség, képesség kibontakozását segítő tevékenység

Iskolánk alapvető feladatának tekinti a minden tanulóra kiterjedő képességfejlesztést, s ez a kitartó, lelkiismeretes munka lehet alapja a tehetséggondozásnak.

A tehetség legfontosabb összetevői:

- értelmi és érzelmi intelligencia,
- fejlett képességek (általános, speciális),
- a kreativitás magas szintje,
- a korának megfelelően fejlett személyiség,
- a motivációs tényezők (a feladat iránti erős elkötelezettség, pozitív környezeti hatások).

A tehetséggondozás, képességfejlesztés formái iskolánkban:

- szakkörök
- egyéni foglalkozás
- egyéni fejlesztő foglalkozás

Pedagógiai céljaink

- Alapvető célunk a személyiség sokoldalú fejlesztése, egészséges életmód, életvitel kialakítása
- Hangsúlyt fektetünk nemzeti kultúránk értékeinek megismertetésére Nemzeti ünnepeken rendszeresen műsort adunk a faluközösségnek is.
- Iskolánk a lakosság felé nyitott, lakóközösségünk életéből részt vállalunk, az iskolával szemben jelentkező igényeket figyelembe vesszük.
- Tegyük képessé tanulóinkat az önálló ismeretszerzésre
- A szükséges készségek, képességek, jártasságok megszerzése

- A gyermekeket felkészítjük a modern információhordozók használatára
- Az alapkészségek megszilárdítása érdekében az évfolyam tantárgyi anyagának rugalmas átcsoportosítása lehetséges
- Az indulási hátrányok csökkentése az esélyegyenlőség biztosítása érdekében - egyéni bánásmód
- Felzárkóztatás - tehetséggondozás
- Egészséges versenyszellem a kapott talentumok szerint
- A tanulók pályaválasztásának segítése
- A munkaközösségek a szaktárgyi feladataikat a munkatervükben határozhatják meg
- Egyéni, hatékony tanulási módszer kialakítása
- Fontosnak tartjuk kiemelni azt, hogy az oktató munka nem pusztán értelmi nevelés, hiszen a tanítási órákon nem csupán intellektuálisan fejlesztjük tanulóinkat, hanem etikai, esztétikai stb. vonatkozásban is neveljük őket.
- Alapvető célunk a személyiség sokoldalú fejlesztése; egészséges életmód, életvitel kialakítása.
- Hangsúlyt fektetünk nemzeti kultúránk értékeinek megismertetésére.
- Kiemelt feladatunk tanulóink önálló ismeretszerzésre és önértékelésre való felkészítése, azaz képes legyen a diák reálisan értékelni saját tudását, felkészültségét. Ennek egyik legfontosabb lépése, hogy „tanítsuk meg tanulni”, vagyis sajátíttassuk el vele a hatékony tanulási módszereket.
- Az ismeretek megszerzése során a tanulóknak legyen módjuk kérdéseik felvetésére. Meg kell tanítani őket az alapos, kritikus megfigyelésre, problémák meglátására, valamint a problémamegoldó gondolkodás elsajátítására. Adjunk alkalmat a felfedezés örömeire is. Tanítsuk meg őket eltérő ismeretek, vélemények szembesítésére, álláspontok tárgyilagos megvédésére. Nem utolsósorban fel kell készítenünk tanulóinkat a modern információhordozók használatára.

3.3.2. Alapfokú művészeti iskola

A köznevelési törvény meghatározza az alapfokú művészeti iskola feladatát

„16. § (1) Az alapfokú művészeti iskola feladata, hogy kibontakoztassa a művészi képességeket, fejlessze a művészi tehetségeket, igény esetén felkészítsen szakirányú továbbtanulásra.

(2) Az alapfokú művészeti iskolának legalább hat és legfeljebb tizenkettő évfolyama van, amelynek keretei között az oktatás előképző, alapfokú és továbbképző évfolyamokon, zeneművészet, képző- és iparművészet, báb- és színművészet, táncművészet ágakban folyhat. A tanuló az utolsó alapfokú évfolyam befejezését követően művészeti alapvizsgát, az utolsó továbbképző évfolyam elvégzését követően pedig művészeti záróvizsgát tehet.

(3) Az állami fenntartású és az állami feladatellátásban részt vevő alapfokú művészeti iskolában heti hat tanórai foglalkozás biztosított térítési díj ellenében a főtárgy gyakorlatának és elméletének elsajátításához, valamint tanévenkénti egy meghallgatás és egy művészi előadás, továbbá e szolgáltatások körében az iskola létesítményeinek, felszereléseinek használata.”

Klasszikus zene

Akkordikus tanszak: - gitár,

Billentyűs tanszak: - zongora

Zeneismeret tanszak: - szolfézs (kötelező), zenetörténet-zeneirodalom Fafúvós: furulya, fuvola, klarinét

Fúvós: rézfúvós

Ütős tanszak: ritmus és dallamhangszerek

Kötelező vagy kötelezően választható tantárgyak: szolfézs, zenekar, kórus

Az alapfokú művészeti iskola egyike a közoktatás azon színtereinek, ahol a nevelés hatékonyságának függvényében érték keletkezik. Ez az érték a művészeti oktatás képességfejlesztő és értékközvetítő, speciális tehetséggondozó és személyiségfejlesztő hatásában rejlik. A művészeti nevelés az általános nevelésnek fontos része, azonban figyelembe kell venni, hogy a művészeti iskolai növendékek legnagyobb része nem lesz hivatásos művész, hanem a jó nevelőmunka alapján a művészeteket szerető és értő egyén. Az iskolai munka során a művészetek megkedveltetése az elsődleges feladat. A szülők, a gyermekek, mielőtt igénybe vennék az iskola szolgáltatásait, informálódnak arról, milyen pozitív vagy negatív jellemzői vannak az adott intézménynek. Lényeges elvárásuk, hogy harmonikus, nyugodt intézményi környezetben, jó hangulatban tanulhasson gyermekük.

Legtöbbjük a művészeti nevelés jótékony emocionális, esztétikai nevelő hatása miatt írhatja be a gyermekét, bízva az érzelmi nevelés személyiségfejlesztő, jellemformáló hatásában. A művészeti oktatás-nevelés, a piaci igényeket, elvárásokat jól felmérő művészeti iskolának abban kell jeleskednie, hogy a zárkózott gyermekekből kioldja a rossz hangulatot, feloldja zárkózottságukat, az aktív művészeti neveléssel örömet, és sikerélményt nyújtson számukra. Olyan tanulási klímát kell, hogy biztosítson az intézmény minden pedagógusa a tanulók számára, ami nyugalmat, kiegyensúlyozottságot, szeretetteljes légkört árasztson. A kiemelkedően tehetséges tanulók esetében, vagy azoknál, akik művészeti pályára készülnek, külön figyelmet fordítunk.

A művészeti pedagógiánk alapelvei, céljai, feladatai

Intézményünk valamennyi művészeti ág iránt érdeklődő számára biztosítja készségeik, képességeik fejlesztését. Az alapfokú művészeti iskola olyan fejlesztőpedagógiát képvisel, amelyben a hangsúly a meghatározott képességfejlesztésen van. A tananyag eszköz, a tanulók értelmi, érzelmi kifejezőképességeinek fejlesztésében. A művészetoktatás a készség és képességfejlesztést, az ismeretgazdagítást a személyiségformálás az erkölcsi és esztétikai nevelés eszközeként kezeli, követelményeit a gyermek életkori fejlődési jellemzőihez igazítja. A nevelés két alapvető tényezője: a pedagógus és a növendék egyenrangú félként vesz részt a folyamatban, közöttük aktív kölcsönhatás van.

A nevelő vezető, irányító, kezdeményező szerepe érvényesül a pedagógiai légkör kialakításában, a növendék aktivitásának kibontakozásában, tevékenységük megszervezésében, személyiségük fejlesztésében.

Alkotó pedagógiai klíma megvalósítására törekszünk, melynek jellemzői egyfelől az igényesség, másrészt a növendékek jogainak, emberi méltóságának tiszteletben tartása, a velük szemben megnyilvánuló pedagógiai tapintat, bizalom, megértés, türelem, igazságosság.

Minden tanulónak biztosítjuk az egyéni adottságai, képessége és tehetsége szerint az önmegvalósítás lehetőségét.

A harmonikus személyiségfejlődés érdekében a gondolkodási képességeket, az érzelmi-akarati jellemzőket, a testi és lelki egészséget egyaránt gondozzuk.

A tehetségek fejlesztését kiemelten kezeljük, a kreatív képességek kialakításához pozitív környezeti hatásokat (motivációs tényezőket: kíváncsiság, érdeklődés, tudásvágy, szorgalom, kitartás, becsvágy) biztosítunk.

A kommunikációs- és viselkedéskultúra elsajátításával kialakítjuk a tárgyi és személyes világunkban való eligazodás képességét.

Reális önismeret és életszemlélet kialakításával segítjük a megfelelő továbbtanulási irány illetve pálya kiválasztását.

Alapvető értéknek tekintjük a szűkebb és tágabb hazához való kötődés érzését, környezetünk megismerésének és megóvásának igényét, valamint más kultúrák, szokások megismerését.

Célunk

- Az iskola elsődleges célja az ismeretátadás, érték közvetítés, személyiségformálás, másodlagos célja az, hogy lehetőséget teremtsen az iskola tagjainak baráti kapcsolatok kiépítésére, az olyan alapvető szükségletek kielégítésére, mint a szeretet, az elfogadás, biztonság, megbecsülés, önbecsülés, mely alapvető szükségletei az embernek és az ember önmegvalósításának.
- A tanítási-tanulási folyamat során strukturált tudást közvetítünk: az ismeretek megszerzésének, a megértés, az alkalmazás, a magasabb művészeti szintű illetve új körülmények között alkalmazás képességének kialakításával (kreativitás).
- A személyiségfejlesztés céljait szolgálja a művészeti tevékenységre nevelés, a képességek fejlesztése (értelmi, érzelmi, akarat, esztétikai stb.) és a szükségletek alakítása.
- A tanulási tevékenység közben és a tanulói közösségi élet során fejlesztjük a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, kommunikációs képességeit, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját.
- Pedagógiai munkánk középpontjában a személyre szóló fejlesztés törekvése áll: meglássuk, megláttassuk és továbbfejlesztjük minden egyes gyermekben személyiségének saját értékeit.
- Arra törekszünk, hogy növendékeinkben kialakuljon a reális önértékelés képessége, a teljesítmény- és sikerorientált beállítódás, az egészséges önbizalom.
- A tehetséges növendékeink számára biztosítjuk kognitív érzelmi és szociális szükségleteik kielégítését (kognitív: lehetőség az önálló, önirányított önfejlesztésre, lehetőség a tapasztalatszerzésre, hatékony tanulási készségek kialakítására; érzelmi szükségletei: bátorítás az elmélkedésre, kérdésfeltevésre, kockázat-vállalásra; szociális szükségleteik: megtanulják az emberek tiszteletét, el tudják fogadni másáigukat).
- Valljuk, hogy a tehetség önmagában nem feltétlenül érték, csak akkor, ha a személyiség fejlődése legalább annyira lépést tart a tehetséggel; nevelésünk tehát az egyoldalúság ellensúlyozására a tehetség és az egész személyiség harmóniájának megteremtésére törekszik.
- Pedagógiánk alapvető célja egyrészt, hogy a különböző érdeklődésű, eltérő értelmi, érzelmi, testi fejlettségű, motivációjú, szocializáltságú, kultúrájú növendékeket - képességüknek és tehetségüknek megfelelően készítünk fel a továbbtanulásra és a társadalomba való majdani beilleszkedésre. Másrészt arra törekszünk, hogy növendékeink képesek legyenek a művészetek befogadására, értésére és művelésére, minél több művészeti ág iránti érdeklődésre, nyitottságra.
- A választott szakon belül nyújtson speciális művészeti ismereteket; és az alkotó munkával együtt járó, pozitív élmények segítségével járuljon hozzá a harmonikus, érzelmileg gazdag, kreatív személyiség kialakításához. - Alakítsa ki a kultúra iránti nyitott magatartást, az esztétikai érzékenységet, neveljen a művészetek befogadására, értésére és művelésére. - Sajátos eszközeivel ösztönözzön a társadalmi érintkezésben és kommunikációban a toleráns magatartásra.

Feladata:

- Pedagógiai munkánk középpontjában a személyre szóló fejlesztés álljon, az egyéni képességek kibontakoztatása.
- A tanulói kíváncsiságra, érdeklődésre épített és ezáltal motivált munkában kell fejleszteni a növendékek felelősségtudatát, a kitartás képességét és az érzélemvilág gazdagodását.
- Tudatosítani kell a szűkebb és tágabb környezetből megismerhető értékeket;
- Erősíteni kell a humánus magatartásmintákat, szokásokat, a jellem formálásával szolgálni a gyermek személyiségének érését.
- Tudatosítani kell növendékeinkben a közösség demokratikus működésének értékét és jellemző szabályait.
- Képviseljék növendékeink az egymás mellett élő különböző kultúrák megismerése iránti igényt.
- Fogékonnyá kell tenni gyermekeinket saját környezetük, a természet, a társas kapcsolatok, majd a tágabb társadalom értékei iránt.
- Erősíteni kell az Európához való tartozás tudatát és egyetemes értelemben is készíteni más népek hagyományainak, kultúrájának, szokásainak, életmódjának megismerésére, megbecsülésére.
- Elő kell segíteni a szocializáció folyamatait;

A növendékek kapjanak folyamatos visszajelzést a tanulmányi teljesítményükről és magatartásuk minőségéről. Értékes tananyag tanításával, korszerű, vonzó módszerekkel alakítson ki olyan érzelmi kapcsolatot a tanulóknak a művészetek iránt, hogy az mindennapos szükségletüké váljék.

- A tanítás vezessen rá a művészetek közötti logikára, formai összefüggéseire ismertessen meg főbb művészeti stílusok sajátosságaival, történeti összefüggéseivel, más művészetekkel való kapcsolataival.
- Ösztönözze a tanulókat életkoruknak megfelelő, művészeti tárgyú könyvek, ismeretterjesztő könyvek olvasására.
- Készítse fel a szakirányú továbbtanulásra a művészeti pályára készülő tehetséges tanulókat.

A nevelő-oktató munkánk pedagógiai eljárásai

„Az EFOP 3.2.6-16-2016-0001 A tanulók képesség-kibontakoztatásának elősegítése a köznevelési intézményekben” című projekt keretében, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem partnerintézményeként az átvett szakmai programok tananyagát, módszertanát alkalmazzuk a tanórai tevékenységekben (beleértve a fakultációkat, a projekt alapú és az epochális tanulásszervezési formákat is), valamint a tanórán kívüli egyéb nevelő-oktató munkában, a helyi tantervi és tantárgyi programoknak megfelelően a szakkörökben, a szabadidős tevékenységek során, nyári táborokban.”

A partner egyetem az átadott tananyagokhoz és módszertani támogató dokumentumokhoz a projekt futam idejében és annak fenntartási szakaszában korlátlan elektronikus hozzáférést biztosít.

- Mintákat adunk az ismeretszerzéshez (aktív részvétel az ismeretszerzésben), a feladat- és problémamegoldáshoz;
- Fejlesztjük a növendékek kreativitását, gondoskodunk egészséges terhelésükről, követjük érési folyamatukat, személyre szóló, fejlesztő értékelést adunk róluk;
- Értelmi és érzelmi alapozással formáljuk a személyiség erkölcsi arculatát, megismertetjük, gyakoroltatjuk a helyes magatartásformákat;
- Erősítjük a kortárskapcsolatokat;

- Az iskolában folyó nevelő-oktató munka, mérési ellenőrzési, értékelési és minőségbiztosítási rendszerében meghatározott rend szerint funkciójuknak megfelelően visszajelzést, értékelést adunk a tanulók / növendékek fejlődéséről. Segítjük az önfejlesztő stratégiájuk alakításában őket.

Személyi feltételek

A művészeti iskola programjának megvalósításához elengedhetetlen, hogy az adott művészeti ágon, tanszakokon szakmailag felkészült és megfelelő végzettséggel rendelkező szakemberek tanítsanak. A törvényi előírásokat figyelembe véve törekszünk minél magasabb szakmai tudással, és pedagógiai érzékenységgel rendelkező pedagógusokat alkalmazni.

3.3.3. Művészeti szakgimnázium

A köznevelési törvény szerint:

„12. §⁸⁸ (1) A szakgimnázium öt évfolyammal működő, művészeti, pedagógiai, illetve közművelődési képzést nevelési-oktató intézmény, amiből négy évfolyamon közismereti oktatás és az Szkt. szerinti szakmai képzés, az ötödik évfolyamon kizárólag az Szkt. szerinti szakmai képzés folyik. A programkövetelmény alapján készített kerettanterv további egy évfolyamot határozhat meg. A szakgimnázium érettségi végzettség és az Szkt. szerinti szakképesítés megszerzésére, szakirányú felsőfokú iskolai továbbtanulásra, valamint szakirányú munkába állásra készít fel.

(2) Érettségi végzettséggel rendelkező tanulók részére a szakgimnáziumban az érettségi végzettséghez kötött szakgimnáziumi szakképesítésre felkészítő évfolyamok száma kettő. Ebben az esetben a szakgimnázium a képesítő vizsgára történő felkészítést a tizenharmadik-tizennegyedik évfolyamon szervezi meg. A programkövetelmény alapján készített kerettanterv további egy évfolyamot határozhat meg.

...

(5) Párhuzamos oktatás kizárólag művészeti oktatásban folyhat, amelyben a tanuló az alapfokú, továbbá a középfokú iskolai nevelés-oktatás szakasza és az Szkt. szerinti szakmai képzés követelményeit ugyanabban az iskolában, eltérő évfolyamokon is teljesítheti, az iskola pedagógiai programjában meghatározottak szerint a nevelő- és oktatómunka az ötödik, hetedik vagy a kilencedik évfolyamon kezdődhet, a tanuló heti óraszama legfeljebb negyven óra.”

A művészeti szakgimnáziumi oktatást nappali tagozatos, párhuzamos szakgimnáziumi képzés keretében szervezzük.

A nappali rendszerű oktatás keretében érettségire épülő szakképzést szervezünk az alapító okiratnak és a helyi tantervben meghatározottaknak megfelelően.

A nyári szakmai gyakorlatot az OKJ és szakmai programkövetelmény előírásainak megfelelően iskolánk tanműhelyeiben, vagy szakmai nyári tábor keretében teljesítik a tanulók.

3.3.3.1. Képző-és iparművészeti tagozat

A tagozaton folyó képzés célja olyan elméleti is gyakorlati ismeretek tanítása és gyakoroltatása, amelyek egyrészt alkalmassá teszik a tanulót az adott szak szakmai követelményeinek teljesítésére, képesítik a szakma középfokú gyakorlására, másrészt felkészítik az eredményes szakirányú továbbtanulásra, a szakképesítéssel betölthető munkakörök ellátására.

A cél a kor követelményeinek megfelelő olyan középfokú művészeti szakember képzése, aki rendelkezik a szakmák szakterületein szükséges elméleti és gyakorlati ismeretekkel, tisztában van a munkája végzéséhez szükséges technikai eszközök használatával, lehetőségeivel, korlátaival.

A képző- és iparművészeti tagozat a közismereti és szakmai művészeti képzésen keresztül nevel:

- alkotómunkára
- az összefüggések átlátására, megértésére
- alkotó, kreatív szemléletmódra
- emberi-szellemi kvalitások kibontására
- mesterségbeli-művészeti szakmai tudás igényes alkalmazására
- a XXI. század emberi, szakmai, művészeti kihívásainak vállalására
- továbbtanulásra művészeti egyetemeken, főiskolákon.

Megszerezhető végzettség:

54 211 04 grafikus – kifutó rendszerben

4 0213 01 Képző- és iparművészeti munkatárs – művészeti grafikus – 2020-2021-es tanévtől

4 0213 01 Képző- és iparművészeti munkatárs – szobrász – 2020-2021-es tanévtől – a szakmát csak a 2021-2022-es tanévben indítjuk.

3.4. Az iskola személyiség és közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatai

Nagy különbségek vannak emberek (gyerekek) között a tálumokat illetően. A több tálumosnak sok tekintetben könnyebb a helyzete, de az a tény, hogy valaki kisebb teljesítményre képes, még nem teszi azt kisebb rendűvé. Azt szeretnénk, hogy mindenki „azzal gazdálkodjék, amije van, ami adatott.”

Abban van az élet egyik legizgalmasabb szépsége, hogy olyan sok különféle képesség létezik. Ezért értelmetlen dolog, a magunk tálumát a másokéval összehasonlítani. Megfelelően kell gazdálkodnunk a kapott tálumokkal. Gyermekközpontúságunkat mutatja, amikor nevelünk, tanítunk, soha nem tévesztjük szem elől, hogy a gyermek nem a munka tárgya, hanem a munkafolyamatában egyenrangú partner, aki életkori sajátosságainak megfelelően reagál a külvilágra és környezetére.

Alapelvünkben az is körvonalazódik, hogy a színvonal növekedést nem a tananyag mennyiségi növekedése jelenti, hanem a tanulni- tanítás, a bölcsesség alapjainak lerakása. Tanáraink ne csak ismerjék a tanítandó anyagot, azt hitelesen át kell tudni adni, a diákok magukévé kell hogy tegyék és alkalmazzák a mindennapi életben. Ne csak a tanulók értelméig jusson el tanításunk, hanem alkalmazni is tudják.

Fontosnak tartjuk a teljesítményt is. Értéket közvetítünk és értéket kívánunk létrehozni: „Köveleek tőled, mert becsüllek”.

Tanításunk során jól körülhatárolt célkitűzéseink legyenek, magas követelményszint állítása magunkkal és a diákokkal szemben, miközben óráinkat az igazságosság és a szeretet hatja át. Hivatásunk a szó legnemesebb értelmében *szolgál*at.

Iskolánk nyitott, mert mindazokat az ismereteket át kívánja adni, amelyek biztosítják gyermekeink számára a megismerést, a tájékozódást a világban, a tudományokban, művészetekben, technikában

és az élet minden területén. A társadalmi elvárásoknak megfelelően is jól képzett, a gyakorlati életben jól eligazodó, helytálló, talpraesett felnőttekké kívánjuk nevelni őket.

Nyitott mindazon rendezvényekkel szemben, amelyeket a kistérség, megye, ország kulturális intézményei, iskolái szerveznek és hirdetnek. Ilyen rendezvények szervezésében mi is részt vállalunk.

Aktív, cselekedtető, másokkal együttműködő iskola vagyunk. A szülőkkel karöltve keressük azokat a pontokat, amelyek a gyermekeink továbbhaladásának jobb feltételeit (tárgyi és személyi) biztosítják, a tehetséges gyermekeink fejlesztését és azokat a lehetőségeket, amelyek a lemaradók felzárkóztatását segítik. Ennek helye és ideje a differenciált órai foglalkoztatás, valamint a délutáni foglalkozásokon.

Fokozottan odafigyelünk oktató-nevelő munkánk során az alapkészségek kialakítására, fejlesztésére, erősítésére és a lemaradók felzárkóztatására, a tehetséges tanulók képességeinek magas szintű emelésére.

Tekintettel arra, hogy intézményünk feladata az általános műveltség kialakítása, megalapozása, ezért az alsó tagozattól kezdődően legfontosabb az anyanyelvi és a matematikai képességek kimunkálása. Ezért a követelmények megfogalmazásában a mindenki számára fontos és elérhető alapkészségek, képességek fejlesztését szolgáló minimum szintű ismeretek kerülnek hangsúlyozásra.

A lassabban haladó tanulók segítése a korrepetálási órákon történik egyéni bánásmód alapján. A tehetséggondozást az emelt óraszámú tanítási órák mellett a szakkörökben végzett munka szolgálja.

Felső tagozatban a tehetséges tanulók versenyekre való felkészítése a cél. A művészeti nevelés egyik alappillére a zenei nevelés, oktatás. Részt veszünk rajzversenyeken és kiállításokat rendezünk.

A mindennapos testnevelés érdekében az 1. 5. és 9. évfolyamtól kezdődően felmenő rendszerben 2012-től biztosítjuk a heti 3+2 óra testnevelési órát. Az általános iskola többi évfolyamán a délutáni foglalkozások keretében minimum 30 perc mozgásos foglalkozást biztosítunk az iskola sportudvarán. Ez az időpont az osztályok és a délutáni foglalkozások napirendjében és a heti rendben is szerepel.

A második osztályban kötelező úszásoktatásra járnak tanulóink a tatai Kőkúti Általános Iskola tanuszodájába. Hetente 2 alkalommal tömegsport foglalkozásokat biztosítunk az érdeklődő tanulók számára.

Általános iskolánkban német nyelvoktatás folyik. Szakkör formájában lehetőséget biztosítunk angol nyelv tanulására is.

Az informatikai tantárgyat 6. évfolyamtól vezettük be, mivel a jövő iskolája elképzelhetetlen a számítógép ismerete nélkül, ezt a lehetőséget maximálisan ki kell használni.

A 2020-2021-es tanévtől a programterv alapján 3. osztálytól digitális kultúra tantárgy kerül bevezetésre.

A hittanoktatás (református, katolikus) órarendbe iktatva történik. A hittan tantárgy osztályozása érdemjeggyel történik második osztálytól, elsőben és második félévkor szóveges értékelést alkalmazunk.

Iskolánkban a hittan tanítását fokozatosan vezettük be. 2012-ben az 1. és 9. évfolyamon, 2013. szeptember 1-jétől a köznevelési törvény értelmében az 5. osztálytól kezdve felmenő rendszerben, kötelezően kell választania hittan és erkölcsan tantárgy között a tanulóknak.

Pedagógiai hitvallásunk, hogy iskolánk belső világa – erkölcsi értékrendünknek megfelelően – gyermekközpontú legyen, egymás elfogadására, megbecsülésére, szeretetére épüljön.

Arra törekszünk, hogy a gyermekek optimális személyiségfejlődését szolgáló, emberi esélyegyenlőségen alapuló képzési rendszert dolgozzunk ki, s folyamatosan jobbítsuk azt.

Koncepciónk keresztyén értékekre épül, életközeli normákat közvetít. A nevelés, a gyermeki személyiségfejlődés folyamatában legfontosabb szerepet a szülő játssza.

Az iskola a szülő partnere ebben a folyamatban, a tudásgyarapítással is a személyiségformálás lehetőségeit szolgálva és gazdagítva. Munkánk csak úgy lehet eredményes, ha az iskolahasználók köre együttműködve, közös alapokkal dolgozzanak együtt.

4. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A nevelés-oktatás folyamán alakulnia kell a gyermekek személyiségének, vagyis szükséges, hogy átéljék emberi méltóságukat, szabadságuk következményeként a felelősséget.

Nem beszélhetünk addig a személyiségfejlesztésről, amíg nem biztosítjuk az alapvető készségek, képességek fejlesztését. Tudatában kell lennünk annak, hogy a személyiségfejlesztést csak a szülőkkel együtt tudjuk megvalósítani; ill. annak, hogy a gyerekekre hatnak az iskolán kívüli közösségek is.

A személyiségfejlesztés feladatait a következő területekre bontva adjuk meg, összhangban a pedagógiai program alapelveivel, cél- és feladatrendszerével, valamint a NAT-ban képviselt értékekkel és a helyi sajátosságokkal:

- Az értelem művelése
- Segítő életmódra nevelés
- Egészséges és kulturált életmódra nevelés

Az egyes területekhez a következő konkrét feladatok elvégzését látjuk fontosnak:

a) Az értelem művelésénél fontos a *megismerési vágy, a felfedezési vágy, a játékszeretet és az alkotásvágy* fejlesztése. Ezzel egyidejűleg fejlesztenünk kell a tanulási képességeket is: *a kognitív műveleteket, a megismerést, a gondolkodást, a kommunikációt, valamint a tapasztalati és értelmező tanulást, mindezt a következetes kompetencia alapú oktatáson keresztül.*

b) A segítő életmódra nevelés a *keresztyén értékrend megismerését, ennek elfogadását, eszerinti viselkedés kialakítását, valamint a viselkedéshez szükséges képességek kiépülését* jelenti. Az igazon, a jón, a szépen, nyugszik, példát maga Jézus adott:

"Példát adtam nektek: amint én tettem veletek, ti is úgy tegyetek."/Jn. 13, 15/

Jézus példájának *megismerése és elfogadása* fokozatosan történik. Először a gyerekeknek el kell sajátítaniuk a keresztyén viselkedés alapvető szabályait, meg kell érteniük a szabálytudat, a döntési

szabadság és felelősség szerepét. Olyan iskolai életrendet kell kialakítanunk, amely a hétköznapi életben elősegíti hogy a tanuló megtapasztalhassa a kölcsönös megértés, együttérzés, segítőkészség előnyeit, hiányuk következményeit. A közvetlen megtapasztalás mellett nagy szerepük van a közvetett hatásoknak élményeknek is (élő és történelmi személyek; a szentírás alakjai, példázatai, eseményei; irodalmi hősök, csoportok).

Ahhoz, hogy a jézusi ember szokásait ki tudjuk alakítani, szükséges olyan légkörnek a megteremtése, amelyben a tanulók biztonságban érzik magukat, mivel a magatartási szabályok átláthatóak, kiszámíthatóak, mindenkitől egyértelműen és következetesen elvártak. Fontos az élményszerű, pozitív minták felkínálása személyes példamutatással, irodalmi, bibliai, történelmi zereplők tetteinek, magatartásainak átélési lehetőségével; a negatív, antiszociális minták hatásának a csökkentése.

Meghatározó a pozitív érzelmi légkör kifejlesztése és fenntartása az osztályokban, a tantestületben, az iskolában, amelyben úgy a tanulók, mint a pedagógusok biztonságban és jól érzik magukat.

A segítő képesség fejlesztéséhez az iskolának fel kell kínálni a segítség sokféle lehetőségét és módját.

Az együttműködési képesség fejlesztéséhez a pedagógusnak rendszeresen kell élnie a segítő együttműködés formáival, (együtt cselekvés, közös kirándulás, közös feladatmegoldás). Az iskolának úgy kell szerveznie a tevékenységeit, hogy az osztályok legalább havonta egyszer részt vehessenek olyan tevékenységben, amely a segítő együttműködés által valósul meg.

c.) Egészséges és kulturált életmódra nevelés

A református iskola a teljes ember nevelésére hivatott. A teljes ember kifejezés magába foglalja azt, hogy az ember testből és lélekből áll. Feladatunk tehát úgy nevelni a ránk bízottakat, hogy testileg-lelkileg egészségesek legyenek. Közvetve vagy közvetlenül, minden tevékenységünkkel ezt kell elősegíteni. Mindezt a közösségben, a közösség által kívánjuk elérni. Ezért célunk az iskolai formális közösségek fejlesztése:

Ennek érdekében feladatunk:

- , hogy minden tevékenységünket – az oktatás és a nevelés területén egyaránt a gyerekek szeretete hassa át,
- , hogy meglássuk, megláttassuk és továbbfejlesszük a gyermekek személyiségében rejlő értékeket,
- , hogy a tárgyi tudás mellé a gyermek szerezzon olyan kommunikációs képességeket is, amelyek segítségével tudását önmaga és mások számára hasznosítani tudja,
- , hogy tanítsuk meg őket az egyéni és csoportos versenyzésre,
- , hogy elsősorban személyes példamutatással neveljük gyermekeinket,
- , hogy lehetőségeink szerint a gyermekek számára biztosítsunk képességeinek, érdeklődésének megfelelő változatos programokat, tevékenységi formákat,
- , hogy kiemelten hangsúlyt fektessünk a kulcskompetenciák fejlesztésére,
- , hogy jól együttműködjünk térség iskoláival,
- , hogy a szülőkkel olyan szemléletben tudjunk együttműködni, hogy az iskola és a szülő egyaránt érezze: közösek a céljaink.

5. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink

- Az emberi, a gyermeki természetet figyelembe véve elvárható hogy a tanulók a mindennapi együttélésben a társadalom által elfogadott értékeknek, normáknak megfelelő magatartási szokásokat sajátítsanak el.
- Az őket körülvevő személyek, valamint az elődök (irodalmi, történelmi hősök) cselekedetei magatartási mintaként épüljenek be, amelyek közül egyéniségüknek megfelelően tudnak választani.
- A tanulók szerezzenek személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.
- A magatartási normák, minták megismerése nyomán jussanak el a szabálytudatig, az elfogadásig, a szabályazonosulásig.
- Ismerjék fel és tudják értelmezni, hogy vannak egyéni és közösségi érdekek, érdekütköztetések és léteznek kompromisszumos megoldások. Ítélik el a testi erővel, a hatalommal, a tekintéllyel való visszaélést.
- Kapjanak és adjanak támogatást, szeretetet.
- Tudjanak azonosulni az emberszerető, toleráns magatartással.
- Tevékenységeik, cselekedeteik során mutakozzon meg az együttműködés, az önzetlen segítség, az egészséges versenyszellem, az alkotásban, a sportban.
- Iskolánk kapcsolatait tágabb társadalmi szférára is kiterjesztjük, a SNI tanulók esetében is, a közösségfejlesztés érdekeinek megfelelően.

A közösség olyan emberi együttélés, amelyet a közös érdek, közös cél, közös értékrend és közös tudat tart össze. Fontos az együttes élmény ereje, a közös szokások révén kialakult elvárások lesznek a szabályozók.

A közösségfejlesztés az a folyamat, amely az egyén és a társadalom közötti kapcsolatot kialakítja, megteremti. Célja, hogy a közösség, mint tevékenységi keret segítse az egyén fejlődését, képességeinek kibontakozását úgy, hogy azok egyéni lehetőségeinek maximumára jussanak el.

A család, az iskola, az iskolán kívüli közösségek a közösségi nevelés területei.

Legfontosabb célunk

olyan valódi közösséget formálni, amely képes a közös értékrendet kialakítani, elfogadni és eszerint működni;

közös célt megfogalmazni és annak érdekében működni;

az egyén véleményalkotó, vélemény-nyilvánító képességét fejleszteni;

a másságot elfogadtatni, együtt érző, harmonikus embertársi kapcsolatokat kialakítani.

Iskolánkban a közösségfejlesztés fő területei

- a tanórák:
- szaktárgyi órák
- osztályfőnöki órák
- tanórán kívüli foglalkozások:
- délutáni foglalkozások
- séta, kirándulás
- szakkörök
- diákönkormányzati munka

- szabadidős tevékenység

Feladataink a közösségfejlesztéssel kapcsolatban

- Minden tanuló ismerje meg azokat a társas együttélés alapvető szabályait, amelyek a közösségben való harmonikus kapcsolatok kialakításához nélkülözhetetlenek.

A tanuló

- ismerje meg népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságait, nemzeti kultúránk nagy múltú értékeit.
- sajátítsa el azokat az ismereteket, tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez, megbecsüléséhez vezetnek.
- legyen nyitott és megértő a különböző szokások, kultúrák, vallás és a másság iránt.
- váljon érzékeny a környezet állapota iránt. Kapcsolódjon be közvetlen környezetének értékeinek megőrzésébe, gyarapításába.
- legyen jellemző rá a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére való törekvés.
- tudjon társaival, és a felnőttekkel adott témáról anyanyelvén szabatosan kommunikálni.
- ismerje meg a leggyakoribb egészséget, testi épséget veszélyeztető tényezőket és ezek elkerülési módjait.
- kapjon kellő mennyiségű ismeretet a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzéséhez.
- tanuljon meg tanulni.
- legyen képes önellenőrzésre, egymás segítésére.
- az azonos érdeklődésű közösségek erősítése.

A tanár által a tanórán megvalósítható közösségfejlesztési feladatok

- a tananyag elsajátítása, a tanulás tanítása
- segítse a tanulók kezdeményezéseit,
- járuljon hozzá a közvetlen tapasztalatszerzésükhöz,
- a közvetlen tapasztalatszerzés segítse elő a harmonikus kapcsolat kialakítását a természeti és a társadalmi környezettel,
- biztosítson elegendő lehetőséget a közösségi cselekvések kialakításának, fejlesztésének segítésére,
- mélyítse el a nemzeti önismeretet, a hazaszeretetet,
- ösztönözzön a környezet hagyományainak feltárására, ápolására,
- alakítsa ki a tanulóban, hogy a környezetkímélő magatartás meghatározó alapelv,
- ösztönözze a tanulókat abban, hogy az önálló ismeretszerzés, véleményalkotás és kifejezés álljanak a kommunikációs kultúra középpontjában,
- adjon ismereteket a betegségek, balesetek, sérülések elkerülésére, az egészség megőrzésére,
- fejlessze a beteg, sérült, fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást,
- fordítson figyelmet a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatokra történő felkészítésre,
- adjon átfogó képet a munka világáról,
- a változatos munkaformák erősítsék az együvé tartozás, az egymásért való felelősség érzését. (homogén csoportmunka, differenciált csoportmunka, egyéni munka, kísérlet, verseny)
- a tanulás támogatása

A tanórán kívüli közösségfejlesztés színterei

- a diákönkormányzati munka

- a szakkörök
- napközi
- tanulószoba
- séta, kirándulás

A tanórán kívüli foglalkozások közösségfejlesztési feladatai

- a közös munka során az önismeret elmélyítése, az önfegyelem fejlesztése, az együttműködés megalapozása, fejlesztése
- a közösségi magatartás erősítése sokoldalú és változatos tevékenységformák biztosításával (irodalmi, zenei, képzőművészeti, kézműves, kulturális foglalkozások)
- képességeik, szociális motívumaik (szociális kompetenciájuk) fejlesztése, hogy a gyerekek kapcsolataikat alakítani tudják,
- képesek legyenek beilleszkedni a különböző szűkebb vagy tágabb csoportokba, közösségekbe, ezekben megtalálják helyüket.

A diákönkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai

A diákönkormányzatok a tanulók önrányító közösségei, melynek keretében a tanulók pedagógus irányítóval együtt intézik saját ügyeiket. Demokratikus úton választja tisztségviselőit, hozza létre megfelelő szerveit, amelyek a közösség megbízásából hivatottak az ügyek megvitatására, határozathozatalra.

Feladatunk:

- Olyan közös és konkrét célok kijelölése, amelyek összhangban vannak az egyéni érdekekkel.
- Hagyományokon alapuló közösségi tevékenységek fejlesztése.
- A régi tevékenységek mellett új hagyományok teremtése.
- Esztétikai élményeket nyújtó tevékenységek szervezése.
- A közösség érdekeit szolgáló, tevékenységre készítető tevékenységek szervezése.
- Olyan közösség fejlesztése, mely büszke saját sikereire, s amely értékeli más közösségtől megkülönböztető tulajdonságait.
- A kötelességek és jogok érvényesítése a közösség életében.
- Indokolt esetben iskolagyűlés összehívása.

További feladataink

A környezettel való harmonikus, konstruktív kapcsolathoz szükséges a képességek, készségek fejlesztése. A természetes és épített környezet iránti felelősség kialakítása.

Fejlesztenünk kell a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét és empátiáját.

Tudatosítanunk kell a közösség demokratikus működésének értékét, fontos az egyéni és közérdek fogalmának tisztázása.

A tanulók ismerjék meg, tiszteljék és szeressék hazánk kulturális örökségét, nemzeti hagyományait, képességeikhez mértén gazdagítsák azokat. Ismerjék meg más népek hagyományait, kultúráját, életmódját.

Készítsük fel tanulóinkat testi-lelki-szellemi harmóniában történő életvitelre.

Az egészséges életmódban a tudatosság szerepének bemutatásával, az érzelmi intelligencia gazdagításával vegyünk részt a tanulók harmonikus testi-lelki-szellemi harmóniában történő életvitelre.

Az erkölcsi meggyőződés és cselekvés összhangjának felismertetésével, nemzedékek közötti kapcsolatok erősítésével, a mindennapi életvitelek összefüggő tudás nyújtásával segítsük elő a szocializációs folyamatokat.

Különösen nagy gondot kell fordítanunk a tervszerű, rendszeres tehetséggondozásra, felzárkóztatásra.

Az alapműveltség továbbépítését segítve a tanulás tanulása, az önálló tájékozódás, az olyan tanítási módszerek alkalmazása, amelyek az életkornak megfelelő gondolkodást, kritikai képességek kifejtését eredményezik.

Az iskolát befejező tanulókat segítenünk kell abban, hogy megismerjék és választani tudjanak a képességeiknek megfelelő továbbtanulási lehetőségek között.

Olyan keresztény közösség teremtése a célunk, amely a tanítványok hitben való megerősödéséhez, nemzeti hovatartozásuk vállalásához, lelki, szellemi, erkölcsi példát és keretet ad.

E közösség segítve a tanítványokat abban, hogy harmonikusan növekedő, jellemes individuumokká, szociális érzékenységgű, demokratikus, az élet küzdelmét is vállaló, tevékeny, kreatív felnőtté váljanak, a test, lélek és szellem egységében.

Az általános iskola elsődleges feladata, hogy minden diákot képességei szerinti középiskolai tanulmányokra készítsen fel.

Célul tűzzük ki, hogy végzős tanítványink közül minél nagyobb arányban tanuljanak tovább érettségit adó középiskolákban, illetve jó szakmájukat szerető, dolgozó, becsületes emberré váljanak.

Az iskola hagyományrendszere, mint közösségépítő tevékenység

Az 1771-ben alapított református iskolának rendkívül sok és szerteágazó hagyománya volt. Ezek sajnos a feledés homályába tűntek. Az évek során sok kezdeményezés vált mindennapjaink részévé és a mai megváltozott körülmények között is megőrzésre, továbbadásra alkalmas és méltó, más része a mostani lehetőségekhez igazítva hasznosítható. Ugyanakkor célszerű új hagyományok kialakítása és továbbörökítése is.

Iskolánkat eddig is és továbbra is jellemzi a puritánság, az igényesség, az őszinteség, a tehetségesek felkarolása, a humán műveltség kiemelt szerepe, családi kapcsolat tanárok és diákok között. A felsőbb éveseket igyekszünk úgy nevelni, hogy példaképekké váljanak és segítsék nevelő-oktató munkánkat, a diákönkormányzat aktivitása, jó úton halad. Türelmesek vagyunk a más vallásúakkal, felfogásúakkal szemben, nyitottak a lakosság és más iskolák tanulóival, a tudomány és a művészetek újdonságaival szemben.

Új hagyományt teremtettünk azzal, hogy 2012. szeptember 1-jén az ünnepélyes tanévnyitó Istentiszteleten valamennyi tanulóink és pedagógusunk és segítők esküt tett, amivel bizonyította elkötelezettségét iskolánk iránt. A későbbiekben minden tanév elején az elsősök, a kilencedikesek és az új tanárok tesznek esküt. Évközben érkező új tanulók a hétfő reggeli áhítat keretében tehetnek fogadalmat az iskola közössége előtt. Minden tanév elején és végén tanévkezdő és tanévzáró közös napot szervezünk, ahol valamennyi pedagógus és tanuló együtt tölt egy tartalmas napot. Az iskola

eddigyi rendezvényeit továbbra is megtartjuk: a kirándulásokat, az ünnepek eddigi lebonyolításának módját, a kiállításokat az iskolagalériában a gálaműsort. A tanév végén átadjuk a Launai-díjat a legkiválóbb végzős diáknak a tantestület szavazata alapján.

6. A pedagógus helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

6.1. Tanárok feladatai

A tanárok személyre szóló feladatait a munkaköri leírásuk tartalmazza, melyet az igazgató hagy jóvá.

1. Kötelező munkaidő-beosztás alapján végzett, tantervi célokat /tanítási óra, egyéb foglalkozás/ szolgáló oktató-nevelő tevékenység.
2. A tanár köteles a tanulókat megfelelő számú érdemjeggyel értékelni.
3. Irányítsa és értékelje a tanulók munkáját.
4. A kötelező munkaidő-beosztás alapján végzett, órákhoz kapcsolódó felkészülés, előkészítés, az értékelési-, információgyűjtési és visszajelzés-előkészítési munka.
5. Az eredményes munkavégzéshez kapcsolódó folyamatos önképzés, a szakmai, nevelési ismeretek folyamatos korszerűsítése, fejlesztése. Szakmai ismereteit, tudását hétévente a rendeletben meghatározott módon, szervezett továbbképzésben való részvétel útján gyarapítja.
6. A munkavégzés fejlesztéséhez, a munkavégzési kitekintéshez kapcsolódó folyamatosan szervezett munkaközösségi tevékenységbe való bekapcsolódás, annak a helyi továbbképzést segítő támogatása, az időszakosan szervezett külső továbbképzési feladatvégzés vállalása és eredményes teljesítése.
7. Az oktatási-nevelési intézmény pedagógiai munkával összefüggő megbeszélésein, értekezletein való aktív, felkészült részvétel.
8. Az oktatási-nevelési intézmény munkáját segítő gyermek- és ifjúsági, családi nevelési tényezők, elképzelések megismerése, az azok koordinálásához, segítségéhez kapcsolódó pedagógiai feladatok támogatása, végzése.
9. Az oktatási-nevelési intézmény hivatalos jellegével és az egyéni munkavégzés tervszerűségével összefüggő adminisztratív-szervezési feladatok határidőre történő illetve folyamatos elvégzése.
10. Az oktatási-nevelési intézmény munka- és életrendjét biztosító, minden pedagógus által arányosan végzett ügyeleti, foglalkozási, valamint vagyonvédelmi, munkavédelmi, a tanulói nyilvántartást segítő tevékenység.
11. Az intézmény hagyományaiból adódó rendezvények intézményi előkészítésének és lebonyolításának támogatása, valamint az azokon való részvétel.

6.1.1. Tanórai kötelezettségeiken kívüli feladatok

A tanárok tanórai kötelezettségeiken kívül - személyre szóló igazgatói megbízás alapján - kötelesek ellátni a különböző iskolai feladatkörökkel járó teendőket és mindazokat az iskola tevékenységével összefüggő feladatokat, melyekkel az igazgató vagy közvetlen vezetőjük esetenként vagy hosszabb időtartamra megbízza őket. Ez utóbbi feladatok körébe tartozhatnak:

1. Korrepetálás, verseny-előkészítő, differenciált képzés, más egyéb kötelező vagy a tanulók által szabadon választott foglalkozás.
2. Az iskolai tanulói kíséret és felügyelet.

3. Az iskolai tulajdon őrzése és védelme, mely magában foglalja:
 - a.) az anyagi és fegyelmi felelősséget a használatába adott oktatási eszközökért, a rábízott munkaterület /tanterem, szertár / berendezési és felszerelési tárgyaiért,
 - b.) a gondatlanságból, hanyagságból, a szakszerűtlen és rendeltetésellenes használatból eredő vagy szándékos károkozás megelőzését és intézkedést a károkozók felelősségre vonására.
4. A hiányzó kollégák helyettesítését.
5. Felügyelet ellátását versenyeken, az iskola kisebb-nagyobb közösségét érintő rendezvényeken.
6. Az iskola képviselője az igazgató eseti megbízása alapján.
7. A magántanuló beszámoltatásával, vizsgáztatásával kapcsolatos teendők.
8. Javítóvizsgával, osztályozó, pót- és különbözeti vizsgával kapcsolatos.

6.2. Az osztályfőnök feladatkörébe tartozó főbb tennivalók

1. Alaposan ismerje meg tanítványainak személyiségét.
2. Az osztály közösségi életének alakításában és fejlesztésében együttműködik az osztállyal és tanácsokkal látja el, észrevételeiket, javaslataikat osztályfőnöki tevékenységében igényli és hasznosítja.
3. Látogatja az osztálya tanítási óráit. Gondot fordít a dolgozatírás, a házi feladatok és egyéb tanulmányi elfoglaltságok egyenletes elosztására. Tapasztalatait, észrevételeit - az egységes követelmények és eljárások érdekében megbeszéli az érintett tanárokkal, ifjúsági vezetőkkel, a tanuló szüleivel, gondozójával, nevelőjével, törvényes képviselőjével /továbbiakban szülő/. Szükség esetén az osztályban tanító tanárokat tanácskozássra hívja össze.
4. A nevelési-oktatási célok megvalósulása érdekében fogadóórát tart az iskolában. Az ellenőrző könyv útján - szükség szerint - tájékoztatja a szülőket a tanuló magatartásáról, általános tanulmányi munkájáról, és ellenőrzi, hogy látták-e a bejegyzéseket.
5. Az osztályfőnök mind a félévi, mind a tanév végi osztályozó értekezlet előtt gondosan elemzi a tanulók elbírálásához szükséges, folyamatosan gyűjtött adatokat, tapasztalatairól tájékoztatást ad az osztályozó értekezleten.
6. Megszervezi a szülői értekezletet.
7. Az osztály szülői értekezletein beszámol az osztály neveltségi és tanulmányi helyzetéről, ismerteti a soron következő feladatokat, bővíti egyes nevelési kérdések megvitatásával a szülők és a saját ismereteit, törekszik a család és az iskola nevelőmunkájának összehangolására.
8. Elvégzi az osztályával kapcsolatos osztályfőnöki ügyviteli teendőket.
9. Figyelemmel kíséri osztálya tanulóinak órán kívüli elfoglaltságát, hogy mindez a tanulók teherbírását ne haladja meg.
10. Az osztálya ifjúságvédelemmel kapcsolatos teendőinek ellátása, az ifjúságvédelmi felelőssel összhangban.
11. Tájékoztatja a szülőket gyermekük tanulmányi előmeneteléről, magatartásáról, egyéb aktuális kérdésekről.
12. Nyilvántartja a veszélyeztetett körülmények között élő tanulókat.
13. Figyelemmel kíséri a veszélyeztetett tanulók ügyét, szorgalmazza a körülmények javítását, a rászoruló tanulók szociális támogatását.
14. Tájékoztatja az iskola vezetőségét a végzett munkáról és a teendőkről.
15. Szükség esetén kapcsolatot tart a gyámhatósággal, a gyermekjóléti és családvédelmi szolgálatokkal.
16. Tanköteles tanuló igazolatlan hiányzása esetén értesítést küld a Köznevelési törvényben meghatározott felettes szervnek.

7. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

7.1. A sajátos nevelést igénylő tanulók

A keresztyén pedagógia nem rekeszti ki a tanulási, testi, érzékszervi, érzelmi hátrányokkal együtt élő, neveltjeit, tanítványait. A keresztyén pedagógia nyitottságában képes kezelni a sajátos nevelési igényű tanulókat a többi tanulóval együtt, azokat a tanulókat, kiknek a tanulási sajátosságai, olyan mértékben térnek el az átlagtól, hogy többlet pedagógiai ellátást igényelnek, melyet a szakértői és rehabilitációs bizottság, illetve a nevelési tanácsadó határoz meg. Ennek alapfeltétele, hogy a tanterv elsajátítható legyen számukra a sajátos igényük tiszteletben tartásával. Ehhez többletet és egyénre szabott pedagógiai munkát, valamint nekik megfelelő környezetet igényelnek.

Általános célok:

Az integráció a sajátos nevelési igénnyel (SNI) nem érintett és érintett tanulók egy közösségben tanulásának megvalósítása. A SNI tanulók egyéni tanulási támogatásának alapja a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye a látás-, hallás-, beszéd-, enyhe fokban értelmi-fogyatékoság miatt. Az integrációhoz, a tantárgyakat tanító pedagógusok, a tanítási folyamatban olyan pedagógiai eszköztárat alkalmaznak, amellyel a tanuló hátrányai kompenzálhatóak. A tanterem tárgyi felszerelésében biztosítottak azok a környezeti, valamint tanulást segítő eszközök, amelyek igazodnak az ő fogyatékoság típusához.

Speciális célok:

A sajátos nevelési igényű tanulók képességfejlesztése a hiányosan működő funkciók terápiai jellegű korrekciójával,
a differenciált, szükségletekhez igazodó felzárkóztatás a rehabilitációs és rehabilitációs eljárásokkal,
tantárgyi tudás átadása a fogyatékoság, életkor és osztályfok figyelembe vételével,

az eredményes társadalmi beilleszkedés, és foglalkoztathatóság feltételeinek megteremtése az önálló életvezetési technikák elsajátításával, gyakorlásával, toleráns magatartás kialakítása a személyiség gazdagításával, az általános emberi értékek és normák elfogadtatásával.

A sajátos nevelési igényű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai feladatok:

Az alapidokumentumok által szabályozott ismeretanyag elsajátíttatása az évfolyamok, osztályfokok, tantárgyi sajátosságok, egyéni különbségek figyelembe vételével, a megismerő funkciók hiányosságainak figyelembe vétele, egyénre szabott terápiai jellegű korrekciójával, az ismeretek tartalmának, mélységének mindenkori aktualizálása a tanulócsoporthoz és az egyének kondícióinak megfelelően, a tanítás és nevelés szervezeti kereteinek szükség szerinti alakítása, a módszerek és tevékenységi formák optimális megválasztása a mindenkori pedagógiai tevékenység kívánalmainak megfelelően, a fejlesztési szakaszoknak megfelelő szűrő és diagnosztikus eljárások kidolgozása.

A pedagógiai célkitűzések, eszközei és eljárásai

Az oktatás-nevelés területén eszköznek tekintjük a tanítási órákat és a tanításon kívüli órákat, valamint az egyéni fejlesztési és korrekciós foglalkozásokat, a közös és a részletes követelmények érvényesítésére.

A SNI tanulók taneszköz kiegészítői, a testi, és/vagy érzékszervi hátrányait kiegészítő eszközök alkalmazása. Ezek az eszközök egyéni igényeket követelnek és illeszkednek a tanuló szükségleteihez, attól függően, hogy mely és milyen minőségű hátrányt egészítenek ki a mozgás, a látás, illetve a hallás területén. A szükséges kiegészítő eszköztár jegyzéke a 20/2012. EMMI rendelet mellékletében az iskolákra vonatkozó részben található.

A személyes eszközigényre a szakértői bizottság és az integrációt segítő intézmény véleménye, alapján a szülővel együttműködve, a fejlesztő pedagógus javasolja, minden tanév végén az iskolába érkező tanulókra vonatkozóan. A fejlesztő pedagógus kéri ki az integrációt támogató intézmény véleményét a már integrált tanulók eszközeinek esetleges változtatásáról. A folyamatról jegyzőkönyv készül, és az igazgató koordinálja a beszerzést. Az OEP által finanszírozott egyéni eszközöket a család szerzi be, amennyiben az eszköz az iskola tulajdonát képezi később, és több tanuló számára is felhasználható a fenntartó engedélyével történik a beszerzés.

Tanulás támogatása az integráltan tanuló diákok egyéni tanulási terveinek elkészítése és figyelemmel kísérése.

Amikor a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleményével érkezik egy gyermek a fejlesztőpedagógus elejétől kezdve, megteszi konkrét intézkedéseit. Gyakran fordul elő, hogy csak az iskolánkban fedezzük fel a tanulási zavarral együtt élő gyereket, aki már tele van kudarcélménnyel, mély lelki sebekkel, akinek a tanulási nehézségei már viselkedészavarba torkolálnak. Ezért az iskolánkban, amikor viselkedési problémával találkozunk, a fejlesztőpedagógus differenciál diagnosztikai elemzést folytat annak megállapítása érdekében, hogy a viselkedés -módosulást, a nehezen kezelhetőséget okozza-e esetleg valamely részképesség zavar.

Az integrált tanulók és a részképesség zavarral tanuló diákok iskolai foglalkoztatásáról, sikereikről, és kudarcaikról a fejlesztő pedagógus vezet nyilvántartást. A fejlesztőpedagógus tevékenységében, elsősorban az osztályfőnök munkájára támaszkodhat. Amikor valamely tantárgyat érint a gyermek részképesség zavar a szaktanárral közösen, dolgozzák ki a gyermek egyéni bánásmódjával kapcsolatos teendőket (pl: dyscalculia esetén a matematika tanárral, dysgraphia esetén a magyartanárral).

A fejlesztőpedagógus, a sajátos egyéni fejlesztést külön a rehabilitációs órakeretben egyéni, vagy kiscsoportos fejlesztési foglalkozások keretében végzi. A fejlesztőpedagógus munkafeladata felkészíteni az osztályközösséget a sajátos nevelési igényű gyermekkel való együtt tanulásra, az elfogadható viselkedés minták felmutatására.

Az ő feladata felkészíteni az osztályközösséghez tartozó nem érintett szülőket is a gyermek jelenlétére az osztályban. A tevékenységeket az osztályfőnökkel együtt végzi.

A tanulók az általános iskolában jól alkalmazkodnak és sokat fejlődnek. A középiskolai korosztályban a korrekciós hatások már minimálisak ezért ennek a tevékenységnek a hangsúlya a tanuláshoz illeszkedő kompenzációs utak, kidolgozása. A foglalkozási kompenzációs utak,

megvalósítására az iskola lehetővé teszi, az egyéni foglalkozásokon kívül az osztálytermi munkához szükséges segédeszközök használatát, illetve ha szükséges biztosítja ezeket. Pl: dyslexia esetén a diktafon használatát, a személyi számítógép használatát stb. A kompenzációs lehetőségek minden alkalommal a tanuló egyéni problémájához igazodnak.

A pedagógiai munka értékelése az SNI tanulóknál:

Adatgyűjtő és továbbító: osztályfőnökök Az értékelés alapja: házirend, SZMSZ, félévi, év végistatisztika

Ideje: eseti, ill. félév, év vége

Formája: egyénileg ld. házirend, iskolai szinten jegyzőkönyv

Felelőse: igazgató

Beavatkozás: osztályfőnöki óra, fejlesztőpedagógus, gyógypedagógus, pszichológus, szülő bevonása.

Veszélyeztetettség, az SNI tanulóknál:

Adatgyűjtő és továbbító: osztályfőnök, fejlesztőpedagógus, Komárom-Esztergom megyei Pedagógiai Szakszolgálat, önkormányzat, szakértői és rehabilitációs bizottságok. Az értékelés alapja: ifjúságvédelmi felelős, fejlesztőpedagógus beszámolója, pedagógiai program szerint.

Prevenció az SNI tanulóknál:

Adatgyűjtő és továbbító: osztályfőnökök, védőnő, ifjúságvédelmi felelős, fejlesztőpedagógus

Az értékelés alapja: osztályfőnöki jelentések, ifjúságvédelmi felelős, fejlesztőpedagógus beszámolója

Ideje: év eleje formája: jegyzőkönyv

Felelőse: ifjúságvédelmi felelős, fejlesztőpedagógus

Befogadó pedagógiai és integrációs tevékenység:

Adatgyűjtő és továbbító: fejlesztőpedagógus, Komárom-Esztergom megyei Pedagógiai Szakszolgálat, szakértői és rehabilitációs bizottságok.

Az értékelés alapja: egyéni fejlesztési tervek, egyéni értékelési lapok, fejlesztőpedagógus jelentés, félévi, évi statisztika.

Ideje: szeptember 15, negyedévi, félévi, év végi. Illetve szükségesetén a Komárom-Esztergom megyei Pedagógiai Szakszolgálat munkatársainak bevonása az esetektől és felbukkanó nehézségektől függően.

Formája: szóbeli, megjegyzések az egyéni fejlesztési tervekben, egyéni fejlesztési és értékelési lapok, jegyzőkönyv.

Felelőse: Fejlesztőpedagógus

A sajátos nevelési igény közös irányelvei:

Bármely tanulási nehézséggel, vagy érzékszervi, mozgásszervi hátránnyal, nehézséggel, illetve az autizmus spektrumába tartozó viselkedés szervezetséggel, érkezik egy gyermek az iskolába, az ő oktatási folyamatának megvalósulásához nélkülözhetetlen az illetékes szakértői és

rehabilitációs bizottság szakvéleménye. A tanulási és beilleszkedési zavar esetében a nevelési tanácsadó szakvéleménye szükséges.

A Komárom-Esztergom megyei Pedagógiai Szakszolgálat, munkatársai, (konduktor, szurdopedagógus, tiflopedagógus, gyógypedagógus, pszichopedagógus, pszichológus) felmérik a gyermek egyéni szükségleteit, a számára szükséges pedagógiai sajátosságok rendszerét, az egyéni tanítási- és tanulási folyamatok lehetőségét. A rendelkezésre álló, illetve biztosítható eszközök adaptálhatóságát az adott osztályterem körülményeihez, és az osztályterem adaptálhatóságát a gyerek számára. Minden sajátos nevelési igényű gyermek egyéni eszközrendszer igényel az integrációs folyamatban így előre tervezni teljes mértékben, nem lehet a körülményeket.

Együttműködve a Komárom-Esztergom megyei Pedagógiai Szakszolgálattal, a szülőkkal, a szakértői bizottságokkal, az OEP-vel, az érdekképviselőkkel, a civil egyesületekkel, valamint az egyházunk diakóniai intézményeivel, alapítványával minden gyermek számára, megvalósítható iskolánkban az integráció. Feltétele ennek egyedül, az hogy vagy a általános iskola tananyagát, vagy a különböző szakmákhoz szükséges tudást felnőtt életében hasznosítani tudja és az átadandó tananyag értelmezhető, hasznosítható legyen számára.

A tanítás és tanulás valamint a számonkérési folyamatok rugalmasan illeszkednek a gyermek szükségleteihez. A Komárom-Esztergom megyei Pedagógiai Szakszolgálat az egyéni fejlesztési tervek kidolgozásában, segíti az iskola fejlesztőpedagógusát, az osztályfőnököt és az osztályban tanító pedagógusokat.

Az iskola fejlesztőpedagógusa a kapcsolattartó a gyermek, az osztályfőnök, a pedagógusok, a szülők és a Komárom-Esztergom megyei Pedagógiai Szakszolgálat szakemberei között. Követi az egyéni fejlesztési terv megvalósulását, és mindig, amikor szükséges, konzultál a Komárom-Esztergom megyei Pedagógiai Szakszolgálat megfelelő szakemberével, az egyéni fejlesztési terv módosítása érdekében.

Amennyiben a gyermek számára csak akkor valósítható meg a megfelelő szakmai képzés vagy az érettségi megszerzése, ha az intézmény mentesíti őt egyes tantárgyak vagy tantárgyrészek értékelése alól, a felmentést az igazgató adja meg a szakértői és rehabilitációs bizottság, illetve a nevelési tanácsadó javaslatára.

Tanórák látogatása alól és a tanórákon való aktív részvétel alól felmentés csak kivételes esetben adható.

A sajátos nevelési igényű gyerekek pedagógiai ellátásának szervezésére a az Oktatási Hivatal honlapján található irányelv az irányadó, úgy a fejlesztőpedagógus tevékenységében, mint az osztályfőnök és a szaktanárok pedagógiai tevékenységében. Az irányelveket a pedagógiai program helyi tanterve tartalmazza.

Alapító okiratunkban az alábbi sajátos nevelési igényű tanulókat tudjuk fogadni:

Általános iskola

Az értelmi fejlődési zavarral küzdők közül az enyhe fokban értelmi fogyatékos, az ép értelmű mozgásszervi fejlődési zavarral küzdők, beszéd fogyatékosokkal küzdők, és az érzékszervi fejlődési zavarral küzdők közül a hallásfogyatékos tanulók ellátása. Az autizmus spektrum zavarral - amennyiben külön pedagógiai asszisztentst nem igényel - vagy pszichés fejlődési zavarral küzdők közül a tanulási, vagy magatartásszabályozási zavarral küzdő tanulók ellátása integrált oktatás keretében.

Szakgimnázium

A mozgásszervi fejlődési zavarral küzdők, beszédfigyatekossággal küzdők, és az érzékszervi fejlődési zavarral küzdők közül a hallásfigyatekos tanulók ellátása. Az autizmus spektrum zavarral - amennyiben külön pedagógiai asszisztentst nem igényel - vagy a pszichés fejlődési zavarral küzdők közül a tanulási, vagy magatartásszabályozási zavarral küzdő tanulók ellátása integrált oktatás keretében a szakmai egészségügyi követelmények szerint.

Hallás sérült tanulók:

A hallássérült gyerekek integrációs folyamatában használatos technikai kiegészítő eszközök, mindenesetben a gyermek egyéni szükségleteihez és hátrányaihoz mért. Amennyiben rendelkezik saját adóvevő készülékkel, azt a pedagógusok a tanítási órán mindenkor használják. A gyermek számára a tantermi munkában biztosított olyan hely, ahonnan követni tudja a pedagógus gesztusrendszerét, arcmozgásait és ajak mozgását.

Amennyiben teljes halláskieséssel érkezik a gyermek, és igénye van arra, hogy jelbeszéd tolmács fordítsa számára a pedagógus közléseit az iskola lehetővé teszi számára az ilyen tanulási folyamatot. A jeltolmács érkezését a szülőkkel együttműködve a fejlesztő pedagógus szervezi. Az érdeklődő pedagógusoknak, az iskola a Komárom-Esztergom megyei Pedagógiai Szakszolgálat segítségével megszervezi a jelnyelvtanulásának lehetőségét.

7.2. A tanulási, beilleszkedési és magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység

Nagy arányban kerülnek intézményünkhöz olyan növendékek, kik tanulási nehézségekkel küszködnek. A tanulási nehézségek okát a fejlesztő pedagógus elemzi. A szülők beleegyezésével, a diagnózis pontosítása érdekében megkeresi a Komárom-Esztergom megyei Pedagógiai Szakszolgálat utazó szolgálatát. A pontos diagnózissal megszervezi, hogy a tanuló a szakértői és rehabilitációs bizottság vizsgálatára kerüljön, ahol a diagnózis egyrészt felülvizsgálatra kerül, másrészt a meglévő szakvélemény alapján megtehetőek a tanuló számára fontos tanulási folyamatokat adaptáló lépések.

Minden gyermek rendelkezik bizonyos képességekkel, az iskolának pedig az a feladata, hogy neveljen, tanítson, a hozott érzékszervi, mozgásszervi illetve érzelmi sajátosságokra építse a tudásátadás folyamatát, a meglévő képességeket és készségeket továbbfejlessze, a kapott tehetséget, kibontakoztassa. Azok, akik nem képesek megbirkózni teljesíteni, vagy technikai és személyi segítség nélkül csak képességeik csekély hányadát képesek felmutatni a hagyományos iskolai környezetben, egyéni megsegítésben többletpedagógiai munka biztosításával kapják meg a lehetőségeik kibontakoztatásához szükséges körülményeket. A pedagógusoknak fel kell ismerniük, hogy nem a gyermek „rosszasága”, hanem a gyermek valós testi, érzékszervi nehézségei okozzák a tanulási és magatartási problémákat. A gyermekek gondjai viselkedése nem az „elhanyagolható” lelki problémák, vagy helytelen szülői nevelés következménye.

A sajátosságok lényege az agy végrehajtó funkciójának működési sajátosságára, „zavarára” vezethető vissza. Ilyenkor a rész-képességek sajátosságai a tanulási-tanítási, értékelési folyamatban nem szokványos lehetőségeket, intézkedéseket hoznak felszínre, tesznek szükségessé. A rész-képességek sajátosságai között, dyslexiás, dysgraphiás, dyscalculiás, illetve a tanulási képességek kevert zavarai találhatók meg.

A sajátos nevelési igényű tanulók tehetséggondozása

A sajátos nevelési igényű tanulóknál is figyelembe vesszük, a tehetséggondozás lehetőségét, mert egyes területeken ők is képesek többlet tudás felmutatására.

A nevelő-oktató munka pedagógiai eszközei:

Az oktatás területén:

A magyarázat, a meggyőzés, a tudatosítás módszereivel igyekszünk elérni tanulóink neveltségi szintjének emelését. Folyamatos önképzéssel és a továbbképzési lehetőségek maximális kihasználásával gazdagítjuk módszertani kultúránkat, tanulásszervezési eljárásainkat (adaptivitás, tantárgytömbösítés, tevékenykedtetésre épülő tanulásszervezés, projektoktatás, témahét, műveltségterület tantárgyi bontás nélküli moduláris oktatása, drámapedagógia, játék, vita, kutató-felfedező módszer), különös tekintettel a motivációra, az érdeklődés felkeltésére és fenntartására, a biztatás, a dicséret, a sikerélmény ösztönző hatásának kihasználására. Inkluzív nevelés. Konstruktív munkaformák alkalmazása- az info-kommunikációs technológia, mint eszköz és taneszköz alkalmazása. A sajátos nevelési igényű tanulók oktatása az integrált nevelést segítő sérülés specifikus egyéni fejlesztési terv alapján történik a differenciálpedagógia alkalmazásával, egyéni továbbhaladás, értékelés biztosításával. Multikulturális tartalmak megjelenése. 21 Az objektív teljesítményméréshez felhasználjuk a monitor rendszerű felméréseket, melyek a szövegértési és matematikai eszköztudás vizsgálatára törekszenek. Pályaorientáció- a 8. osztályosok pályaválasztását körültekintően előkészítjük szülőknek, tanulóknak szervezett tájékoztatókkal. Nyílt napok tartásával a szülők számára betekintési lehetőséget nyújtunk munkánkba. Tájékoztatjuk őket az iskola eredményeiről, feladatairól, problémáiról. Lehetőséget teremtünk számukra a kulturált véleményalkotásra, értékelésre. Pályázatfigyelő és -író rendszer működtetésével igyekszünk segíteni az iskola céljainak és feladatainak megvalósulását. Az eltérő tantervű oktatásban részesülő tanulókkal kapcsolatos kiegészítő eljárások, módszerek.

Szervezési vonalon: 1-8. évfolyamig a közismereti tantárgyak tekintetében egytanítós, nagyfelmenős rendszerben dolgozunk. A készségtárgyakat minden évfolyamon betanítjuk.

Oktatási vonalon: A tanulók képességeihez igazított tananyag, követelményrendszer és speciális gyógypedagógiai módszerek és terápiák alkalmazása.

8. A szülő, tanuló, pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

Az együttműködés színterei: iskola, családlátogatás, szabadidős tevékenységek

Legfontosabb kapcsolatunk a szülőkkel való kapcsolat.

A tanulók szüleivel a kapcsolattartó elsősorban az osztályfőnök. Ő nem csak fogadja a szülők kapcsolatteremtési szándékát, de igyekeznek kezdeményezni és segíteni a szülőket a gyermek igényeinek megvalósításában, úgy az iskolában, mint a családi körülmények között. Néhány példa a lehetséges formákból:

- szülői értekezlet,
- fogadó óra,

- nyíltnap,
- kirándulás,
- osztályfőnöki óra,
- iskolai ünnepek,

Az együttműködés formáinak tervezésében a fő irányvonalakat jelöltük meg. Lehetőségként szem előtt tartjuk a napi aktualitásokat, a mindennapok által lehetőségként felkínált vonatkozásokat.

Az iskola kapcsolatrendszere rendkívül sokféle. Fenntartónkkal rendszeres kapcsolatot az iskola igazgatója tart a presbiteri, az igazgatótanácsi üléseken és a rendszeres igazgatói értekezleteken képviseli iskolánkat. Szoros kapcsolatot építünk ki a Tatai Református Gimnáziummal, a megyei középiskolákkal, az óvodákkal a református és a megyei pedagógiai intézettel, gyülekezetekkel, egyházmegyékkel, egyházkerülettel. Neszmély Község Önkormányzatával, a Cseperedő Óvodával környék általános és középiskolaival, kulturális intézményeivel.

Novemberben és decemberben nyílt napokat szervezünk, amelyre várjuk a szülőket és a nyolcadikos diákokat, elsősorban a felvételre jelentkezők közül. Az általános iskolák 7-8. osztályosainak szervezett (havonta szombat délelőttönként négy alkalommal rajz felvételi előkészítőt szervezünk. Kialakult kapcsolataink révén szórólapon és a pályaválasztási kiállításon mutatkozunk be középiskolai képzéseinkkel. Alkalmoszerűen az igazgató vagy megbízottja eljár a környék nyolcadikosainak pályaválasztást segítő szülői értekezleteire javítja kapcsolatainkat a környező általános iskolákkal.

Az iskolában alkalmoszerűen tartunk összevont szülői értekezletet az igazgatóság és az osztályfőnökök részvételével. Minden osztály külön szülői értekezletet is tart. Egy évben kétszer valamennyi tanár egy időben tart fogadóórát. Ennek időpontjait az éves munkatervben határozzuk meg.

A kapcsolattartás fontos lehetősége az osztályfőnökök és a szülők rendszeres levelezése vagy telefonos beszélgetése és a családlátogatás.

Művészeti képzésünkkel bővítettük a szakmai kapcsolatrendszerünket, úgymint: kialakult kapcsolataink vannak a megyében működő alapfokú művészeti oktatást folytató intézményekkel, művészekkel. A Művészeti Szakközépiskolák Szövetségével a szakmai oktatással, valamint a szakmai vizsgák szervezésével kapcsolatban kerestük az együttműködést.

Testvériskolai kapcsolatunk jelenleg kialakulóban van. Kezdeményeztük a Székelyudvarhelyen működő Palló Imre Művészeti Szakközépiskolával. Szeretnénk együttműködésünket kialakítani közös programok szervezésével, egymás kölcsönös meglátogatásával.

Tervezzük Felvidéki Iskolával is felvenni a kapcsolatot.

Rendszeres kapcsolatunk tartunk a Komárom-Esztergom megyei Szakértői Bizottsággal, Gyermekjóléti és Családsegítő szolgálatokkal, Kormányhivatallal, a Református EGYMI-vel és azok dolgozóival. A BTM-es tanulók szakmai ellátását, valamint a logopédiai ellátást az EGYMI pedagógusai végzik.

Általános iskolai tanulóink nagy része a Cseperedő Óvodából érkezik, ezért szoros kapcsolatot ápolunk az óvodával is.

Neszmély Község Önkormányzata továbbra is kiemelt partnerünk.

Rendszeresen hívunk a legfogékonyabb korban lévő diákjainkhoz alkotó embereket, akik kiállításokkal, előadásaikkal közelebb hozzák diákjainkhoz a művészet különböző műfajait.

Évi öt képzőművészeti és egyéb kiállítást tervezünk aulánkban. Megyénkben élő, vagy innen elszármazó festő és fotóművészek, grafikusok mutatják be alkotásaikat. Gyönyörű, templomszerű aulánkban hangversenyeket is tartunk.

Iskolánk diákjai is részt vesznek az iskolai, területi, a megye és az ország számos tanulmányi, kulturális és sport versenyén, vetélkedőjén, illetve a hasonló belkörü református versenyeken.

Tanulóink lelki-szellemi fejlődése érdekében fontos mind a családokkal, mind a gyülekezetekkel való kapcsolatok kiépítése, rendszeres ápolása. Ennek érdekében tanévenként három alkalommal tartunk szülői értekezletet és tanári fogadóórát.

9. A képzés rendje, az iskola tanulói és tanulócsoportjai

9.1. Általános iskola

„5. § (1) A köznevelési intézményekben folyó pedagógiai munka szakaszai a következők:

...

b) az alapfokú nevelés-oktatás szakasza, amely az első évfolyamon kezdődik, a nyolcadik évfolyam végéig tart és két részre tagolódik:

ba) az első évfolyamon kezdődő és a negyedik évfolyam végéig tartó alsó, és

bb) az ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozat...”

Az alsó tagozaton sajátítják el a gyerekek az írás, olvasás, számolás alapjait. Gondolataik, érzelmeik értelmes közlésére képesekké válnak. Elsajátítják a közvetlen tapasztalatokhoz és gyakorlati cselekvésekhez kötődő gondolkodási műveleteket és logikai munkaformákat. Megalapozzuk énképüket, és az istenképűséget. Cél, hogy megismertessük és megszerettessük a Biblia örömhírét. A hittani, erkölcsi, egyháztörténelmi és Istentiszteleti ismereteket élményszerűen adjuk át tanulóinknak.

Megtanítjuk őket környezetük megfigyelésére, az elemi összefüggések felismerésére. Kialakítjuk bennük az életkoruknak megfelelő szokásrendet. Biztosítjuk számukra az első idegen nyelv és a számítástechnika tanulásának megkezdését.

A felső tagozat 5-6. évfolyamán bővítjük, és magasabb szintre emeljük az alapozás során kialakult készségeiket és a gondolkodási műveletekben való jártasságukat. Jelentősen bővítjük a természetre és társadalomra vonatkozó ismereteiket.

Segítjük a kortárs csoportba történő beilleszkedésüket, önállósodási törekvéseiket és a felnőttektől való érzelmi leválásukat. Közreműködünk az egyéni érdeklődési irányok kialakításában.

Igyekszünk tanítványainkat az életkoruknak megfelelő értéknormák birtokába juttatni. Konkrét helyeken kifejezésre kell, hogy jusson, a vallás a kultúra teremtés nélkülözhetetlen alapja, a keresztyén vallásosság szervesen kultúránkba ágyazódik, hogy a vallás és a szabadság egymást feltételező fogalmak, hogy a szellem és a ráció egyensúlyban vannak. Igyekszünk elhelyezni az egyes Bibliai történeteket az üdvtörténet nagy összefüggésében. Egyre többet forgatjuk a tanulókkal a Bibliát. Törekszünk a református kegyesség gyakorlására és az abban előttünk járó egyháztörténeti személyiségek megismerésére.

A felső tagozat 7-8. évfolyamában az alapvető célunk az, hogy tudományosan rendszerezett ismeretek nyújtásával előkészítsük a tanulókat a továbbtanulásra, a pályaválasztásra. Megkezdődik az elvont, problémamegoldó gondolkodás kiművelése. Lehetőséget teremtünk önmaguk kipróbálására, érdeklődésük minél teljesebb kielégítésére. Megalapozzuk emberismeretüket. Hozzásegítjük őket ahhoz, hogy megismerjék képességeiket, lehetőségeiket, jó és rossz tulajdonságaikat. Ösztönözzük őket erkölcsi felfogásuk függetlenné válására, biztosítjuk önálló személyiségfejlődésüket az adott erkölcsi normák betartásával. Igyekszünk összhangba hozni vágyaikat a realitással, s ösztönözzük őket arra, hogy képességeiknek, érdeklődésüknek megfelelően válasszanak pályát.

Ez a képzési szakasz egyben a konfirmáció előkészítő szakasza is. A konfirmációt segíti elő tudatosan ez a két esztendő, hogy igéből táplálkozó, gyülekezeti közösségben élő, a közösséget szolgáló, keresztyén embert formáljunk. E feladat pedagógusi elvégzéséhez kollégáink számára először belső tanári továbbképzéseket szervezünk. Továbbiakban éves ütemterv szerint a Tanárképző Főiskolák, Pedagógiai Intézet, Református Pedagógiai Intézet (és egyéb, végzettséget adó intézmények) kínálata alapján a pedagógiai program végrehajtásához szükséges képzésekre irányítjuk kollégáink továbbtanulási szándékát.

Bibliaismereti alapot adó előadást (bibliaórát) havonta egy alkalommal tervezünk. A tanári önképzéshez - ami folyamatos - a tárgyi feltételeket a lehetőségekhez mérten biztosítjuk.

Az osztályok kialakítását az egyes évfolyamok tanulói létszámai határozzák meg.

Az osztályfőnökség megállapítása az iskolavezetés feladata. A személyi feltételek adta lehetőségek, az érintett tanítók és tanárok, valamint a tanulók érdekeinek figyelembevételével történik.

Az egész napos iskola keretében a délutáni foglalkozásokat klubnapközi formájában szervezzük.

Az általános iskola létszáma jelenleg alacsony. Lehetőség van az osztályok létszámának növelésére. Bízunk abban, hogy iskolánk átalakulásával, vonzóbbak leszünk és növelhetjük létszámunkat.

Az általános iskola általános tantervű.

9.1.1 Felnőtt általános iskolai oktatás

Az általános iskolai oktatás mellett iskolánk felvállalja azokat a tanulókat, akik már nem tankötelesek, de nem végezték el az általános iskola valamennyi évfolyamát. Az oktatást ifjúsági tagozatként, a nappali oktatás munkarendje szerint szervezzük.

9.2. Alapfokú művészeti oktatás

A művészeti oktatásban a zeneművészeti tanszakokon egyéni, illetve maximum 3 fős csoportokban szerveződik az oktatás.

A csoportos tanszakokon a jogszabályban meghatározott maximális csoportlétszámok figyelembevételével összevont évfolyamú csoportokban szervezzük a szolfézs oktatását.

9.3. Szakgimnázium

A nappali tagozatos művészeti szakgimnáziumi osztályok évfolyamonként szerveződnek. A szakmai gyakorlati tantárgyak oktatása általában 12 fős csoportokban történik. A csoportok tagjainak kiválasztása névsor, szakok vagy választott nyelv szerint történik.

A kilencedik évfolyamon a 2012-2013-as tanévtől indult egy művészeti osztály. A művészeti tagozat diákjai 5 éves képzésben vesznek részt.

Az iskolában folyó szakképzés művészeti vizsgára készít fel, ezért a szakképzés a 9. évfolyamon kezdődik és a 13. évfolyam végén fejeződik be, párhuzamos művészeti oktatás keretében.

Tanított szakmák:

1. grafikus – kifutó képzés keretében
Művészeti grafikus – 2020-2021-es tanévtől felmenő rendszerben
2. Szobrász

A jogszabályok csoportlétszámra vonatkozó előírásai évfolyamonként minimum 1, maximum 3 csoport kiválasztásánál három fontos szempontot veszünk figyelembe:

1. Szakmai és nevelési okokból fontosnak tartjuk az állandóság biztosítását.
2. 10 és 11. illetve az I/13. évfolyamokon évente nyári szakmai gyakorlatot szervezünk.
3. Figyelembe kell vennünk iskolánk meglévő adottságait, a gazdaságosság szempontjait.
4. Meg kell őriznünk a képzés rugalmasságát, a társadalom változó igényeihez való alkalmazkodás képességét.

Iskolarendszerű oktatás keretében érettségire épülően, a működési engedélyben és az alapító okiratban meghatározott szakmákat oktatjuk.

9.4. A képzések kimenetei

Az általános iskola nyolc évfolyammal működik. A végzős tanulók a környék középiskolaiban, illetve saját középiskolai osztályainkban is folytatják tanulmányaikat. Kiváló tanulmányi

eredményű tanulóinkat a Tatai Református Gimnáziumba irányítjuk, ahol az általános iskolában megkezdett hitéletük tovább folytatódik.

A szakgimnáziumi képzés befejezéseként, a 12. évfolyam végén érettségi vizsgát, majd azt követően az Országos Képzési Jegyzékben meghatározott, és az intézményben folyó szakképzésben elsajátítható szakképesítés megszerzésére szervezett szakmai vizsgát tehetnek a tanulók. A 2020-2021-es tanévtől a művészeti grafikus és a szobrász szakon képző- és iparművészeti munkatárs végzettséget szakma megnevezéssel szerezhettek a tanulók.

Az alapfokú művészeti iskolában a hatodik évfolyam befejezésével művészeti alapvizsgát tehetnek, majd a továbbképző évfolyamokon folytathatják tanulmányaikat.

Az érettségi után iskolarendszerű oktatásra hozzánk jelentkező tanulók a két éves szakmai program elvégzése után OKJ-s szakmai vizsgát tehetnek grafika szakon, illetve 2020-2021-es tanévtől a művészeti grafikus és a szobrász szakon képző- és iparművészeti munkatárs végzettséget szakma megnevezéssel szerezhettek a tanulók.

10. A tanulmányok alatti vizsgák

10.1 A vizsgaszabályzat célja:

Vizsgaszabályzatunk célja a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendeletben foglalt felhatalmazás alapján a tanulók tanulmányok alatt tett vizsgái lebonyolítási rendjének szabályozása.

A fenti jogszabályban foglalt szabályozás szerint

- tanulmányok alatti vizsga követelményeit, részeit (írásbeli, szóbeli, gyakorlati)
- és az értékelés rendjét a nevelőtestület a pedagógiai program alapján határozza meg és a helyben szokásos módon nyilvánosságra hozza.

10.2. A tanulmányok alatti vizsgák célja:

Azon tanulók osztályzatainak megállapítása, akiknek félévi vagy év végi osztályzatait évközi teljesítményük és érdemjegyeik alapján a jogszabályok és az intézmény Pedagógiai Programja szerint nem lehetett meghatározni

A pedagógiai programban meghatározottaknál rövidebb idő alatt (tanév összevonással) szeretné a követelményeket teljesíteni.

A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételtető.

10.3. Általános szabályok

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz:

- osztályozó vizsgákra
- különbözeti vizsgákra
- javító vizsgákra
- és pótló vizsgákra vonatkozik

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozóvizsgára utasít
- aki különbözeti vizsgára jelentkezik
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít

Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

A vizsgaszabályzat hatálybalépése a 2012/2013-as tanév eleji megszervezendő vizsgáktól érvényes, és határozatlan időre szól.

Minden vizsga írásbeli, szóbeli, vagy gyakorlati vizsgarészből állhat az iskola Pedagógiai Programja alapján.

10.4. Osztályozó vizsga:

Az intézményünk osztályozó vizsgát a félévi és év végi jegyek lezárását megelőző két hétben kell megszervezni.

Osztályozó vizsgát kell tennie teljesítményének értékelése céljából a tanulónak, ha a tanítási év során jogszabályban meghatározott mértékű igazolt és igazolatlan hiányzást gyűjtött össze, s emiatt félévi vagy év végi osztályzatát nem tudta a szaktanár megállapítani.

Az osztályozó vizsgához vezető hiányzás mértéke 250 óra, illetve egy adott tantárgyból a tanítási órák több mint 30 % - a.

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és év végi jegyek lezárását megelőző két hétben, ha

- felmentést kapott –kérelmére - a kötelező tanórai foglalkozások látogatása alól a sajátos helyzete miatt,
- engedélyt kapott arra, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget.
- osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak abban az esetben is, ha előrehozott érettségi vizsgát kíván tenni olyan tantárgyból, amelynek a tanítása az intézmény helyi tanterve szerint csak magasabb évfolyamon fejeződik be. Ilyenkor a hiányzó év/évek tananyagából kell az írásbeli érettségi vizsgák megkezdéséig osztályozó vizsgát tennie.

Sikeres osztályozó és előrehozott érettségi vizsga esetén az adott tantárgyból a tanulmányok megrövidítésére is engedélyt kaphat a tanuló.

A vizsgázónak az írásbeli vizsgák megválaszolásához rendelkezésre álló idő vizsgatárgyanként 45 perc. Szóbeli vizsga egy vizsgázónak egy vizsganapra legfeljebb három vizsgatárgyból szervezhető. A vizsgáztatás időtartama 10 percnél nem lehet több.

A tanulmányok alatti vizsgán a közoktatási törvény 30.§ (9) bekezdésének hatálya alá tartozó tanulónál a vizsga során lehetővé kell tenni mindazon mentességek, kedvezmények érvényesítését, amelyet a tanuló megfelelő vizsgálat, szakértői vélemény alapján kapott.

A vizsgán történt bármely szabálytalanság esetén az érettségi vizsgaszabályzatban leírtaknak megfelelően kell eljárni.

A tanulmányok alatti vizsgán elért eredmény csak akkor támadható meg, ha az intézmény nem a Pedagógiai Programban meghatározott követelményeket kéri számon, vagy a vizsgáztatás során olyan eljárási hiba történt, amely vélhetőleg a tanuló teljesítményét hátrányosan befolyásolta. Az osztályozóvizsga eredményét év végi osztályzatnak tekintjük.

10.5. Különbözeti vizsga:

A különbözeti vizsgák időpontját az igazgató határozza meg.

Iskolaváltoztatás vagy külföldi tanulmányok magyarországi folytatása feltételeként írhatja elő az Intézmény a különbözeti vizsga letételét. Abból a tantárgyból vagy tantárgyrészből kell különbözeti vizsgát tennie a tanulónak, amelyet az Intézmény a megkezdni tervezett évfolyamtól alacsonyabb évfolyamon tanított, s amely tantárgy, tananyag ismerete feltétele a sikeres továbbhaladásnak, a magasabb évfolyamra lépésnek.

A különbözeti vizsga tantárgyainak, tartalmának meghatározása során mindig egyedileg kell az Intézmény vezetőjének határozatot hoznia a jelentkező tanuló ügyében.

10.6. Javítóvizsga:

Ha a tanuló tanév végén – a tantárgyak számától függetlenül- elégtelen osztályzatot kap, javítóvizsgát tehet.

Június 15-ig minden tantárgy javítóvizsga témaköreit az iskola honlapján közzé kell tenni.

Javítóvizsga augusztus 15. és augusztus 31. között – a társiskolákkal egyeztetett időpontban szervezhető.

A javítóvizsga bizottságban a kérdező tanár lehetőség szerint ne a tanulót javítóvizsgára utasító kollega legyen.

A tanulót a vizsga eredményéről azonnal tájékoztatni kell.

10.7. Pótló vizsga

Abban az esetben, ha a tanuló önhibáján kívül nem tudja teljesíteni az osztályozó/pótló/különbözeti vizsga követelményeit, a teljes vizsga anyagából, vagy a nem teljesített vizsgarészből - kérelmére - pótló vizsgát tehet. Időpontját egyéni elbírálás alapján az igazgató jelöli ki.

10.8. Független bizottság előtt zajló vizsga:

A tanuló alapvető joga, hogy tanulmányai során pedagógusaitól független bizottság előtt, tanulmányok alatti vizsgát tehet, amely lehet osztályozó-, és javítóvizsga.

A független vizsgabizottság előtt letehető tanulmányok alatti vizsgát az Oktatási Hivatal szervezi.

A tanuló – kiskorú tanuló esetén a szülője aláírásával – a félév, illetve a szorgalmi idő utolsó napját megelőző huszonkettedik munkanapig, amennyiben hiányzás miatt nem értékelhető és osztályozó vizsga letételére kap engedélyt, az engedély megadását követő három napon belül jelentheti be, ha független vizsgabizottság előtt kíván vizsgát tenni.

A tanuló amennyiben a tanév végén valamely tantárgyból / tantárgyakból megbukott, s javítóvizsgát tehet, a bizonyítvány átvételét követő tizenöt napon belül kérheti, hogy a javítóvizsgát független vizsgabizottság előtt tehesse le.

10.9. Tanulmányok alatti vizsgák szervezésének legfontosabb alapelvei:

10.9.1. A vizsgaszabályzat célja:

Vizsgaszabályzatunk célja a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendeletben foglalt felhatalmazás alapján a tanulók tanulmányok alatt tett vizsgái lebonyolítási rendjének szabályozása.

A fenti jogszabályban foglalt szabályozás szerint

- tanulmányok alatti vizsga követelményeit, részeit (írásbeli, szóbeli, gyakorlati)
- és az értékelés rendjét a nevelőtestület a pedagógiai program alapján határozza meg és a helyben szokásos módon nyilvánosságra hozza.

10.9. 2. A tanulmányok alatti vizsgák célja:

Azon tanulók osztályzatainak megállapítása, akiknek félévi vagy év végi osztályzatait évközi teljesítményük és érdemjegyeik alapján a jogszabályok és az intézmény Pedagógiai Programja szerint nem lehetett meghatározni

A pedagógiai programban meghatározottaknál rövidebb idő alatt (tanév összevonással) szeretné a követelményeket teljesíteni.

7. osztályban természettudományos tantárgyakból (biológia, földrajz) az addig tanultak (két-két témakör) összegző-rendszerező számonkérése.

11. osztályban „kis érettségi” címen a kötelező érettségi tantárgyakból (magyar, történelem, idegen nyelv, matematika, művészettörténet) az érettséginek megfelelő témakörökre való felkészülés és számonkérés.

A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételtető.

10.9. 3. Általános szabályok

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz:

- osztályozó vizsgákra
- különbözeti vizsgákra
- összegző-rendszerező vizsga
- javító vizsgákra
- és pótló vizsgákra vonatkozik

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozóvizsgára utasít
- aki különbözeti vizsgára jelentkezik
- 7. és 11. évfolyamra járó valamennyi diákra
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít

Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

A vizsgaszabályzat hatálybalépése a 2012/2013-as tanév eleji megszervezendő vizsgáktól érvényes, és határozatlan időre szól.

Minden vizsga írásbeli, szóbeli, vagy gyakorlati vizsgarészből állhat az iskola Pedagógiai Programja alapján.

10.9. 4. Osztályozó vizsga:

Az intézményünk osztályozó vizsgát a félévi és év végi jegyek lezárását megelőző két hétben kell megszervezni.

Osztályozó vizsgát kell tennie teljesítményének értékelése céljából a tanulónak, ha a tanítási év során jogszabályban meghatározott mértékű igazolt és igazolatlan hiányzást gyűjtött össze, s emiatt félévi vagy év végi osztályzatát nem tudta a szaktanár megállapítani.

Az osztályozó vizsgához vezető hiányzás mértéke 250 óra, illetve egy adott tantárgyból a tanítási órák több mint 30 % - a.

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és év végi jegyek lezárását megelőző két hétben, ha

- felmentést kapott –kérelmére - a kötelező tanórai foglalkozások látogatása alól a sajátos helyzete miatt,

- engedélyt kapott arra, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget.

- osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak abban az esetben is, ha előrehozott érettségi vizsgát kíván tenni olyan tantárgyból, amelynek a tanítása az intézmény helyi tanterve szerint csak magasabb évfolyamon fejeződik be. Ilyenkor a hiányzó év/évek tananyagából kell az írásbeli érettségi vizsgák megkezdéséig osztályozó vizsgát tennie.

Sikeres osztályozó és előrehozott érettségi vizsga esetén az adott tantárgyból a tanulmányok megrövidítésére is engedélyt kaphat a tanuló.

A vizsgázónak az írásbeli vizsgák megválaszolásához rendelkezésre álló idő vizsgatárgyanként 45 perc. Szóbeli vizsga egy vizsgázónak egy vizsganapra legfeljebb három vizsgatárgyból szervezhető. A vizsgáztatás időtartama 10 percnél nem lehet több.

A tanulmányok alatti vizsgán a közoktatási törvény 30.§ (9) bekezdésének hatálya alá tartozó tanulónál a vizsga során lehetővé kell tenni mindazon mentességek, kedvezmények érvényesítését, amelyet a tanuló megfelelő vizsgálat, szakértői vélemény alapján kapott.

A vizsgán történt bármely szabálytalanság esetén az érettségi vizsgaszabályzatban leírtaknak megfelelően kell eljárni.

A tanulmányok alatti vizsgán elért eredmény csak akkor támadható meg, ha az intézmény nem a Pedagógiai Programban meghatározott követelményeket kéri számon, vagy a vizsgáztatás során olyan eljárási hiba történt, amely vélhetőleg a tanuló teljesítményét hátrányosan befolyásolta. Az osztályozóvizsga eredményét év végi osztályzatnak tekintjük.

10.9.5. Különbözeti vizsga:

A különbözeti vizsgák időpontját az igazgató határozza meg.

Iskolaváltoztatás vagy külföldi tanulmányok magyarországi folytatása feltételeként írhatja elő az Intézmény a különbözeti vizsga letételét. Abból a tantárgyból vagy tantárgyrészből kell különbözeti vizsgát tennie a tanulónak, amelyet az Intézmény a megkezdni tervezett évfolyamtól alacsonyabb évfolyamon tanított, s amely tantárgy, tananyag ismerete feltétele a sikeres továbbhaladásnak, a magasabb évfolyamra lépésnek.

A különbözeti vizsga tantárgyainak, tartalmának meghatározása során mindig egyedileg kell az Intézmény vezetőjének határozatot hoznia a jelentkező tanuló ügyében.

10.9. 6. Összegző-rendszerező vizsga:

A 7. osztályosok számára a félévi értékelés előtt (január második hetében, tanórán) írásbeli vizsgát szervezünk földrajz és biológia tantárgyakból.

Témakörei:

földrajz: topográfia, helymeghatározás valamint diagram-, grafikon és ábraelemzés

biológia: ábraelemzés, összefüggések vizsgálata, tényanyag számonkérése.

Értékelése: 3 érdemjegy a különböző témakörökre.

A 11. osztályosok számára a kötelező érettségi tantárgyakból (magyar, történelem, idegen nyelv, matematika, szakmai) szervez iskolánk „kis érettségit”. Az érettségihez hasonló módon írásbeli vagy szóbeli részből:

magyar: szóbeli

történelem: szóbeli

idegen nyelv: szóbeli

matematika: írásbeli

szakmai: írásbeli és szóbeli

Az írásbeli vizsgákat tanórai keretben szervezzük, a szóbelit az érettségihez hasonló körülmények között egy tanítási napon (lehetőség szerint a központi kompetenciamérés napján, május végén).

Értékelése: 1-1 érdemjegy (írásbeli és szóbeli részre).

10.9. 7. Javítóvizsga:

Ha a tanuló tanév végén – a tantárgyak számától függetlenül- elégtelen osztályzatot kap, javítóvizsgát tehet.

Június 15-ig minden tantárgy javítóvizsga témaköreit az iskola honlapján közzé kell tenni.

Javítóvizsga augusztus 15. és augusztus 31. között – a társiskolákkal egyeztetett időpontban szervezhető.

A javítóvizsga bizottságban a kérdező tanár lehetőség szerint ne a tanulót javítóvizsgára utasító kollega legyen. A tanulót a vizsga eredményéről azonnal tájékoztatni kell.

10.9. 8. Pótló vizsga

Abban az esetben, ha a tanuló önhibáján kívül nem tudja teljesíteni az osztályozó/pótló/különbözeti vizsga követelményeit, a teljes vizsga anyagából, vagy a nem teljesített vizsgarészből - kérelmére - pótló vizsgát tehet. Időpontját egyéni elbírálás alapján az igazgató jelöli ki.

10.9. 9. Független bizottság előtt zajló vizsga:

A tanuló alapvető joga, hogy tanulmányai során pedagógusaitól független bizottság előtt, tanulmányok alatti vizsgát tehet, amely lehet osztályozó-, és javítóvizsga.

A független vizsgabizottság előtt letehető tanulmányok alatti vizsgát az Oktatási Hivatal szervezi.

A tanuló – kiskorú tanuló esetén a szülője aláírásával – a félév, illetve a szorgalmi idő utolsó napját megelőző huszonkettedik munkanapig, amennyiben hiányzás miatt nem értékelhető és osztályozó vizsga letételére kap engedélyt, az engedély megadását követő három napon belül jelentheti be, ha független vizsgabizottság előtt kíván vizsgát tenni.

A tanuló amennyiben a tanév végén valamely tantárgyból / tantárgyakból megbukott, s javítóvizsgát tehet, a bizonyítvány átvételét követő tizenöt napon belül kérheti, hogy a javítóvizsgát független vizsgabizottság előtt tehesse le.

10.9.10. Tanulmányok alatti vizsgák szervezésének legfontosabb alapelvei:

A vizsgabizottság minimum három főből áll:

- elnök
- kérdező tanár
- ellenőrző tanár

Az elnök

- felel a szabályok betartásáért,
- ellenőrzi a vizsgázók adatait, vezeti a jegyzőkönyvet,
 - ha kell szavazást rendel el

Kérdező tanár(ok)

- csak megfelelő tanári végzettséggel lehet
- lehetőség szerint ne az kérdezze a tanulót, aki vizsgára küldte.

Az igazgató felel a vizsgák szabályos lebonyolításáért.

Ellenőrző tanár

lehetőség szerint szakos tanár
felel a vizsga szabályszerűségéért

10.9.11. Írásbeli vizsgák általános szabályai:

- a tanteremben minden padban csak egy diák ülhet
- a feladatlapot az iskola pecsétjével kell ellátni, fel kell tüntetni a tantárgy megnevezését, a tanuló nevét és a dátumot
- a feladatlap megoldásának ideje 45 perc, kivétel a „kis érettségi” vizsgánál, ahol kétszer illetve háromszor 45 perc
- a vizsgán használható segédeszközöket a szaktanár tájékoztatása alapján a tanuló hozza magával

Egy vizsganapon kettő írásbeli vizsga tehető le, de közöttük 10 perc pihenőidőt kell biztosítani, kivétel, pótló és osztályozó vizsga esetén, három írásbeli vizsga tartható

Ha a vizsgázó az írásbelin szabálytalanságot követ el, a felügyelő tanár e tényt jegyzőkönyvben rögzíti, és felvezeti a feladatlapra és jelenti az igazgatónak

Az írásbeli vizsga javítása

- a szaktanár az adott vizsganapon piros tollal kijavítja az írásbeli dolgot
- ha a szaktanár arra a feltételezésre jut, hogy a vizsgázó meg nem engedett segédeszközöket használt, - rávezeti a feladatlapja és értesíti az igazgatót.

10.9.12. A szóbeli vizsga általános szabályai:

- egy napon három szóbeli vizsga tehető le
- „kis érettségi” esetén négy (magyar, történelem, idegen nyelv, művészettörténet) szóbeli vizsgát kell letenni egy napon
- a vizsgázónak a vizsga előtt minimum 15 perccel kötelező megjelennie
- a vizsgák ideje alatti várakozáshoz lehetőség szerint pihenő helységet kell biztosítani.
- a szóbeli vizsgán minden vizsgázó tételt húz, a tantárgyakhoz kapcsolódó segédeszközökkel készül az önálló feleletre
- a felkészülési idő tantárgyanként 10-20 perc (a vizsgabizottság döntése szerint), kivétel az idegen nyelv ahol nincs felkészülési idő
- a felelet során a tanuló a felkészülési idő alatt készített jegyzeteit használhatja
- a felelet maximum 10 percet tarthat
- ha a vizsgázó az adott tételből teljes tudatlanságról tesz tanúbizonyságot, egy alkalommal póttételt húzhat
- két tantárgy között a vizsgázó pihenőidőt kérhet
- ha a szóbelin a vizsgázó szabálytalanságot követ el, az elnök figyelmezteti, jegyzőkönyvet készít és a vizsgabizottság a dönt a szóbeli eredményéről
- szabálytalanságok esetében a vizsgabizottság elnöke értesíti az igazgatót, aki a törvények alapján dönt.

10.9.13. Gyakorlati vizsga általános szabályai:

- a gyakorlati oktatás vezető tanárnak kötelező a vizsgázót tájékoztatni a gyakorlati vizsga rendjéről
- a gyakorlati vizsgarész a vizsga feladatok számától függetlenül egy érdemjeggyel kell értékelni

10.9.14. Az egyes vizsgatárgyak részei, követelményei és értékelési rendje:

A vizsgatárgyak követelményrendszere:

Minden vizsgatantárgy követelményei azonosak az adott évfolyam adott tantárgyának az intézmény pedagógiai programjában található követelményrendszerével.

Vizsgatárgyak

Magyar nyelvtan és irodalom

szóbeli vizsga*

Történelem

szóbeli vizsga*

Idegen nyelv

szóbeli vizsga*

Matematika

írásbeli *

Természetismeret, természettudomány

írásbeli + szóbeli vizsga*

Fizika

írásbeli + szóbeli vizsga*

Földrajz

írásbeli + szóbeli vizsga*

Biológia

írásbeli + szóbeli vizsga*

Kémia

írásbeli + szóbeli vizsga*

Informatika, digitális kultúra

gyakorlati vizsga

Technika és tervezés

gyakorlati vizsga

Testnevelés

gyakorlati vizsga

Hittan	szóbeli vizsga
Szakmai gyakorlati tárgyak	gyakorlati vizsga
Szakmai elméleti tárgyak	írásbeli + szóbeli vizsga*

*Sikertelen (de 20 %-osnál jobb eredményű) írásbeli vizsga esetén szóbeli vizsga.

11. A tanulók felvételének, átvételének szabályai

Tanulói jogviszony keletkezhet felvétel vagy átvétel útján. A felvételtől vagy átvételtől az iskola igazgatója dönt.

A Tatai Református Egyházközség, mint iskolánk fenntartója egyoldalú nyilatkozatot tett, mely alapján iskolánk részt vesz Neszmély Község általános iskolai kötelező feladatainak ellátásában. Fenntartónk kötelezettséget vállalt arra, a 2011. évi CXCV. tv. 33. § (1) bekezdése alapján hogy a maximális - 224 fős - általános iskolai létszám 25 %-a számára biztosítjuk a felvételt.

11.1. Jelentkezés és felvétel

11.1.1. Az általános iskolánkba

Az általános iskolába a jogszabályban meghatározott időszakban lehet jelentkezni az első évfolyamra.

1. Az iskolába történő beiratkozáskor a mindenkor hatályos Köznevelési törvény erre vonatkozó szakaszai az irányadók.
2. A református általános iskolába való lépést a Református Köznevelési Törvény határozza meg. Felvételt nyerhetnek mindazok a 6. életévüket betöltött gyermekek, akik testileg, szellemileg, koruknak megfelelő fejlettséggel rendelkeznek, legalább egy évig óvodába jártak, vagy iskola-előkészítőn vettek részt.
3. A neszmélyi önkormányzattal történt megállapodás értelmében beiskolázzuk a körzetünkbe tartozó gyermekeket és körzeten kívül azokat, akik vállalják az egyházi iskola szellemiségét.
4. Általános iskola első osztályába beléphet az a tanuló, aki az óvodától megkapja az iskola érettséget igazoló óvodai véleményt.

A beiratkozás előtt meglátogatjuk az óvodákat, (szülői értekezletek, óvodai nyílt napok) a nagycsoportos óvodások számára két alkalomból álló foglalkozássorozatot tartunk „Oviakadémia” címmel az iskola alsó tagozatos pedagógusainak szervezésében, melyen megismerik valamennyi tanító néni és egymást is. A szülőknek nyílt tanítási órákat tart a leendő első osztályos tanító néni.

Intézményünkbe felekezetre való tekintet nélkül vesszük fel tanulóinkat.

5. Más iskolából, az általános iskola magasabb évfolyamaiba érkező tanulókat a következő feltételekkel vesszük át:

- megfelelő évfolyamon, megfelelő idegen nyelv tudása, amennyiben nem német nyelvet tanult, akkor lehetőséget biztosítunk egyéni tanulásra, illetve év végi osztályozó vizsgára.

- amennyiben nyelvet nem tanult, köteles egy általunk tanított idegen nyelvből az évfolyam szinteknek megfelelő vizsgát tenni.

- felvállalja a református iskola szellemiségét.

6. Valamennyi első évfolyamra beiratkozó - és magasabb évfolyamba átiratkozott tanuló a belépés évében a hétfői áhítaton fogadalmat tesz. (A fogadalomtétel szövegét ld. a házirend mellékletében)

7. Felvételi körzetünk első sorban a Komárom-Esztergom megye református szellemiségű családok gyermekei számára, de szívesen beiskolázunk olyan diákokat is, akik vállalják az egyházi iskola szellemiségét.

8. Ha a tanuló egészségügyi vagy más okból a szorgalmi időben igazoltan vagy igazolatlanul összesen 250 órát mulaszt, vagy az elméleti órák, önálló tantervi modulok 20 %-áról hiányzik, és az év végén nem osztályozható, a nevelőtestület osztályozó vizsgát engedélyezhet.

9. A nem magyar állampolgárságú tartózkodási engedéllyel rendelkező tanuló felvételéről, továbbtanulásáról az igazgató dönt.

10. Magántanuló esetén a törvény előírásai szerint kell eljárni.

11. A felnőttoktatásban igény szerint a tizenhat–húsz éves tanulók részére ifjúsági osztályt, csoportot szervezünk. Felvételt nyerhetnek az iskolánkkal tanulói jogviszonyban lévő általános iskolai tanulók, akik a fenti feltételeknek megfelelnek, illetve más iskolából érkeznek. Felvételnek, átvételnek különösebb feltétele nincs.

11.1.2. Felvétel a művészeti szakgimnáziumba és a szakképzésbe

1. A középiskola 9. évfolyamára a jelentkezés a jogszabályok által, a középiskolai felvételi eljárás keretében írásban történik, amelyet a szülő (gondviselő) nyújt be az iskola titkárságán. A jelentkezésnél fel kell tüntetni a tanuló személyi adatait (név, lakcím, szül. ideje, vallása), a szülő (gondviselő) adatait (név, lakcím), az általános iskola nevét és címét, a tanult és a tanulni kívánt idegen nyelvet, és azt, hogy kíván-e a jelentkező kollégiumi elhelyezést. Beiratkozáskor mellékelni kell egy nyilatkozatot, amelyben a tanuló és szülei kijelentik, hogy ismerik és önként vállalják az iskola speciális követelményeit (eskü, szigorúbb házirend).

2. Iskola rendszerű szakképzést művészeti grafika és szobrász szakon szervezünk. A tanulók felvételének alapfeltétele az érettségi vizsga. A jelentkezőknek rajzi képességfelmérést szervezünk minden évben, legkésőbb augusztusában. A képességfelmérés feladatainak témáit, a követelményeket és az egészségügyi alkalmasságot a minden tanévben kiadott felvételi szabályzat tartalmazza.

Művészeti szakgimnáziumba a tanulói jogviszony keletkezéséhez a tanuló jelentkezésén túl – az iskola jellegéből adódóan – sikeres alkalmassági vizsga letételére van szükség.

A Művészeti Tagozat felvételi rangsorát a hozott pontszámok és az alkalmassági vizsgán szerzett pontszámok alapján állapítjuk meg. Minden tanévben felvételi szabályzatot készítünk, melyet iskolánk honlapján nyilvánossá teszünk.

A szakgimnáziumba alapfokú iskolai végzettséggel, valamint – ha a jelentkezők száma meghaladja a felvehető tanulói létszám kétszeresét – a központi felvételi eljárás keretében mért teljesítmény alapján, továbbá indokolt esetben a szakgimnázium felvételi eljárásában meghatározott követelmények teljesítésével lehet belépni.

A szakgimnázium szakképzési évfolyamán megszerezhető szakképesítésekről és az adott szakképesítésbe való bekapcsolódás feltételeiről a tanulót a szakgimnáziumba való jelentkezésekor tájékoztatni kell. A szakképesítésre történő felkészítéskor a tanuló előzetes szakirányú szakmai képzése és szakirányú szakképzése a szakgimnázium pedagógiai programja részét képező szakmai programban meghatározottak szerint a tanulmányokba beszámítható, amelynek mértékéről és tartalmáról az iskola igazgatója határoz.

Az alkalmassági vizsga a tanulóknak a tagozaton folytatandó tanulmányaikhoz szükséges általános képességeket – rajzkészség, formaérzék, színérzékenység, kreativitás, verbális képességek – méri. A következő próbákat tartalmazza:

Tanulmányrajz egyszerű használati tárgyak és geometrikus testek csendéletszerű beállítása alapján fekete-fehér és választott színes technikával

Portré vagy csendélet rajzolás

3. Kreatív feladat
4. A jelentkezőkkel folytatott rövid beszélgetés.

A csoportok kialakítása a jogszabályban meghatározott rend szerint történik.

Átvétel az iskolánkba

A más általános iskolából vagy középiskolából történő átjelentkezési kérelemhez be kell mutatni a tanuló személyi igazolványát vagy születési anyakönyvi kivonatát, és az elvégzett iskolai évfolyamokat tanúsító bizonyítványokat (ellenőrzőt). A tanuló átvételére a tanítási év során bármikor lehetőség van. Az igazgató minden esetben személyesen is meghallgatja a szülőket és a tanulót.

Az iskola igazgatója a kérelem kézhezvételétől számított 15 napon belül dönt az átvételről.

A kérelem elbírálása előtt konzultál a tanuló előző iskolájával, továbbá a leendő osztályfőnökökkel, az osztályban tanító szaktanárokkal. Ennek alapján dönt a felvételtől. Pozitív válasz esetén arról is dönt, hogy a tanulónak milyen tantárgykból és mikor kell különbözeti vagy osztályozó vizsgát tennie. Sikertelen vizsga esetén a jelentkező tanulmányait csak az évfolyam megismétlésével folytathatja.

Az átvételi kérelemről szóló döntéssel szemben a szülő 8 napon belül fellebbezhet az iskola igazgatótanácsához.

A művészeti szakgimnáziumba más azonos képzést folytató művészeti szakgimnáziumból az átvétel előtt meg kell vizsgálni, hogy a tanuló elsajátította-e azokat a tantárgyakat, amelyek iskolánk helyi tanterve tartalmaz. Amennyiben hiányzik valamely tantárgy, abból osztályozó vizsgát kell tennie, illetve a szaktanároknak meg kell állapítani, hogy van-e lemaradása a mi

iskolánk tantervéhez képest. Ha lemaradást tapasztalunk a felmérés során, akkor a tanulónak különbözőzeti vizsgát kell tennie az adott tantárgyból.

11.1.3 Az alapfokú művészetoktatásba

Iskolánkba a beiratkozáshoz szükséges iratokat kitöltve lehet jelentkezni, minden művészetekre éhes fiataalt szívesen látunk és fejlesztjük a zenei neveltetését.

11.2. Kiiratkozás és távozás az iskolából

1. Ha a tanuló valamely oknál fogva más iskolában kívánja folytatni tanulmányait, iskolai távozási igazolást kap. Az átvevő iskola, köteles visszaigazolni a beiratkozást.
2. Az iskola felszereléseit és könyvtári könyveit köteles leadni, amennyiben elvesztette ellenértékét megfizetni.
3. Az általános iskolában, végzős tanulóink beiskolázása az iskola feladata. Ennek érdekében biztosítjuk a felvételi előkészítőt, nyílt napokra való ellátogatást a jelzett intézményekbe. Szülői értekezleteken tájékoztatjuk a szülőket a pályaválasztás lehetőségeiről. A tanév eredményes befejezésekor bizonyítványt, távozási igazolást kapnak. Az iskolából önként távozó diákot az iskola csak abban az esetben köteles újra felvenni, ha az az iskola beiskolázási területébe tartozik.
4. A fegyelmi úton elbocsátott tanulót az iskola csak a következő tanévben veheti vissza.

12. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

Iskolánk diákjai a diákönkormányzat keretében gyakorolhatják jogukat.

Működésének alapelvei

Jogkörei, kötelezettségei, melyeket a diáktanács tagjai (az osztályok választott képviselői) átruházott jogként gyakorolnak.

Döntési jogkör:

- A nevelőtestület véleményének meghallgatásával – dönt saját közösségi élete tervezésében, szervezésében, tisztségviselőik megválasztásában.
- A nevelőtestület véleményének kikérésével dönt saját működéséről, a működéshez biztosított eszközök felhasználásával, hatáskörei gyakorlásáról, egy tanítási nap, felhasználásáról, diákújság, szerkesztőbizottságának megbízásáról.

Véleményezési joga van:

Javaslattal élhet az intézmény működésével, a tanulókat érintő valamennyi kérdésben.

Ki kell kérni a diákönkormányzat véleményét:

- A tanulók közösségét érintő kérdések meghozatala előtt.
- A tanulói pályázatok, versenyek meghirdetéséhez, megszervezéséhez.
- A tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámolók elkészítéséhez, elfogadásához.
- Az iskola sportkör működési rendjének megállapításához.
- A tanórán kívüli tevékenység formáinak meghatározásához.
- A könyvtár, a sportlétesítmények működési rendjének kialakításához.
- A házirend szabályainak alakításában.

Egyetértési joga van:

Az iskolai diákönkormányzatnak az iskola szervezeti és működési szabályzatának a tanulókra vonatkozó kérdéseiben. A diákönkormányzat részt vállal, hozzájárul az iskola nevelési céljainak megvalósításához.

- A tanulói jogok, és kötelesek érvényre juttatásával hozzájárul a tanulók tehetségének kibontakozásában
- A diákévek tartalmassá, emlékezetessé tételéhez, a jogok gyakorlásával segít felkészülni az állampolgári szerepre.
- A tanuláshoz való pozitív viszony kialakítása, erősítése, a tanulás iránti igény kialakítása.
- A nemzeti érzés, magyarságtudat alakításához.
- Alapvető viselkedési módok megismerése, gyakorlása.
- Az iskola kulturális programjainak szervezése.
- Hagyományápolás, hagyományépítés.
- Mozgás iránti igény kialakítása, sport, kirándulás, túra, tábor szervezése.
- Külső kapcsolatok ápolása. (A környező iskolákkal való kapcsolat, más iskolák évfordulóinak tiszteletben tartása, részvétel a versenyeken)

A diákönkormányzat tagjai tanácskozási és szavazati joggal rendelkeznek.

13. Gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenység

A gyermek-és ifjúságvédelmi tevékenység átfogja az iskolai élet egészét azzal a céllal, hogy biztosítsa a gyermekeket megillető jogok érvényesülését, védő-óvó intézkedést tegyen a rászorulóknak érdekében, öröködjön a veszélyeztetett, a hátrányos helyzetű gyermekek elviselhető életlehetőségei felett. Ebben a tevékenységi rendszerben kiemelt szerepet kapnak az osztályban tanító pedagógusok, az osztályfőnökök valamint a gyermek-és ifjúságvédelmi munkakört ellátó pedagógus.

A gyermekvédelmi tevékenység fontosabb feladatai a kisiskolás korúaknál (6-12)

- a tanuló elemi szükségleteinek (élelem, ruházat, tanszer, pihenés) ellátása a családban
- a tanuló egészséges fejlődéséhez szükséges nevelési légkör biztosítása és testi épségének óvása a családon belül és a családon kívül
- a tanuló egészségi állapotának figyelemmel kísérése, rendszeres ellátás biztosítása az iskolaorvosi szolgáltatáson keresztül.
- a tanuló intézményes ellátása, az iskola valamennyi szolgáltatásának biztosítása (ügyelet, étkezés, fejlesztő foglalkozás, felzárkóztatás) a tanuló igénye szerint.
- a család szociális és anyagi helyzetének megfelelően a különféle támogatások - pénzügyi és természetbeli - felkutatása, a hozzájárulás segítése, valamint tanácsadás a családegyesítő tevékenységhez.
- segítségnyújtás a kulturált szabadidő eltöltéséhez
- biztosítani a nyári napközis tábort, s ehhez esetenként anyagi erőforrást keresni
- gyorsan és hatékonyan intézkedni a gyermeket veszélyeztető helyzetben
- folyamatosan ellenőrizni a tanuló eredményeit, a rendszeres iskolába járást, szükség esetén eljárást kezdeményezni

Serdülő korú tanulók ellátásával kapcsolatos feladatok főbb területei (13-14 és 16-18 év)

- a családi minta, törődés, érzelmi kötődés mennyire szolgálja a tanuló erkölcsi, érzelmi és értelmi fejlődését
- milyen kortárs csoportban vesz részt, mennyire ellenőrzött a tevékenységük
- használ-e a tanuló egészségére káros anyagokat, szereket, folytat-e korára, fejlődésére káros életmódot
- a rendszeres iskolába járás elérése, ösztönzés tanulmányai befejezésére
- bekapcsolni az iskolai tevékenységekbe, sportköri munkába
- lemaradását enyhíteni, felzárkóztatását elősegíteni
- folyamatos, őszinte érzelmi kötődést biztosítani, amelyben problémáit nyíltan feltárhatja
- segítséggel, támogatásokkal javítani a családot, a tanuló szociális helyzetét

Gyermekekkel kapcsolatban: a problémák feltárása

VESZÉLYEZTETETTSÉG

A veszélyeztetett tanulók számának felmérése az osztályfőnök segítségével

A veszélyeztetett tanulók szabadidős tevékenységének, tanulmányi eredményének figyelemmel kísérése

Szociális intézkedések számbavétele (tanácsadás, tankönyvvásárlási támogatás)

Intézménnyel kapcsolatban: valamennyi gyermekre vonatkozóan

Általános prevenció tevékenységek (életmód, a család élete)

A diákönkormányzattal való kapcsolattartás

Tájékoztatás az igénybe vehető szociális ellátásokról

Kapcsolattartás a családdal (nem csak problémás esetekben, az osztályfőnök felkérésére)

Pedagógiai eljárások: kiemelten a hátrányos helyzetű és a veszélyeztetett tanulókra

Felzárkóztató programok (tanórán, ill. azon kívül), korrepetálás, iskolán kívüli szervezett programok (múzeum, színház, túrázás)

Megfigyelés, beszélgetés, családlátogatás, konfliktuskezelés, drámapedagógiai elemek

Minden esetben a gyermek érdekeit védjük, a fokozatosság elvét betartva.

A veszélyeztetettség felmérése:

Az okok feltárása, helyzetelemzés.

Pedagógiai eljárásokkal már meg nem oldható esetekben szakellátás, szakszolgálat igénybe vétele.

Kapcsolattartás a diákönkormányzattal – Diákjogok.

Az osztálynaplók speciális vizsgálata problémás esetekben. (Igazolatlan v. magas óraszámú járó hiányzások, tanulmányi eredmény hirtelen romlása.)

Új kollégáknak, osztályfőnököknek segítségnyújtás a gyermekvédelmi munkában.

Kapcsolattartás, együttműködés az Önkormányzatok gyermekvédelemmel foglalkozó irodájával, gyámhatósággal, rendőrséggel.

Gyermekvédelemmel kapcsolatos pályázatok figyelése.

14. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának iskolai terve

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását iskolánkban a védőnő segítségével szakköri formában valósítjuk meg.

A szakköri tematika 18 foglalkozásra tervezett.

A szakkör célja:

a tanulók ismerjék meg:

a korszerű elsősegély elsajátításának jelentőségét, saját ténykedésük lehetséges életmentő értékét,

az újraélesztés fogalmát és az időhatáraiból folyó emberi kötelezettséget,

az alapvető életműködések biológiai lényegét és funkcionális anatómiai áttekintését,

az alapvető életműködések legfőbb zavarait,

az újraélesztés ABC-jének értelmét,

az elsősegélynyújtás általános szabályait.

sajátítsák el:

az életmentésre és elsősegélynyújtásra irányuló készséget, hozzáállást,

az alapvető életműködések zavarainak felismerését,

az újraélesztés ABC-jéből az „A” és „B” betűkkel kapcsolatos teendőket,

a legfontosabb egyéb elsősegély-nyújtási tudnivalókat,

a segélyhívás helyes módját.

legyenek képesek:

a légút-biztosítás szabályos elvégzésre, hangsúlyozottan beleértve a stabil oldalfekvés önálló létesítését,

a légzés, illetve a vérkeringés megszűnésének megállapítására,

a szájból-orrba befúvásos lélegeztetés elvégzésére,

egyszerű sebvédelemre és visszeres vérzés csillapítására,

ütőerek nyomáspontjainak felkeresésére és ütőeres nyomókötés alkalmazására,

balesetek, betegek megfelelő ideiglenes nyugalomra helyezésére.

II. rész: Helyi tanterv

1.1. Az iskolában tanított tantárgyak rendszere

Nemzeti alaptantervek bevezetése

általános iskola	2020/2021	2021/2022	2022/2023	2023/2024
1.	Nat 5. (2020)	Nat 5. (2020)	Nat 5. (2020)	Nat 5. (2020)
2.	Nat 4. (2011)	Natt 5 (2020)	Nat 5. (2020)	Nat 5. (2020)
3.	Nat 4. (2011)	Nat 4. (2011)	Nat 5. (2020)	Nat 5. (2020)
4.	Nat 4. (2011)	Nat 4. (2011)	Nat 4. (2011)	Nat 5. (2020)
5.	Nat 5. (2020)	Nat 5. (2020)	Nat 5. (2020)	Nat 5. (2020)
6.	Nat 4. (2011)	Nat 5. (2020)	Nat 5. (2020)	Nat 5. (2020)
7.	Nat 4. (2011)	Nat 4. (2011)	Nat 5. (2020)	Nat 5. (2020)
8.	Nat 4. (2011)	Nat 4. (2011)	Nat 4. (2011)	Nat 5. (2020)

Szakgimnázium	2020/2021	2021/2022	2022/2023	2023/2024
9.	Nat 5. (2020)	Nat 5. (2020)	Nat 5. (2020)	Nat 5. (2020)
10.	NAT 4. (2011)	Nat 5. (2020)	Nat 5. (2020)	Nat 5. (2020)
11.	NAT 4. (2011)	NAT 4. (2011)	Nat 5. (2020)	Nat 5. (2020)
12.	NAT 4. (2011)	NAT 4. (2011)	NAT 4. (2011)	Nat 5. (2020)
13.	szakmai	szakmai	szakmai	szakmai

Alapfokú művészeti iskola tantervének bevezetése

művészeti	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021
1.	3/2011. (I. 26.)	3/2011. (I. 26.)	3/2011. (I. 26.)	3/2011. (I. 26.)	3/2011. (I. 26.)	3/2011. (I. 26.)	3/2011. (I. 26.)	3/2011. (I. 26.)
2.	3/2011. (I. 26.)	3/2011. (I. 26.)	3/2011. (I. 26.)	3/2011. (I. 26.)	3/2011. (I. 26.)	3/2011. (I. 26.)	3/2011. (I. 26.)	3/2011. (I. 26.)
3.	3/2011. (I. 26.)	3/2011. (I. 26.)	3/2011. (I. 26.)	3/2011. (I. 26.)	3/2011. (I. 26.)	3/2011. (I. 26.)	3/2011. (I. 26.)	3/2011. (I. 26.)
4.	27/1998. (VI. 10.)	3/2011. (I. 26.)	3/2011. (I. 26.)	3/2011. (I. 26.)	3/2011. (I. 26.)	3/2011. (I. 26.)	3/2011. (I. 26.)	3/2011. (I. 26.)
5.	27/1998. (VI. 10.)	27/1998. (VI. 10.)	3/2011. (I. 26.)	3/2011. (I. 26.)	3/2011. (I. 26.)	3/2011. (I. 26.)	3/2011. (I. 26.)	3/2011. (I. 26.)
6.	27/1998. (VI. 10.)	27/1998. (VI. 10.)	27/1998. (VI. 10.)	3/2011. (I. 26.)	3/2011. (I. 26.)	3/2011. (I. 26.)	3/2011. (I. 26.)	3/2011. (I. 26.)
I. tk	27/1998. (VI. 10.)	27/1998. (VI. 10.)	27/1998. (VI. 10.)	27/1998. (VI. 10.)	3/2011. (I. 26.)	3/2011. (I. 26.)	3/2011. (I. 26.)	3/2011. (I. 26.)
II. tk	27/1998. (VI. 10.)	27/1998. (VI. 10.)	27/1998. (VI. 10.)	27/1998. (VI. 10.)	27/1998. (VI. 10.)	3/2011. (I. 26.)	3/2011. (I. 26.)	3/2011. (I. 26.)
III. tk	27/1998. (VI. 10.)	27/1998. (VI. 10.)	27/1998. (VI. 10.)	27/1998. (VI. 10.)	27/1998. (VI. 10.)	27/1998. (VI. 10.)	3/2011. (I. 26.)	3/2011. (I. 26.)
IV. tk	27/1998. (VI. 10.)	27/1998. (VI. 10.)	27/1998. (VI. 10.)	27/1998. (VI. 10.)	27/1998. (VI. 10.)	27/1998. (VI. 10.)	27/1998. (VI. 10.)	3/2011. (I. 26.)

A 27/1998. (VI: 10.) MKM rendelet 1. sz. melléklete szerinti tantervek felmenő rendszerben kifutnak. 2019-2020-as tanévben indul utoljára.

A 3/2011.(I. 26.) NEFMI rendeletet 2011. szeptember 1-jétől került bevezetésre felmenő rendszerben.

1.2 A választott kerettantervi órahálók

1.2.1 Óraterv - Alsó tagozat 2020/2021-es tanévtől felmenő rendszerű bevezetéssel

Óraterv - Alsó tagozat 2020/2021-es tanévtől												
	1.			2.			3.			4.		
	Évfolyam											
Tantárgy	alapóraszám	szabadon tervezhető	iskolai elfogadott	alapóraszám	szabadon tervezhető	iskolai elfogadott	alapóraszám	szabadon tervezhető	iskolai elfogadott	alapóraszám	szabadon tervezhető	iskolai elfogadott
Magyar nyelv és irodalom	7	1	8	7	1	8	5	1	6	5	1	6
Matematika	4	1	5	4	1	5	4	1	5	4	1	5
Környezetismeret							1		1	1		1
Hít- és erkölcsstan	1	1	2	1	1	2	1	1	2	1	1	2
Vizuális kultúra	2		2	2		2	2		2	1		1
Technika és tervezés	1		1	1		1	1		1	1		1
Testnevelés	5		5	5		5	5		5	5		5
Egyházi ének											1	1
Ének-zene	2		2	2		2	2		2	2		2
Idegen nyelv										2		2
Digitális kultúra							1		1	1		1
Összesen:	22	3	25	22	3	25	22	3	25	23	4	27
digitális kultúra emelt szint szakköri órában			1			1			1			1
összes óraszám emelttel együ	22		26	22		26	22		26	23		28
	alapóraszám	szabadon tervezhető	iskolai elfogadott	alapóraszám		iskolai elfogadott	alapóraszám	szabadon tervezhető	iskolai elfogadott	alapóraszám	szabadon tervezhető	iskolai elfogadott
Évfolyam	1.			2.			3.			4.		
1-4.	Tanterv: NAT 2020. 2020. évi PP											

A nevelőtestület döntése értelmében a digitális kultúra tantárgyat emelt szinten kívánjuk oktatni az első évfolyamtól felmenő rendszerben.

A magyar nyelv és irodalom tantervet két önálló tantárgyként tanítjuk a helyi tantervünknek megfelelően „Magyar nyelv”, „Irodalom” tantárgyként.

A Hít- és erkölcsstan tantárgy keretében a tanuló felekezeti hovatartozása szerint választhat református vagy katolikus hittan tantárgyak között.

Idegen nyelv választását felmenő rendszerben biztosítjuk német vagy angol közül az osztály létszámának figyelembevételével.

1.2.1.1. Óraterv - Alsó tagozat 2013/2014-es tanévtől felmenő rendszerű bevezetéssel
2020-2021-es tanévtől 2. osztálytól kifutó jelleggel

Tantárgy	1.évfolyam		2.évfolyam		3.évfolyam		4.évfolyam	
	KT	HT	KT	HT	KT	HT	KT	HT
Magyar nyelv	3		3		3		2	
Irodalom	4		4		3	1	4	
Német nyelv							2	
Matematika	4	1	4	1	4	1	4	1
Hit- és erkölcsstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Környezetismeret	1		1		1		1	
Ének-zene	2		2		2		2	
Vizuális kultúra	2		2		2		2	
Életvitel és gyakorlat	1		1		1		1	
Testnevelés és sport	3+2		3+2		3+2		3+2	
Egyházi ének								1
Összesen:	23	2	23	2	22	3	24	3
Mindösszesen:	25		25		25		27	

1.2.2. Óratervezet - Felső tagozat 2020-2021-es tanévtől felmenő rendszerben

Óratervezet - Felső tagozat 2020/2021-es tanévtől												
	5.			6.			7.			8.		
Tantárgy	Évfolyam											
	alapóraszám	szabadon tervezhető	iskolai elfogadot	alapóraszám	szabadon tervezhető	iskolai elfogadot	alapóraszám	szabadon tervezhető	iskolai elfogadot	alapóraszám	szabadon tervezhető	iskolai elfogadot
Magyar nyelv és irodalom	4		4	4	0,5	4,5	3	1	4	3	1	4
Matematika	4		4	4		4	3	1	4	3	1	4
Történelem	2		2	2		2	2		2	2		2
Hon- és népismeret				1		1						
Állampolgári ismeretek										1		1
Hít- és erkölcsstan	1	1	2	1	1	2	1	1	2	1	1	2
Természettudomány	2		2	2	0,5	2,5	4			5		
Biológia							2		2	1		1
Földrajz							2		2	1		1
Fizika							1		1	2		2
Kémia							1		1	2		2
Vizuális kultúra	1		1	1		1	1		1	1		1
Technika és tervezés	1		1	1		1	1		1			
Testnevelés	5		5	5		5	5		5	5		5
Egyházi ének		1	1									
Ének-zene	2		2	1		1	1		1	1		1
Dráma és színház	1		1									
Idegennyelv	3		3	3		3	3		3	3		3
Közösségi nevelés	1		1	1		1	1		1	1		1
Digitális kultúra	1		1	1		1	1		1	1		1
Összesen:	28	2	30	27	2	29	28	3	31	28	2	31
digitális kultúra emelt szint 2020-21. tanévtől 1. évfolyamtól bevezetve		1	1		1	1		2	2		2	2
összes óraszám			31			30			33			33
	alapóraszám	szabadon tervezhető	iskolai elfogadot	alapóraszám	szabadon tervezhető	iskolai elfogadot	alapóraszám	szabadon tervezhető	iskolai elfogadot	alapóraszám	szabadon tervezhető	iskolai elfogadot
Évfolyam	5.			6.			7.			8.		
5-8.	Tanterv: NAT 2020. 2020. évi PP											

A nevelőtestület döntése értelmében a digitális kultúra tantárgyat emelt szinten kívánjuk oktatni felmenő rendszerben az első évfolyamtól kezdődően 2020-21-es tanévtől.

A Hít- és erkölcsstan tantárgy keretében a tanuló felekezeti hovatartozása szerint választhat református vagy katolikus hittan tantárgyak között.

A magyar nyelv és irodalom tantervet két önálló tantárgyként tanítjuk a helyi tantervünknek megfelelően „Magyar nyelv”, „Irodalom” tantárgyként.

1.2.2. 1. Óraterv - Felső tagozat 2013/2014-es tanévtől felmenő rendszerben – 2020-2021-es tanévtől kifutó jelleggel 6. évfolyamtól

Tantárgy/tanterv	5.évfolyam		6.évfolyam		7.évfolyam		8.évfolyam	
	KT	HT	KT	HT	KT	HT	KT	HT
Magyar nyelv	2		2		1	1	2	
Irodalom	2		2		2	0	2	
Német nyelv	3		3		3		3	
Matematika	4		3	1	3	1	3	1
Történelem	2		2		2		2	
Hittan	1	1	1	1	1	1	1	1
Természetismeret	2		2	0,5				
Biológia- egészségtan					2		1	0,5
Fizika					2		1	0,5
Kémia					1	0,5	2	
Földrajz					1	0,5	2	
Ének-zene	1		1		1		1	
Vizuális kultúra	1		1		1		1	
Hon- és népismeret	1							
Informatika			1		1		1	
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	1	1			1
Testnevelés és sport	3+2		3+2		3+2		3+2	
Osztályfőnöki	1		1		1		1	
Egyházi ének		1						
Összesen:	26	3	25	3,5	28	4	28	4
Mindösszesen:	29,0		28,5		32		32	
Felnőttoktatás Ifjúsági tagozat	25		25		28		28	

1.2.3. Alapfokú művészoktatás órahálója

Az órahálót a helyi tanterv tartalmazza.

Óratervek

Az „A” tagozatos óratervek magukba foglalják az előképző, az alapfokú és a továbbképző évfolyamokat. Az első (zárójelben levő) számjegy az előképző, a második számjegy az alapfokú, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelenti. Az előképző évfolyamokat nem kötelező elvégezni.

Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előkészítő		Alapfok						Továbbképző			
	(1)	(2)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Főtárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy szolfézs	(2)	(2)	2	2	2	2						
Kötelezően választható tantárgy							2	2	2	2	2	2
Választható tantárgy	(0-2)	(0-2)	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2
Összes óra:	(4-6)	(4-6)	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

1.2.4. Szakgimnázium órahálói

1. 2. 4. 1. Művészeti grafikus

Szakgimnázium 2020-2021-es tanévtől																
Tantárgyak	9. évf.	hozzáadott	10. évf.	hozzáadott	11. évf.	hozzáadott	12. évf.	hozzáadott	9-12. óraszám összesen	13. évf.	13. évf. óraszám összesen	I/13. évfolyam	II/14	13-14. évf. óraszám összesen		
Kötelező tantárgyak																
Magyar nyelv és irodalom	4		4		4		4		556	-	-		-	-		
Idegen nyelv	4		4		4		4		556	4	124					
Matematika	3	1	3	1	3	1	3	1	417	-	-			-		
Történelem	2	1	2	1	3		3		345	-	-			-		
Hit- és erkölcstan (református/katolikus)	0	2	0	2	0	2	0	2	278							
Állampolgári ismeretek	-		-		-		1		34							
Digitális kultúra	2		1		1		-		144	-	-			-		
Testnevelés	5		5		5		5		695	-	-			-		
Közösségi nevelés	1		1		1		1		139	-	-			-		
Közismereti órák összesen	21	4	20	4	21	3	21	3	3164	4						
Összesen	25		24		24		24			4						
Tantárgyak	9. évf.	éves óraszám	10. évf.	éves óraszám	11. évf.	éves óraszám	12. évf.	éves óraszám	9-12. óraszám összesen	5/13. évf.	13. évf. óraszám összesen	I/13. évfolyam	éves óraszám	II/14 megegyezik az 5/13. osztály óraszámával	éves óraszám	13-14. évf. éves óraszám összesen
Szakmai tantárgyak																
Művészettörténet	2	72	2	72	2	72	2	62	278	2	62	4	144	2		206
Rajz, festés, mintázás	3	108	4	144	4	144	5	155	387	6	186	4	144	6		330
Művészeti anatómia		0	1	36	1	0		0	72		0	1	36			36
Térábrázolási rendszerek	1	36		0		0		0	36		0	1				36
Kortárs művészet		0		0		0		0	0	2	62			2		62
Kortárs szakmai környezet		0		0		0		0	0	3	93			3		93
Tervezés és technológia																
Tervezés és gyakorlat I. (kézi)	3	108	3	108		0		0	216		0	4	144			144
Tervezés és gyakorlat II. (gépi)	3	108	3	108		0		0	147		0	4	144			144
Prezentáció		0	1	36	1	36	1	31	119		0	2	72			72
Tipográfia	1	36		0	1	36		0	72		0	1	36			36
Szakmai idegennyelv		0		0		0		0	0	2	62			2		62
Grafikus szaktörténet		0		0		0		0	0	4	124			4		124
Grafikai ábrázolás és technika					3		4									
Manuális illusztrációs gyakorlat		0		0		0		0	0	6	186			6		186
Sokszorosító grafika		0		0		0		0	0	4	124			4		124
Grafikai tervezés-digitális		0		0	3		4	124	232	6	186	6	216	6		402
Anyagismeret		0	1	36	1	36		0	72		0	2	72			72
Szakmai gyakorlat				30		30					30		60			30
Összes szakmai óra	13	468	15	570	16	606	16	496	2080	35	1085	29	1044	35		2129
hetek száma	36		36		36		31		0	31		36		31		
közismereti összes óraszám	25	900	24	864	24	864	24	744	3806	4	124			0		0
Tanuló összes órája	38	1368	39	1404	40	1440	40	1240	7517	39	1209			35		
éves összes óraszám	1368		1404		1440		1240			1209		1044	1068	1085		3197
Éves szakmai óraszám	468		540		576		496		2080							

A nevelőtestület határozata értelmében a művészetek órát a rajz-festés-mintázás tantárgyhoz csoportosítottuk.

A szakgimnáziumi szabadon választható tantárgyak közül iskolánk a „B” változatot választotta.

Iskolánkban a tanulók felekezetük szerint Hit és erkölcstan tantárgyból református és katolikus hittan közül választhatnak.

Iskolánkban a középiskolások az általános iskolában tanult nyelvet folytatják. Aki két nyelvet is tanult, az választhat német vagy angol nyelv közül.

1.2.4.2. Szobrász

Tantárgyak	9. évf.	hozzáadott	10. évf.	hozzáadott	11. évf.	hozzáadott	12. évf.	hozzáadott	9-12. évf. óraszám összesen	13. évf.	13. évf. óraszám összesen	I/13. évfolyam	II/14	13-14. évf. óraszám összesen
Kötelező tantárgyak														
Magyar nyelv és irodalom	4		4		4		4		556	-	-		-	-
Idegen nyelv (első élő idegen nyelv)	4		4		4		4		556	4	124		4	124
Matematika	4	1	4	1	4	1	4	1	417	-	-		-	-
Történelem	3	1	3	1	3		3		345	-	-		-	-
Hittan	2	2	2	2	2	2	2	2	278					
Állampolgári ismeretek	-		-		-		1		34					
Digitális kultúra	2		1		1		-		144	-	-		-	-
***Művészetek* felhasználva							-			-	-		-	-
***Testnevelés	5		5		5		5		695	-	-		-	-
Közösségi nevelés	1		1		1		1		139	-	-		-	-
	25		24		24		24		3164	4		0	4	
Szakmai tantárgyak														
Tantárgyak	9. évf.	éves óraszám	10. évf.	éves óraszám	11. évf.	éves óraszám	12. évf.	éves óraszám	9-12. évf. óraszám összesen	5/13. évf.	5/13. évf. óraszám összesen	I/13. évfolyam	II/14. évf. éves óraszám	I./13- II./14. évf. éves óraszám összesen
Művészettörténet	2	72	2	72	2	72	2	62	278		0	4		144
Rajz, festés, mintázás	3	108	3	108	4	144	4	124	339	5	155	6	6	402
Kortárs művészet		0		0		0		0	0	2	62		2	62
Kortárs szakmai környezet		0		0		0		0	0	3	93		3	93
Tervezés és gyakorlat	4	144	3	108		0		0	252		0	5		180
A prezentáció digitális formái	2	72	2	72		0		0	98	4	4712	2		0
Prezentáció		0	1	0	1	0	1	31	119		0		1	34
Tipográfia alapok	1	0		0		0		0	36		0	1		36
Szakmai idegen nyelv		0		0		0		0	0	2	62		2	62
Művészeti anatómia		0		0		0		0	0		0			0
Térábrázolási rendszerek	1	36		0		0		0	36		0			0
Szobrász szaktörténet		0		0		0		0	0	3	93		2	62
Mintázás gyakorlat		0	3	0	2	0	3	0	0	6	186	3	4	232
Szobrász szakmai elmélet		0		0	2	0	2	62	134	3	93	4	5	299
Szobrász szakmai gyakorlat		0		0	4	0	4	124	268	6	186	5	5	335
Anyagismeret		0	1	36	1	36		0	72		0	1		98
összes szakmai óra	13	468	15	540	16	576	16	496	2080	34	5642	31	30	2039
hetek száma	36		36		36		31		0	31		36	31	
közismereti összes óraszám	25	900	24	864	24	864	24	744	3806	4	124		4	124
Tanuló összes óraszám	38	1368	39	1404	40	1440	40	1240	7518	38	5766	98	34	2163
éves összes óraszám	1368		1404		1440		1240		5452	1178			1054	
Éves szakmai óraszám	468		540		576		496		2080			1116		

A nevelőtestület határozata értelmében a művészetek órát a rajz-festés-mintázás tantárgyhoz csoportosítottuk.

A szakgimnázium közismereti szabadonválasztható tantárgyak közül iskolánk nevelőtestülete a „B” változatot választotta.

Iskolánkban a tanulók felekezetük szerint Hit és erkölcstan tantárgyból református és katolikus hittan közül választhatnak.

Iskolánkban a középiskolások az általános iskolában tanult nyelvet folytatják. Aki két nyelvet is tanult, az választhat német vagy angol nyelv közül.

A szobrász szakma indítását 2021-2022-es tanévben tervezzük.

Szakgimnáziumi óraterv 2018. szeptember 1-jén indult 9. osztály számára felmenő rendszerben												
A	9.	10.	11.	12.	13.							
Tantárgyak	heti	éves	heti	éves	heti	éves	heti	éves	9-12. évf. óraszám összesen	heti	éves	
Közismereti	Magyar nyelv és irodalom	4	144	4	144	4	144	4	124	556		
	Idegen nyelv (német - angol)	4	144	4	144	4	144	4	124	556	4 124	
	Matematika	3	108	3	108	3	108	3	93	417		
	Történelem	2	72	2	72	3	108	3	93	345		
	Hittan (református, katolikus)	2	72	2	72	2	72	2	62	278		
	Informatika	2	72	2	72		0			144		
	Művészetek*rajzolóshoz						0					
	Testnevelés	5	180	5	180	5	180	5	155	695		
	Osztályfőnöki	1	36	1	36	1	36	1	31	139		
	Kötelező komplex természettudományos tantárgy	3	108		0		0			108		
	fizika	2	72	2	72	2	72			216		
	Pénzügyi és vállalkozói ismeretek			1	36		0			36		
Közismereti óraszám összesen	28	1008	26	936	24	864	22	682	3490	4	124	
szakmai	Foglalkoztatás I. (E)		0		0		0		0		2 62	
	Foglalkoztatás II. (E)		0		0		0		0		0,5 15,5	
	Művészettörténet (E)	2	72	2	72	2	72	3	93		2 62	
	Rajz, festés, mintázás gyakorlat (GY)	4	144	3	108	5	180	6	186		8 248	
	Anyagismeret (E)	1	36	1	36	1	36	1	31		0 0	
	Tervezés és gyakorlat (GY)	3	108		0		0		0		0 0	
	Kortárs művészettörténet (E)		0		0		0		0		3 93	
	Grafikai technológia gyakorlat (GY)		0	4	144	4	144	6	186		0 0	
	Illusztrációs gyakorlat (GY)		0		0		0		0		3 93	
	Tervezőgrafikai elmélet (E)		0	2	72		0		0		2,5 77,5	
	Tervezőgrafikai technológiai gyakorlat (GY)		0		0		0		0		5 155	
	Tervezőgrafikai tervezési gyakorlat (GY)		0		0		0		0		7 217	
	Nyári szakmai gyakorlat (GY)			60		60			0		0 0	
	Heti szakmai órák száma:	10	360	12	432	12	432	16	496	0	33	1023
	Projekttervező:											
	Projekttervezés és rendezvényszervezés (E)		0		0		0		0			
	Projekttervezés és rendezvényszervezés gyakorlat (GY)		0		0		0		0			
Szakmai projekt gyakorlat tantárgy (GY)		0		0		0		0				
Ágazati szakmai kompetenciák erősítése (E/GY)		0		0		0		0				
Összes Heti Projekt:		0		0		0		0				
Összes Óra	38	1368	38	1368	36	1296	38	1178		37	1147	
	óra	%										
elmélet	830	28,99										
gyakorlat	2033	71,01										
összesen	2863	100										

2016-ban bevezetett tanterv óraterve módosított óraszámokkal bevezetés 2018. szeptember 1-től 11.12. osztálytól													
	A	9.		10.		11.		12.		9-12. évf. óraszám	13.		
		heti	éves	heti	éves	heti	éves	heti	éves		heti	éves	
közismereti	Magyar nyelv és irodalom	4	144	4	144	4	144	4	124	556			
	Idegen nyelv (német - angol)	4	144	4	144	4	144	4	124	556	4	124	
	Matematika	3	108	3	108	3	108	3	93	417			
	Történelem	2	72	2	72	3	108	3	93	345			
	Hittan (református, katolikus)	2	72	2	72	2	72	2	62	278			
	Informatika	2	72	2	72		0			144			
	Művészetek*rajzolásához				0		0			0			
	Testnevelés	5	180	5	180	5	180	5	155	695			
	Osztályfőnöki	1	36	1	36	1	36	1	31	139			
	Kötelező komplex természettudományos tantárgy	3	108		0		0			108			
	Fizika		0	2	72	2	72	2	62	206			
	Pénzügyi és vállalkozói ismeretek			1	36		0			36			
	Közismereti óraszám összesen		26	936	26	936	24	864	24	744	3480	4	124
szakmai	Foglalkoztatás I. (E)		0		0		0		0	0	2	62	
	Foglalkoztatás II. (E)		0		0		0		0	0	0,5	15,5	
	Művészettörténet (E)	2	72	2	72	2	72	2	62	278	2	62	
	Rajz, festés, mintázás gyakorlat (GY)	3	108	3	108	6	216	6	186	618	8	248	
	Anyagismeret (E)	1	36	1	36	1	36	1	31	139	0	0	
	Tervezés és gyakorlat (GY)	3	108		0		0		0	108	0	0	
	Kortárs művészettörténet (E)		0		0		0		0	0	3	93	
	Grafikai technológia gyakorlat		0	5	180	5	180	6	186	546	0	0	
	Illusztrációs gyakorlat (GY)		0		0		0		0	0	2	62	
	Tervezőgrafikai elmélet (E)		0		0		0		0	0	4	124	
	Tervezőgrafikai technológiai gyakorlat (GY)		0		0		0		0	0	3,5	109	
	Tervezőgrafikai tervezési gyakorlat (GY)		0		0		0		0	0	9	279	
	Nyári szakmai gyakorlat (GY)			60		60			0	120	0	0	
	Heti szakmai órák száma:	9	324	11	396	14	504	15	465	1809	34	1224	
	Projekttervező:												
	Projekttervezés és projektmenedzsment	1	36	0,5	18				0				
	Projekttervezés és rendezvényszervezés gyakorlat (GY)		0	0,5	18				0				
Szakmai projekt gyakorlat (GY)	1	36	2	72				0					
Ágazati szakmai kompetenciák erősítése (E/GY)		0		0		0		0					
Összes Heti Projekt:	2	72	3	108		0		0					
Összes Óra		37	468	40	612	38	504	39	465	1884	38	1224	
Elmélet-gyakorlat aránya 9-13. összesen													
elmélet		951,5		30,04									
gyakorlat		2216		69,96									
összesen		3167		100									

Az iskolában angol, német nyelv tanulására van lehetőség. Az általános iskolában a német a kötelező nyelv, míg a művészeti szakgimnáziumban angol vagy német nyelvet oktatunk.

1.3 Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei

Általános és középiskola

- Szakmailag pontos, az érvényben lévő tantervi követelményeknek megfelelő tankönyvekből válasszunk.
- A pedagógus nem választhat olyan tankönyvet, amelynek igénybevétele az iskolai tankönyvrendelés és tankönyvellátás jogszabályban meghatározott rendje szerint nem biztosítható valamennyi tanulónak
- Tanítási év közben a meglévő tankönyvek, tanulmányi segédletek, taneszközök és más felszerelések beszerzésére vonatkozó döntés nem változtatható meg, ha abból a szülőre fizetési kötelezettség hárul.
- A tanulók életkori sajátosságait tartsuk szem előtt, szemléltetés, lényegyet kiemelő, érthető, világos szövegű, esztétikus kivitelű könyvet használjunk. A tartókönyveket részesítjük előnyben.
- Tartalmazzák az alapfogalmakat, mutassanak rá az összefüggésekre és törvényszerűségekre, tegyék lehetővé az önellenőrzést is.
- Biztosítsák az önálló ismeretszerzés készségének kialakulását és fejlődését.
- Legyenek benne differenciálásra alkalmas feladatok is.
- A tankönyveken kívüli információhordozók motiválják a tanulókat a tantárgy iránti érdeklődésre, annak fenntartására.
- A felhasznált videofilmek, számítógépes programok önálló elemzésre, gondolkodásra serkentsék a tanulókat.
- A tankönyvek, taneszközök feleljenek meg a gazdaságosság és többszöri felhasználhatóság elvének.
- Lehetőleg egy tankönyvcsaládból tanítsunk, felmenő rendszerben. A szakmai munkaközösségek tanárai egyeztessenek.
- A ruházati és más felszerelések kiválasztása – a szülők előzetes tájékoztatásával, az SZMK és az iskolai Diákönkormányzat egyetértésével történik
- A pedagógus – minőség típus és ár megjelölése nélkül – olyan ruházati, vagy más felszerelés beszerzését kérheti a tanulótól, amely nélkülözhetetlen az általa tartott tanórai foglalkozáson való részvételhez, a tanított tananyag elsajátításához, és amelyet minden tanulónak rendszeresen alkalmazni kell.
- Az 1-4 évfolyamos tanulók által az egyes tanítási napokon használt tankönyvek tömege a három kilogrammot nem haladhatja meg.

- Iskolánk nevelőtestülete minden év május 31-ig nyilvánosságra hozza az iskolai könyvtárból kölcsönözhető tankönyvek, ajánlott és kötelező olvasmányok jegyzékét.

Feladatok

A tankönyvrendelés elkészítésével megbízott személy saját hatáskörében gondoskodik arról, hogy az általános iskolai oktatásban felhasználható tankönyvek, segédeszközök hivatalos jegyzéke a szakmai munkaközösségek számára rendelkezésre álljon.

A pedagógust munkakörével kapcsolatban megilleti az a jog, hogy az intézmény pedagógiai programja alapján az alkalmazott tankönyveket, tanulmányi segédleteket megválassza.

A kiválasztás általános alapelvei:

- feleljen meg az iskola célrendszerének,
- feleljen meg az intézmény oktatási céljainak,
- segítse a tanulást, motiváljon,
- szerkezete legyen világos, egyszerű, áttekinthető,
- szövege, tartalma az életkori sajátosságoknak megfelelő legyen,
- adjon lehetőséget a differenciált képességfejlesztésre,
- adjon mintát önálló feladatmegoldásra,
- legyen több évig használható,
- az ára legyen kedvező.

1.4 A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

1.4.1. A 2020-2021-es tanévben indult tantervekben szereplő választási lehetőséget az óratervek alatt vagy a helyi tantárgyi tantervek tartalmazzák.

Művészeti grafika és szobrász szakmát tanítunk, melynek megnevezése Képző- és iparművészeti munkatárs szakma megjelölésével.

2011-es NAT alapján választott kerettantervek megnevezése

A rendelkezésre álló kerettantervek felkínált lehetőségei közül iskolánk az alábbiak szerint döntött.

Alsó tagozat:

Ének: A változat

Felső tagozat:

Magyar: A változat

Biológia: A változat

Fizika: B1 változat

Technika: B változat

Természetismeret: A változat

Kémia: A változat

Ének: A változat

Felnőtt oktatás – ifjúsági tagozat a nappali tagozatos általános iskolai kerettantervek kötelező óraszámának 90%-a

Szakgimnázium:

Grafika párhuzamos művészetoktatás keretében az OKJ alapján kiadott tantervet használjuk.

1.4.2. Választott kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások

A kötelező tanórai foglalkozások körébe tartozik kötelezően választható módon a református és katolikus hittanoktatás, vagy ezek helyett az erkölcstan. Minden képzésformában minden évfolyamon ezen tantárgyakból heti 2 óra került az iskolai óratervebe. Ezekon kívül a következő változtatások történtek, a kerettanterv kötelező óraszámaihoz képest:

Szakgimnáziumi képzés vonatkozásában:

A szabadon tervezhető órák a szakmai tantárgyak keretébe kerültek beépítésre. Az informatika tantárgy a grafikus képzés keretében magas tudásszintet követel, a szakmai oktatás keretében az ECDL követelmények megtalálhatók, ezért az informatika tantárgyat kötelezően választható tantárgyak között tartjuk számon, hogy tanulóink készség szinten tudják használni a programokat. A művészetek tantárgy keretében éneket tanítunk, mert a grafika szak magában foglalja a rajz és a művészettörténet magas szintű elsajátítását.

1.5 Mindennapos testnevelés

Iskolánk a mindennapos testnevelést, testmozgást a 2013. szeptember 1-jétől a Nemzeti Köznevelési törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezi meg 3+2 felosztás szerint.

Célok, alapelvek

- Minden tanuló minden nap vegyen részt valamilyen testmozgásban
- Testnevelés órán megfelelő terhelést kapjon
- Minden testnevelés órán legyen gimnasztika a helyes testtartást, helyes légzést kialakító gyakorlatok
- Gyógytorna gyakorlatok
- Minden testnevelés óra - testmozgás örömet és sikerélményt jelentsen még az eltérő adottságú tanulóknak is.
- Érvényesüljön a testnevelés személyiségfejlesztő hatása
- Tanítsunk olyan sportokat is, amelyeket egy életen át lehet folytatni az életminőség javítása érdekében (szabadidő sportok, játékok, aerobik)
- A tanulók testi-biológiai fejlődése csak rendszeres, napi testneveléssel és sporttal (testmozgással és testedzéssel) biztosítható. Ez a feladat sem előbbre, sem későbbre nem hozható és semmiféle más tevékenységgel nem helyettesíthető.

Intézményünkben a délutáni sportkör keretében tömegsport, görkorcsolya valamint konditermi foglalkozások folynak, melyek közül tanulóink választhatnak.

A Kenderke Alapfokú Művészeti Iskola biztosítja tanulóink számára a néptáncot, mint választható tantárgyat.

Az iskola a tanulók mindennapi testedzésének biztosítás a érdekében: Tömegsport órákat tartunk (alkalmanként 45 perc).

Iskolai diáksport sportkört működtet.

Erre sportáganként hetente 1-2 óra áll rendelkezésre.

1.6 A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai

Iskolánk vonatkozásában választható tantárgyként jelentkeznek a hit- és erkölcsstan vonatkozásában felekezeti hovatartozás szerint a Katolikus vagy Református hitoktatás, illetve Közoktatási megállapodás rendelkezése szerint adott az erkölcsstan választhatósága. Így iskolánk tanulója az iskolába való belépésekor választhat Református hittan, Katolikus hittan között, felekezeti hovatartozása, vagy lelkiismereti meggyőződése szerint.

A mindennapos testnevelés keretében az iskola által biztosított lehetőségek, melyek közül a tanulóknak, illetve szüleiknek választaniuk kell:

- néptánc – általános iskola
- görkorcsolya – általános iskola alsó tagozat
- erősítő edzések – középiskola
- szalontánc – középiskola

Pedagógusválasztást az iskola abban az esetben tud biztosítani, ha ugyanabban a témában két vagy több párhuzamos foglalkozás indul.

Az iskola tanórán kívüli foglalkozásai, rendezvényei

Iskolánk az alábbi tanórán kívüli foglalkozásokat szervezi:

- szakkörök
- egyetemi előkészítők (rajz, művészettörténet),
- egyéni foglalkozások,
- szakgimnáziumban szabadon választható (emelt szintű érettségire felkészítő) tantárgyak rendszere a 11., 12. évfolyamon,
- iskolai tantárgyi háziversenyek, felkészítés a térségi, országos tanulmányi versenyekre (és az azokon való részvétel),
- alapfokú művészeti iskola keretében hangszeres és csoportos műfajok tanításával lehetőség biztosítása az érdeklődők számára.
- iskolai versenyek, vetélkedők: bibliaismereti, versmondó, szép olvasási, fejszámolási
- színház- és mozi látogatás, színházbérlet,
- képzőművészeti tárlatok és hangversenyek rendezése,
- szabad könyvtárhasználat
- művészek, közéleti személyek előadásai,
- sportbajnokságok-versenyek a diáksportkör keretében.

A tehetségeket motiválja sokféle alapítványi jutalom, kedvezmény, valamint a legkiválóbb végzős diáknak a tantestület által megszavazott Launai-díj.

Az érettségi vizsga a tanulói jogviszony keretében az érettségi bizonyítvány megszerzése előtt abból a vizsgatárgyból tehető, amelyek a helyi tantervben meghatározott követelményei az érettségi vizsgára jelentkező teljesítette, tudását osztályzattal értékelték és ezt bizonyítvánnyal igazolni, tudja.

1.7. Az érettségi vizsga

1.7.1. Érettségi vizsgára bocsájtás feltétele:

Nkt. 6§ .(4)²⁶ A középiskola elvégzését közvetlenül követő érettségi vizsgaidőszakban az érettségi vizsgák megkezdésének feltétele ötven óra közösségi szolgálat elvégzésének igazolása, kivéve

- a) a felnőttoktatásban részt vevő tanulókat és
- b) azon sajátos nevelési igényű tanulókat, akiket a szakértői bizottság javaslata alapján a közösségi szolgálat alól az igazgató határozatban mentesített.

A közösségi szolgálatot a 9., 10., és 11. évfolyam ideje alatt kell elvégezni. A közösségi szolgálat koordinálása, az igazgató által kijelölt koordináló feladata.

Az iskola szerződést köt, a fogadó intézménnyel. A jelentkezési lapot, a szülői nyilatkozatot és a közösségi szolgálati naplót a diákok maguknál tartják, az utóbbit a fogadó intézménnyel vezetik. A tanév kezdetén és végén a diákok bemutatják az osztályfőnöküknek naplójukat, akik ellenőrzik és összesítik az addig teljesített óráikat.

Az összesítést megőrzik és egy példányt átadnak a koordináló tanárnak. A közösségi szolgálati naplót az osztályfőnök az 50 óra teljesítése után összegyűjti. A teljesítést igazolólap kiadásával igazolja és a naplót irattári megőrzésre (5 év) átadja a koordináló tanárnak.

Iskolánk érettségi vizsgáit a 100/1997 (VI. 13.) kormányrendelet alapján szervezi meg.

1.7.2. A középszintű érettségi vizsga kötelező és választható tantárgyai

Tanulói jogviszonyban ingyenesen iskolánkban háromféle érettségi vizsga tehető:

- a) előrehozott érettségi vizsga
- b) szintemelő érettségi vizsga
- c) rendes érettségi vizsga

a) Előrehozott érettségi vizsga tehető iskolánkban a tanulói jogviszony fennállása alatt, a helyi tanterv alapján a középiskolai tanulmányok teljes befejezését megelőző első vagy második tanév május-júniusi vizsgaidőszakában, amelyre angol, német, olasz nyelvből vagy informatikából kerülhet sor.

b) Szintemelő érettségi vizsga a fent jelzett vizsgatárgyakból a középszinten sikeresen befejezett érettségi vizsgának az emelt szintű érettségi vizsgán első alkalommal történő megismétlése. A tanulói jogviszony fennállása alatt, a középiskolai tanulmányok teljes befejezése előtt szintemelő érettségi vizsgát iskolánkban angol, német olasz nyelvből vagy informatikából lehet tenni kizárólag a középiskolai tanulmányok teljes befejezését megelőző tanév május-júniusi vizsgaidőszakában.

A sikertelen előrehozott, vagy a középiskolai tanulmányok teljes befejezését megelőzően tett szintemelő érettségi vizsgát követően az adott vizsgatárgyból javító és pótló vizsgára legkorábban a rendes érettségi vizsga vizsgaidőszakára vonatkozóan lehet jelentkezni.

c) Rendes érettségi vizsga a 12. évfolyam elvégzése után tehető, ennek kötelező tárgyai iskolánkban:

- a magyar nyelv és irodalom,
- a történelem,
- a matematika és
- az idegen nyelv
- szakmai érettségi

Az előírt óraszámok fenti tantárgyak esetében a párhuzamos oktatás keretében is biztosítottak. Ha a tanulónak, bármely kötelező érettségi tantárgyból felmentése van az értékelés és minősítés alól, akkor választható az a tantárgy, amelyet a négy tanév során minimum 194 órában tanítottunk.

A rendes érettségi vizsga sikertelensége esetén csak a javító vagy pótló érettségi vizsga letétele után kezdhető meg a 13. szakképző évfolyam. Igazgatói engedéllyel a 13. évfolyamra beiratkozhat az a tanuló is, aki csak a beiratkozás és az évfolyam elkezdése után (az őszi vizsgaidőszakban) tudja a javító vagy pótló vizsgát letenni. Ez esetben köteles az így megszerzett érettségi bizonyítványt a lehető legrövidebb időn belül az igazgatónak bemutatni.

Kiegészítő érettségi vizsgát tehet az aki tanulói jogviszonyban áll az iskolával. Azon kívül csak térítési díj esetében tehető, ha a tanulónak a felvételijéhez erre szüksége van. Ez minden olyan tárgyra vonatkozik, amelyre a tanulók számára 194 tanítási órát tudunk biztosítani. Mivel ez a közismereti, kötelező érettségi tárgyakon kívül a helyi tantervben eleve nem biztosított, így azt az iskola egyéni vagy csoportos, rendkívüli fakultáció keretében teszi lehetővé. Ez azt jelenti, hogy a helyi tanterv órákötelezettségén túl az adott tárgyból a még hiányzó mennyiségű tanórát a fakultáció keretében az iskola biztosítja.

1.7.2. Az érettségi vizsga témakörei

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

I. RÉSZLETES VIZSGAKÖVETELMÉNYEK

A) KOMPETENCIÁK

Közép- és emelt szinten egyaránt

1. Szövegértés

- Információk feldolgozása és megítélése.
- Információk célirányos és kritikus használata: kiválasztás, újrendezés a téma és az olvasási cél összefüggésében.
- Nyomtatott és elektronikus információforrások ismerete és használata (pl. *egynyelvű szótár, antológia, kézikönyv, lexikon, enciklopédia, írott és elektronikus sajtó; CD-ROM, Magyar Elektronikus Könyvtár*). A célirányos, etikus és kritikus információhasználat.
- Nyelvi, kommunikációs és irodalmi ismeretek alkalmazása nyomtatott és elektronikus információforrások szövegeinek értelmezésében, létrehozásában, összehasonlításában, megítélésében.

- Személyes állásfoglalás kialakítása különféle gondolatokról, ismeretekről, véleményekről.
- Irodalmi és nem irodalmi szövegek értelmezése.
- Különböző szövegértelmezési eljárások alkalmazása a műfajnak és az adott szempontnak megfelelően.
- A gondolatmenet, a kifejezőmód, a műfaj, a szerkezet, a grammatikai szerveződés, a stílus jelentéshordozó szerepének megfogalmazása szépirodalmi, szakmai-tudományos, publicisztikai és gyakorlati szövegek értelmezésével, összehasonlításával, értékelésével.
- Annak bemutatása, hogyan hordozza és fejezi ki az irodalom különböző korok és emberek tapasztalatait, élményeit, gondolatait, erkölcsi megfontolásait.
- Szövegen belüli és szövegek közötti jelentésbeli utalások megfogalmazása.
- A cél, a kommunikatív kontextus meghatározása, a szerzői vélemények, álláspontok felismerése, rekonstruálása, értékelése írott megnyilatkozásokban.
- Olvasmányokra való tárgyszerű, illetve a személyes érintettséget is kifejező reagálás különböző írásbeli és szóbeli közlésmódokban, a műfaji normák és a címzettek figyelembevételével.

2. Írásbeli szövegalkotás

- Széles körű olvasottságon alapuló tájékozottság és személyes vélemény megfogalmazása különböző témákban és különböző műfajokban a műfajnak, a témának, a címzettnek megfelelő szabotossággal.
- Tájékoztató, érvelő és esszé-típusú szövegek létrehozása a megadott témákban (*pl. a kulturális örökség; a civilizáció ellentmondásai; az élet minősége, a mindennapi életvitel döntéshelyzetei; az emberi kapcsolatok, erkölcsi kérdések, érzelmek; a mindenkori jelen problémahelyzetei, kérdései, válaszai; a tömegkommunikáció, az információs társadalom*).
- Írásbeli és szóbeli műfajok felépítési, nyelvhasználati normáinak önálló alkalmazása, ideértve az önellenőrzés és a javítás képességét.
- A megnyilatkozás céljának és tárgyának megfelelő kifejtettségű és stílusú közlés, a köznyelvi norma alkalmazása, biztos helyesírás, rendezett, olvasható íráskép.
- Kérdés, probléma írásbeli megvitatása, érvek megfogalmazása, a téma több nézőpontú értékelését is magában foglaló önálló vélemény, álláspont, következtetés megfogalmazása az érvelés módszerével.
- Műalkotások keltette hangulat, élmény, vélemény, álláspont, értékelés kifejezése (*pl. költészetben, szépprózában, színházi előadásban, filmben, épített alkotásokban, a tárgyi világban, képzőművészetben, zenében*).
- Gyakorlati írásművek szerkezeti, tartalmi, nyelvi normáinak alkalmazása (*pl. hozzászólásban, pályázatban, levélben, önéletrajzban, kérvényben*).
- Az információk célirányos, etikus és kritikus felhasználása.

3. Szóbeli szövegalkotás, beszéd

- A beszédhelyzetnek, a műfajnak és a témának megfelelő nyelvi norma követésével lényegre törő, világos felépítésű, önállóan kifejtett közlés.
- A nyilvános beszéd, a közszereplés főbb nyelvi és viselkedésbeli kritériumainak alkalmazása élőbeszédben, felolvasásban, memoriter szöveghű előadásában, adott témáról szóló szóbeli előadásban. A nyelv zenei eszközeinek – artikuláció, beszédtempó, hangerő, hangsúly, hanglejtés, szünet – kifejező és pontos alkalmazása.

4. Fogalomhasználat

- Szövegértelmezés, olvasmányélmény, személyes állásfoglalás fogalmilag helytálló bemutatása, előadása.
- Erkölcsi, esztétikai, poétikai, retorikai, stilisztikai fogalmak önálló alkalmazása a beszédhelyzetnek és a témának megfelelően.
- Fogalmak összefüggéseinek és változó jelentésének megértése és bizonyítása példákkal.

Kizárólag emelt szinten

- Fogalmak értelmezése, meghatározása, összehasonlítása történeti kontextusokban is.
- Fogalmak változó érvényességéből következtetések megfogalmazása (pl. a köznyelvi norma alakulása, az irodalmiság fogalmának változásai).

Az érettségi vizsgán számon kérhető fogalmak körét a Kerettantervek 5-12. évfolyamra érvényes előírásaiban szereplő fogalmak alkotják.

B) ISMERETKÖRÖK

Emelt szinten a középszintű tananyag ismerete is elvárás. Az ismeretkörök emelt szint című oszlopai kizárólag az emelt szinten elvárt többletet tartalmazzák.

1. MAGYAR NYELV

1. témakör: Kommunikáció

	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
A nyelv mint kommunikáció	<ul style="list-style-type: none"> - A kommunikációs folyamat tényezőinek, céljának, funkcióinak, valamint ezek összefüggésének megértése, bizonyítása beszédhelyzetek elemzésével, szövegérteléssel, szövegalkotással. - A nyelv szerepe a kommunikációban. 	<ul style="list-style-type: none"> - A kommunikáció folyamata. - A kommunikáció tényezői. - A kommunikációs cél és funkció. - A kommunikáció univerzális jellege. - A kommunikáció fogalmának interdiszciplináris jellege. - Néhány példa a különféle társadalmak és kultúrák jelrendszereinek eltéréseire (pl. a folklór, az utca, az elektronikus kommunikáció jelrendszere). - A nyelvi és nem nyelvi kommunikációs normák kultúránkénti eltérései példák alapján.

Pragmatika	<ul style="list-style-type: none"> - A sikeres nyelvhasználat gyakorlata: a nyelvhasználat, a társalgás összetevői □ beszédaktusok □ az együttműködés elve □ udvariassági formák. 	<ul style="list-style-type: none"> - A nyelv működése, a nyelvhasználat különböző kontextusokban, különböző célok elérésére. - Együttműködési elvek. - Deixis.
Nyelvi és vizuális kommunikáció	<ul style="list-style-type: none"> - Az emberi kommunikáció nem nyelvi jelei és kifejezőeszközei (pl. gesztusok, mimika, térközsabályozás, tekintet, külső megjelenés, testtartás, fejtartás, csend). 	<ul style="list-style-type: none"> - A vizuális és a nyelvi jel, a vizuális és a nyelvi kommunikáció.
A kommunikáció működése	<ul style="list-style-type: none"> - A kommunikáció formája: a szóbeliség és az írásbeliség. - A szövegfajták tartalmi és formai jellemzőinek kapcsolata a kommunikációs folyamattal. - Példák a különböző közlésmódok kommunikációs funkcióira (párbeszéd, történetmondás, levél, üzenet, feljegyzés; köszönés, megszólításformák). 	
Személyközi kommunikáció	<ul style="list-style-type: none"> - Kommunikációs zavar, manipuláció, elvárás, megfelelés. 	<ul style="list-style-type: none"> - A közvetlen személyközi kommunikáció, az írott és az elektronikus tömegkommunikáció különbségei.
A tömegkommunikáció	<ul style="list-style-type: none"> - A különféle kommunikációs helyzetekben elhangzó üzenetek céljának dekódolása, az üzenetek szándékának felismerése. - Tény és vélemény, tájékoztatás és véleményközlés megkülönböztetése a tömegkommunikációban - A kommunikáció típusainak, jellemzőinek megismerése: személyes, csoportos, nyilvános és tömegkommunikáció. 	<ul style="list-style-type: none"> - Tájékoztató és véleményközlő műfajok.

	<ul style="list-style-type: none"> - A tömegkommunikáció jellemzői, funkciói, megjelenési formái, nyelvi és képi kifejezési formái. - A reklámok, internetes felületek. - Néhány tömegkommunikációs műfaj. 	
--	---	--

2. témakör: A magyar nyelv története

VIZSGASZINTEK		
	Középszint	Emelt szint
A nyelv mint történeti képződmény	<ul style="list-style-type: none"> - Változás és állandóság a nyelvben. - Nyelvi változások felismerése a jelenkorban és múltban, példák alapján. 	<ul style="list-style-type: none"> - Szinkrón és diakrón nyelvszemlélet.
A magyar nyelv rokonsága	<ul style="list-style-type: none"> - A magyar nyelv eredete, finnugor rokonságának bemutatása. 	<ul style="list-style-type: none"> - A magyar nyelv eredete, finnugor rokonságának kutatói, a nyelvrokonság kutatásának módszerei. - A magyar nyelvrokonság főbb bizonyítékai.
Nyelvtörténeti korszakok	<ul style="list-style-type: none"> - A magyar nyelv történetének fő korszakai. - A nyelvtörténet forrásai: kézírásos és nyomtatott nyelvemlékek (pl. <i>A tihanyi apátság alapítólevele, Halotti beszéd és könyörgés, Ómagyar Mária-siralom</i>). - A nyelvújítás lényege és jelentősége példák alapján. 	<ul style="list-style-type: none"> - Az ősmagyar, az ómagyar, a középmagyar korszak, az újmagyar kor. - A nyelvtörténeti korszakokat jellemző változások néhány példája a hangrendszerből, a nyelvtani rendszerből. - Az életmód, a történelem és a szókincs néhány összefüggése, anyagi és szellemi műveltség megjelenése a szókészletben néhány példával. - Nyelvtörténeti-nyelvtudományi kézikönyvek (pl. <i>A magyar nyelv történeti-etimológiai szótára – TESZ</i>). - A nyelvújítás története, hatása, értékelése, ortológus-neológus vita főbb állomásai és szereplői, a magyar nyelv sztenderdizációja. - Néhány szöveg nyelvi szempontú bemutatása a régi magyar irodalom köréből (pl. <i>Pázmány Péter, Mikes Kelemen</i>).

A magyar nyelv szókészletének alakulása	- A szókészlet rétegei: ősi örökség, belső keletkezésű elemek, jövevényszók, nemzetközi műveltségszók, idegen szavak.	- A szókincs jelentésváltozásának főbb típusai, tendenciái.
Nyelvművelés	- A mai magyar nyelvművelés néhány kérdése.	- A nyelvművelés fogalma, kérdései, feladata, színterei; a nyelvi norma. - A nyelvművelés szerepe az új nyelvi fejlemények, jelenségek értelmezésében.

3. témakör: Ember és nyelvhasználat

VIZSGASZINTEK		
	Középszint	Emelt szint
Ember és nyelv	- A nyelv mint a gondolkodás része.	- A nyelv szerepe a világról formált tudásunkban. - Korlátozott kódú nyelvek: gesztusnyelvek, jelnyelvek.
A jel, a jelrendszer	- A nyelv mint jelrendszer. - A jel, jelek, jelrendszerek a nyelvi és nem nyelvi közlésben.	- A nyelvi jel sajátosságai. - A jeltípusok.
Általános nyelvészet		- A nyelvek egyező és eltérő tulajdonságai, nyelvtipológia, főbb nyelvtípusok és jellemzőik (agglutináló, izoláló, flektáló). - Az anyanyelv és más, tanult, ismert nyelvek jellemző tulajdonságainak összehasonlító megfigyelése.
Nyelvváltozatok	- A nyelvváltozatok rendszere, a nyelv vízszintes és függőleges tagolódása. - A köznyelv jellemzői, használati területe. - A nyelv társadalmi tagolódása szerinti csoportnyelvek, azok jellemző használati köre, szókincse.	-A nyelv területi tagolódása: leggyakoribb nyelvjárásaink jellemzői, területi megjelenésük, a regionális köznyelv jellemzői. -A rétegnyelvi szótárak (pl. tájszótár, szaknyelvi szótár).

	<ul style="list-style-type: none"> - Csoportnyelvek, szaknyelvek, rétegnyelvek, hobbinyelvek. A szleng és az argó. - Egynyelvű szótárak. 	<ul style="list-style-type: none"> - A szókincs szerepének jellemzése nem irodalmi és irodalmi művekben (pl. újságnyelvben, szaknyelvben, szociográfiában).
Nemzetiségi nyelvhasználat és határon túli magyar nyelvűség	<ul style="list-style-type: none"> - Hazánkban élő nemzetiségiek nyelvhasználat. - Nyelvünk helyzete a határon túl. - Nyelvi identitás. 	<ul style="list-style-type: none"> - A kétnyelvűség, kettősnyelvűség, kevert nyelvűség kérdései. - A nyelvközösség helyzete és nyelvhasználat közötti összefüggés.
Nyelv és társadalom	<ul style="list-style-type: none"> - Nyelvi sokszínűség, nyelvi tolerancia, nyelvi diszkrimináció. - A tömegkommunikáció, valamint az információs társadalom hatása a nyelvhasználatra. - Az információs társadalom hatása a nyelvhasználatra és a nyelvi érintkezésre (pl. szövegszerkesztés számítógéppel, kommunikáció az interneten, elektronikus levelezés). - Az új „szóbeliség” (skype, chat) jelenségei és jellemzői. 	<ul style="list-style-type: none"> - Kettősnyelvűség, kétnyelvűség, kevert nyelvűség.
Nyelv és politika		<ul style="list-style-type: none"> - Nyelvi tervezés, nyelvpolitika, nyelvművelés, nyelvtörvény, norma. - Korlátozott kód.

4. témakör: A nyelvi szintek

	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
Hangtan	<ul style="list-style-type: none"> - A magánhangzók és a mássalhangzók rendszere. - A hangkapcsolódási szabályosságok típusai és a helyesírás összefüggése. 	<ul style="list-style-type: none"> - Hangtani ismeretek: a magyar hangállomány ismerete, a hangok alapvető képzési, ejtési jellemzői. - A magyar hangrendszer nyelvjárási eltéréseinek megfigyelése. - A magyar hangrendszer néhány nyelvtörténeti vonatkozása.

A helyesírás	<ul style="list-style-type: none"> - A magyar helyesírás rendszerszerűsége. - Helyesírási szótár, elektronikus szótárak az iskolai és hétköznapi szövegalkotásban. 	<ul style="list-style-type: none"> - A magyar helyesírás rendszere. A magyar helyesírás alapelvei. - A helyesírás stilisztikai változatai.
Alaktan és szótan	<ul style="list-style-type: none"> - A morfémak, szóelemek szerepe és helyes használata a szóalak felépítésében, a szószerkezetek alkotásában. - Az alapszófajok, a viszonyszók és a mondatszók. 	<ul style="list-style-type: none"> - Alaktani sajátosságok: a szótó, a szóelemek szerepe és funkciója, kapcsolódási szabályaik. - A szavak szófaji rendszerbe sorolásának kritériumai, hagyományai, egy lehetséges szófaji rendszer megismerése.
A mondat szintagmatikus szerkezete	<ul style="list-style-type: none"> - A szószerkezet fogalma, a szintagmák típusai, szerepük a mondat felépítésében, mondatbeli viszonyaik. - A mondatrészek fogalma, fajtái, felismerésük mondatban, helyes használatuk a mondatok felépítésében (állítmány, alany, tárgy, határozó, jelző). 	<ul style="list-style-type: none"> - A vonzat.
Mondattan	<ul style="list-style-type: none"> - A mondat fogalma, a mondat szerkesztettség és mondatfajta szerinti típusai. - Az egyszerű és összetett mondatok felismerése, egyszerű mondatok elemzése. - A helyes mondat szerkesztés a gyakorlatban. 	<ul style="list-style-type: none"> - Az egyszerű és összetett mondatok típusainak felismerése. - Összetett mondatok elemzése. - Mondatvariánsok közötti különbségek értelmezése (pl. a stílusérték szempontjából).

5. témakör: A szöveg

	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
A szöveg és a kommunikáció	<ul style="list-style-type: none"> - Szöveg, szövegösszefüggés, beszédhelyzet. - Szövegek jellemzőinek megfigyelése. - A címzett szerepe a szöveg megalkotottságában. 	<ul style="list-style-type: none"> - A szöveg fogalma, a szövegek jellemzőinek megfigyelése, megnevezése, rendszerezése. - Szövegpragmatika: szövegvilág, nézőpont, fogalmi séma, tudáskeret, forgatókönyv.

<p>A szöveg szóban és írásban</p>	<ul style="list-style-type: none"> - A szóbeliség és az írásbeliség hatása a szövegformálásra. - A szóbeli és írott szövegek szerepe, eltérő jegyei. - Szövegek alkotása a tájékoztató, érvelő, meggyőző, vitázó közlésformák néhány egyszerűbb műfajában. - A szövegfonetikai eszközök és az írásjelek értelmes, kifejező alkalmazása. - A szövegfonetika helyes használata (hangsúly, hanglejtés, hangerő, szünet, beszédtempó). 	<ul style="list-style-type: none"> - Szövegek alkotása a tájékoztató, érvelő, meggyőző, vitázó közlésformák néhány összetettebb műfajában. - Érvelő esszék írása. - A szövegfonetika jelentősége, funkciója (hangsúly, hanglejtés, hangerő, szünet, beszédtempó).
<p>A szöveg szerkezete és jelentése</p>	<ul style="list-style-type: none"> - A szöveg és a mondat viszonya. - A különféle szövegek felépítése, egységei. - Szövegméret, megjelenés. - A szövegkohézió, a témaháló és a cím. - Bekezdés, tömb, szakasz. 	<ul style="list-style-type: none"> - A szövegértelmezés összetevői: a pragmatikai, a jelentésbeli és a nyelvtani szintek. - Az elsődleges és másodlagos, mögöttes jelentés. - Szövegkohézió: téma-réma, topik, fókusz, kulcsszó. - A szövegmondat. - Nyelvtani tényezők a szöveg jelentésének megteremtésében: kötőszó, névmás, névelő, határozószó, előre- és visszautalás, deixis, egyeztetés.
<p>Szövegértelmezés</p>	<ul style="list-style-type: none"> - A szövegértés, szövegfeldolgozás technikája, olvasási típusok és stratégiák. - A téma értelmezése mindennapi, ismeretterjesztő és szépirodalmi szövegekben. 	<ul style="list-style-type: none"> - □□□□□A téma értelmezése tudományos szövegekben.
<p>Az intertextualitás</p>	<ul style="list-style-type: none"> - A szövegköziség, intertextualitás jelenségeinek értelmezése irodalmi és nem irodalmi szövegekben. 	<ul style="list-style-type: none"> -
<p>A szövegtípusok</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Szövegtípusok jellemzői megjelenés, műfajok és nyelvhasználati szinterek szerint. 	<ul style="list-style-type: none"> - Szövegtípusok: monologikus, dialogikus és polilogikus; beszélt, írott, elektronikus; spontán, tervezett.

	<ul style="list-style-type: none"> - A legjellegzetesebb közlésmódok: a beszélt nyelvi társalgási és az írott monologikus szövegek - Nyelvhasználati szinterek szerinti szövegtípusok: mindennapi, közéleti és hivatalos, tudományos, sajtó és média, szépirodalmi. - A továbbtanuláshoz, illetve a munka világában szükséges szövegtípusok: különböző típusú önéletrajzok, motivációs levél; különböző témájú hivatalos levelek (pl. panaszos levél), kérvény, beadvány; hozzászólás, felszólalás, vitaindító, rövid ünnepi beszéd; ajánlás, méltatás; szórólap szövege. 	<ul style="list-style-type: none"> - Közlésmódok: elbeszélő, leíró, érvelő. - Ismeretterjesztő, szépirodalmi és egyszerűbb tudományos szövegek elemzése (pl. a címzettek, a téma, a szóhasználat, a megszerkesztettség szempontjából).
<p>Az elektronikus írásbeliség és a világháló hatása a szövegre, szövegek a médiában</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Az internetes szövegek jellemzői, az írott és internetes szövegek összehasonlítása, az eltérő és azonos jegyek megfigyelése, megnevezése. - Az internetes adatkeresés, a különböző forrásokból származó adatok megbízhatóságának és használhatóságának kérdései. - A különböző forrásból származó információk megadott szempontok szerint való összehasonlítása, megvitatása, kritikai következtetés levonása. A pontos és etikus hivatkozás. - Az elektronikus média hagyományos (rádió, televízió) és új közlésmódjai (pl. honlap, blog, internet), az új 	<ul style="list-style-type: none"> - Digitális formájú szövegek alkotása, multimédiás kiegészítések használata. - Az írott és az elektronikus tömegkommunikáció szövegtípusait elkülönítő nyelvi és nem nyelvi tényezők. - Médiaközlések elemzése (pl. hír, kommentár, tudósítás, interjú, cikk, glossza, ismeretterjesztő szöveg): tartalmi, szerkezeti és szövegformálási kritériumai, nyelvhasználati, hatásbeli sajátosságai. - A hagyományos és az új elektronikus média publicisztikai és a tájékoztató műfajai.

	közlésmódok társadalmi hatása.	
--	--------------------------------	--

6. témakör: A retorika alapjai

VIZSGASZINTEK		
	Középszint	Emelt szint
A nyilvános beszéd	<ul style="list-style-type: none"> - A retorika mint a meggyőzés művelete a gondolatközlésben. - A beszéd felépítése, a beszéd megszerkesztésének menete az anyaggyűjtéstől a megszólalásig. - A hivatalos felszólalás, hozzászólás különböző helyzetekben, a nyilvános beszéd, a közszereplés főbb nyelvi és viselkedésbeli kritériumai. 	<ul style="list-style-type: none"> - A retorika jelentősége és alkalmazása. - A retorika mint a szónoklás tudománya. - Néhány történeti értékű és jelenkori szónoki beszéd retorikai eszközei és esztétikai hatása.
Érvelés, megvitátás, vita	<ul style="list-style-type: none"> - A kulturált véleménynyilvánítás és vita gyakorlata. - Az érvelés műfajai: a tétel, a bizonyítás, a cáfolat, az érv és az ellenérv. - Az érv felépítése. Az érvelés logikája, technikája; az érvek elrendezése. A releváns és a hibás érv megkülönböztetése. - A kiselőadás és a vizsgafelelet felépítése. - Az állásinterjú. - A hatásos előadásmód eszközei. 	<ul style="list-style-type: none"> - A szónok tulajdonságai, feladatai. - Az érvelési hibák. - A cáfolat módszerei. - Az előadás szemléltetésének módjai (bemutatás, prezentáció). - A hatásos meggyőzés és véleménynyilvánítás nyelvi (mondat- és szövegfonetikai eszközök) és nem nyelvi kifejezésbeli eszközei a különféle szövegműfajokban, az audiovizuális és multimédiás közlés különböző formáiban. - A hivatalos felszólalás, hozzászólás különböző helyzetekben.
A szövegszerkesztés eljárásai	<ul style="list-style-type: none"> - Az összefoglalás funkciója és típusai (<i>pl. vázlat, tartalmi kivonat, tömörítés</i>). 	<ul style="list-style-type: none"> - A szónoklat felépítése: bevezetés (az érdeklődés felkeltése, a jóindulat megnyerése, témamegjelölés), elbeszélés, érv, cáfolat, összekötő elem; befejezés (összefoglalás, kitekintés). - Indukció, dedukció.

7. témakör: Stílus és jelentés

VIZSGASZINTEK		
	Középszint	Emelt szint

<p>Szóhasználat és stílus</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Stílus és jelentés a mindennapi nyelvhasználatban, a szaknyelvben és a szépirodalomban. - A jellegzetes stílustípusok (stílusárnyalatok) megismerése (pl. <i>bizalmas, közömbös, választékos</i>), felismerése, hatásának elemzése. - Egyszerű stílusjelenségek felismerése, magyarázata. - Stílusérték (alkalmi és állandó). - Stílushatás. 	<ul style="list-style-type: none"> - A szóhasználat nyelvtani, jelentésbeli és stílári kötöttségei. - Jelentésszerkezet, jelentéselem, jelentésmező, jelhasználati szabály. - Denotatív, konnotatív jelentés.
<p>A szójelentés</p>	<ul style="list-style-type: none"> - A nyelvi szintek alkalmi és állandó stílusértékének megfigyelése, felismerésük, valamint alkalmazásuk a szövegalkotásban. - A szavak jelentésének szerkezete, jelentéselemek. - Egyjelentésű, többjelentésű szó, homonima, szinonima, hasonló alakú szópár, ellentétes jelentés. - Egynyelvű szótárak használata (pl. <i>Magyar szinonimaszótár, Magyar értelmező kéziszótár</i>), valamint kétnyelvű szótárak ismerete. 	<ul style="list-style-type: none"> - A hangalak és jelentés viszonya, jelentésmező. - Motivált és motiválatlan szavak. - A szójelentés változásai. - A jelentés szerepe a nyelvi szerkezetek kialakításában. - A szórend jelentésváltozatainak megfigyelése, hatásértelmezés.
<p>Stíluszeszközök</p>	<ul style="list-style-type: none"> - A helyzetnek, kommunikációs célnak megfelelő stíluszeszközök tudatos használata a szövegalkotásban. - Az egyszerűbb szóképek köznyelvi és szépirodalmi szövegekben: hasonlat, metafora, metonímia. - Metaforikus jelentés. - Az egyszerűbb alakzatok: felsorolás, ismétlődés, ellentét, gondolatritmus. 	<ul style="list-style-type: none"> - A bonyolultabb szóképek: szinesztézia, szinekdoché, összetett költői kép, allegória, szimbólum. - Az alakzatok. - A szókészlet stilisztikája és a mondatstilisztikai eszközök (pl. <i>archaizálás, evokáció, verbális stílus, nominális stílus, körmondat</i>). - Hangszimbolika, hangutánzás, hangulatfestés, alliteráció.
<p>Stílusréteg, stílusváltozat</p>	<ul style="list-style-type: none"> - A leggyakoribb stílusrétegek jellemzőinek megismerése, felismerése, elemzése, összefüggésben a szövegtani jellemzőkkel. - A társalgási stílus ismérvei, minősége. 	<ul style="list-style-type: none"> - Nem irodalmi és szépirodalmi szövegek stílusának összehasonlítása. - Nem irodalmi és szépirodalmi szövegek stílushatásának komplex értékelése.

	<ul style="list-style-type: none"> - A közélet színterei, a közéleti és a hivatalos stílus kritériumai, stiláris kötöttségei. - A publicisztikai stílus főbb jellemzői, tipikus szóhasználat, a megjelenítés közlésértéke (pl. <i>tipográfia, képi világ</i>). 	<ul style="list-style-type: none"> - A tudományos és a szakmai stílus sajátosságai. - A stílus és norma koronkénti változatai – néhány példa bemutatásával.
--	--	---

2. IRODALOM

2.1. Szerzők, művek

A Szerzők, művek (2.1). szempontjaiból összeállított tételekben megjelenhetnek különböző korok, szerzők, művek az Értelmezési szintek, megközelítések (2.2.) szempontjai szerint.

1. témakör: Művek a magyar irodalomból I. Kötelező szerzők

SZERZŐK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
<ul style="list-style-type: none"> - Ady Endre - Arany János - Babits Mihály - József Attila - Kosztolányi Dezső - Petőfi Sándor 	<ul style="list-style-type: none"> - A főbb művek szövegismereten alapuló értelmezése, kapcsolatok a művek között (pl. <i>témák, műfajok, kifejezőmód, jellemző motívumok</i>), a művek elhelyezése az életműben, az adott korszakban. - Az életmű néhány jellemzője keretében néhány lírai, illetve 1-3 epikai, drámai alkotás bemutatása, értelmezése (pl. <i>a korstílus, a téma, a műfaj, a kompozíció, a jellemző motívumok, jelentésrétegek, világlátás alapján</i>.) - Műrészletek értelmezése. - Memoriterek szövegű és kifejező előadása. - Művekről szóló olvasatok, vélemények megértése. - A művekben felvetett kérdések néhány etikai, történeti, lélektani vagy társadalmi vonatkozása. 	<ul style="list-style-type: none"> - Az életút, az életmű legjelentősebb tényei. - Kronológiai és topográfiai tájékozottság, a szerzők jellegzetes regionális, kulturális kötődései, a pályakép főbb jellemzői. - A pályaszakaszokat jellemző főbb témák, kérdésfeltevések. - A pályaképre ható irányzatok és szellemi kötődések, világirodalmi párhuzamok. - Kötetek, ciklusok, témák, motívumok. - A művek hatása, fogadtatása egy-két példa alapján. - A szerző utóélete, helye és hatása az irodalmi-kulturális hagyományban. - A művekben felvetett kérdések néhány etikai, történeti, lélektani, társadalmi, továbbá gondolati, filozófiai, esztétikai vonatkozása. - Különböző kritikák, interpretációk.

2. témakör: Művek a magyar irodalomból II. Választható szerzők

SZERZŐK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
<ul style="list-style-type: none"> - Balassi Bálint - Berzsenyi Dániel 	<ul style="list-style-type: none"> - Az életmű néhány jellemzője keretében néhány lírai, illetve 1-3 epikai, drámai alkotás 	<ul style="list-style-type: none"> - Az életút, az életmű legjelentősebb tényei.

<ul style="list-style-type: none"> - Csokonai Vitéz Mihály - Illyés Gyula - Jókai Mór - Karinthy Frigyes - Kassák Lajos - Kertész Imre - Kölcsey Ferenc - Krúdy Gyula - Márai Sándor - Mikszáth Kálmán - Móricz Zsigmond - Nagy László - Nemes Nagy Ágnes - Németh László - Ottlik Géza - Örkény István - Pilinszky János - Radnóti Miklós - Szabó Lőrinc - Szilágyi Domokos - Vörösmarty Mihály - Weöres Sándor - Zrínyi Miklós - A fenti lista bővíthető legfeljebb két, a fentiekhez hasonló jelentőségű szerzővel, vagy egy szerzővel a közelmúlt vagy a jelenkor irodalmából. 	<p>bemutatása, értelmezése (pl. a korstílus, a téma, a műfaj, a kompozíció, a jellemző motívumok, jelentésrétegek, világlátás alapján).</p> <ul style="list-style-type: none"> - A világlátás és a kifejezőmód sajátosságainak bemutatása egy-két mű lényegre törő értelmezésével. - Műrészletek értelmezése. - Memoriterek szöveghű és kifejező előadása. - Művekről szóló olvasatok, vélemények megértése. - A művekben felvetett kérdések néhány etikai, történeti, lélektani vagy társadalmi vonatkozása. 	<ul style="list-style-type: none"> - Kronológiai és topográfiai tájékozottság, a szerzők jellegzetes regionális, kulturális kötődései, a pályakép főbb jellemzői. - pályaszakaszokat jellemző főbb témák, kérdésfeltevések. - A pályaképre ható irányzatok és szellemi kötődések, világirodalmi párhuzamok. - Kötetek, ciklusok, témák, motívumok. - A művek hatása, fogadtatása egy-két példa alapján. - A szerző utóélete, helye és hatása az irodalmi-kulturális hagyományban. - Különbféle kritikák, interpretációk. - Tájékozottság a korszakban, a kortársak között (pl. <i>Berzsenyi és Kazinczy, Berzsenyi és Kölcsey; Jókai és kora</i>), az irodalmi hagyományban (pl. <i>az antik hagyomány Berzsenyi, Kosztolányi, Radnóti költészetében</i>). - Műfaji, kifejezőmódbeli, tematikai sajátosságok a korszak szellemi irányzataival, a korstílussal való összefüggésben is. - A művekben felvetett kérdések néhány etikai, történeti, lélektani, társadalmi, továbbá gondolati, filozófiai, esztétikai vonatkozása. - A művek fogadtatása, hatása, utóélete az irodalmi-kulturális hagyományban egy-egy példával.
--	--	--

3. témakör: Művek a magyar irodalomból III. Kortárs szerzők

MŰVEK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint

<p>Kortárs műalkotás: a mindenkori vizsga előtti utolsó harminc évben keletkezett (írt, bemutatott, megjelent) irodalmi alkotás.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Legalább egy szerző néhány lírai, drámai, illetve epikai művének értelmezése az utolsó harminc évből. - A világlátás és a kifejezőmód - sajátosságainak bemutatása egy-két mű lényegre törő értelmezésével. - Műrészletek értelmezése. - Memoriterek szöveghű és kifejező előadása. - Művekről szóló olvasatok, vélemények megértése. - A művekben felvetett kérdések néhány etikai, történeti, lélektani vagy társadalmi vonatkozása. 	<ul style="list-style-type: none"> - Nyomtatott szöveg, digitális közlés. - Tájékozódás a kortárs irodalmi nyilvánosságban (pl. antológiák, irodalmi ismeretterjesztés, könyvhét). - A művek hatása, fogadtatása – egy-két példa alapján, különféle kritikák, interpretációk. - A művekben felvetett kérdések néhány etikai, történeti, lélektani, társadalmi, továbbá gondolati, filozófiai, esztétikai vonatkozása.
--	--	---

4. témakör: Művek a világirodalomból

SZERZŐK / MŰVEK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
<p>Választható korok és művek a világirodalomból</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Az európai irodalom alapvető hagyományai: az antikvitás és a Biblia (pl. <i>műfajok, témák, motívumok, hőstípusok</i>). - További választható korszakok: a romantika, a realizmus, a századfordulós modernség a szimbolizmustól az avantgárdig, a 20. század. - A korszak jellemzőinek és egy-két kiemelkedő alkotásának bemutatása. - A világlátás és a kifejezőmód sajátosságainak bemutatása egy-két mű lényegre törő értelmezésével. <ul style="list-style-type: none"> - Műrészletek értelmezése. - A művekben felvetett kérdések néhány etikai, történeti, gondolati, filozófiai vonatkozása. 	<ul style="list-style-type: none"> - További választható korszakok: a középkor, a reneszánsz, a felvilágosodás, avantgárd és a 20. század első fele, a 20. század második fele és kortárs világirodalom. <ul style="list-style-type: none"> - A korszak jellemzőinek és egy-két kiemelkedő képviselőjének vagy alkotásának bemutatása. - Művek értelmezése a korszak szellemi irányzataival, a korstílussal való összefüggésben is (pl. <i>műfaji sajátosságok, a téma, a kompozíció összefüggései, a lehetséges és szükséges stíluskorszakbeli, stílustörténeti vonatkozások</i>).

5. témakör: Színház és dráma

SZERZŐK / MŰVEK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
<ul style="list-style-type: none"> - Szophoklész egy műve 	<ul style="list-style-type: none"> - A világlátás és a kifejezőmód 	<ul style="list-style-type: none"> - Vörösmarty Mihály: <i>Csongor és Tünde</i>

<ul style="list-style-type: none"> - Shakespeare egy műve - Molière egy műve - Katona József: <i>Bánk bán</i> - Madách Imre: <i>Az ember tragédiája</i> - Egy 19. századi dráma: Ibsen, Csehov - Örkény István egy drámája - Egy 20. századi magyar dráma 	<ul style="list-style-type: none"> - sajátosságainak bemutatása a dráma lényegre törő értelmezésével. - Drámarészletek értelmezése. - Színház és dráma az adott mű korában. - A művekről szóló olvasatok, vélemények megértése. - A művekben felvetett kérdések néhány etikai, történeti, lélektani vagy társadalmi vonatkozása. 	<ul style="list-style-type: none"> - Az epikus dráma. Az abszurd dráma. - Egy 20-21. századi magyar dráma. - Az adott mű színpadi előadása mint az interpretáció eszköze (pl. <i>színpadi megjelenítések összehasonlítása</i>). - Memoriter szöveghű és kifejező előadása. - A művekben felvetett kérdések néhány etikai, történeti, lélektani, társadalmi, továbbá gondolati, filozófiai, esztétikai vonatkozása.
--	---	---

6. témakör: Az irodalom határterületei

SZERZŐK / MŰVEK / JELENSÉGEK / MŰFAJOK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
Egy jelenség vagy szerző vagy műfaj vagy műalkotás elemzése vagy bemutatása a lehetséges témák egyikéből.	<ul style="list-style-type: none"> - A népköltészet. - Az irodalom filmen, televízióban, dalszövegben, a virtuális valóságban: az adaptáció (pl. <i>irodalom filmen, rajzfilmen, rádióban, televízióban, digitális közlésben</i>). - A gyermek- és ifjúsági irodalom. - A szórakoztató irodalom vonzereje, hatáskeltő eszközei (pl. <i>sematizált hőstípusok, élethelyzetek, értékvilág, kalandosság, csattanó, szójáték</i>). - Egy-két tipikus műfaj jellemzőinek bemutatása (pl. <i>útirajz, detektívregény, kalandregény, képregény, tudományos fantasztikus irodalom, humoros és erotikus irodalom, dalszöveg, sanzon, vicc, reklámvers</i>). - A virtuális tér műfajai: fanfiction, komment, blog stb. 	<ul style="list-style-type: none"> - Az olvasmányok iránti tömegszükséglet és a művészi színvonal / minőség összefüggései. - „Magas” (elit) művészet és a tömegkultúra viszonyának problémája egy korszakban. - Könyvnyomtatás, sajtó, irodalom (pl. <i>a folytatásos regény jelentősége és példái</i>). - Egy-egy jellemző nézet az irodalomolvasás szellemi, lelki motivációról. - Az irodalom felhasználása, praktikus használata (pl. <i>gyógyító használata: olvasásterápia; alkalmi költészet: köszöntők, ünnepi versek</i>). - Az irodalmi ismeretterjesztés főbb

	<ul style="list-style-type: none"> - Mítosz, mese és kultusz. Film- és könyvsikerek, divatjelenségek korunk kultúrájában (pl. <i>A Gyűrűk Ura</i>, <i>Bridget Jones naplója</i>). 	nyomtatott és elektronikus műfajai (pl. <i>könyvismertetés, ajánlás, kritika, CD-ROM, internetes könyvkínálat</i>).
--	--	--

7. témakör: Regionális kultúra, interkulturális jelenségek és a határon túli irodalom

SZERZŐK / MŰVEK / JELENSÉGEK / INTÉZMÉNYEK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
Egy szerző vagy műalkotás vagy jelenség vagy intézmény bemutatása vagy elemzése a lehetséges témák egyikéből.	<ul style="list-style-type: none"> - Csak középszinten: - Regionális jelenségek, valamint a határon túli irodalom - Az adott régió, a tájegység, a település múltbeli és jelenkori kulturális, irodalmi hagyományainak bemutatása (pl. <i>nemzetiségi, etnikai kisebbségek irodalma, alkotások a kisebbségekről; folklór, művelődéstörténeti vonatkozások; múzeum, színház, civil társaságok</i>). - A tájhoz, a régióhoz, a településhez kötődő szerzők; tájak, régiók, társadalmi problémák irodalmi alkotásokban való megjelenítése. - Szerzők, művek a határon túli magyar irodalomból. 	<ul style="list-style-type: none"> - Csak emelt szinten: - Interkulturális jelenségek, valamint a határon túli irodalom - Interkulturális jelenségek, eltérő szöveghagyományok. - Posztmodern jelenségek a mai kultúrában. - Szerzők, művek a határon túli magyar irodalomból.

2.2. Értelmezési szintek, megközelítések

Az **Értelmezési szintek, megközelítések (2.2.)** szempontjai különböző korokból és szerzőktől származó műveket is kérhetnek a **Szerzők, művek (2.1.)** megengedett témaköreiben.

Témák	Vizsgaszint	
	Középszint	Emelt szint
Témák, motívumok	<ul style="list-style-type: none"> - Szépirodalmi alkotások gondolati, tematikus, motívikus egyezéseinek és különbségeinek összevetése. - Az olvasott művekben motívum, téma változatainak felismerése, értelmezése (pl. <i>hegy, kert, sziget, alászállás, felemelkedés, nemzedékek</i>, 	<ul style="list-style-type: none"> - Műveket összekötő motívikus összefüggések (pl. <i>hasonlóságok, párhuzamosságok, nyilvánvaló utalások</i>) elismerése, szerepének, jelentésének megfogalmazása. - Néhány téma, motívum, toposz, archetípus

	<p><i>család, felnőtté válás, beavatás; ember és természet, mikro- és makro-kozmosz, felnőtt-gyermek, férfi-nő, bűn és bűnhődés, vándorlás, kaland, falusi és nagyvárosi életformák; a háború élménye, a holokauszt, a légerek világa, a diktatúrák, az elidegenedés stb.).</i></p>	<p>hosszmetszetszerű feltárása érvekkel, példákkal.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Egy-egy szépirodalmi mű motívumai továbbélésének bemutatása példákkal. - Az intertextualitás egy-egy példájának bemutatása elsősorban a posztmodern irodalmából.
<p>Műfajok, poétika</p>	<ul style="list-style-type: none"> - A műnemek és műfajok felismerése. - Alapvető versformák felismerése. - Poétikai fogalmak alkalmazása művek bemutatásában, értelmezésében. - Azonos műfajú alkotások összehasonlítása. 	<ul style="list-style-type: none"> - Különböző korokban keletkezett, azonos műfajú alkotások poétikai szempontú összevetése, történeti változásának vizsgálata. - Műfajteremtő művek, egy-egy magyar és világirodalmi példa bemutatása. - Egy-egy műfaj, poétikai sajátosság változása hosszabb-rövidebb történeti folyamatban (<i>pl. elégiák a magyar irodalomban; epigrammák Kazinczytól Illyésig, a meseforma változatai, az antik és a shakespeare-i tragédia; regényformák, regénytípusok; a posztmodern irodalom poétikai jellemzői</i>).
<p>Korszakok, stílustörténet</p>	<ul style="list-style-type: none"> - A kifejezésmód és világlátás változása a különböző korszakokban a középkortól napjainkig. 	
<p>Irodalomtörténet</p>		<ul style="list-style-type: none"> - Az irodalom, az irodalmiság történetileg változó hagyományának bemutatása néhány példával. - A magyar irodalomtörténet / művelődéstörténet főbb korszakainak néhány jellemzője. - Azonosság és változás az irodalomban (<i>pl. a kifejezésmódok, a témák, a hőstípusok változásai; irányzatok, programok</i>).

MATEMATIKA

I. RÉSZLETES ÉRETTSÉGI VIZSGAKÖVETELMÉNY

Az érettségi követelményeit két szinten határozzuk meg:

- *középszinten* a mai társadalomban tájékozódni és alkotni tudó ember matematikai ismereteit kell megkövetelni, ami elsősorban a matematikai fogalmak, tételek gyakorlati helyzetekben való ismeretét és alkalmazását jelenti;
- az *emelt szint* tartalmazza a középszint követelményeit, de az azonos módon megfogalmazott követelmények körében az emelt szinten nehezebb, több ötletet igénylő feladatok szerepelnek. Ezen túlmenően az emelt szint követelményei között speciális anyagrészek is találhatóak, mivel emelt szinten elsősorban a felsőoktatásban matematikát használó, illetve tanuló diákok felkészítése történik.

A) KOMPETENCIÁK

Gondolkodási módszerek, halmazok, logika, kombinatorika, gráfok

- A vizsgázó legyen képes adott szövegben rejlő matematikai problémákat észrevenni, szükség esetén matematikai modellt alkotni, a modell alapján számításokat végezni, és a kapott eredményeket értelmezni.
- Legyen képes kijelentéseket szabatosan megfogalmazni, azokat összekapcsolni, kijelentések igazságtartalmát megállapítani.
- Lássza az eltéréseket, illetve a kapcsolatokat a matematikai és a mindennapi nyelv között.
- A matematika minden területén és más tantárgyakban is tudja alkalmazni a halmaz fogalmát, illetve a halmazműveleteket.
- Legyen jártas alapvető kombinatorikus gondolatmenetek alkalmazásában, és legyen képes ennek segítségével gyakorlati sorbarendezési és kiválasztási feladatok megoldására.
- Ismerje a gráfok jelentőségét, sokoldalú felhasználhatóságuk néhány területét, és legyen képes további felhasználási lehetőségek felismerésére a gyakorlati életben és más tudományágakban.
- Az *emelt szinten* érettségiző diák ismerje a halmazelmélet alapvető szerepét a mai matematika felépítésében.

Számelmélet, algebra

- A vizsgázó legyen képes betűs kifejezések értelmezésére, ismerje fel használatuk szükségességét, tudja azokat kezelni, lássa, hogy mi van a „betűk mögött”.
- Ismerje az egyenlet és az egyenlőtlenség fogalmát, megoldási módszereit (pl. algebrai, grafikus, közelítő).
- Legyen képes egy adott probléma megoldására felírni egyenleteket, egyenletrendszereket, egyenlőtlenségeket, egyenlőtlenség-rendszereket.
- Tudja az eredményeket előre megbecsülni, állapítsa meg, hogy a kapott eredmény reális-e.
- Az *emelt szinten* érettségiző diáknak legyen jártassága az összetettebb algebrai átalakításokat igénylő feladatok megoldásában is.

Függvények, az analízis elemei

- A vizsgázó legyen képes a körülötte levő világ egyszerűbb összefüggéseinek függvényszerű megjelenítésére, ezek elemzéséből tudjon következtetni valóságos jelenségek várható lefolyására.
- Legyen képes a változó mennyiségek közötti kapcsolat felismerésére, a függés értelmezésére. Értse, hogy a függvény matematikai fogalom, két halmaz elemeinek egymáshoz rendelése. Ismerje fel a hozzárendelés formáját, tudja elemezni a halmazok közötti kapcsolatokat.

- Lássa, hogy a sorozat diszkrét folyamatok megjelenítésére alkalmas matematikai eszköz, a pozitív egész számok halmazán értelmezett függvény. Ismerje a számtani és mértani sorozatot.
- Az *emelt szinten* érettségiző diák ismerje az analízis néhány alapelemét, amelyekre más szaktudományokban is (pl. fizika) szüksége lehet. Ezek segítségével tudjon függvényvizsgálatokat végezni, szélsőértéket, görbe alatti területet számolni.

Geometria, koordinátageometria, trigonometria

- A vizsgázó tudjon síkban, illetve térben tájékozódni, térbeli viszonyokat elképzelni, tudja a háromdimenziós valóságot - alkalmas síkmetszetekkel - két dimenzióban vizsgálni.
- Vegye észre a szimmetriákat és az arányokat, tudja ezek egyszerűsítő hatásait problémák megfogalmazásában, bizonyításokban, számításokban kihasználni.
- Tudjon a feladatok megoldásához megfelelő ábrát készíteni.
- Tudjon hosszúságot, területet, felszínt, térfogatot mérni és számolni, legyen tisztában a mérési pontosság fogalmával.
- Ismerje a geometria szerepét a műszaki életben és bizonyos képzőművészeti alkotásokban.
- Az *emelt szinten* érettségiző diák tudja szabatosan megfogalmazni a geometriai bizonyítások gondolatmenetét.

Valószínűség-számítás, statisztika

- A vizsgázó értse a statisztikai kijelentések és gondolatmenetek sajátos természetét.
- Ismerje a statisztikai állítások igazolására felhasználható adatok gyűjtésének lehetséges formáit, és legyen jártas a kapott adatok áttekinthető szemléltetésében, különböző statisztikai mutatókkal való jellemzésében.
- Az *emelt szinten* érettségiző diák tudjon egyszerűbb véletlenszerű jelenségeket modellezni és a valószínűségi modellben számításokat végezni.
- Az *emelt szinten* érettségiző diák ismerje a véletlen szerepét egyszerű statisztikai mintavételi eljárásokban.

B) VIZSGAKÖVETELMÉNYEK

1. Gondolkodási módszerek, halmazok, logika, kombinatorika, gráfok

E témakört (különösen a gondolkodási módszereket, a halmazokat és a matematikai logikát) elsősorban nem önállóan számon kérhető ismeretanyagként kell elképzelni, hanem olyan szemléletformáló, a matematikaoktatás egészét átszövő módszerek, illetve eszközök összességeként, amely szinte teljes egészében megjelenik minden további témakörben is.

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
1.1 Halmazok	<p>Ismerje és használja a halmazok megadásának különböző módjait, a halmaz elemének fogalmát.</p> <p>Definiálja és alkalmazza gyakorlati és matematikai feladatokban a következő fogalmakat: halmazok egyenlősége, részhalmaz, üres</p>	

<p>1.1.1 Halmazműveletek</p> <p>1.1.2 Számosság, részhalmazok</p>	<p>halmaz, véges és végtelen halmaz, komplementer halmaz.</p> <p>Ismerje és alkalmazza gyakorlati és matematikai feladatokban a következő műveleteket: unió, metszet, különbség.</p> <p>Tudjon koordináta-rendszerben ábrázolni egyszerűbb ponthalmazokat.</p> <p>Tudja meghatározni véges halmazok elemeinek a számát.</p>	<p>Ismerje és alkalmazza a de Morgan azonosságokat.</p> <p>Tudja alkalmazni a logikai szita módszerét egyszerűbb esetekben.</p> <p>Ismerjen példát véges, megszámlálhatóan végtelen és nem megszámlálhatóan végtelen halmazra.</p> <p>Ismerje a megszámlálhatóan végtelen halmaz definícióját.</p> <p>Bizonyítsa egyszerűbb esetekben, hogy egy halmaz számossága megszámlálhatóan végtelen.</p>
<p>1.2 Matematikai logika</p> <p>1.2.1 Fogalmak, tételek és bizonyítások a matematikában</p>	<p>Tudjon egyszerű matematikai szövegeket értelmezni.</p> <p>Értse, és egyszerű feladatokban alkalmazza a tagadás műveletet.</p> <p>Ismerje az „és”, a „(megengedő) vagy” logikai jelentését, tudja használni és összekapcsolni azokat a halmazműveletekkel.</p> <p>Tudja a „ha...akkor...” és az „akkor és csak akkor” típusú állítások igazságértékét megállapítani.</p> <p>Használja helyesen a „minden” és a „van olyan” kifejezéseket.</p> <p>Tudjon definíciókat, tételeket pontosan megfogalmazni.</p> <p>Használja és alkalmazza feladatokban helyesen a szükséges, az elégséges és a</p>	<p>Ismerje az alábbi bizonyítási típusokat és tudjon példát mondani alkalmazásukra: direkt és</p>

	<p>szükséges és elégséges feltétel fogalmát.</p> <p>Képes legyen egy egyszerű állításról eldönteni, hogy igaz vagy hamis.</p>	<p>indirekt bizonyítás, skatulyaelv, teljes indukció.</p> <p>Tudja megfogalmazni konkrét esetekben tételek megfordítását.</p>
1.3 Kombinatorika	<p>Tudjon egyszerű sorbarendezési, kiválasztási és egyéb kombinatorikai feladatokat megoldani.</p> <p>Tudja a kedvező esetek számát meghatározni a komplementer esetek segítségével is.</p> <p>Tudja kiszámolni a binomiális együtthatókat.</p>	<p>Ismerje, bizonyítsa és alkalmazza a permutációk (ismétlés nélkül és ismétléssel), variációk (ismétlés nélkül és ismétléssel), kombinációk (ismétlés nélkül) kiszámítására vonatkozó képleteket.</p> <p>Ismerje és alkalmazza a binomiális tételt.</p> <p>Ismerje a Pascal-háromszöget és alapvető tulajdonságait.</p>
1.4 Gráfok	<p>Tudjon konkrét szituációkat szemléltetni, és egyszerű feladatokat megoldani gráfok segítségével.</p> <p>Ismerje és alkalmazza a következő fogalmakat: pont, él, fokszám, teljes gráf.</p> <p>Ismerje a gráf pontjainak fokszámösszege és éleinek száma közötti összefüggést.</p>	<p>Definiálja a következő fogalmakat: többszörös él, hurokél, út, kör, összefüggő gráf, egyszerű gráf, fa.</p> <p>Ismerje a fa pontjai és élei száma közötti összefüggést.</p>

2. Számelmélet, algebra

Az algebra tanításának egyik fő célja annak felfedeztetése és megértetése, hogy egymástól távol állónak tűnő problémák ugyanazon matematikai, algebrai struktúrával rendelkeznek, ezért megoldásuk során hasonló eljárásokat, gondolatmeneteket alkalmazhatunk, s leírásuk formálisan azonos módon történik. (Például különböző témakörökből vett másodfokú egyenletre vezető feladatok.)

Fontos a számolás során megismert műveleti szabályok absztrahálása, a jártasság megszerzése a betűkifejezésekkel végzett műveletekben. Meg kell mutatni a számfogalom bővítésének szükségességét és folyamatát. Emelt szinten el kell juttatni a tanulókat a permanencia-elv fontosságának felismeréséhez.

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
2.1 Alapműveletek	<p>Tudjon alapműveleteket biztonságosan elvégezni (zsebszámológéppel is).</p> <p>Ismerje és használja feladatokban az alapműveletek műveleti azonosságait (kommutativitás, asszociativitás, disztributivitás).</p>	
2.2 A természetes számok halmaza, számelméleti ismeretek	<p>Ismerje, tudja definiálni és alkalmazni az oszthatósági alapfogalmakat (osztó, többszörös, prímszám, összetett szám).</p> <p>Tudjon természetes számokat prímtényezőkre bontani, tudja adott számok legnagyobb közös osztóját és legkisebb közös többszörösét kiszámítani; tudja mindezeket egyszerű szöveges (gyakorlati) feladatok megoldásában alkalmazni.</p> <p>Definiálja és alkalmazza feladatokban a relatív prímszámokat.</p>	<p>Tudja megfogalmazni a számelmélet alaptételét.</p> <p>Bizonyítsa, hogy végtelen sok prímszám van.</p>
2.2.1 Oszthatóság	<p>Ismerje a 10 hatványaira, illetve a 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9 számokra vonatkozó oszthatósági szabályokat, tudjon egyszerű oszthatósági feladatokat megoldani.</p>	<p>Tudjon összetett oszthatósági feladatokat megoldani.</p> <p>Tudja meghatározni természetes számok pozitív osztóinak számát.</p>
2.2.2 Számrendszerek	<p>Tudja a számokat átírni 10-es alapú számrendszerből 2-es alapú számrendszerbe és viszont.</p>	<p>Tudja a számokat átírni 10-es alapú számrendszerből n alapú ($n \neq 9$) számrendszerbe és viszont.</p> <p>Tudjon n alapú ($n \neq 9$) számrendszerben felírt számokat összeadni és kivonni.</p>

	Ismerje a helyiértékes írásmódot.	
2.3 Racionális és irracionális számok	Tudja definiálni a racionális és irracionális számokat, és ismerje ezek kapcsolatát a tizedestörtekkel.	Adott n ($n \in \mathbf{N}$) esetén tudja eldönteni, hogy \sqrt{n} irracionális szám-e. Bizonyítsa, hogy $\sqrt{2}$ irracionális szám. Tudja meghatározni tizedestört alakban megadott racionális szám közösleges tört alakját.
2.4 Valós számok	Ismerje a valós számkör felépítését (\mathbf{N} , \mathbf{Z} , \mathbf{Q} , \mathbf{Q}^* , \mathbf{R}), valamint a valós számok és a számegyenes kapcsolatát. Tudjon ábrázolni számokat a számegyenesen. Ismerje és használja a nyílt és zárt intervallum fogalmát és jelölését. Ismerje az abszolútérték definícióját. Ismerje adott szám normálalakjának felírási módját, tudjon számolni a normálalakkal. Tudjon adott helyiértékre vonatkozóan helyesen kerekíteni.	Tudja, hogy mit értünk adott műveletekre zárt számhalmazokon.
2.5 Hatvány, gyök, logaritmus	Tudja értelmezni a hatványozást racionális kitevő esetén. Ismerje és használja a hatványozás azonosságait. Ismerje és alkalmazza a négyzetgyökvonás azonosságait. Definiálja és használja az $\sqrt[n]{a}$ fogalmát. Definiálja és használja feladatok megoldásában a logaritmus fogalmát, valamint a logaritmus	Ismerje a permanencia elvet. Tudja szemléletesen értelmezni az irracionális kitevőjű hatványt. Bizonyítsa a hatványozás azonosságait egész kitevő esetén. Bizonyítsa a négyzetgyökvonás azonosságait. Ismerje és alkalmazza a gyökvonás azonosságait. Bizonyítsa a szorzat, a hányados és a hatvány logaritmusára vonatkozó azonosságokat.

	azonosságait. Tudjon áttérni más alapú logaritmusra.	Bizonyítsa a más alapú logaritmusra való áttérés szabályát.
2.6 Betűkifejezések 2.6.1 Nevezetes azonosságok	<p>Tudja alkalmazni feladatokban a következő kifejezések kifejtését, illetve szorzattá alakítását:</p> $(a+b)^2, (a-b)^2, a^2 - b^2$ <p>Tudjon algebrai kifejezésekkel egyszerű műveleteket végrehajtani, algebrai kifejezéseket egyszerűbb alakra hozni (összevonás, szorzás, osztás, szorzattá alakítás kiemeléssel, nevezetes azonosságok alkalmazása).</p>	<p>Ismerje a polinom fokszámát, fokszám szerint rendezett alakját.</p> <p>Tudja alkalmazni feladatokban az $a^n - b^n$, illetve $a^{2n+1} + b^{2n+1}$ kifejezés szorzattá alakítását.</p>
2.7 Arányosság 2.7.1 Százalékszámítás	<p>Tudja az egyenes és a fordított arányosság definícióját és grafikus ábrázolásukat.</p> <p>Ismerje és tudja feladatokban alkalmazni az arányosság fogalmát.</p> <p>Ismerje és tudja feladatokban alkalmazni a százalék fogalmát.</p>	
2.8 Egyenletek, egyenletrendszerek, egyenlőtlenségek, egyenlőtlenség-rendszerek	<p>Ismerje az alaphalmaz és a megoldáshalmaz fogalmát.</p> <p>Alkalmazza a különböző egyenletmegoldási módszereket: mérlegelv, grafikus megoldás, ekvivalens átalakítások, következményegyenletre vezető átalakítások, új ismeretlen bevezetése, értelmezési tartomány és értékkészlet vizsgálata.</p> <p>Tudja meghatározni szöveges feladatban szereplő változók értelmezési tartományát és a feladat eredményét összevetni a feladat szövegével.</p>	

<p>2.8.1. Algebrai egyenletek, egyenletrendszerek</p>	<p>Alkalmazza az egyenleteket, egyenletrendszereket szöveges feladatok megoldásában.</p>	
<p>Elsőfokú egyenletek, egyenletrendszerek</p>	<p>Tudjon elsőfokú, egyismeretlenes egyenleteket és elsőfokú, kétismeretlenes egyenletrendszereket megoldani.</p>	<p>Tudjon paraméteres elsőfokú egyenleteket megoldani. Tudjon elsőfokú, háromismeretlenes egyenletrendszereket megoldani.</p>
<p>Másodfokú egyenletek, egyenletrendszerek</p>	<p>Ismerje az egyismeretlenes másodfokú egyenlet általános alakját. Ismerje a másodfokú egyenlet diszkriminánsának fogalmát, és a diszkrimináns előjele és a (valós) megoldások száma közötti összefüggést. Ismerje és alkalmazza a másodfokú egyenlet megoldóképletét. Használja a teljes négyzetté alakítás módszerét. Alkalmazza feladatokban a gyöktényezőzős alakot. Tudjon törtes egyenleteket, másodfokú egyenletre vezető szöveges feladatokat megoldani. Tudjon egyszerű másodfokú egyenletrendszereket megoldani.</p>	<p>Igazolja a másodfokú egyenlet megoldóképletét. Igazolja és alkalmazza a gyökök és együtthatók közötti összefüggéseket. Tudjon másodfokú paraméteres egyenleteket megoldani.</p>
<p>Magasabb fokú egyenletek</p>	<p>Tudjon egyszerű, másodfokúra visszavezethető egyenleteket megoldani.</p>	<p>Tudjon másodfokúra visszavezethető egyenletrendszereket megoldani. Tudjon értelmezési tartomány, illetve értékkészlet-vizsgálattal, valamint szorzattá alakítással megoldható összetett feladatokat megoldani. Tudjon két négyzetre emeléssel megoldható</p>

		egyenleteket megoldani.
Négyzetgyökös egyenletek	Tudjon $\square ax + b = cx + d$ típusú egyenleteket megoldani.	
<p>2.8.2 Nem algebrai egyenletek</p> <p>Abszolútértékes egyenletek</p> <p>Exponenciális és logaritmusos egyenletek</p> <p>Trigonometrikus egyenletek</p> <p>2.8.3 Egyenlőtlenségek, egyenlőtlenség-rendszerek</p>	<p>Tudjon $ax + b = cx + d$ típusú egyenleteket megoldani.</p> <p>Tudjon definíciók és azonosságok közvetlen alkalmazását igénylő feladatokat megoldani.</p> <p>Tudjon definíciók és azonosságok közvetlen alkalmazását igénylő feladatokat megoldani.</p> <p>Tudjon egyszerű első- és másodfokú, valamint törtes egyenlőtlenségeket és egyszerű egyenlőtlenség-rendszereket megoldani.</p>	<p>Tudjon összetett abszolútértékes egyenleteket algebrai úton megoldani.</p> <p>Tudjon összetett egyenleteket, egyenletrendszereket megoldani.</p> <p>Tudjon másodfokúra visszavezethető és a 4.5 pontban szereplő azonosságok alkalmazásával megoldható egyenleteket megoldani.</p> <p>Tudjon összetett egyenlőtlenségeket és egyenlőtlenség-rendszereket megoldani.</p> <p>Tudjon egyszerű négyzetgyökös, abszolútértékes, exponenciális, logaritmusos és trigonometrikus egyenlőtlenségeket megoldani.</p>
2.9 Középtértékek, egyenlőtlenségek	Ismerje két pozitív szám számtani és mértani közepének fogalmát, kapcsolatát, használatát.	<p>Ismerje n szám számított középtértékeit (számtani, mértani, négyzetes, harmonikus), valamint a nagyságrendi viszonyaikra vonatkozó tételeket.</p> <p>Bizonyítsa, hogy $\frac{a+b}{2} \geq \sqrt{ab}$, ha $a, b \in \mathbf{R}^+$.</p> <p>Tudjon megoldani feladatokat számtani és mértani közép közötti összefüggés alapján.</p>

3. Függvények, az analízis elemei

A témakör (hasonlóan a geometria, illetve a valószínűség-számítás, statisztika fejezetekhez) különösen alkalmas annak szemléltetésére, hogy egy probléma matematikai megoldása három lépésben történik: a matematikai modell megalkotása, a matematikai feladat megoldása a modellen belül, és az eredmény értelmezése. Fontos terület a függvényábrázolás alkalmazása egyenletek és egyenlőtlenségek megoldásában.

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
3.1 A függvény	<p>Ismerje a függvény matematikai fogalmát és a függvénytani alapfogalmakat (értelmezési tartomány, hozzárendelés, képhalmaz, helyettesítési érték, értékkészlet).</p> <p>Tudjon szövegesen megfogalmazott függvényt képlettel megadni.</p> <p>Tudjon helyettesítési értéket számítani, illetve tudja egyszerű függvények esetén $f(x) = c$ alapján az x-et meghatározni.</p> <p>Ismerje a kölcsönösen egyértelmű megfeleltetés fogalmát.</p> <p>Ismerje és alkalmazza a függvényeket gyakorlati problémák megoldásánál.</p> <p>Ismerje az inverzfüggvény fogalmának szemléletes értelmezését (pl. az exponenciális és a logaritmus függvény vagy a geometriai transzformációk esetében).</p>	<p>Ismerje a függvénytani alapfogalmak pontos definícióját.</p> <p>Ismerje és alkalmazza a függvények összegének, különbségének, szorzatának és hányadosának a fogalmát.</p> <p>Ismerje és alkalmazza a függvények megszorításának (leszűkítésének) és kiterjesztésének fogalmát.</p> <p>Ismerje és alkalmazza az inverzfüggvény fogalmát.</p> <p>Ismerje az összetett függvény fogalmát, képzésének módját.</p>
3.2 Egyváltozós valós függvények	<p>Ismerje, tudja ábrázolni és jellemezni az alábbi hozzárendeléssel megadott függvényeket:</p> $x \mapsto ax + b, x \mapsto x^2, x \mapsto x^3, x \mapsto x , x \mapsto \frac{a}{x}$ $x \mapsto \sin x, x \mapsto \cos x, x \mapsto \operatorname{tg} x, x \mapsto a^x, x \mapsto \log_a x.$	<p>Ismerje és tudja ábrázolni az $x \mapsto x^n$ ($n \in \mathbf{N}^+$) függvényt.</p> <p>Tudjon a középszinten felsorolt függvényekből összetett függvényeket képezni.</p>
3.2.1 A függvények grafikonja, függvénytranszformációk	<p>Tudjon értéktáblázat és képlet alapján függvényt ábrázolni, illetve adatokat leolvasni a grafikonról.</p> <p>Tudjon néhány lépéses transzformációt igénylő függvényeket függvénytranszformációk</p>	<p>Tudja ábrázolni az alapvető függvények (3.2) transzformáltjainak grafikonját ($c \cdot f(ax + b) + d$).</p>

<p>3.2.2 A függvények jellemzése</p>	<p>segítségével ábrázolni: $f(x) + c$, $f(x+c)$, $c \cdot f(x)$.</p> <p>Tudjon egyszerű függvényeket jellemezni (pl. grafikon alapján) értékészlet, zérushely, növekedés, fogyás, szélsőérték, periodicitás, paritás szempontjából.</p>	<p>Tudja jellemezni a függvényeket korlátosság szempontjából.</p> <p>Tudja meghatározni a függvények tulajdonságait az alapfüggvények ismeretében, transzformációk segítségével.</p> <p>Használja a konvexitás és konkavitás fogalmát a függvények jellemzésére.</p> <p>Tudjon másodfokú függvényre vezető szélsőérték-feladatokat megoldani.</p>
<p>3.3 Sorozatok</p> <p>3.3.1 Számítási és mértani sorozatok</p> <p>3.3.2 Végtelen mértani sor</p> <p>3.3.3 Kamatos kamat, járadékszámítás</p>	<p>Ismerje a számsorozat fogalmát és használja a különböző megadási módjait (utasítás, képlet, rekurzív definíció).</p> <p>Tudjon olyan feladatokat megoldani a számítási és mértani sorozatok témaköréből, ahol a számítási, illetve mértani sorozat fogalmát és az a_n-re, illetve az S_n-re vonatkozó összefüggéseket kell használni.</p> <p>Tudja a kamatos kamat számítására vonatkozó képletet használni, s abból bármelyik ismeretlen adatot kiszámolni.</p>	<p>Tudjon sorozatot jellemezni (korlátosság, monotonitás).</p> <p>Ismerje a konvergencia szemléletes fogalmát.</p> <p>Ismerje és alkalmazza egyszerű sorozatokban a konvergencia sorozat definícióját.</p> <p>Alkalmazza egyszerű sorozatokban a konvergencia sorozatok összegének, különbségének, szorzatának és hányadosának határértékére vonatkozó tételeket.</p> <p>Bizonyítsa a számítási és a mértani sorozat általános tagjára vonatkozó összefüggéseket, valamint az összegképleteket.</p> <p>Ismerje a végtelen mértani sor fogalmát, összegét.</p> <p>Tudjon gyűjtőjáradékot és törlesztőrészletet számolni.</p>

<p>3.4. Az egyváltozós valós függvények analízisének elemei</p> <p>3.4.1 Határérték, folytonosság</p> <p>3.4.2 Differenciálszámítás</p> <p>3.4.3 Integrálszámítás</p>		<p>Ismerje a végesben vett véges, a végtelenben vett véges és a tágabb értelemben vett határérték szemléletes fogalmát.</p> <p>Ismerje a folytonosság szemléletes fogalmát.</p> <p>Tudja a differencia- és differenciálhányados definícióját.</p> <p>Alkalmazza az összeg-, a különbség-, a konstansszoros, a szorzat- és a hányadosfüggvény deriválási szabályait.</p> <p>Alkalmazza egyszerű esetekben az összetett függvény deriválási szabályát.</p> <p>Tudja bizonyítani, hogy $(x^n)' = nx^{n-1}$ ($n \in \mathbf{N}$ esetén).</p> <p>Ismerje a trigonometrikus függvények deriváltját.</p> <p>Alkalmazza a differenciálszámítást érintő egyenletének felírására, szélsőérték-feladatok megoldására és polinomfüggvények vizsgálatára (monotonitás, szélsőérték, konvexitás).</p> <p>Ismerje folytonos függvényekre a határozott integrál szemléletes fogalmát és tulajdonságait.</p> <p>Ismerje a kétoldali közelítés módszerét, az integrálfüggvény fogalmát, a primitív függvény fogalmát, valamint a Newton-Leibniz-tételt.</p> <p>Tudja polinomfüggvények, illetve a szinusz és koszinusz függvény grafikonja alatti területet kiszámolni.</p>
--	--	---

4. Geometria, koordinátagometria, trigonometria

A témakör követelményeit abban a tudatban kell megfogalmaznunk, hogy a geometria szerepe, funkciója, hangsúlyai sokat változtak az elmúlt évtizedekben. Ennek következtében a szintetikus geometria egyes területeken háttérbe szorult. Szem előtt kell tartani ugyanakkor, hogy a geometria oktatása segíti a pontos fogalomalkotást, a struktúraalkotás képességét, és fejleszti a térszemléletet.

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
<p>4.1 Elemi geometria 4.1.1 Térelemek</p> <p>4.1.2 A távolságfogalom segítségével definiált pontthalmazok</p>	<p>Ismerje és használja megfelelően az alapfogalom, axióma, definiált fogalom, bizonyított tétel fogalmát.</p> <p>Ismerje a térelemeket és a szög fogalmát.</p> <p>Ismerje a szögek nagyság szerinti osztályozását és a nevezetes szögpárokat.</p> <p>Tudja a térelemek távolságára és szögére (pont és egyenes, pont és sík, párhuzamos egyenesek, párhuzamos síkok távolsága; két egyenes, egyenes és sík, két sík hajlásszöge) vonatkozó meghatározásokat.</p> <p>Ismerje a kör, gömb, szakaszfelező merőleges, szögfelező fogalmát. Használja a fogalmakat feladatmegoldásokban.</p>	<p>Tudja kitérő egyenesek távolságát és hajlásszögét meghatározni.</p> <p>Ismerje a parabola fogalmát.</p>
<p>4.2 Geometriai transzformációk 4.2.1 Egybevágósági transzformációk</p>	<p>Ismerje a síkbeli egybevágósági transzformációk (eltolás, tengelyes tükrözés, középpontos tükrözés, pont körüli forgatás) leírását, tulajdonságaikat.</p> <p>Alkalmazza a feladatokban az eltolás, tengelyes tükrözés, középpontos tükrözés egybevágósági transzformációkat.</p> <p>Tudjon végrehajtani transzformációkat konkrét esetekben.</p> <p>Ismerje és tudja alkalmazni feladatokban a háromszögek egybevágósági alapeseteit.</p> <p>Ismerje fel és használja feladatokban a különböző alakzatok szimmetriáit.</p>	<p>Ismerje a geometriai transzformációk és a függvények kapcsolatát.</p> <p>Tudja pontosan megfogalmazni az egybevágósági transzformációk definícióit, a síkidomok egybevágóságának fogalmát, valamint a sokszögek egybevágóságának feltételét.</p> <p>Tudja alkalmazni a pont körüli forgatást.</p> <p>Ismerje és alkalmazza feladatokban a térbeli egybevágósági transzformációkat.</p>
<p>4.2.2 Hasonlósági transzformációk</p>	<p>Ismerje a középpontos hasonlósági transzformáció leírását, tulajdonságait.</p> <p>Alkalmazza a középpontos nagyítást, kicsinyítést egyszerű, gyakorlati feladatokban.</p>	<p>Ismerje a hasonlósági transzformáció definícióját.</p> <p>Ismerje és alkalmazza a párhuzamos szelők tételét, a tétel megfordítását és a</p>

<p>4.2.3 Egyéb transzformációk Merőleges vetítés</p>	<p>Tudjon szakaszt adott arányban felosztani. Ismerje és tudja alkalmazni feladatokban a háromszögek hasonlósági alapeseteit. Ismerje fel a hasonló alakzatokat, tudja felírni a hasonlóság arányát. Ismerje és alkalmazza feladatokban a hasonló síkidomok területének arányáról és a hasonló testek felszínének és térfogatának arányáról szóló tételeket.</p>	<p>párhuzamos szelőszakaszok tételét. Bizonyítsa és alkalmazza a belső szögfelező tételt. Ismerje és alkalmazza feladatokban a merőleges vetítést.</p>
<p>4.3 Síkbeli és térbeli alakzatok 4.3.1 Síkbeli alakzatok Háromszögek</p>	<p>Ismerje a síkidomok, testek csoportosítását különböző szempontok szerint. Tudja csoportosítani a háromszögeket oldalak és szögek szerint. Ismerje és alkalmazza az alapvető összefüggéseket háromszögek oldalai, szögei, oldalai és szögei között (háromszög-egyenlőtlenség, belső, illetve külső szögek összege, nagyobb oldallal szemben nagyobb szög van). Ismerje és alkalmazza speciális háromszögek tulajdonságait. Ismerje és alkalmazza a háromszög nevezetes vonalaira, pontjaira és köreire vonatkozó definíciókat, tételeket (oldalfelező merőleges, szögfelező, magasságvonal, súlyvonal, középvonal, körülírt, illetve beírt kör). Ismerje és alkalmazza a Pitagorasz-tételt és megfordítását. Ismerje és alkalmazza a magasság- és a befogótételt.</p>	<p>Bizonyítsa a háromszög nevezetes vonalaira, pontjaira és köreire vonatkozó tételeket (körülírt és beírt kör középpontja, magasságpont, súlypont, középvonal tulajdonságai). Bizonyítsa a Pitagorasz-tételt és megfordítását. Bizonyítsa a magasság- és a befogótételt.</p>
<p>Négyszögek Sokszögek</p>	<p>Ismerje a négyszögek fajtáit (trapéz, paralelogramma, deltoid, rombusz, téglalap,</p>	<p>Bizonyítsa a húrnégyszögek és az érintőnégyzetek tételét, ismerje a tételek megfordítását. Ismereteit alkalmazza feladatok megoldásában.</p>

<p>Kör</p> <p>4.3.2 Térbeli alakzatok</p>	<p>négyzet) és tulajdonságaikat, ismereteit alkalmazza egyszerű feladatokban.</p> <p>Ismerje a konvex négyszög belső és külső szögeinek összegére vonatkozó tételeket, alkalmazza ezeket egyszerű feladatokban.</p> <p>Ismerje és alkalmazza konvex sokszögeknél az átlók számára, a belső és külső szögösszegre vonatkozó tételeket.</p> <p>Ismerje a szabályos sokszögek definícióját.</p> <p>Ismerje a kör részeit, ismereteit alkalmazza egyszerű feladatokban.</p> <p>Tudja és használja, hogy a kör érintője merőleges az érintési pontba húzott sugárra, és hogy külső pontból húzott érintőszakaszok egyenlő hosszúak.</p> <p>Tudjon szöget mérni fokban és radiánban.</p> <p>Tudja és alkalmazza feladatokban, hogy a középponti szög arányos a körívvel és a hozzá tartozó körcikk területével.</p> <p>Ismerje és alkalmazza feladatokban a Thalész-tételt és megfordítását.</p> <p>Ismerje a következő testeket és azok részeit, alkotóelemeit: hasáb, henger, gúla, kúp, gömb, csonkagúla, csonkakúp. Ismereteit alkalmazza egyszerű feladatokban.</p>	<p>Bizonyítsa a konvex sokszög átlóinak számára, valamint a belső és külső szögösszegre vonatkozó tételeket.</p> <p>Bizonyítsa, hogy a kör érintője merőleges az érintési pontba húzott sugárra, valamint hogy a külső pontból húzott érintőszakaszok egyenlő hosszúak.</p> <p>Bizonyítsa és alkalmazza feladatokban a kerületi és középponti szögek tételét és a kerületi szögek tételét.</p> <p>Ismerje és használja a látókör fogalmát.</p> <p>Bizonyítsa a Thalész-tételt és megfordítását.</p> <p>Ismerje és alkalmazza a körhöz húzott érintő- és szelőszakaszok tételét.</p>
<p>4.4 Vektorok síkban és térben</p>	<p>Ismerje és alkalmazza feladatokban a következő definíciókat, tételeket:</p>	<p>Tudja koordinátaikkal adott vektorok hajlásszögét meghatározni.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> – vektor fogalma, abszolútértéke, – nullvektor, ellentett vektor, – vektorok összege, különbsége, vektor skalárszorosa, – vektorműveletekre vonatkozó műveleti azonosságok, – vektor felbontása összetevőkre. <p>Ismerje a skaláris szorzat definícióját, tulajdonságait.</p> <p>Ismerje és alkalmazza feladatokban a következő definíciókat, tételeket:</p> <ul style="list-style-type: none"> – vektor koordinátái, – a vektor 90°-os elforgatottjának koordinátái, – vektorok összegének, különbségének, skalárral való szorzatának koordinátái, – skalárszorzat kiszámítása vektorok koordinátáiból. 	<p>Ismerje az egyértelmű vektorfelbontás tételét.</p> <p>Bizonyítsa a skalárszorzat koordinátákból való kiszámítására vonatkozó tételt.</p>
<p>4.5 Trigonometria</p>	<p>Tudja hegyesszögek szögfüggvényeit derékszögű háromszög oldalarányaival definiálni, ismereteit alkalmazza feladatokban.</p> <p>Tudja a szögfüggvények általános definícióját.</p> <p>Tudja és alkalmazza a szögfüggvényekre vonatkozó alapvető összefüggéseket:</p> <p>pótszögek, kiegészítő szögek, negatív szög szögfüggvénye,</p> $\sin^2 \alpha + \cos^2 \alpha = 1,$ $\operatorname{tg} \alpha = \frac{\sin \alpha}{\cos \alpha}.$	<p>Függvénytáblázat segítségével tudja alkalmazni feladatokban az addíciós összefüggéseket ($\sin(\alpha \pm \beta)$, $\cos(\alpha \pm \beta)$, $\operatorname{tg}(\alpha \pm \beta)$, $\sin 2\alpha$, $\cos 2\alpha$, $\operatorname{tg} 2\alpha$).</p> <p>Bizonyítsa a szinusz- és a koszinusztételt.</p>

4.6.4 Parabola		Tudja levezetni a parabola $x^2 = 2py$ alakú egyenletét. Tudjon feladatokat megoldani a koordinátatengelyekkel párhuzamos tengelyű parabolákkal.
4.7 Kerület, terület	<p>Ismerje a kerület és a terület szemléletes fogalmát.</p> <p>Tudja kiszámítani a háromszög területét különböző adatokból:</p> $t = \frac{a \cdot m}{2} = \frac{ab \cdot \sin \gamma}{2}$ <p>Tudja kiszámítani nevezetes négyszögek, szabályos sokszögek, továbbá kör, körcikk, körszelet kerületét és területét.</p>	<p>Bizonyítsa a háromszög területének kiszámítására használt képleteket, továbbá ismerje és alkalmazza az alábbi összefüggéseket:</p> $t = sr \text{ (bizonyítással),}$ $t = \sqrt{s(s-a)(s-b)(s-c)}.$ <p>Bizonyítsa nevezetes négyszögek és szabályos sokszögek területképleteit.</p>
4.8 Felszín, térfogat	<p>Ismerje a felszín és a térfogat szemléletes fogalmát.</p> <p>Tudja kiszámítani hasáb, gúla, forgáshenger, forgáskúp, gömb, csonkagúla és csonkakúp felszínét és térfogatát egyszerű esetekben.</p>	Bizonyítsa a csonkagúla és a csonkakúp térfogatképletét.

5. Valószínűség-számítás, statisztika

A modern tudományelmélet egyik fontos pillére az a gondolkodásmód, amellyel a sztochasztikus jelenségek leírhatók. A társadalomtudományi, a természettudományi és a közgazdasági törvényeink nagy része csak statisztikusan igaz. A mindennapi élet történéseit sem lehet megérteni statisztikai ismeretek nélkül, mivel ott is egyre gyakrabban olyan tömegjelenségekkel kerülünk szembe, amelyek a statisztika eszközeivel kezelhetők. A sztochasztika gondolkodásmódja a XXI. század elejére az emberi gondolkodásnak, döntéseknek és cselekvéseknek olyannyira alapvető része lesz, hogy elsajátítása semmiképpen sem kerülhető meg.

Ebben a témakörben középszinten csak az alapfogalmak megértését és használatát követeljük meg, míg emelt szinten a téma matematikai felépítésének egyes részéről is számot kell adni.

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
5.1 Leíró statisztika 5.1.1 Statisztikai adatok gyűjtése, rendszerezése,	<p>Tudjon adathalmazt szemléltetni.</p> <p>Tudjon adathalmazt táblázatba rendezni és táblázattal megadott adatokat feldolgozni.</p>	

<p>különböző ábrázolásai</p> <p>5.1.2 Nagy adathalmazok jellemzői, statisztikai mutatók</p>	<p>Értse a véletlenszerű mintavétel fogalmát.</p> <p>Tudjon kördiagramot és oszlopdiagramot készíteni.</p> <p>Tudjon adott diagramról információt kiolvasni.</p> <p>Tudja és alkalmazza a következő fogalmakat: osztályba sorolás, gyakorisági diagram, relatív gyakoriság.</p> <p>Ismerje és alkalmazza a következő fogalmakat: átlag, súlyozott számtani közép, medián, módusz, terjedelem, átlagos abszolút eltérés, szórás.</p> <p>Tudja kiszámítani ismert átlagú adathalmazok egyesítésének átlagát.</p> <p>Tudja a szórást kiszámolni adott adathalmaz esetén a definíció alkalmazásával vagy számológéppel.</p> <p>Tudjon adathalmazokat összehasonlítani a tanult statisztikai mutatók segítségével.</p>	
<p>5.2 A valószínűség-számítás elemei</p>	<p>Alkalmazza az esemény és az eseménytér fogalmát konkrét példák esetén.</p> <p>Ismerje és alkalmazza a klasszikus (Laplace)-modellt.</p> <p>Tudja meghatározni esemény komplementerének a valószínűségét.</p> <p>Ismerje a szemléletes kapcsolatot a relatív gyakoriság és a valószínűség között.</p> <p>Tudjon valószínűséget számítani visszatevéses és visszatevés nélküli mintavétel esetén.</p> <p>Ismerje és alkalmazza a binomiális eloszlás képletét.</p>	<p>Ismerje és alkalmazza a következő fogalmakat: események egyesítésének, metszetének és komplementerének valószínűsége, feltételes valószínűség, függetlenség, függőség.</p> <p>Ismerje és alkalmazza a geometriai valószínűség modelljét.</p> <p>Tudja értelmezni a binomiális eloszlást (visszatevéses modell) és a hipergeometriai eloszlást (visszatevés nélküli modell). Tudjon ezek alkalmazásával konkrét valószínűségeket kiszámítani.</p> <p>Ismerje és tudja kiszámítani a várható értéket a diszkrét egyenletes és a binomiális eloszlás esetén.</p>

TÖRTÉNELEM

I. RÉSZLETES ÉRETTSÉGI VIZSGAKÖVETELMÉNY

A) KOMPETENCIÁK

1. Ismeretszerzés, források használata

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
<p>1.1. Releváns információk gyűjtése történelmi forrásokból (tárgyi, írásos stb.), következtetések megfogalmazása, a források értelmezése</p>	<p>- Legyen képes információkat gyűjteni a forrásból megadott szempontok szerint, összevetni az információkat ismereteivel, az eltéréseket megfogalmazni és indokolni.</p> <p>- Tudjon forrásokból gyűjtött információkra vonatkozó kérdésekre válaszolni <i>szöveges forrás, képi forrás, statisztikai táblázat, diagram, grafikon, térkép, térképvázlat, ábra</i> alapján.</p> <p>- Legyen képes képi forrásokat saját szavaival leírni, ismereteivel összevetni és a nagy történelmi korszakok, korstílusok szerint csoportosítani.</p> <p>- Tudja értelmezni a szöveges forrásokat megadott szempontok szerint, és tudjon forrásokból gyűjtött információkra vonatkozó következtetéseket megfogalmazni.</p>	<p>- Tudja csoportosítani, típusuk alapján meghatározni az <i>írásos</i> forrásokat, és bemutatni jellemzőiket konkrét példák alapján.</p> <p>- Legyen képes megnevezni a történelmi háttérre utaló tartalmi elemeket, műfaji, nyelvi sajátosságokat a forrás elemzése és értelmezése során.</p>
<p>1.2. Tanult ismeretek felidézése, azonosítása forrás alapján</p>	<p>- Legyen képes felismerni és megnevezni eseményeket, személyeket, fogalmakat, földrajzi helyeket, korszakokat, korstílusokat <i>szöveges</i> forrás alapján.</p> <p>- Legyen képes azonosítani személyeket, fogalmakat, kulturális emlékeket, korszakokat, korstílusokat, illetve ezek</p>	<p>- Legyen képes kiegészíteni szemléltető ábrát, térképvázlatot, táblázatot, grafikonot, diagramot a hiányzó információval.</p>

	<p>jellemzőit jellemző <i>kép</i> alapján, folyamatokat <i>térképvázlatok</i> alapján, jelenségeket, folyamatokat <i>ábra</i> alapján.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Legyen képes azonosítani a térképes ábrázolás fontosabb sajátosságait. - Legyen képes kiegészíteni <i>szöveges forrást</i> a hiányzó információval. 	
1.3. Különböző típusú forrásokból származó információk összevetése	<ul style="list-style-type: none"> - Legyen képes megállapítani két azonos tárgyú történelmi forrás közti tartalmi és formai különbségeket. 	<ul style="list-style-type: none"> - Legyen képes összevetni két azonos tárgyú nem szöveges, illetve különböző típusú forrásban megjelenő információkat, álláspontokat. - Tudjon feltételezéseket megfogalmazni a források tartalmi és formai különbözőségének okáról.
1.4. Forráskritika alkalmazása	<ul style="list-style-type: none"> - Legyen képes felismerni szöveges források szerzőjének szándékát, azonosítani nézőpontját. - Legyen képes érveket, bizonyítékot gyűjteni egy forrás hitelességének megállapításához más forrás segítségével. 	<ul style="list-style-type: none"> - Legyen képes feltárni a forrás keletkezésének körülményeit. - Legyen képes megállapítani a forrás hitelességét ismeretei alapján.
1.5. Folyamatok és történelmi jelenségek, történelmi személyiségek bemutató a/értelmezése, értékelése források alapján	<ul style="list-style-type: none"> - Legyen képes értelmezni jelenségeket, <i>szöveges források, képi ábrázolások, statisztikai táblázatok, diagramok, grafikonok, ábrák</i> alapján, folyamatokat bemutatni <i>térkép vázlatok</i> alapján. - Legyen képes bemutatni történelmi mozgásokat <i>térképek</i> segítségével. - Tudjon felhasználni képzőművészeti alkotásokat egy-egy történelmi korszak 	<ul style="list-style-type: none"> - Hozzon példát arra, hogy a történelem sorsfordító eseményeinek eltérő értékelései léteznek. - Legyen képes kifejteni megadott források alapján, hogy azok hogyan tükrözik a bemutatott személy vagy esemény megítélését. - Legyen képes megfogalmazni az események, jelenségek többféle megítélése közötti különbségeket, és azok

	<p>sajátosságainak bemutatásához.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Legyen képes kiválasztani több forrás közül azt, amelyik alkalmas egy történelmi állítás, feltételezés, vélemény indoklására vagy cáfolására. - Legyen képes kiválogatni a rendelkezésre álló forrásokat megadott kérdés alapján. 	<p>lehetséges okaira vonatkozó feltételezéseket.</p>
--	---	--

2. Kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
<p>2.1. Fontosabb történelmi fogalmak felismerése, azonosítása, meghatározása forrás alapján, történelmi fogalmak helyes használata</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Legyen képes felismerni a fontosabb történelmi fogalmakat meghatározás alapján. - Legyen képes használni a történelmi szakszókincset. 	<ul style="list-style-type: none"> - Legyen képes forrás alapján meghatározni, történelmi jelenségekhez kapcsolni történelmi fogalmakat.
<p>2.2. Az egy témához vagy korhoz kapcsolható fogalmak kiválasztása, rendszerezése, fogalmak jelentésváltozásainak ismerete</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Legyen képes kiválasztani és megadott szempont szerint rendszerezni az egy témához vagy korhoz kapcsolható fogalmakat. 	<ul style="list-style-type: none"> - Legyen képes megkülönböztetni, összehasonlítani a történelmi fogalmak jelentésváltozatait. - Tudja, hogy bizonyos fogalmak a különböző történelmi korokban eltérő jelentéssel bírtak, és tudja értelmezni e különböző jelentéseket források segítségével.
<p>2.3. Szövegalkotás megadott témában (szóban és írásban)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Legyen képes kiemelni a lényeges ismereteket egy megadott témához. - Legyen képes szerkesztett szöveget alkotni kérdések, megadott szempontok alapján, megadott források felhasználásával. 	

3. Tájékozódás térben és időben

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
<p>3.1. Események, folyamatok, jelenségek, személyek elhelyezése térben és időben</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Legyen képes történelmi régiókhoz kapcsolni, elhelyezni, konkrét földrajzi helyhez rendelni eseményeket, jelenségeket, személyeket. - Legyen képes térképvázlaton jelölt pontokhoz, területekhez rendelni földrajzi helyeket. - Legyen képes sorrendbe állítani a fontos történelmi eseményeket. - Legyen képes összekapcsolni a történelmi eseményeket évszámokkal, nevekkel és helyekkel. - Legyen képes bemutatni konkrét eseménysorokat. - Legyen képes meghatározni a fontos történelmi események időpontját konkrét kronológiai adatokkal. 	<ul style="list-style-type: none"> - Legyen képes azonosítani térképvázlaton jelölt földrajzi helyeket. - Legyen képes táblázatba rendezni eseményhez vagy eseménysorhoz kapcsolódó adatokat.
<p>3.2. A nagy történelmi korok és a kisebb korszakok elnevezésének és sorrendjének, valamint legfontosabb jellemzőinek felismerése és bemutatása.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Tudja megállapítani a nagy történelmi korok és a kisebb korszakok sorrendjét. - Tudja kiválasztani a nagy történelmi korok és a kisebb korszakok jellemzőit felsorolásból. 	<ul style="list-style-type: none"> - Legyen képes jellemezni a különböző történelmi korszakokat több szempontból. - Tudja megadott szempontból korszakokra felbontani az egyetemes vagy a magyar történelmet. - Példákkal bizonyítsa, hogy egy-egy korszaknak többféle korszakhatára is létezhet.

		- Legyen képes analógiákat felismerni több korszakból vett példák alapján.
3.3. A földrajzi környezet szerepének felismerése és bemutatása az egyes történelmi kultúrák és államok kialakulásában	- Tudjon példákat felsorolni arra, hogy a földrajzi környezet hatással volt az egyes történelmi kultúrák és államok kialakulására.	- Tudjon feltételezéseket megfogalmazni és azokat indokolni a földrajzi környezetnek az egyes civilizációk kialakulásában játszott szerepéről.
3.4. A történelmi fejlődés során kialakult régiók bemutatása térképeken és a történelmi tér változásainak ismerete	- Tudja az adott kor történelmi régióit megnevezni történelmi térkép vázlat alapján, vagy hozzárendelni felsorolt nevekhez. - Legyen képes leolvasni a történelmi tér változásait térképről.	- Legyen képes jellemezni a korszak történelmi régióit történelmi térkép vázlat és más segédlet alapján.
3.5. Különbségek és egybeesések felismerése, értelmezése a világtörténet és a magyar történelem legfontosabb eseményei között	- Ismerje fel az egyetemes és a magyar történelem felsorolt eseményeiből azokat, amelyek valamilyen összefüggés alapján egymáshoz kapcsolhatók. - Tudjon kiválasztani jelentős magyar és egyetemes történelmi személyiségeket, akik egymással kapcsolatban álltak.	- Tudja felsorolásból kiválasztani a jelentős magyar és egyetemes történelmi személyiségek kortársait.
3.6. Aktuális események történelmi előzményeinek bemutatása	- Tudja kiválasztani megadott felsorolásból valamely aktuális esemény történelmi előzményeit.	- Legyen képes állításokat megfogalmazni valamely jelenkori esemény történelmi előzményeivel kapcsolatban.

4. Eseményeket alakító tényezők feltárása, kritikai és problémaközpontú gondolkodás

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
<p>4.1. Ok-okozati összefüggések, események, folyamatok, cselekedetek <u>mozgatórugóinak</u> rendszerezése, feltárása, bemutatása</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Legyen képes feltárni az események, folyamatok, cselekedetek mozgatórugóit. - Legyen képes csoportosítani a felsorolt történelmi okokat, célokat, következményeket megadott szempontok szerint. - Legyen képes összekapcsolni a felsorolt történelmi tényezők közül az okokat és a következményeket. - Tudjon megfogalmazni egyszerű kérdéseket történelmi események okairól és következményeiről. - Legyen képes kiválasztani a különböző felsorolt történelmi tényezők közül az adott történelmi esemény okait, következményeit. - Legyen képes megkülönböztetni történelmi események okait, következményeit. - Legyen képes összevetni egyes fontosabb történelmi események következményeit és a benne részt vevők szándékait. - Ismerje fel az események, folyamatok, cselekedetek ok-okozati összefüggéseit. Példákkal bizonyítsa, hogy egy történelmi eseménynek egyszerre több oka és következménye van. - Legyen képes több szempontból feltárni történelmi jelenségek okait 	<ul style="list-style-type: none"> - Legyen képes feltételezéseket megfogalmazni történelmi események okairól, következményeiről és azokat indokolni. - Legyen képes megkülönböztetni a különböző típusú okokat, következményeket, és felismerni azok eltérő jelentőségét. - Tudjon önálló kérdéseket megfogalmazni történelmi események okairól és következményeiről. - Legyen képes összehasonlítani történelmi események okait, következményeit és a résztvevők szándékait, és rámutatni a közöttük levő összefüggésekre. - Tudjon feltételezéseket megfogalmazni megadott forrás segítségével, hogy az emberek nézeteit, döntéseit és cselekedeteit élethelyzetük miként befolyásolhatja.

	(társadalmi, gazdasági, politikai, eszmei).	
4.2. A változás és fejlődés közötti különbség értelmezése konkrét példákon	<ul style="list-style-type: none"> - Legyen képes példákat kiválasztani a változás és a fejlődés bemutatására. - Legyen képes felismerni és bemutatni változást, fejlődést egy korszakon belül. 	<ul style="list-style-type: none"> - Értelmezze példák segítségével a változás és a fejlődés közti különbséget. - Legyen képes felismerni és bemutatni több korszakon átívelő változást, fejlődést.
4.3. Történelmi analógiák megadott szempontok szerinti keresése, értelmezése	<ul style="list-style-type: none"> - Legyen képes összehasonlítani hasonló történelmi eseményeket megadott vagy önálló szempontok alapján. 	<ul style="list-style-type: none"> - Legyen képes analógiákat keresni történelmi eseményhez megadott szempontok szerint, és választását indokolni.
4.4. Hosszabb időtávú történelmi változások bemutatása		<ul style="list-style-type: none"> - Legyen képes áttekinteni történelmi jelenségek változásait hosszabb időtávon. - Legyen képes bemutatni egy ország vagy régió történelmét hosszabb időtávon keresztül.
4.5. Személyek, pártok, csoportok szerepének felismerése, bemutatása egy történelmi esemény alakulásában	<ul style="list-style-type: none"> - Legyen képes kapcsolatot találni történelmi események és szereplők között. - Legyen képes bemutatni források segítségével történelmi szereplőknek az események alakulásában betöltött szerepét. 	<ul style="list-style-type: none"> - Legyen képes több szempontból bemutatni történelmi szereplőknek az események alakulásában betöltött szerepét. - Legyen képes értelmezni az ugyanazon eseményeket, személyeket többféleképpen, illetve ellentmondásosan bemutató állításokat. Legyen képes bemutatni érvekkel alátámasztott véleményeket az ellentmondásosan

		értékelhető eseményekről és személyekről.
4.6. Történelmi jelenségek <u>problémaközpontú, forrásokon alapuló rendszerezése, bemutatása</u>	<ul style="list-style-type: none"> - Legyen képes problémaközpontúan rendszerezni tanult ismereteit és a forrásból gyűjtött információkat. - Legyen képes problémaközpontúan bemutítani történelmi eseményeket és jelenségeket. - Legyen képes komplex módon összerendezni, bemutatni, magyarázni, értékelni a múltból szóló információkat és a történelmi események és változások leírásait egy megadott kérdés szerint. 	<ul style="list-style-type: none"> - Legyen képes megkülönböztetni a történelmi események, összefüggések lényeges és kevésbé lényeges elemeit. - Tudjon érveket gyűjteni és bemutatni feltevések mellett és ellen, az érveket kritikailag értékelni.
4.7. <u>Általános szabályok alkalmazása</u> konkrét esetekre	<ul style="list-style-type: none"> - Legyen képes felismerni egy megadott általános szabály érvényesülését valamely forrásban megjelenő konkrét esetben. - Legyen képes bemutatni az eseményeket, jelenségeket a felismert történelmi kontextus figyelembe vételével többféle szempontból, többféle forrás alapján. - Legyen képes alátámasztani vagy cáfolni egy történelmi kérdésre adott válaszát érvekkel és a források vizsgálatán alapuló következtetésekkel és bizonyítékokkal. 	<ul style="list-style-type: none"> - Legyen képes besorolni konkrét jelenségeket általános fogalmi kategóriákba.
4.8. A történelmi <u>kulcsfogalmak használata</u> történelmi jelenségek bemutatásakor	<ul style="list-style-type: none"> - Legyen képes megállapítani, hogy egy történelmi jelenség mely kulcsfogalmak alapján értelmezhető. 	<ul style="list-style-type: none"> - Legyen képes történelmi jelenségeket értelmezni és értékelni történelmi kulcsfogalmak felhasználásával.

	- Legyen képes történelmi jelenségeket bemutatni kulcs fogalmak felhasználásával.	
--	--	--

B) TÉMAKÖRÖK

A középszintű érettségi vizsgán a számon kérhető évszámok, személyek, topográfiai adatok és fogalmak megegyeznek az alap- és középfokú történelem kerettantervek évszámokra, személyekre, topográfiai adataira és fogalmaira vonatkozó – az adott témakörhöz rendelhető – tantárgyi követelményeivel.

Az emelt szintű érettségi vizsga egyszerű, rövid választ igénylő feladatainak megoldásához szükséges részletes követelményeket a történelem kerettanterveknek az évszámokra, személyekre, topográfiára és fogalmakra vonatkozó részei tartalmazzák.

Az emelt szintű érettségi vizsga írásbeli részének szöveges (kifejtendő) feladatai és szóbeli tételei megoldásához szükséges nevek, fogalmak stb. körére vonatkozóan a kerettanterveknek az évszámokra, személyekre, topográfiára és fogalmakra vonatkozó részei példaként értelmezendők.

1. Az ókor és kultúrája

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
1.1. Poliszok ókori Hellaszban	Az athéni demokrácia működése a Kr.e. 5. században.	
1.2. Társadalmi és politikai küzdelmek az ókori Rómában	Julius Caesar egyeduralmi kísérlete.	Octavianus hatalomra jutása és a principátus Augustus idején.
1.3. Az európai kultúra alapjai	A görög-római hitvilág. Az antikvitás kiemelkedő kulturális emlékei. A zsidó vallás fő jellemzői. A kereszténység kialakulása és főbb tanításai.	Az ókori keleti civilizációk vallási és kulturális jellemzői. A görög filozófia kimagasló képviselői (Platón, Arisztotelész). A kereszténység államvallássá válása.

2. A középkor

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
2.1. Nyugat-Európa a kora középkorban	A hűbériség és a jobbágyság jellemzői. Az uradalom és a mezőgazdasági technika.	A Frank Birodalom történetének főbb állomásai.
2.2. A középkori egyház	A nyugati és a keleti kereszténység főbb jellemzői. Hitélet és vallások (pl. keresztény, zsidó) – együttműködés és konfliktusok.	A legfontosabb szerzetesrendek jellemzői (pl. bencések, kolduló rendek).

2.3. Az érett középkor Nyugat- és Közép-Európában	A középkori város és a céhes ipar.	A rendi állam kialakulása és működése Angliában és Franciaországban.
2.4. Az iszlám vallás és az Oszmán Birodalom	Az iszlám vallás kialakulása és főbb tanításai.	Az Oszmán Birodalom kialakulása és főbb jellemzői.
2.5 A középkor kultúrája	A román és gótikus építészeti; a reneszánsz kultúra.	Művelődés és írásbeliség a középkorban.

3. A középkori magyar állam megeremtése és virágkora

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
3.1. A magyar nép története az államalapításig	A magyar nép eredete, vándorlása és a honfoglalás.	A honfoglaló magyarság életmódja.
3.2. Az államalapítás és az Az Árpád-házi uralkodók kora	Géza fejedelemsége és I. (Szent) István államszervező tevékenysége. A tatárjárás és az ország újjáépítése IV. Béla idején.	Az új rend megszilárdulása Szent László és Könyves Kálmán idején. Az Aranybulla.
3.3. Az Anjouk és Luxemburgi Zsigmond kora	A középkori magyar állam megerősödése I. Károly idején.	I. (Nagy) Lajos törvényei és az Anjou-kori társadalom. Zsigmond király külpolitikája.
3.4. A Hunyadiak	Hunyadi Mátyás reformjai és külpolitikája.	Hunyadi János törökellenes harcai.

4. Szellemi, társadalmi és politikai változások a kora újkorban (1492-1789)

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
4.1. A földrajzi felfedezések és következményei	A földrajzi felfedezések és a kapitalista gazdaság jellemzői.	A 16-17. századi gyarmatosítás és a világgazdaság kialakulása.
4.2. Reformáció és katolikus megújulás	A lutheri és kálvini reformáció. A katolikus megújulás. A barokk stílus jellemzői.	
4.3. Alkotmányosság és abszolutizmus a 17-18. században	Az alkotmányos monarchia jellemzői Angliában.	A francia abszolutizmus XIV. Lajos korában.
4.4. A felvilágosodás kora	A felvilágosodás eszmerendszere és főbb képviselői források alapján.	Az Egyesült Államok létrejötte és alkotmánya.

4.5. Nagyhatalmi konfliktusok a 17-18. században	Nagyhatalmi konfliktusok a 17-18. században (harmincéves háború, spanyol örökösödési háború, osztrák örökösödési háború, hétéves háború).
--	---

5. Magyarország a kora újkorban (1490-1790)

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
5.1. Az ország három részre szakadása és az országrészek berendezkedése	A mohácsi vész és az ország három részre szakadása. A várháborúk (1541-1568).	A három országrész berendezkedése.
5.2. Az Erdélyi Fejedelemség virágkora	Erdély sajátos etnikai és vallási helyzete. A hazai reformáció és a barokk kulturális hatásai.	Bethlen Gábor fejedelemsége
5.3. A török kiűzése és a Rákóczi-szabadságharc	A Rákóczi-szabadságharc okai, főbb eseményei és eredményei.	Zrínyi Miklós tevékenysége és a török kiűzése Magyarországról.
5.4. Magyarország a 18. századi Habsburg Birodalomban	Demográfiai és etnikai változások a 18. században. Mária Terézia és II. József reformjai.	
5.5. Művelődés, egyházak, iskolák		Reformáció és katolikus megújulás Magyarországon.

6. A polgári átalakulás, a nemzetállamok és az imperializmus kora (1789-1914)

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
6.1. A francia forradalom eszméi és a napóleoni háborúk	Az Emberi és polgári jogok nyilatkozatának alapkérdései.	A napóleoni háborúk fordulópontjai. A nagyhatalmi együttműködés céljai és rendszere a bécsi kongresszus nyomán.
6.2. A 19. század eszméi és a nemzetállami törekvések Európában	A korszak főbb eszmeáramlatainak (liberalizmus, nacionalizmus, konzervativizmus és szocializmus) jellemzői.	Az egységes Németország létrejötte és nagyhatalommá válása.
6.3. Gyarmati függés és harc a világ újrafelosztásáért	A szövetségi rendszerek kialakulása.	Gyarmatok és gyarmattartók a 19. század közepétől az első világháborúig.

6.4. Az ipari forradalom hullámai és hatásai	Az ipari forradalmak legjelentősebb területei (könnyűipar, nehézipar, közlekedés), néhány találmánya és a gyáripar kezdetei.	Az ipari forradalmak társadalmi hatásai (demográfia, életmód, nők helyzete)
--	--	---

7. A polgárosodás kezdetei és kibontakozása Magyarországon (1790-1914)

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
7.1. A reformkor	A reformkor fő kérdései, Széchenyi és Kossuth reformprogramja.	A nemzeti eszme a reformkorban. A rendi országgyűlés és a megyerendszer működése.
7.2. Forradalom és szabadságharc	A pesti forradalom eseményei, az áprilisi törvények. A szabadságharc főbb katonai és politikai eseményei.	Népek, nemzetiségek (pl.: németek, zsidók, szlávok) szerepe a forradalom és szabadságharc eseményeiben.
7.3. A kiegyezés és a dualizmus	A kiegyezéshez vezető út. A kiegyezés tartalma és értékelése.	A polgári állam kiépülése Magyarországon (közigazgatás, közegészségügy, iskolahálózat).
7.4. Társadalmi és gazdasági változások a dualizmus korában	Gazdasági változások a dualizmus korában. A magyar polgárosodás társadalmi, gazdasági jellegzetességei, sajátosságai. Népek, nemzetiségek (pl.: zsidók, németek) szerepe a modernizációban. Etnikai viszonyok és a nemzetiségi kérdés a dualizmus korában.	Budapest világvárossá fejlődése. Társadalmi és életmódbeli változások a dualizmus korában. Egyenlőség és emancipáció.

8. A világháborúk kora (1914-1945)

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
8.1. Az első világháború és következményei	Az első világháború (hadviselők, frontok, a háború jellege). Az első világháborút lezáró békerendszer.	
8.2. Gazdaság, társadalom és életmód		Életmód és mindennapok a 20. század első felében. A világgazdasági válság és a New Deal.
8.3. A fasizmus és a nemzetiszocializmus	A náci Németország legfőbb jellemzői.	Az olasz fasizmus jellemzői.

8.4. A kommunista diktatúra	A kommunista ideológia és a sztálini diktatúra a Szovjetunióban.	
8.5. A második világháború	A világháború előzményei, kitörése és jellemzői. A holokauszt.	A második világháború főbb hadi és diplomáciai eseményei.

9. Magyarország a világháborúk korában (1914-1945)

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
9.1. Az első világháború és következményei Magyarországon	A trianoni békediktátum és következményei.	Magyarország az első világháborúban. Az öszirózsás forradalom és a tanácsköztársaság.
9.2. A Horthy-korszak	Az ellenforradalmi rendszer konszolidációjának legfontosabb lépései. A magyar külpolitika a két világháború között. A politikai rendszer főbb jellemzői. Társadalmi, gazdasági, ideológiai kérdések.	A válság és hatása: a belpolitikai élet változásai az 1930-as években.
9.3. Művelődési viszonyok és társadalom	Társadalmi rétegződés és életmód a húszas-harmincas években. Az antiszemitizmus megjelenési formái és a „zsidókérdés” Magyarországon.	A klebelsbergi oktatás- és kultúrpolitika.
9.4. Magyarország a második világháborúban	Magyarország háborúba lépése és részvétele a Szovjetunió elleni harcokban. Magyarország német megszállása és a nyilas hatalomátvétel. A holokauszt Magyarországon.	Magyarország a náci birodalom árnyékában. A területi revízió lépései. Kállay Miklós miniszterelnöksége.

10. A jelenkor (1945-től napjainkig)

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
10.1. A kétpólusú világ kialakulása	A keleti és a nyugati blokk főbb politikai, gazdasági, társadalmi jellemzői, a hidegháborús szembenállás jellemzői. Az ENSZ létrejötte, működése.	Nemzetközi konfliktusok a hidegháború idején (berlini válság, Korea, Kuba, Vietnam).

10.2. A „harmadik világ”		A gyarmati rendszer felbomlása Indiában. A Kínai Népköztársaság létrejötte. A közel-keleti helyzet összetevői, az izraeli állam.
10.3. A kétpólusú világregrend megszűnése	A kétpólusú világregrend megszűnése; a Szovjetunió és Jugoszlávia szétesése; Németország újraegyesítése.	
10.4. Az európai integráció	Az Európai Unió alapelvei, intézményei és működése.	Az európai integráció főbb állomásai (bővülés és mélyülés).
10.5. A globális világ sajátosságai	A globális világgazdaság ellentmondásai.	A tömegkultúra új jelenségei napjainkban.

11. Magyarország 1945-től a rendszerváltozásig

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
11.1. A kommunista diktatúra kiépítése és a Rákosi-korszak	Az egypárti diktatúra működése, a gazdasági élet és a mindennapok jellegzetességei a Rákosi-korban.	Magyarország szovjetizálása (1945-1949).
11.2. Az 1956-os forradalom és szabadságharc	Az 1956-os forradalom és szabadságharc kitörésének okai és főbb eseményei; a megtorlás.	A magyar forradalom nemzetközi jelentősége és összefüggései.
11.3. A Kádár-korszak	A rendszer jellemzői a Kádár-korszakban, életmód és mindennapok.	A Kádár-rendszer válsága, a külpolitikai változások és az ellenzéki mozgalmak.
11.4. A rendszerváltozás és a piacgazdaságra való áttérés	A rendszerváltozás főbb eseményei. A piacgazdaságra való áttérés és következményei.	A közjogi rendszer átalakítása (1990-2011).
11.5. Demográfiai folyamatok és a határon túli magyarság	A határon túli magyarság 1945-től.	Demográfiai változások Magyarországon 1945-től.

12. Társadalmi, állampolgári, pénzügyi és munkavállalói ismeretek

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
12.1. Társadalmi tagozódás és felelősségvállalás	A magyarországi romák története és helyzetének főbb jellemzői napjainkban. A szociális ellátórendszer fő elemei.	Társadalmi rétegződés és társadalmi egyenlőtlenségek. Nemzetiségek Magyarországon.

<p>12.2. Az aktív és felelős állampolgárság alapjai</p>	<p>Az emberi jogok ismerete és a jogegyenlőség elvének bemutatása, az állampolgári jogok, kötelességek. A politikai intézményrendszer fő elemei (országgyűlés, kormány, köztársasági elnök, alkotmánybíróság, ombudsman, helyi önkormányzatok, az Alaptörvény). A választási rendszer fő elemei.</p>	
<p>12.3. Alapvető pénzügyi és gazdasági fogalmak, folyamatok. A munkaviszonyhoz kapcsolódó ismeretek</p>	<p>A háztartás pénzügyei (adók és járulékok, pénzkezelési technikák, banki ügyletek). A munkaviszonyhoz kapcsolódó jogok és kötelezettségek, a munkaviszony megszűnése.</p>	<p>Az állam gazdasági szerepvállalása. A pénzpiac működése. A vállalkozási formák, a vállalkozás alapítása és működtetése.</p>

ÉLŐ IDEGEN NYELV

A vizsgakövetelmény minden élő idegen nyelv érettségi vizsgájának részletes vizsgakövetelményeit és vizsgaleírását tartalmazza. A dokumentum konkrét nyelvi példákat nem tartalmaz.

Az idegen nyelvi érettségi vizsga célja a kommunikatív nyelvtudás mérése, azaz annak megállapítása, hogy a vizsgázó képes-e kommunikációs céljait megvalósítani.

A vizsga mindkét szinten írásbeli és szóbeli részből áll, és a négy nyelvi alapkészséget méri: olvasott szöveg értése, hallott szöveg értése, beszédkészség és íráskészség. A kommunikatív készségek alkalmazásához a nyelvhasználónak rendelkeznie kell megfelelő szókinccsel, és ismernie kell a nyelv struktúráját is. Ezért a nyelvtani és lexikai kompetenciát mindkét szinten külön vizsgarész keretében is mérjük. A vizsga egynyelvű, azaz közvetítési készséget nem mér.

A követelmények az Élő idegen nyelvi érettségi vizsga általános követelményei, valamint az Európa Tanács idegennyelv-oktatással kapcsolatos ajánlásai alapján készültek. Az idegen nyelvi érettségi vizsga szintmeghatározásai igazodnak az Európa Tanács skálájához. A vizsga középszintje a B1, az emelt szint pedig a B2 szintnek felel meg.

Európa Tanács	Érettségi vizsga
C2 Mesterszint	
C1 Haladó szint	
B2 Középszint	Emelt szint
B1 Küszöbszint	Középszint
A2 Alapszint	
A1 Minimumszint	

Az Európa Tanács B1, B2 szintjeinek általános leírása:

B2	Megérti a változatos, konkrét vagy elvont témájú szövegek fő gondolatmenetét, követni tudja a hosszabb, összetettebb érveléseket is. Folyamatos és természetes módon tud a célnyelven interakciót folytatni. Világos és részletes szöveget tud létrehozni különböző témákról. Véleményét indokolni tudja, részletezni tudja a különböző lehetőségekből adódó előnyöket és hátrányokat.
B1	Megérti a fontosabb információkat olyan egyszerű, hétköznapi szövegekben, amelyek gyakori élethelyzetekhez kapcsolódnak (pl. iskola, szabadidő, munka). Képes külföldiekkel kommunikálni mindennapi helyzetekben. Egyszerű, összefüggő szöveget tud alkotni olyan témákban, amelyeket ismer, vagy amelyek az érdeklődési körébe tartoznak. Be tud számolni eseményekről, élményeiről, érzelmeiről és törekvéseiről. Rövid magyarázatot tud fűzni eseményekhez, jelenségekhez, indokolni tud különböző álláspontokat és terveket.

A dokumentum az élő idegen nyelvi érettségi vizsga részletes vizsgakövetelményeit és vizsgaleírását tartalmazza. A vizsga szintje, alapelvei és a készségek szintjén megfogalmazott követelményei azonosak minden élő idegen nyelvben.

Az I. fejezetben található a részletes vizsgakövetelmények. Először a készségekre lebontott követelményeket, a szövegek jellemzőit és a szövegfajtaikat soroljuk fel mindkét szintre vonatkozóan a vizsgarészek lebonyolításának sorrendjében. Ezt követik a témakörök, a kommunikációs helyzetek és szándékok, továbbá a nyelvtanra és a szókincre vonatkozó információk.

A készségeken belül külön jelöljük az Európa Tanács szintrendszere szerinti B1 és B2 szintű követelményeket. Az adott szinten megfogalmazott követelmények magukban foglalják az alacsonyabb szinten megadottakat is.

A dokumentum II. fejezete, a vizsgaleírás először a középszintű, majd az emelt szintű vizsgát mutatja be. A vizsgarészek itt is a lebonyolítás sorrendjében követik egymást. A könnyebb kezelhetőség érdekében az egyes vizsgarészek leírásakor megismételjük a készségekre lebontott követelményeket, a szövegek jellemzőit és a szövegfajtaikat felsorolását.

I. RÉSZLETES ÉRETTSÉGI VIZSGAKÖVETELMÉNY

Az emelt szinten megjelenő követelményekbe a középszint követelményei is beleértendőek.

A) KÉSZSÉGEK ÉS SZÖVEGFAJTÁK

1. Olvasott szöveg értése

	VIZSGASZINTEK	
	Középszint (B1)	Emelt szint (B2)
1.1 Készségek	A vizsgázó képes az olvasási céloknak, illetve a feladatnak megfelelő stratégiák alkalmazásával a szövegben	
	a gondolatmenet lényegét megérteni	a gondolatmenetet követni
	véleményeket, érvelést nagy vonalakban követni	véleményeket, érvelést követni
	egyreszinformációkat kiszűrni.	az információkat megfelelő részletességgel megérteni
		a szerző álláspontjára következtetni

		a szerző, illetve a szereplők érzéseire, érzelmeire következtetni.
<p>A vizsgarészben használt szöveg</p> <ul style="list-style-type: none"> - autentikus, esetleg kismértékben szerkesztett, - tartalma, szerkezete, nyelve világos, - tematikusan megfelel a korosztály élettapasztalatának és általános érdeklődésének, - megértéséhez nincs szükség az érettségi vizsga általános műveltségi szintjét meghaladó ismeretekre, - kiválasztásakor a <i>Témakörök</i> című rész az irányadó, - autentikus jellegéből adódóan tartalmazhat olyan szavakat, kifejezéseket, szerkezeteket, amelyek ismerete nem követelmény az adott vizsgaszinten; ezek megértése azonban nem szükséges az adott feladat sikeres megoldásához. 		
	VIZSGASZINTEK	
	Középszint (B1)	Emelt szint (B2)
1.2 A szöveg jellemzői	rövid, tartalmilag és szerkezetileg világos	hosszabb, nyelviileg és tartalmilag összetettebb
	hétköznapi nyelven íródott.	konkrét vagy elvont témájú.
1.3 Szövegfajták	utasítások (pl. használati utasítások)	publicisztikai írások.
	tájékoztató szövegek (pl. hirdetés, menetrend, prospektus, műsorfűzet)	
	levelek	
	újságcikkek (pl. hír, beszámoló, riport)	
	ismeretterjesztő szövegek	
	egyszerű elbeszélő szövegek	
	irodalmi szövegek.	

2. Nyelvhelyesség

	VIZSGASZINTEK	
	Középszint (B1)	Emelt szint (B2)
2.1 Készségek	A vizsgázó képes	
	gyakran használt nyelvtani szerkezetek és lexikai egységek felismerésére, kiegészítésére és létrehozására szövegszinten.	változatos nyelvtani szerkezetek és lexikai egységek felismerésére, kiegészítésére és létrehozására szövegszinten.
<p>A vizsgarészben használt szöveg vagy szövegrészlet</p> <ul style="list-style-type: none"> - nehézségi foka alacsonyabb, mint az olvasott szöveg megértését mérő feladatoknál, - autentikus, esetleg szerkesztett, - tartalma, szerkezete, nyelve világos, - tematikusan megfelel a korosztály élettapasztalatának és általános érdeklődésének, - megértéséhez nincs szükség az érettségi vizsga általános műveltségi szintjét meghaladó ismeretekre, 		

<ul style="list-style-type: none"> - kiválasztásakor a <i>Témakörök</i> című rész az irányadó, - autentikus jellegéből adódóan tartalmazhat olyan szavakat, kifejezéseket, szerkezeteket, amelyek ismerete nem követelmény az adott vizsgaszinten; ezek megértése azonban nem szükséges az adott feladat sikeres megoldásához, 		
VIZSGASZINTEK		
	Középszint (B1)	Emelt szint (B2)
2.2 A szöveg jellemzői	rövid, tartalmilag és szerkezetileg világos	hosszabb, nyelviileg és tartalmilag összetettebb
	hétköznapi nyelven íródott.	konkrét vagy elvont témájú.

3. Hallott szöveg értése

VIZSGASZINTEK		
	Középszint (B1)	Emelt szint (B2)
3.1 Készségek	A vizsgázó képes az értési céloknak, illetve a feladatnak megfelelő stratégiák alkalmazásával a szöveg	
	gondolatmenetét nagy vonalakban követni	gondolatmenetét részleteiben is követni
	egyes tényezőket részinformációkat megérteni.	megértésén túl a szöveggörnyezetből következtetni az egyes beszélők álláspontjára
		megértésén túl a szöveggörnyezetből következtetni a beszélők érzelmeire és egymáshoz való viszonyára.

A vizsgarészben használt szöveg

- autentikus vagy autentikus hangzású (stúdiófelvétel),
- tematikusan megfelel a korosztály életpaszatlatának és általános érdeklődésének,
- megértéséhez nincs szükség az érettségi vizsga általános műveltségi szintjét meghaladó ismeretekre,
- kiválasztásakor a *Témakörök* című rész az irányadó,
- anyanyelvi beszélők közvetítésével hangzik el,
- egy vagy több beszélő közvetítésével hangzik el,
 - akusztikai minősége kifogástalan,
 - hossza és tartalma nem terheli meg feleslegesen a vizsgázó memóriáját,
 - autentikus jellegéből adódóan tartalmazhat olyan szavakat, kifejezéseket, szerkezeteket, amelyek ismerete nem követelmény az adott vizsgaszinten; ezek megértése azonban nem szükséges az adott feladat sikeres megoldásához.

VIZSGASZINTEK		
	Középszint (B1)	Emelt szint (B2)
3.2 A szöveg jellemzői	hétköznapi nyelven hangzik el, alapvetően gyakran használt nyelvtani szerkezetekből és lexikai elemekből építkezik	változatos nyelvtani szerkezetekből és lexikai elemekből építkező
	normál tempójú	természetes, a szöveg jellegének megfelelően változatos tempójú

	a standard kiejtés(ek)hez közel álló.	tartalmilag és szerkezetileg összetett.
3.3 Szövegfajták	közérdekű bejelentések, közlemények (pl. pályaudvaron, repülőtéren, áruházban)	általános érdeklődésre számot tartó témáról szóló ismeretterjesztő szövegek.
	rögzített telefonos szövegek (pl. üzenetrögzítő, információs szolgálatok: útinformáció, menetrend)	
	utasítások (pl. utcán, repülőtéren, pályaudvaron)	
	médiaközlemények (pl. időjárás-jelentés, reklám, programismertetés, rövid hír)	
	beszélgetések, telefonbeszélgetések	
	műsorrészletek	
	riportok, interjúk	
	beszámolók.	

4. Íráskészség

	VIZSGASZINTEK	
	Középszint (B1)	Emelt szint (B2)
4.1 Készségek	A vizsgázó képes - a feladatban megadott kommunikációs szándékokat megvalósítani (lásd <i>Kommunikációs helyzetek és szándékok</i> című részt), - a megadott témákhoz kapcsolódó szövegeket írni (lásd <i>Témakörök</i> című részt),	
	ismert, köznapi témákról írni és véleményét is megfogalmazni	a megadott témákat általános nézőpontból is tárgyalni
	meglévő szókincsét változatosan használni	álláspontját viszonylag árnyaltan, érvelését rendszerezetten kifejejteni
	a szöveget megfelelően felépíteni és tagolni, a logikai viszonyok kifejezését szolgáló nyelvi eszközöket alkalmazni	a nyelvi eszközök széles skálájának változatos alkalmazásával összefüggő, megfelelően tagolt, logikusan felépített szöveget létrehozni
	a szövegfajtának, a közlési szándéknak, a címzethez való viszonyának megfelelő stílust és hangnemet, választani	
	az adott szövegfajta formai sajátosságainak megfelelő írásművet létrehozni	a nyelvtani struktúrákat valamint a helyesírás szabályait rendszerszerű hibák nélkül, nagy biztonsággal alkalmazni.

	egyszerű nyelvtani szerkezeteket, nyelvi fordulatokat és a helyesírási szabályokat általában biztonsággal alkalmazni.	
4.2 Szövegfajták	személyes jellegű közlés (pl. e-mail, üzenet, blog, naplóbejegyzés)	olvasói levél
	meghívó	cikk (diák)újság számára.
	magánjellegű vagy intézménynek (pl. nyelviskolának) szóló levél.	

5. Beszédkészség

	VIZSGASZINTEK	
	Középszint (B1)	Emelt szint (B2)
5.1 Készségek	A vizsgázó képes - a megadott helyzetekben és szerepekben, a feladatnak megfelelő kommunikációs szándékokat megvalósítani (lásd <i>Kommunikációs helyzetek és szándékok</i> című részt), - a megadott témákról szóló beszélgetésekben részt venni (lásd a <i>Témakörök</i> című részt), - a kommunikációs stratégiákat a szintnek megfelelően, hatékonyan alkalmazni (pl. beszélgetést elkezdeni, fenntartani és befejezni).	
	az egyszerű nyelvi eszközök széles skáláját rugalmasan használni, és ezzel mondanivalójának nagy részét egyszerűen kifejezni	folyékonyan, helyesen és hatékonyan használni a nyelvet
		gondolatait, álláspontját következetesen, folyamatosan kifejezni,
	ismerős témáról folyó társalgásban részt venni	a megadott témákat általánosabb nézőpontból is tárgyalni
	kevésbé begyakorolt mindennapi helyzetekben felmerülő feladatokat megoldani	folyamatosan és természetesen részt venni a különböző témájú társalgásokban
	viszonylag folyékonyan elmondani egy történetet, beszámolni élményeiről és érzéseiről	bonyolultabb, váratlan elemeket is tartalmazó feladatokat sikeresen megoldani
		elmagyarázni álláspontját, világosan érvelni
	érezhető akcentusa és esetleg lassú beszédtempója ellenére érthetően beszélni.	enyhe akcentusa ellenére természetes kiejtéssel, hanglejtéssel és normál beszédtempóban beszélni.

B) TÉMAKÖRÖK

Az érettségi vizsga tartalmi részét az alább felsorolt témakörök képezik, azaz a feladatok minden vizsgarészben tematikusan ezekre épülnek. Ez a lista az érettségi vizsga általános követelményeiben felsorolt témakörök részletes kifejtése közép- és emelt szintre. A lista nem tartalmaz külön országismereti témakört, mert ennek elemei a többi témakörben előfordulnak.

A középszinten felsorolt témakörök az emelt szintre is érvényesek.

	VIZSGASZINTEK	
	Középszint (B1)	Emelt szint (B2)
1. Személyes vonatkozások, család	A vizsgázó személye, életrajza, életének fontos állomásai (fordulópontjai)	A család szerepe az egyén és a társadalom életében
	Családi élet, családi kapcsolatok	Családi munkamegosztás, szerepek a családban, generációk együttélése
	A családi élet mindennapjai, otthoni teendők	
	Személyes tervek	
2. Ember és társadalom	A másik ember külső és belső jellemzése	
	Baráti kör	Az emberi kapcsolatok minősége, fontossága (barátság, szerelem, házasság)
	A tizenévesek világa: kapcsolat a kortársakkal, felnőttekkel	Lázadás vagy alkalmazkodás; a tizenévesek útkeresése
	Női és férfi szerepek	Előítéletek, társadalmi problémák és azok kezelése
	Ünnepek, családi ünnepek	Az ünnepek fontossága az egyén és a társadalom életében
	Öltözködés, divat	Az öltözködés mint a társadalmi hovatartozás kifejezése
	Vásárlás, szolgáltatások (posta)	A fogyasztói társadalom, reklámok
	Hasonlóságok és különbségek az emberek között	Társadalmi viselkedésformák
3. Környezetünk	- Az otthon, a lakóhely és környéke (a lakószoba, a lakás, a ház bemutatása)	A lakóhely és környéke fejlődésének problémái
	A lakóhely nevezetességei, szolgáltatások, szórakozási lehetőségek	s
	A városi és a vidéki élet összehasonlítása	A természet és az ember harmóniája

	Növények és állatok a környezetünkben	
	Környezetvédelem a szűkebb környezetünkben: Mit tehetünk környezetünkért vagy a természet megóvásáért?	A környezetvédelem lehetőségei és problémái
	Időjárás	
4. Az iskola	Saját iskolájának bemutatása (sajátosságok, pl. szakmai képzés, tagozat)	- Iskolatípusok és iskolarendszer Magyarországon és más országokban
	Tantárgyak, órarend, érdeklődési kör, tanulmányi munka	
	A nyelvtanulás, a nyelvtudás szerepe, fontossága	Hasonló események és hagyományok külföldi iskolákban
	Az iskolai élet tanuláson kívüli eseményei, iskolai hagyományok	
5. A munka világa	Diákmunka, nyári munkavállalás	A munkavállalás körülményei, lehetőségei itthon és más országokban, divatszakmák
	Pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkába állás	
6. Életmód	Napirend, időbeosztás	A kulturált étkezés feltételei, fontossága
	Az egészséges életmód (a helyes és a helytelen táplálkozás, a testmozgás szerepe az egészség megőrzésében, testápolás)	A szenvedélybetegségek
	Étkezési szokások a családban	Az étkezési szokások hazánkban és más országokban
	Ételek, kedvenc ételek	Ételspecialitások hazánkban és más országokban
	Étkezés iskolai menzán, éttermekben, gyorséttermekben	
	Gyakori betegségek, sérülések, baleset	
	Gyógykezelés (házi orvos, szakorvos, kórházak)	A gyógyítás egyéb módjai
7. Szabadidő, művelődés, szórakozás	Szabadidős elfoglaltságok, hobbik	A szabadidő jelentősége az ember életében
	Színház, mozi, koncert, kiállítás stb.	A művészet szerepe a mindennapokban
	Sportolás, kedvenc sport, iskolai sport	Szabadidősport, élsport, veszélyes sportok

	Olvasás, rádió, tévé, videó, számítógép, internet	A könyvek, a média és az internet szerepe, hatásai
	Kulturális események	
8. Utazás, turizmus	A közlekedés eszközei, lehetőségei, a tömegközlekedés	A motorizáció hatása a környezetre és a társadalomra
	Nyaralás itthon, illetve külföldön	
	Utazási előkészületek, egy utazás megtervezése, megszervezése	Az idegenforgalom jelentősége
	Az egyéni és a társas utazás előnyei és hátrányai	
9. Tudomány és technika	Népszerű tudományok, ismeretterjesztés	A tudományos és technikai fejlődés pozitív és negatív hatása a társadalomra, az emberiségre
	A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben	
10. Gazdaság Családi gazdálkodás - A pénz szerepe a mindennapokban - Vásárlás, szolgáltatások (pl. posta, bank) - Üzleti világ, fogyasztás, reklámok - Pénzkezelés a célnyelvi országokban	Családi gazdálkodás	Üzleti világ, fogyasztás, reklámok
	A pénz szerepe a mindennapokban	Pénzkezelés a célnyelvi országokban
	Vásárlás, szolgáltatások (pl. posta, bank)	

C) KOMMUNIKÁCIÓS HELYZETEK ÉS SZÁNDÉKOK

1. Kommunikációs helyzetek

A vizsgázó az alábbi kommunikációs helyzetekben, illetve szerepekben nyilatkozhat meg szóban, illetve írásban mindkét szinten.

Helyzet	Szerep
Áruházban, üzletben, piacon	vevő
Családban, családnál, baráti körben	vendéglátó, vendég
Étteremben, kávéházban, vendéglőben	vendég, egy társaság tagja
Hivatalokban, rendőrségen	ügyfél, állampolgár
Ifjúsági szálláson, campingben, panzióban, szállodában	vendég
Iskolában	tanuló, iskolatárs
Kulturális intézményben, sportlétesítményben, klubban	vendég, látogató, egy társaság tagja
Országhatáron	turista

Orvosnál	beteg, kísérő
Szolgáltató egységekben (fodrász, utazási iroda, jegyiroda, benzinkút, bank, posta, cipész, gyógyszertár stb.)	ügyfél
Szünidei munkahelyen	munkavállaló
Tájékozódás az utcán, útközben	helyi lakos, turista
Telefonbeszélgetésben	hívó és hívott fél
Tömegközlekedési eszközökön (vasúton, buszon, villamoson, taxiban, repülőn, hajón)	utas, útitárs

2. A kommunikációs szándékok listája

A táblázat azon kommunikációs szándékokat tartalmazza, amelyek nyelvi megvalósítása a középszintű vizsgán elvárható. Az egyes kommunikációs szándékokhoz a teljesség igénye nélkül gyűjtöttük a példákat.

A két szint között mennyiségi és minőségi különbség van. Emelt szinten a vizsgázónak a középszint követelményeihez képest több kommunikációs szándékot kell nyelvi megvalósítania, valamint árnyaltabban és igényesebben kell kifejeznie magát. Az utolsó csoportban található kommunikációs stratégiák felsorolása nem teljes, csak ajánlásnak tekinthető.

<i>1. A társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs szándékok</i>
Megszólítás és arra reagálás
Köszönés, elköszönés és arra reagálás; Bemutatkozás, bemutatás és ezekre reagálás
Telefonbeszélgetésnél megszólítás, bemutatkozás, más személy kérése, elköszönés és ezekre reagálás
Levélben megszólítás, elbúcsúzás
Szóbeli üdvözlőküldés
Érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás; Köszönet és arra reagálás
Bocsánatkérés és arra reagálás
Gratuláció, jókívánságok és azokra reagálás
<i>2. Érzelmek kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok</i>
Hála
Sajnálkozás, csalódottság
Öröm
Elégedettség, elégedetlenség
Csodálkozás
Remény
Félelem, aggodalom; Bánat, elkeseredés; Együttérzés
<i>3. Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok</i>
Véleménykérés és arra reagálás, véleménynyilvánítás
Érdeklődés, érdektelenség

Tetszés, nem tetszés
Valaki igazának elismerése, el nem ismerése; Egyetértés, egyet nem értés
Helyeslés, rosszallás
Ellenvetés, ellenvetés visszautasítása; Elismerés kifejezése, dicséret és arra reagálás; Közömbösség
Ígéret
Akarat, szándék, terv; Kívánság, óhaj
Képesség, lehetőség, szükségesség, kötelezettség; Bizonyosság, bizonytalanság
Preferencia, érdeklődési kör kifejezése, illetve érdeklődés ezek iránt; Kritika, szemrehányás
<i>4. Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs szándékok</i>
Dolgok, személyek megnevezése
Dolgok, események leírása
Információkérés
Igenlő vagy nemleges válasz; Tudás, nem tudás; Válaszadás elutasítása;
Bizonyosság, bizonytalanság; Ismerés, nem ismerés; Feltételezés
Emlékezés, nem emlékezés
Indoklás (ok, cél)
<i>5. A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs szándékok</i>
Kérés, kívánság; Felszólítás, tiltás, parancs; Javaslat és arra reagálás
Rendelés
Meghívás és arra reagálás; Kínálás és arra reagálás
Reklamálás
Tanácskérés, tanácsadás; Figyelmeztetés
Engedély kérése, megadása, megtagadása
Segítségkérés és arra reagálás; Segítség felajánlása és arra reagálás
<i>6. Interakcióban jellemző kommunikációs szándékok (kommunikációs stratégiák)</i>
Visszakérdezés, ismétléskérés
Nem értés
Betűzés kérése, betűzés
Felkérés lassabb, hangosabb beszédre; Beszélési szándék jelzése
Téma bevezetése, témaváltás
Félbeszakítás, megerősítés, igazolás
Körülírás
Példa megnevezése
Beszélgetés lezárása

D) NYELVTANI SZERKEZETEK ÉS SZÓKINCS

1. Nyelvtani szerkezetek

VIZSGASZINTEK	
Középszint (B1)	Emelt szint (B2)
A vizsgázó megérti, és helyesen használja az egyszerű szerkezeteket szóban és írásban,	A vizsgázó változatos szerkezeteket is megért és használ szóban és írásban
ismerős helyzetekben elfogadható nyelvhelyességgel kommunikál	viszonylag nagy biztonsággal használja a nyelvtani szerkezeteket, és közben nem követ el rendszerszerű hibát
az esetleg előforduló hibák és az érezhető anyanyelvi hatás ellenére érthetően fejezi ki gondolatait, kommunikációs szándékait.	szükség esetén mondanivalóját képes önállóan helyesbíteni, pontosítani
	árnyaltan fejezi ki kommunikációs szándékait.

2. Szókincs

VIZSGASZINTEK	
Középszint (B1)	Emelt szint (B2)
A vizsgázó megfelelő szókinccsel rendelkezik ahhoz, hogy kommunikálni tudjon a legtöbb olyan témában, amely összefügg saját mindennapi életével	A vizsgázó megfelelő szókinccsel rendelkezik ahhoz, hogy kommunikálni tudjon változatos helyzetekben, illetve elvont témákról
jól tudja alkalmazni alapvető szókincsét, noha még előfordulhatnak nagyobb hibák	a változatos nyelvi, lexikai elemek közül általában ki tudja választani a kommunikációs célnak legmegfelelőbbet; szükség esetén néha körülírást alkalmaz
a bonyolultabb gondolatokhoz, témákhoz nem mindig találja meg a legmegfelelőbb kifejezőeszközt.	kisebb lexikai pontatlanságai nem gátolják a kommunikációt.

A vizsga szókincsének alapjául a mindenkori mai köznyelv szolgál. Speciális tájnyelvi szavak, csoportnyelvi szavak és szakszavak produktív ismerete nem követelménye a vizsgának. Ilyen típusú szavak kizárólag olyan szövegekben fordulhatnak elő, amelyekben az ismeretük nem előfeltétele az adott szöveg megértésének.

MŰVÉSZETTÖRTÉNET

I. RÉSZLETES VIZSGAKÖVETELMÉNYEK

Készségek, képességek, témakörök	Követelmények a középszintű érettségi vizsgán	Követelmények kiegészítése az emelt szintű érettségi vizsgára
Vizuális eszközök fajtáinak felismerése és helyes használata a képelemzések során	<p>A vizuális közlés eszközeinek (pont, vonal, sík, felület, tónus, szín, kompozíció) felismerése és használata az elemzés során.</p> <p>Térábrázolási módok felismerése.</p> <p>A vizuális minőségek (tónus/szín; alak/forma; textúra/faktúra/struktúra) ismerete és megkülönböztetése.</p> <p>A látványértelmezésben szerepet játszó tényezők (nézőpont, arányok) ismerete és alkalmazása.</p> <p>A színharmóniák, szíkontrasztok (fény-árnyék, hideg-meleg, komplementer, szimultán, magábanvaló, mennyiségi, minőségi) felismerése.</p> <p>A vizuális eszközök jelentését meghatározó összefüggések, a kontextus felismerése és értelmezése az elemzés során.</p>	<p>A vizuális közlés eszközeinek (pont, vonal, sík, felület, tónus, szín, kompozíció) felismerése és használata az elemzés során.</p> <p>A szerkezet, motívum, jelkép, ritmus felismerése a műveknél és történeti fejlődésének ismerete, a párhuzamok elemzésénél ezek használata.</p> <p>A térábrázolási módok ismerete és összehasonlító értelmezése az elemzés során.</p> <p>A vizuális minőségek (tónus/szín; alak/forma; textúra/faktúra/struktúra) ismerete és megkülönböztetése, a kifejezések használata az elemzés során.</p> <p>A látványértelmezésben szerepet játszó tényezők (nézőpont, arányok) ismerete és alkalmazása.</p> <p>A színharmóniák, szíkontrasztok (fény-árnyék, hideg-meleg, komplementer, szimultán, magábanvaló, mennyiségi, minőségi) felismerése.</p> <p>A kontrasztok kiemelő szerepének elemző vizsgálata a konkrét példán keresztül.</p> <p>A vizuális eszközök jelentését meghatározó összefüggések, a kontextus felismerése és értelmezése az elemzés során.</p>
Művészeti technikák	A művészetben használt alkotói technikák felismerése.	A művészetben használt alkotói technikák felismerése. A művészi kifejezésben betöltött szerepének ismerete.

A tömegkommunikáció és média eszközei	A technikák leíró jellegű ismerete, az eljárás lépéseinek ismerete.	A technikák leíró jellegű ismerete, az eljárás lépéseinek ismerete.
	A tömegkommunikáció eszközeinek és formáinak ismerete. A fotó és a mozgókép műtípusainak ismerete.	A tömegkommunikáció eszközeinek és formáinak ismerete és működési hatásrendszerének ismerete. A fotó és a mozgókép műtípusainak ismerete. A mozgóképi kifejezés eszközeinek (montázs, kameramozgás, képkivágás, nézőpont, világítás, hang és képkapcsolat) ismerete.
	A különböző művészeti korokból és kultúrákból származó tárgyak, objektumok stílusjegyeinek ismerete, ezek alapján történő besorolása, funkció- és formaelemzése.	A különböző művészeti korokból és kultúrákból származó tárgyak, objektumok stílusjegyeinek ismerete, ezek alapján történő besorolása, funkció- és formaelemzése. A tárgy, a fogyasztói szokás és az életmód közötti kapcsolat értelmezése az elemzés során.
	A művészeti ágak (képzőművészet, építészet, iparművészet) legfontosabb jellemzőinek ismerete. A képzőművészeti műfajok ismerete.	A művészeti ágak (képzőművészet, építészet, iparművészet) legfontosabb jellemzőinek ismerete. A képzőművészeti műfajok ismerete.
	A legfontosabb jellemzők ismerete. A legfontosabb alkotások és alkotók ismerete, felismerése és stílusmeghatározása. A műelemző módszerek (stílustörténeti, forma-funkció, forma-tartalom, összehasonlító ikonográfia) ismerete és használata az elemzés során.	A legfontosabb jellemzők összehasonlító elemzése. A legfontosabb alkotások és alkotók ismerete, felismerése és stílusmeghatározása. Kormeghatározás évszázados pontossággal. A műelemző módszerek (stílustörténeti, forma-funkció, forma-tartalom, összehasonlító ikonográfia) ismerete és használata az elemzés során. A műalkotás kompozíciós elrendezésének felismerése, a
Tárgy és környezetének kapcsolata		
Művészeti ágak, műfajok		
Művészettörténeti korszakok, stílusorszakok és művészetföldrajzi területek		

	<p>A művek tárgyi és kulturális összefüggéseinek felismerése.</p> <p>A műalkotás létrehozásában szereplő tényezők (kulturális környezet, megrendelői igény, technikai feltételek, alkotói beállítottság) ismerete.</p>	<p>kompozíció vonalainak bemutatása.</p> <p>A művek tárgyi és kulturális összefüggéseinek felismerése. Az összefüggések értő használata az elemzés során.</p> <p>A műalkotás létrehozásában szereplő tényezők (kulturális környezet, megrendelői igény, technikai feltételek, alkotói beállítottság) ismerete. Az összefüggések felhasználása az elemzés során.</p>
Óskor művészete	<p>Az őskori ember művészete. A termékenységszobrok. A barlangfestészet kialakulásának okai és fejlődési fokozatai. A halottkultusszal és a termékenységgel kapcsolatos építmények Franciaország és Anglia területén.</p>	<p>Az őskori ember művészete. A termékenységszobrok. A barlangfestészet Spanyolország és Franciaország területén fennmaradt alkotásai. Kialakulásának okai és fejlődési fokozatai. A halottkultusszal és a termékenységgel kapcsolatos építmények Franciaország és Anglia területén.</p> <p>Az őskori ember tárgykultúrája, az ötvösség és a fazekasság emlékei a bronzkorban.</p>
Mezopotámia művészete	<p>Az ókori Mezopotámia népeinek és birodalmainak művészete; sumer, akkád, Babilon, asszír, perzsa. A vallásos és uralkodói reprezentáció építészeti és szobrászati emlékei.</p>	<p>Az ókori Mezopotámia népeinek és birodalmainak művészete; sumer, akkád, Babilon, asszír, perzsa. A vallásos és uralkodói reprezentáció építészeti és szobrászati emlékei.</p>
Egyiptom művészete	<p>Az ókori Egyiptom halottkultusszal összefüggő építészete, a sírhelyek típusának alakulása a masztabáktól a Királyok völgyéig. A fáraókultusz és a szobrászat, festészet kapcsolata. A szobrászat és a festészet stílusjegyei az Ó- és az Újbirodalomban.</p>	<p>A dinasztiaik előtti kor művészete, az iparművészet emlékei.</p> <p>Az ókori Egyiptom halottkultusszal összefüggő építészete, a sírhelyek típusának alakulása a masztabáktól a Királyok völgyéig. Az újkori templomépítészet és a szent körzetek kialakítása. A fáraókultusz és a szobrászat, festészet kapcsolata. A szobrászat és a festészet</p>

<p>Görög művészet</p>	<p>Az ókori görög építészet formavilága, az oszloprendek. A görög kultúrában kialakult épülettípusok, a templom, a színház és a különböző funkciójú épületegyüttesek, az akropoliszok és a szent körzetek. Az antik görög szobrászat nagy korszakai, az archaikus a klasszikus és a hellenisztikus kor szobrászatának jellemző jegyei. A görög vázafestészet nagy korszakai, a geometrikus, a fekete- és a vörösalakos vázafestészet jellemzői.</p>	<p>stílusjegyei az Ó- és az Újbirodalomban.</p> <p>A prehellén művészet, a krétai és mykeni kultúra emlékei az építészet, agyagművesség és a falfestészet terén.</p> <p>Az ókori görög építészet formavilága, az oszloprendek. A görög kultúrában kialakult épülettípusok, a templom, a színház és a különböző funkciójú épületegyüttesek, az akropoliszok és a szent körzetek. Az antik görög szobrászat nagy korszakai, az archaikus, a klasszikus és a hellenisztikus kor szobrászatának jellemző jegyei. A görög vázafestészet nagy korszakai, a geometrikus, a fekete- és a vörösalakos vázafestészet jellemzői.</p>
<p>Római művészet</p>	<p>Az ókori Római Birodalom művészete. A Római Birodalomban kialakult városépítészeti feladatok megoldása, a fórumok, a vízvezetékek, az amphiteátrumok és a boltozatos közfürdők építésze, a római lakóház típusa. A római szobrászatban létrejött új típusok, a portré- és a császárszobrok dombormű szobrászat a császári reprezentációt szolgáló diadalíveken. A festészet fennmaradt emlékei Pompeii-ben és az ott megállapítható stíluskorszakok. Az iparművészet emlékei.</p>	<p>Az etruszk művészet emlékei, a halottkultusszal összefüggő és a templomépítészet, a szobrászat és a vázafestészet sajátos vonásai.</p> <p>Az ókori Római Birodalom művészete és kapcsolata a görög művészettel. A Római Birodalomban kialakult városépítészeti feladatok megoldása, a fórumok, a vízvezetékek, az amphiteátrumok és a boltozatos közfürdők építésze, a római lakóház típusa. A római szobrászatban létrejött új típusok, a portré- és a császárszobrok dombormű szobrászat a császári reprezentációt szolgáló diadalíveken. A festészet fennmaradt emlékei Pompeii-ben és az ott megállapítható stíluskorszakok. Az iparművészet emlékei.</p>

Ókeresztény művészet	Pannónia provincia művészeti emlékei, Aquincum fontosabb leletei	Pannónia provincia művészeti emlékei, Aquincum fontosabb leletei.
	A katakombák keletkezése és freskóinak stílusa. Az ókeresztény szimbólumok a díszítőművészetben. A kora keresztény építészet emlékei, a keresztény templomtípus kialakulása.	A katakombák keletkezése és freskóinak stílusa. Az ókeresztény szimbólumok a díszítőművészetben. A kora keresztény építészet emlékei, a keresztény templomtípus kialakulása.
Bizánc és az iszlám világ művészete	<p>A bizánci birodalom építészetének sajátosságai, az Hagia Sophia és a ravennai emlékek. A mozaikfestészetben alkalmazott technika, a jellemző stílusjegyek és az ábrázolt témák.</p> <p>Az iszlám világ épülettípusai a vallás és a hatalom igényeinek megfelelően. Az épületek díszítésénél alkalmazott formai megoldások.</p>	<p>A bizánci birodalom építészetének sajátosságai, az Hagia Sophia és a ravennai emlékek. A mozaikfestészetben alkalmazott technika, a jellemző stílusjegyek és az ábrázolt témák.</p> <p>A középkori orosz (pravoszláv) építészet jellemzői. Az ortodox ikonfestészet, a templomokban megjelenő ikonosztáz.</p> <p>Az iszlám világ épülettípusai a vallás és a hatalom igényeinek megfelelően. Az épületek díszítésénél alkalmazott formai megoldások.</p> <p>A magyarországi török hódoltság fontosabb emlékei.</p>
Népvándorlaskor	<p>Népvándorlás-kori népek ötvösművészetének díszítőelemei, a fontosabb emlékek. A honfoglaló magyarság művészetének és hiedelemvilágának kapcsolata a sírleletek alapján.</p> <p>A ruházat részei; a veretes öv, a tarsolylemez, a hajfonat- és ruhakorongok és a süvegcsúcs.</p>	<p>Népvándorlás-kori népek ötvösművészetének díszítőelemei, a fontosabb emlékek. A honfoglaló magyarság művészetének és hiedelemvilágának kapcsolata a sírleletek alapján.</p> <p>A ruházat részei; a veretes öv, a tarsolylemez, a hajfonat- és ruhakorongok és a süvegcsúcs. A vitatott besorolású leletek; a Nagy Károly szablya, a nagyszentmiklósi aranykincslelet és Lehel kürtje. A honfoglaló magyarság díszítőelemeinek vizsgálata az eredetkérdés tükrében.</p>

<p>Román kor művészete</p>	<p>Az európai román kor építészete Németországban és Franciaországban. A szobrászat és festészet formai és tartalmi sajátosságai.</p> <p>Magyar román kor művészeti emlékei. Építészeti és szobrászati emlékek a román kori Székesfehérvárról, Jákról és Pécsről.</p> <p>A magyar koronázási jelvények, (a korona a jogar az országalma és a palást) keletkezése, a különböző elméletek az egyes darabok keletkezéséről.</p>	<p>A román kori művészet előzményei; a Karoling- és Ottó-kori építészeti, képző- és iparművészet.</p> <p>Az európai román kor építészete Németországban, Franciaországban és Spanyolországban. A szobrászat és festészet formai és tartalmi sajátosságai.</p> <p>Magyar román kor művészeti emlékei. Építészeti és szobrászati emlékek a román kori Székesfehérvárról, Jákról és Pécsről. A falusi román kori templomok típusa.</p> <p>A magyar koronázási jelvények, (a korona a jogar az országalma és a palást) keletkezése, a különböző elméletek az egyes darabok keletkezéséről.</p>
<p>Gótika művészete</p>	<p>Az európai gótika művészetének stílusjegyei. A gótikus katedrálisok építészete, kiemelten a francia katedrálisokat; Saint Denis, párizsi Notre-Dame, Reims és Amiens katedrálisai. A gótikus szárnyasoltár. Az épületszobrászat és a festészet formai jegyei. A gótikus üvegablak-festészet.</p> <p>A magyarországi gótika művészeti emlékei. A koragótika</p>	<p>Az európai gótika művészetének stílusjegyei összehasonlítva a jellemzőket a román kori építészettel. A gótikus katedrálisok építészete, kiemelten a francia katedrálisokat; Saint Denis, párizsi Notre-Dame, Reims és Amiens katedrálisai. A gótikus szárnyasoltár típusának kialakulása, jelentősebb emlékei. Az épületszobrászat és a festészet formai jegyei összevetve a román kori stílusjegyekkel. A gótikus üvegablak-festészet technikájának előnyei, alkalmazási területei, esztétikájának filozófiai programja.</p> <p>Az angliai gótika művészetének sajátos vonásai és fő periódusai.</p> <p>A magyarországi gótika művészeti emlékei. A koragótika</p>

	<p>megjelenése Esztergomban, Pannonhalmán, Zsámbékon és Bélapátfalván. A klasszikus és a későgótika szobrászati, festészeti és ötvösművészeti emlékei.</p>	<p>megjelenése Esztergomban, Pannonhalmán, Zsámbékon és Bélapátfalván. A későgótikus építészet Kassán. A klasszikus és a későgótika szobrászati, festészeti és ötvösművészeti emlékei. A lágý stílus. A későgótikus szárnyasoltár művészet emlékei, MS mester és Kolozsvári Tamás munkái.</p>
<p>Reneszánsz művészet</p>	<p>Az itáliai reneszánsz művészet igazodása az új humanista filozófiához és irodalomhoz, a klasszikus kultúra felélesztésére, a kor igényeihez igazított felhasználásra tett kísérletek. Az építészetben használt formai elemek, az épületek kialakításánál figyelembe vett alapelvek. A szobrászat és festészet stílusjegyei, a reneszánsz gondolkodás megjelenése a formai jegyekben és a témaválasztásban. A quattrocento három nagy művészegyéniségének munkássága; Leonardo, Michelangelo és Raffaello művei.</p> <p>A németalföldi és német reneszánsz sajátos vonásai. A festészet és grafika jellemző jegyei és témái az eltérő kultúrkör tükrében.</p> <p>A reneszánsz művészet korai jelentkezése Magyarországon. A Mátyás király udvarában kialakult humanista kultúra és az olasz és dalmáciai mesterek tevékenysége során keletkezett művészeti emlékek.</p>	<p>Az itáliai reneszánsz művészet igazodása az új humanista filozófiához és irodalomhoz, a klasszikus kultúra felélesztésére, a kor igényeihez igazított felhasználásra tett kísérletek. A reneszánsz művészet és a gótika stílusjegyeinek összehasonlító elemzése. A reneszánsz hatása a későbbi korok művészetére. Az építészetben használt formai elemek, az épületek kialakításánál figyelembe vett alapelvek. A szobrászat és festészet stílusjegyei, a reneszánsz gondolkodás megjelenése a formai jegyekben és a témaválasztásban. A quattrocento három nagy művészegyéniségének munkássága; Leonardo, Michelangelo és Raffaello művei. A reneszánsz viták a művészetről és a művész szerepének megváltozása.</p> <p>A németalföldi és német reneszánsz sajátos vonásai. A festészet és grafika jellemző jegyei és témái az eltérő kultúrkör tükrében.</p> <p>A reneszánsz művészet korai jelentkezése Magyarországon. A Mátyás király udvarában kialakult humanista kultúra és az olasz és dalmáciai mesterek tevékenysége során keletkezett művészeti emlékek. A Jagelló</p>

<p>Barokk művészet</p>		<p>kori reneszánsz művészet, az esztergomi és Gyulafehérvári emlékek. A felvidéki pártázatos reneszánsz és az erdélyi virágos reneszánsz.</p>
	<p>Az európai barokk építészet, szobrászat és festészet fő jellemzői. Az egyházi és udvari barokk az abszolutisztikus berendezkedésű államokban, különös tekintettel Spanyolországra és Franciaországra. A holland területen kialakult protestáns barokk művészet jellemzői, az itt kialakult új festészeti műfajok.</p> <p>A magyarországi barokk művészet emlékei. A barokk templom és kastélyépítészet Magyarországon. A barokk főnemesi kultúra emlékei. Az ősgalériák kialakulása és a kiemelkedő portréfestő, Mányoki Ádám hazai működése. A köztéri és a templomi szobrászat emlékei.</p>	<p>A manierista stílus Európában, különös tekintettel az itáliai kezdetekre és El Greco művészetére.</p> <p>Az európai barokk építészet, szobrászat és festészet fő jellemzői. Az egyházi és udvari barokk az abszolutisztikus berendezkedésű államokban, különös tekintettel Spanyolországra és Franciaországra. A festők helyzetének változása a barokk korban, az udvari festők és az akadémia intézményének kialakulása. A holland területen kialakult protestáns barokk művészet jellemzői, az itt kialakult új festészeti műfajok. A festők helyzete és alkotásmódja a polgári társadalomban.</p> <p>A magyarországi barokk művészet emlékei. A barokk templom és kastélyépítészet Magyarországon. A barokk főnemesi kultúra emlékei. Az ősgalériák kialakulása és a kiemelkedő portréfestő, Mányoki Ádám hazai működése. A magyarországi barokk festészet sajátos vonásai, a török elleni küzdelem festészeti emlékei és a Patrona Hungariae ikonográfiai típusa. A köztéri és a templomi szobrászat emlékei.</p> <p>A franciaországi rokokó stílus kiemelkedő alkotói és alkotásai a festészetben.</p>
<p>Klasszicizmus és romantika művészete</p>	<p>Az európai klasszicizmus és romantika irányzatának építészeti, szobrászati és</p>	<p>Az európai klasszicizmus és romantika irányzatának építészeti, szobrászati és</p>

	<p>festészeti emlékei, különös tekintettel a franciaországi emlékekre. A klasszicista, a historizáló és eklektikus építészet jellemzői. A klasszicizmus és a romantika szobrászatának és festészetének törekvései, egy-egy jelentős alkotójuk.</p> <p>A klasszicizmus és romantika művészeti emlékei Magyarországon. A klasszicista portré és tájképfestészet képviselői. A romantika magyarországi sajátosságai. A nemzeti történelem eseményeit feldolgozó festészet és szobrászat.</p>	<p>festészeti emlékei, különös tekintettel a franciaországi emlékekre. A klasszicizmus és a korszakot megelőző barokk és rokokó stílus összehasonlító elemzése. A klasszicista, a historizáló és eklektikus építészet jellemzői. A klasszicizmus és a romantika szobrászatának és festészetének törekvései, egy-egy jelentős alkotójuk.</p> <p>A francia forradalmi építészet fő törekvései és képviselőik bemutatása egy-egy alkotáson keresztül.</p> <p>A klasszicizmus és romantika művészeti emlékei Magyarországon. A klasszicista köztéri szobrok állításának gyakorlata és a nemzet nagyjairól készült mellszobrok elterjedése. A klasszicista portré és tájképfestészet képviselői. A romantika magyarországi sajátosságai. A nemzeti ellenállás és a művészet összefonódása.</p> <p>A nemzeti történelem eseményeit feldolgozó festészet és szobrászat.</p> <p>A biedermeier és a szentimentalizmus festészetének új műfajai. A biedermeier és a kispolgári életvitel, a biedermeier bútorstílus.</p>
Realizmus	<p>A XIX. században jelentkező realista tendenciák a festészetben. A barbizoni festőiskola. A Courbet-i realista festészet.</p> <p>Realista tendenciák Magyarországon festészetében, Paál László Barbizonban és Munkácsy Mihály.</p>	<p>A XIX. században jelentkező realista tendenciák a festészetben. A barbizoni festőiskola. A Courbet-i realista festészet.</p> <p>Realista tendenciák Magyarországon festészetében, Paál László Barbizonban és Munkácsy Mihály.</p>
Impresszionizmus és posztimpresszionizmus		<p>A plein-air festészet Európában, mint az impresszionizmus előfutára. A</p>

	<p>Az impresszionizmus, a neoimpresszionizmus és a posztimpresszionizmus festészetének törekvései. Az impresszionisták festészeti mozgalma Franciaországban, hatása a festői látásmód megváltozására. A neoimpresszionisták (pointilisták) művészeti törekvései és festésmódja. A három nagy posztimpresszionista festő, Cézanne, Van Gogh és Gauguin munkássága és hatása a következő művészgeneráció festészetére.</p>	<p>müncheni naturalizmus. A magyarországi festészeti felsőoktatás megteremtésére tett kísérletek. A kiállítási intézmények, a Műcsarnok és a Nemzeti Szalon.</p> <p>Az impresszionizmus, a neoimpresszionizmus és a posztimpresszionizmus festészetének törekvései. Az impresszionisták festészeti mozgalma Franciaországban, hatása a festői látásmód megváltozására. A neoimpresszionisták (pointilisták) művészeti törekvései és festésmódja. A három nagy posztimpresszionista festő, Cézanne, Van Gogh és Gauguin munkássága és hatása a következő művészgeneráció festészetére. Az újítók mozgalmanak összeütközése a kialakult művészeti intézményekkel, az ellenszalon kialakulása.</p>
<p>Századforduló művészete: szimbolizmus, szecesszió</p>	<p>Az európai századforduló művészete. A szimbolizmus festészeti törekvései és a szecesszió festészetének követői.</p> <p>A szecesszió építésze, iparművészete és központjai (Anglia, Franciaország, Németország, Bécs, Spanyolország).</p> <p>A magyarországi századforduló művészete. A szecessziós építészet, festészet és</p>	<p>A szimbolista művészeti törekvések Gauguin és az ő művészetéből kiinduló Nabis csoport művészetében.</p> <p>Az angliai Arts and Craft's mozgalom művészeti elvei és jelentősége, hatása a szecessziós stílus kialakulására.</p> <p>Az európai századforduló művészete. A szimbolizmus festészeti törekvései és a szecesszió festészetének követői.</p> <p>A szecesszió építésze, iparművészete és központjai (Anglia, Franciaország, Németország, Bécs, Spanyolország).</p> <p>A magyarországi századforduló művészete. A szecessziós építészet, festészet és</p>

	iparművészet jelentkezése és kapcsolata a magyar népművészettel. A gödöllői művésztelep létrejöttének célja és jelentős alkotói.	iparművészet jelentkezése és kapcsolata a magyar népművészettel. A gödöllői művésztelep létrejöttének célja és jelentős alkotói. A szimbolista témák jelentkezése egyes magyar festők munkásságában. A plein-air naturalizmus Nagybányán.
Avantgárd irányzatok a XX. század elején	A fauve, expresszionista, kubista, futurista, dadaista irányzatok törekvései, jelentősebb művészeik és műalkotásaik Európában és Magyarországon. A fauve irányzat festési eljárásának fő jellemvonásai és vezetőjük Matisse művészete. Az expresszionista festészeti mozgalom kialakulása, a Die Brücke és a Blaue Reiter csoport. A kubista festészet kialakulása és fejlődési szakaszai Braque és Picasso munkásságában. Az olaszországi futurista mozgalom festészeti és szobrászati alapelvei. A dadaista alkotók művészeti elvei és jelentős műveik.	A fauve, expresszionista, kubista, futurista, dadaista irányzatok törekvései, jelentősebb művészeik és műalkotásaik Európában és Magyarországon. A fauve irányzat festési eljárásának fő jellemvonásai és vezetőjük Matisse művészete. Az expresszionista festészeti mozgalom kialakulása, a Die Brücke és a Blaue Reiter csoport. A kubista festészet kialakulása és fejlődési szakaszai Braque és Picasso munkásságában. Az olaszországi futurista mozgalom festészeti és szobrászati alapelvei. A dadaista alkotók művészeti elvei és jelentős műveik. Az avantgarde irányzatok jelentkezése egyes magyar művészeknél, a nagybányai neós mozgalom és a Nyolcak művészcsoportja.
A XX. századi építészet irányzatai	A Bauhaus, De Stijl, funkcionista, purista és organikus építészet jellemzői, jelentős építészek és művek.	A Bauhaus, De Stijl, funkcionista, purista és organikus építészet jellemzői, jelentős építészek és művek.
Művészet a két világháború között	A szürrealista iskola kialakulása, jelentős képviselői és alkotási alapelvei A geometrikus és a lírai absztrakció irányzatai Európában, jelentős képviselőik és alkotásaik	A szürrealista iskola kialakulása, jelentős képviselői és alkotási alapelvei. A geometrikus és a lírai absztrakció irányzatai Európában, jelentős képviselőik és alkotásaik A magyar avantgarde az emigrációban, Kassák és köre. A két világháború közti

		Magyarország művészeti csoportosulásai: Szentendrei iskola, KÚT, Római iskola és a Greshamkör.
Művészet a második világháború után	<p>Neoavantgárd irányzatok: informel (tasizmus, gesztusfestészet, kalligráfia), tudományos, technicista irányzatok (Op-art, kinetika, minimal-art, post-painterly abstraction, konceptuális művészet, land art, earth art, arte povera).</p> <p>A Pop art mozgalom művészeti törekvései és új kifejezési eszközei; combine painting, assemblage, environment. A Nouveau Realisme és a hiperrealizmus.</p> <p>Transzavantgarde és posztmodern művészeti irányzatok törekvései. A művészek által a társadalmi-gazdasági helyzetre adott válaszok. Az alkotók új kifejezési formái; akcióművészet; happening, performance, fluxus, body art, process art, mail art, magánmitológia, Spurensicherung.</p>	<p>Neoavantgárd irányzatok: informel (tasizmus, gesztusfestészet, kalligráfia), tudományos, technicista irányzatok (Op-art, kinetika, minimal-art, post-painterly abstraction, konceptuális művészet, land art, earth art, arte povera). Az új művészeti kifejezési formák és a társadalmi problémákra adott válaszok. A műkereskedelem elutasítása, a művész közönség közvetlen kapcsolatának megteremtési igénye és az új műfajok megjelenése közötti kapcsolat.</p> <p>A Pop art mozgalom művészeti törekvései és új kifejezési eszközei; combine painting, assemblage, environment. A Nouveau Realisme és a hiperrealizmus.</p> <p>Transzavantgarde és posztmodern művészeti irányzatok törekvései. A művészek által a társadalmi-gazdasági helyzetre adott válaszok. Az alkotók új kifejezési formái; akcióművészet; happening, performance, fluxus, body art, process art, mail art, magánmitológia, Spurensicherung.</p> <p>Művészeti csoportok és irányzatok Magyarországon a második világháború után. A neoavantgarde jelentkezése, a Zuglói kör és a gesztusfestészet, az Iparterv és a Szürenon csoport, a nyolcvanas évek transzavantgarde mozgalmának jelentős képviselői.</p>

TESTNEVELÉS

I. RÉSZLETES ÉRETTSÉGI VIZSGAKÖVETELMÉNY

A) Elméleti ismeretek

	KÖZÉPSZINT	EMELT SZINT
1. Az olimpiai mozgalom létrejötte, célja, feladatai; magyar sportsikerek	<p>Az ókori és az újkori olimpiai játékok kialakulása, története; kiemelkedő események;</p> <p>olimpiai zászló, szimbólum, jelszó, embléma, olimpiai láng;</p> <p>magyarok az olimpiai versenyeken, magyar olimpiai bajnokok; magyar sikersportágak; paralimpiai játékok.</p>	<p>Az ókori és az újkori olimpiai játékok kialakulása, története; kiemelkedő események;</p> <p>olimpiai zászló, szimbólum, jelszó, embléma, olimpiai láng;</p> <p>magyarok az olimpiai versenyeken, magyar olimpiai bajnokok; magyar sikersportágak; paralimpiai játékok;</p> <p>NOB és a MOB szerepe az olimpiai eszme ápolásában.</p>
2. A harmonikus testi fejlődés	<p>A testi fejlődés rövid jellemzése általános és középiskolás korban (magasság, testsúly, mozgásos cselekvések).</p>	<p>Legfontosabb testméretek (magasság, testsúly, testarányok) alakulása a fejlődés során;</p> <p>a mozgásos cselekvések változása az életkor függvényében;</p> <p>a serdülőkor testi és mozgásos cselekvés fejlődésének specialitásai.</p>
3. A testmozgás, a sport szerepe az egészséges életmód kialakításában, és a személyiség fejlesztésében	<p>Tájékozottság bizonyítása az egészséges életmód kialakításához szükséges alapvető ismeretekben.</p> <p>Az egészséges életmód összetevőinek értelmezése: rendszeres testedzés, optimális testsúly, aktív pihenés, testi higiénia, lelki egyensúly, a szabadidő hasznos eltöltése, egészségkárosító szokások (alkohol, dohányzás, drog) hatásai és megelőzésük.</p> <p>A testmozgás szerepe az érzellem- és feszültség szabályozásban, stresszkezelésben (mentális egészség).</p>	<p>A testnevelés és a sport személyiségfejlesztő hatása;</p> <p>az egészséges életmód meghatározó tényezői;</p> <p>szendélybetegségek veszélyei;</p> <p>az egyéni és a csapatsportok hatása a személyiségfejlődésre;</p> <p>az „egészséges” közösség visszatartó ereje;</p> <p>életre szóló sportolás lehetőségei.</p>
4. A motoros képességek szerepe a teljesítményben	<p>A motoros képességek értelmezése, fejlesztési lehetőségei.</p>	<p>A motoros képességek jellemzése;</p> <p>fizikai teherbíró képesség;</p> <p>szellemi teherbíró képesség;</p>

	<p>A pulzus fogalma, típusai, mérési lehetőségei, összefüggése az intenzitással.</p> <p>Az erőfejlesztés szabályai.</p>	<p>edzettségi állapot mérésének lehetősége;</p> <p>az egyes képességek és a sportágak kapcsolata;</p> <p>egyszerű képességfejlesztő módszerek.</p>
5. Gimnasztikai ismeretek	<p>A bemelegítés szerepe és kritériumai.</p> <p>A rendgyakorlatok szerepe a testnevelés órákon.</p> <p>Gyakorlatok javaslata a testtartás javítására és a különböző kondicionális képességek fejlesztésére.</p> <p>Nyújtó, lazító és erősítő hatású gyakorlatok.</p> <p>Légzőgyakorlatok.</p>	<p>– A gimnasztika gyakorlatok felhasználása a testedzésben;</p> <p>– gyakorlatok javaslata a testtartás javítására és a különböző kondicionális képességek fejlesztésére.</p>
6. Atlétika	<p>A tanult atlétikai futó, ugró és dobó versenyszámok ismerete és végrehajtásuk lényege.</p>	<p>Az atlétikai mozgásformák csoportosítása;</p> <p>az atlétika mint előkészítő sportág;</p> <p>fizikai törvényszerűségek érvényesülése az atlétika versenyszámaiban;</p> <p>az atlétika mozgásanyagának kapcsolata más sportágakkal;</p> <p>képességfejlesztés az atlétika mozgásanyagával;</p> <p>magyarok az atlétika élvonalában.</p>
7. Torna	<p>A női és férfi tornaszerek és az azokon végrehajtható alapelemek ismertetése. A legfontosabb baleset-megelőző eljárások.</p> <p>Segítségadás gyakorlásnál.</p>	<p>A női és férfi torna versenyszámjai;</p> <p>a különböző szereken végrehajtható alapelemek és a legfontosabb baleset-megelőző eljárások;</p> <p>a tanult talaj- és szertornaelemek technikai végrehajtásának és a segítségnyújtás módjainak ismerete magyar tornászok a világ élvonalában; kiemelkedő nemzetközi eredmények.</p>
8. Zenés-táncos mozgásformák	<p>A zenés-táncos mozgásformák egyikének ismertetése (pl. ritmikus sportgimnasztika, aerobik, néptánc stb.).</p>	<p>A ritmikus gimnasztika és az aerobik sportág bemutatása;</p>

		<p>az esztétikum szerepének megítélése a zenés-táncos mozgásformákban; a versenygyakorlatok speciális mozgásformái.</p>
9. Küzdősportok, önvédelem	<p>2-2 páros és 1-1 csapat küzdőjáték ismertetése. Egy küzdősport bemutatása, alapvető szabályainak ismertetése. Küzdőjátékok. Alapvető esések, gurulások, tompítások jellemzése.</p>	<p>– A küzdősportok tanulásának szerepe az iskolai testnevelésben; – előkészítő küzdőjátékok; – páros és csoportos testnevelési játékok; – grundbirkózás és szabályai; – magyarok a küzdősportolók a világ élvonalában.</p>
10. Úszás	<p>Az úszás jelentősége az ember életében, szerepe az egészségtudatos, aktív életvitelben. Egy úszásnem ismertetése. Az úszás higiéniájának ismerete.</p>	<p>Az úszás jelentősége az ember életében; az úszás és a vízi sportok higiéniája; úszásnemek és jellemzőik; egy úszásnem technikai végrehajtásának leírása; az úszás alapvető versenyszabályai; a szabadvízi és az uszodai úszás különbségei; fizikai törvényszerűségek érvényesülése az úszásban; a vízből mentés végrehajtása; kiemelkedő magyar nemzetközi eredmények az úszósportban.</p>
11. Testnevelési és sportjátékok	<p>Labdaérintéssel, -vezetéssel, -átadással, célfelületre történő továbbítással és az összjátékkal kapcsolatos három testnevelési játék ismertetése. Egy választott sportjáték alapvető szabályainak (pályaméret, játékosok száma, időszabályok, eredményszámítás, a labdavezetésre, a támadásra és védekezésre vonatkozó szabályok), valamint alapvető technikai, taktikai elemeinek bemutatása.</p>	<p>Egy választott sportjáték bemutatása, szabályainak értelmezése; a sportjátékot előkészítő testnevelési játékok; két sportág összehasonlítása – szabályainak alapján (pályaméret, játékosok száma, pontszerzés, időtartam, csere, időkerés, technika, taktika stb.); magyarok a sportjátékokban; sikeres labdajátékok.</p>

	Személyes és társas folyamatok a játéktevékenységben (asszertivitás, sikerorientáltság, kooperáció).	
12. Alternatív és szabadidős mozgásrendszerek	Egy választott, alternatív, szabadidős, természetben űzhető sportág jellegzetességeinek és legfontosabb szabályainak ismertetése (sí, kerékpár, természetjárás, evezés, görkorcsolya stb.) Alapvető ismeretek a táborozások előnyeiről.	Egy választott, alternatív, szabadidős, természetben űzhető sportág bemutatása: sí, kerékpár, természetjárás, evezés, kajakozás, görkorcsolya, gördeszka stb.; a választott sportág legfontosabb technikai elemeinek és szabályainak ismertetése; baleset-megelőzés; felszerelések, és azok karbantartása; a választott sportág népszerűsége, elterjedése a világban; hazai ismertség; eredmények; táborozási lehetőségek; alapvető táborozási ismeretek.

B) Gyakorlati ismeretek

1. Gimnasztika	Lányok: kötélmászás állásból, teljes magasságig mászókulcsolással. A teljes feljutás ideje legfeljebb: 10 s. Fiúk: függeszkedés állásból teljes magasságig, legfeljebb: 9,7 s. A szabadon összeállított, 48 ütemű szabadgyakorlat bemutatása.	Lányok: kötélmászás állásból, teljes magasságig mászókulcsolással. A teljes feljutás ideje legfeljebb: 9,7 s. Fiúk: függeszkedés ülésből teljes magasságig, legfeljebb: 9,7 s. A mászókötel hossza: 5 méter. Az adott iskolaévre érvényes kötelező 64 ütemű szabadgyakorlat bemutatása.
2. Atlétika	Egy futó-, egy ugró- és egy dobószám választása kötelező. - 60 m-es síkfutás; - 2000 m-es síkfutás; - Távolugrás választott technikával; - Magasugrás választott technikával; - Súlylökés; - Kislabdahajítás.	60 m-es síkfutás, 2000 m-es síkfutás; egy választható dobószám (kislabdahajítás, súlylökés, gerelyhajítás, diszkoszvetés); egy választható ugrószám (távol- vagy magasugrás) technikailag elfogadott, teljesítménnyel értékelt bemutatása.
Futasok	Egyik futószám választása kötelező: <i>60 méteres síkfutás</i> térdelőrajttal. Lányok: legfeljebb 9,8 s.	<i>60 méteres síkfutás</i> térdelőrajttal. Lányok: legfeljebb 9,5 s. Fiúk: legfeljebb 8,4 s. <i>2000 méteres síkfutás</i>

	<p>Fiúk: legfeljebb 8,8 s. 2000 méteres síkfutás Lányok: legfeljebb 10:30 perc. Fiúk: legfeljebb 9:30 perc.</p>	<p>Lányok: legfeljebb 9:50 perc. Fiúk: 9:00 perc.</p>
Ugrások	<p>A két ugrószámból egy választása kötelező. Az ugrás technikája egyénileg választható. <i>Magasugrás</i> Lányok: minimummagasság: 110 cm. Fiúk: minimummagasság: 125 cm. <i>Távolugrás</i> Lányok: minimumtávolság: 330 cm. Fiúk: minimumtávolság: 410 cm.</p>	<p>A két ugrószámból egy választása kötelező. <i>Magasugrás</i> (flop vagy hasmánttechnikával) Lányok: minimummagasság: 115 cm. Fiúk: minimummagasság: 140 cm. <i>Távolugrás</i> választott technikával Lányok: minimumtávolság: 380 cm. Fiúk: minimumtávolság: 480 cm.</p>
Dobások	<p>Egy dobószám szabadon választott technikával történő bemutatása. <i>Kislabdahajítás</i> (Javasolt a Magyar Atlétikai Szövetség által rendszeresített új típusú kislabda használata.) Lányok: minimumtávolság: 20 m. Fiúk: minimumtávolság: 30 m. <i>Súlylökés</i> Lányok. 4 kg-os súlygolyóval; minimumtávolság: 5,5 m. Fiúk: 6 kg-os súlygolyóval; minimumtávolság: 7,5 m.</p>	<p>Egy dobószám szabadon választott technikával történő bemutatása. <i>Kislabdahajítás</i> Lányok: minimumtávolság: 30 m. Fiúk: minimumtávolság: 42 m. <i>Súlylökés</i> Lányok. 4 kg-os súlygolyóval; minimumtávolság: 7 m. Fiúk: 6 kg-os súlygolyóval; minimumtávolság: 9 m. <i>Diszkoszvetés</i> Lányok: 1 kg-os diszkosszal; minimumtávolság: 20 m. Fiúk: 1,5 kg-os diszkosszal; minimumtávolság: 28 m. <i>Gerelyhajítás</i> Lányok. 600 g-os gerellyel; minimumtávolság: 20 m. Fiúk: 800 g-os gerellyel; minimumtávolság: 32 m.</p>
3. Torna	<p>A talajgyakorlat és a szekrényugrás bemutatása kötelező, és egy további szer kötelezően választható. Lányoknál választható: felemáskorlát, gerenda, ritmikus gimnasztika.</p>	<p>A talaj- és a szekrényugrás bemutatása kötelező, egy szer kötelezően választható. Lányoknál: felemáskorlát, gerenda, ritmikus gimnasztika választható. Fiúknál a szer lehet: gyűrű, nyújtó vagy korlát.</p>

	Fiúknál a szer lehet: gyűrű, nyújtó vagy korlát.	
3.1. Talajtorna	<p>A négy kötelező és egy ajánlott elemből álló, összefüggő talajgyakorlat bemutatása.</p> <p>Kötelező elemek: gurulóátfordulás, fejállás, kézállás, mérlegállás.</p> <p>Ajánlott elemek: kézenátfordulás, tarkóbillenés, fejenátfordulás, tigrisbukfenc, gurulóátfordulás futólagos kézállásba.</p>	A tanévre kötelezően előírt gyakorlat bemutatása.
3.2. Szekrényugrás	Egy tanult támaszugrás bemutatása (lányok minimum 4 részes, keresztben, fiúk 5 részes, hosszában felállított szekrényen).	<p>Fiúk: lebegőtámaszal végzett terpeszáugrás bemutatása.</p> <p>Lányok: lebegőtámaszal végzett guggolóátugrás bemutatása.</p>
3.3. Felemáskorlát	<p>A három kötelező és egy ajánlott elemből álló, összefüggő gyakorlat bemutatása.</p> <p>Kötelező elemek: térdfellendülés, kelepfellendülés a felső karfára, alugrás.</p> <p>Ajánlott elemek: ostorlendület, kelepfelhúzóadás, malomforgás, kelepforgás.</p>	<p>A tanévre kötelezően előírt gyakorlat bemutatása</p> <p>– ostorlendület, kelepfellendülés a magaskarfára, kelepforgás hátra, malomforgás előre, alugrás.</p>
3.4. Gerenda	<p>A négy kötelező és egy ajánlott elemből álló, összefüggő gyakorlat bemutatása.</p> <p>Kötelező elemek: járás, felugrás, testfordulat, leugrás.</p> <p>Ajánlott elemek: szökdelések, térdelés és térdelőtámasz, fekvőtámasz, hasonfekvés, hanyattfekvés, gurulóátfordulás.</p>	<p>A tanévre kötelezően előírt gyakorlat bemutatása</p> <p>– felugrás guggolásba, fordulat, lebegőállás, keringőlépés, mérlegállás, szökkenő hármaslépés, guggolás, lábtartás-csere, homorított leugrás.</p>
3.5. Ritmikus gimnasztika	<p>Különböző elemekből álló szabadgyakorlat zenére történő bemutatása (a gyakorlat ideje: 35–45 s).</p> <p>Javasolt elemek: érintőjárás, hintalépés, keringőlépés, fordulatok, szökkenő hármaslépés, lebegő- és mérlegállás, lábemelések és lendítések, törzshullámok, ívelt és nyújtott kartartások stb.</p> <p>Egy választott kéziszerrel (labda,</p>	<p>Önállóan összeállított kéziszergyakorlat bemutatása zenére, a kötelezően megjelölt test- és szertechnikai elemeknek megfelelően.</p> <p>A gyakorlat ideje: minimum 45 s (választható kéziszer: labda, karika, kötél, szalag, buzogány).</p>

	karika, kötél, szalag, buzogány) 3 elem bemutatása.	
3.6. Gyűrű	<p>A három kötelező és egy ajánlott elemből álló, összefüggő gyakorlat bemutatása.</p> <p>Kötelező elemek: zsugorlefüggés, lefüggés, homorított leugrás.</p> <p>Ajánlott elemek: futólagos támaszba kerülés, lebegőfüggés, hátsófüggés, vállátfordulás előre, leterpesztés.</p>	A tanévre kötelezően előírt gyakorlat bemutatása.
3.7. Nyújtó	<p>A három kötelező és egy ajánlott elemből álló, összefüggő gyakorlat bemutatása.</p> <p>Kötelező elemek: aplendület, kelepforgás, alugrás.</p> <p>Ajánlott elemek: malomfellendülés, térdfellendülés, nyílugrás.</p>	A tanévre kötelezően előírt gyakorlat bemutatása.
3.8. Korlát	<p>A három kötelező és egy ajánlott elemből álló, összefüggő gyakorlat bemutatása.</p> <p>Kötelező elemek: aplendület támaszba vagy felkarfüggésbe, felkarfüggés, pedzés, kanyarlati leugrás.</p> <p>Ajánlott elemek: pedzés, billenések, emelések, saslendület, vállállás.</p>	A tanévre kötelezően előírt gyakorlat bemutatása.
4. Küzdősportok, önvédelem	<p>A dzsúdó vagy a birkózás alapelemeinek bemutatása:</p> <p>Dzsúdó alapelemek:</p> <ul style="list-style-type: none"> – csúsztatott esés állásból, – esés állásból, – dzsúdógurulás; <p>vagy</p> <p>Birkózás alapelemek:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dulakodás, – hídban forgás, – társ felemelése háttal felállásból. 	<p>A dzsúdó és a birkózás alapelemeinek bemutatása:</p> <p>Dzsúdó alapelemek:</p> <ul style="list-style-type: none"> – csúsztatott esés állásból, – esés állásból, – dzsúdógurulás; <p>vagy</p> <p>Birkózás alapelemek:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dulakodás, – hídban forgás, – társ felemelése háttal felállásból.
5. Úszás	50 m megtétele egy választott úszásnemben, szabályos rajttal és fordulóval; 25 m teljesítése egy másik választott úszásnemben, szabályos rajttal.	50 m úszás választott úszásnemben; két másik úszásnemben 25 m teljesítése, szabályos rajttal és fordulókkal. Vízből mentési előgyakorlat (az uszoda falától 5-10 m-

		<p>re, a medence alján elhelyezett tárgy felhozása a víz alól).</p> <p>Az 50 m-es úszásnemben a pontszám az elért időeredmény alapján kerül kiszámításra.</p>
6. Testnevelési és sportjátékok	Két sportjáték választása kötelező.	A vizsgázó a négy választható labdajáték (labdarúgás, kézi-, kosár- és röplabda) közül három gyakorlati anyagát mutatja be.
Kézilabda	<p>1. Kapura lövés gyorsindítás után – a saját védővonalról indulva átadás a félpályánál álló társnak, a futás közben visszkapott labda vezetése után egykezes beugrások kapura lövés.</p> <p>2. Büntetődobás – egyenlő eloszlásban, a kapu két alsó sarkába elhelyezett zsámolyra.</p> <p>3. Tetszőleges lendületszerzés után távolba dobás kézilabdával.</p>	<p>1. Kapura lövés gyorsindítás után – a saját védővonalról indulva átadás a félpályánál álló társnak, futás közben a visszkapott labda vezetése után egykezes beugrások kapura lövés passzív védő mellett.</p> <p>2. Büntetődobás – egyenletes eloszlással a kapu két sarkában elhelyezett zsámolyra. Érvényes a közvetlen találat, amelyet erős, egykezes felső dobással kell elvégezni.</p> <p>3. Távolba dobás kézilabdával – tetszőleges lendületszerzés után.</p>
Kosárlabda	<p>1. Fektetett dobás – félpályáról indulva kétkezes mellső átadás a büntetővonal magasságában az oldalvonalnál álló társnak, indulócsel után befutás a kosár felé, a visszkapott labdával leütés nélkül fektetett dobás. Jobbkezes végrehajtás.</p> <p>2. Fektetett dobás – félpályáról indulva kétkezes mellső átadás a büntetővonal magasságában az oldalvonalnál álló társnak, indulócsel után befutás a kosár felé, a visszkapott labdával leütés nélkül fektetett dobás. Balkezes végrehajtás.</p> <p>3. Büntetődobás – választott technikával.</p>	<p>1. Fektetett dobás – félpályáról a középkörből indulva kétkezes mellső átadás a büntetővonal előtt álló társnak, rövid csel után futás balra és a visszkapott labdával megállás, bal láb elől. Hosszú indulás, labdavezetés az adogató előtt, jobbkezes fektetett dobás.</p> <p>2. Fektetett dobás – félpályáról a középkörből indulva kétkezes mellső átadás a büntetővonal előtt álló társnak, rövid csel után futás jobbra és a visszkapott labdával megállás, jobb láb elől. Hosszú indulás, labdavezetés az adogató előtt, balkezes fektetett dobás.</p> <p>3. Tempódobás – elhelyezkedés a büntetővonal sarkánál kosárlabda alapállásban: rövidindulás után egy leütés tempódobás.</p>
Labdarúgás	1. Labdaemelgetés (dekázás) – a földről felvett vagy feldobott labdát váltott lábbal történő érintéssel kell levegőben tartani.	1. Labdaemelgetés (dekázás) – a gyakorlatot a földről felvett, illetve feldobott labdával is lehet kezdeni. A labdát váltott lábú érintéssel kell levegőben tartani.

	<p>2. Szlalom labdavezetés – 10 m hosszan, öt darab egyenlő távolságra letett tömöttlabda (bója) között szlalom labdavezetés oda-vissza, kapura lövés 10 méterről.</p> <p>3. Összetett gyakorlat: félpályáról indulva labdavezetés, rárúgás a kaputól 8-10 méterre oldalt elhelyezett, ledöntött ugrószekevénytetőre, a visszapattanó labda kapura rúgása.</p>	<p>2. Szlalom labdavezetés – 10 m hosszan, öt darab egyenlő távolságra letett tömöttlabda (bója) között szlalom labdavezetés, kapura lövés 10 m-ről. Az utolsó bója 15 m-re legyen a kaputól.</p> <p>3. Összetett gyakorlat: félpályáról indulva labdavezetés, rárúgás a kaputól 10-12 m-re oldalt elhelyezett, ledöntött ugrószekevénytetőre, a visszapattanó labda kapura rúgása.</p>
Röplabda	<p>1. Kosárérintéssel a labda fej fölé játszása egy 2 m sugarú körben. (A labdát legalább 1,5 m-re a fej fölé kell játszani.)</p> <p>2. Alkarérintéssel a labda fej fölé játszása egy 2 m sugarú körben. (A labdát legalább 1 m-re a fej fölé kell játszani.)</p> <p>3. Nyítások választott technikával a támadóvonal mögé, váltott térfélre.</p>	<p>1. Kosárérintéssel 2 m távolságról a labda falra játszása 3 m magasságú vonal fölé.</p> <p>2. Alkarérintéssel 2 m távolságról a labda falra játszása 3 m magasságú vonal fölé.</p> <p>3. Nyítások – felső egyenes nyitástechnikával, érvényes a 3 m-es vonal mögötti terület. Váltott oldalra kell nyitni.</p>

Szakszó-, név- és fogalomtár

Az alábbi szakkifejezések használata a szóbeli vizsgán elvárható.

KÖZÉPSZINT

11-es rúgás

aktív pihenés

alakzatok - oszlop, vonal, kör

alkarérintés

álló- és térdelőrajt

alsó egyenes nyítás - nyításfogadás

átadás - egykezes, kétkezes mellső, kétkezes felső, pattintott

büntetődobás

Coubertin báró

deformitás

döntés

edzésmódszer

edzettség

egészség

egészséges életmód

elhízás

előkészítő gyakorlatok

emelés

emelkedés

ereszkedés

esztétikus mozgás
fejelés
fejlődések, szakadozások
fektetett dobás
fogások
fordítás
forduló
gimnasztikai alapforma
gurulás
gyerekkor
gyors indítás
hajítás, vetés, lökés
hajlékonyság
hajlítás
helyes légzés (mellkasi, hasi, teljes)
ideális testsúly
ízületi mozgékonyág
járás (futás) megindítása, megállítása
kapura lövések - beugrásos, felugrásos
keringési rendszer
kiindulóhelyzet
kosárérintés
küzdelem
labdaátadások lábbal - lapos, félmagas, ívelt
labdaérintések - belső, belső csüd, teljes csüd, külső csüd
labdavezetés
leengedés
légzőrendszer
lendítés
lendületszerzés
magasugrás - flop-, hasmánt-, átlépőtechnika
magyar olimpiai bajnokok - legalább öt név ismerete
mell-, gyors-, hátúszás
motiváció
mozgatórendszer
nyitódás, zárkózás, igazodás, takarás
nyújtás
olimpiai játékok - ókori, újkori játékok
passzív pihenés
prevenció
pulzus
rajtolás
rekreáció
ritmikus gimnasztika szerek - kötél, labda, karika, buzogány, szalag
serdülőkor

sérülés
sikerélmény
sorakozás
szabadgyakorlat, szergyakorlatok (pad, bordásfal), kéziszergyakorlatok (babzsák, labda, súlyzó, medicinlabda stb.)
szabadrúgás - közvetett, közvetlen
távolugrás - lépőtechnika, ollózótechnika
teljesítmény
terhelés
természeti erők
testedzés
testfordulatok
testi higiéné
testnevelés - sport
testtartás
tornaelemek: állások, gurulások, fordulatok, ugrások, billenések, forgások, átfordulások, támaszugrások,
lebegőtámasz, lendületek, fellendülések, támaszhelyzetek, leugrások, összekötő elemek
tornaszerek - talaj, gerenda, felemáskorlát, ló, nyújtó, gyűrű, korlát, lólengés
váltás
védekezés - emberfogásos, területvédekezés

EMELT SZINT

a szervezet energiaszolgáltató rendszere
akadályfutás
akceleráció
átadások - légátadás, horogátadás, egykezes oldalsó átadás
átlövés
autogén tréning
bedobás
biológiai életkor
biológiai feltételek
cselekvésbiztonság
cselezés
diszkoszvetés
egyéni felelősség
elemkapcsolatok
ellenálló képesség
elzárás-leválás
értékrend
feladás
felső nyitás
fordulatok
genetikai adottságok
gyakorlatok az izmok munkájának jellege szerint: erő-, nyújtó-, lazító-, ernyesztőgyakorlatok
gyakorlatok testrésze, izomcsoportra kifejtett hatás szerint: nyak-, kar-, törzs- (has-, hát-, oldal-), lábgyakorlatok

hármassugrás
húzás
irambeosztás
ismeret
izomműködés
jártasság
kalapácsvetés
kapustechnikák - kidobás, kirúgás, vetődés
Kemény Ferenc
képesség
készség
kinesztézia
kondicionális képességek (erő, gyorsaság, állóképesség)
koordinációs képességek (egyensúlyérzék, téri tájékozódóképesség, reakcióképesség,
kinesztézis, gyorsasági
koordináció, ügyesség)
környezetkímélő tevékenység
kudarckerülés
kudarctűrés
kultúra
lábboltozat
lelki higiénia
les
leütés
megelőzés
monotóniatűrés
mozgáskészség
mozgáskommunikáció
mozgásműveltség
nemi különbségek a testmozgásban
nyugalmi pulzusszám
olimpiai bajnokok - legalább 10 név ismerete
olimpiai eszme, jelképek, bajnokok
ortopédiai elváltozások
önismeret
pillangóúszás
relaxáció
rúdugrás
sánc
sikerorientáció
stressz
stretching
szenvedélybetegségek - alkohol, drog, dohányzás
tápanyagszükséglet

társas gyakorlat, szergyakorlatok (pad, bordásfal), kéziszergyakorlatok (babzsák, bot, súlyzó, homokzsák stb.)

tempódobás

terheléses pulzusszám

terhelési tényezők (intenzitás, ismétlésszám, pihenőidő)

testi nevelés

testkultúra

testnevelés

védekezés - letámadás

KATOLIKUS HITTAN

I. RÉSZLETES VIZSGAKÖVETELMÉNYEK

KÖZÉPSZINT

Témakörök/Kompetenciák	Követelmények
I. Biblia	
ÓSZÖVETSÉG	
1. Az Ószövetségi üdvtörténet a kezdetektől a próféták aranykoráig	Óstörténet: a teremtés, Isten elgondolása a teremtett világról és az emberről; a bűnbeesés, a bűn következményei; az ósatyák istenélménye, meghívása, a nekik adott ígéret, a velük kötött szövetség. Mózes és a mózesi szövetség. A Dávidnak tett messiási ígéret.
2. Ószövetségi üdvtörténet a próféták aranykorától a hellenista korig	Illés, Amosz és Ozeás próféta. Izajás, a második Izajás, a harmadik Izajás. Jeremiás próféta. Ezékiel próféta. Dániel próféta.
Alapvető ószövetségi bevezetéstudományi ismeretek	Az ószövetségi üdvtörténet fogalma, az ószövetségi kánon, irodalmi műfajok az Ószövetségben, az Ószövetség szövegtanúi és fordításai, a prófétafogalom és a prófétai irodalom jellemzése, a bölcsességi és a lírai irodalom, a zsoltárok fogalma és műfaja.
Kompetenciák	
Szövegértelmezés	Ószövetségi szöveg alapvető mondanivalójának, üzenetének értelmezése, kifejtése.
Esetelemzés	A bibliai szövegek mondanivalójának aktualizálása a ma keresztényének életére. Véleményének indoklása, állásfoglalásának megalapozása.
ÚJSZÖVETSÉG	

3. Krisztus misztériuma az evangéliumok alapján

A gyermekségtörténetek értelmezése, Jézus tanítása, Jézus tettei (csodák), Jézus halála és feltámadása, a Szentlélek eljövetele.

4. Az apostolok kora az Újszövetség fényében

Az ősegyház élete, a misszió, az első apostoli zsinat. Péter apostol tanítása az Ap.Csel. és a Péter-levelek alapján. Pál apostol megtérése és missziós útjai.

János és Jakab apostol tanítása a leveleikben.

Alapvető újszövetségi bevezetéstudományi ismeretek

Az Újszövetségi üdvtörténet fogalma, az újszövetségi kánon, irodalmi műfajok az újszövetségi Szentírásban, újszövetségi szövegtanúk és fordítások. Az evangéliumok keletkezéstörténete.

Az Ap.Csel. keletkezéstörténete és műfajai.

Péter apostol leveleinek keletkezéstörténete.

Jakab és János apostol leveleinek keletkezéstörténete.

Kompetenciák

Szövegértelmezés

Újszövetségi szöveg alapvető mondanivalójának, üzenetének értelmezése, kifejtése

Esetelemzés

Az újszövetségi szövegek mondanivalójának aktualizálása a ma keresztényének életére.

Véleményének indoklása, állásfoglalásának megalapozása.

II. Egyháztörténelem

5. Az egyház ókora és középkora

Az egyház történelmének kezdete, a keresztényüldözés kora.

Egyetemes zsinatok az ókorban.

A szerzetesség kialakulása a remetéktől Assiszi Szent Ferencig.

A keleti (ortodox) egyház története.

Szent István és az Árpád-házi szentek Jézus evangéliumának szolgálatában.

Az egyház történelme mint üdvtörténet.

Az egyházi állam fogalma.

Egy egyházatya és/vagy az egyházmegye védőszentje életének és művének bemutatása.

Két ó- vagy középkori pápa bemutatása.

6. Az egyház újkora és legújabb kora

A reformáció értekeiben és negatívumaiban rejlő isteni üzenet: forradalom helyett belső megújulás.

A Trentói Zsinat a megújulás szolgálatában.

Jézus örömhírének hiteles hordozói (néhány kiemelkedő jelentőségi szent életútjának és művének bemutatása).

Az egyház története a felvilágosodás korától az I. Vatikáni Zsinatig.

A keleti (görög katolikus) rítus jellemzői.

Korunk kihívásai és a II. Vatikáni Zsinat.

A 20. század egy nagy pápájának bemutatása.

Az ökumenizmus törekvései a 20. században az ökumenizmusról szóló zsinati nyilatkozat alapján.

Kompetenciák

Szövegértelmezés

Egyháztörténeti forrás és egyházi dokumentumok elemzése, értelmezése.

Esetelemzés

Az egyháztörténeti események értelmezése és összevetése a mai kor problémáival. Az egyház mai helyzetének elemzése.

III. Dogmatika

7. Ünnepeink liturgiája és dogmatikája (Krisztus megváltó tevékenysége, Mariológia) (A görög szertartású tanulók saját liturgikus hagyományuk alapján mutatják be a dogmatikai tanítást.)

A teremtés, a bűnbeesés és az ígélet dogmatikája – az Advent liturgiája. A megtestesülés dogmatikája (Karácsony). A megváltás és a halálon túli lét dogmatikája (Húsvéti ünnepkör). A Szentlélekről szóló dogmatikai tanítás (Pünkösöd). Az üdvtörténet, a misztérium, a liturgia és a misztériumokat értelmező dogmatika fogalma. A Mária-dogmák krisztológiai mondanivalója.

A Lélek ajándékai – a karizmák.

8. Az Eukarisztia és a szentségek (A görög szertartású tanulók saját liturgikus hagyományuk alapján mutatják be a dogmatikai tanítást.)

A szentmise liturgiája mint az üdvtörténet valamennyi misztériumának emlékezete és megjelenítője.

A szentség fogalma. A kegyelem fogalma.

A keresztség és a bérmálás szentségének liturgiája és dogmatikája.

A kiengesztelődés és a betegek kenetének liturgiája és dogmatikája.

A házasság és a papi rend szentségének liturgiája és dogmatikája.

A legfontosabb liturgikus jelképek.

A szentek tiszteletének dogmatikája.

A szentelmények liturgiája és dogmatikája.

Az imádság dogmatikája.

A szentmisen kívüli igeliturgia dogmatikája.

Kompetenciák

Esetelemzés

A keresztény életgyakorlat örömei, nehézségei.
Állásfoglalás, a vélemény indoklása.

IV. A keresztény erkölcsi élet

9. Az ember erkölcsi lény

Az ószövetségi ember üdvtapasztalata saját erkölcsi mivoltáról.

Jézus tanítása az ember erkölcsi mivoltáról és feladatáról.

Az ember erkölcsi mivolta az egyház tanításában.

A törvény az ószövetségi üdvtörténetben.

A Jézusban beteljesedett ószövetségi törvény.

Az üdvtörténeti erkölcsstan fogalma.

A törvény fogalma és fajtái az erkölcssteológiában.

A teológiai erények.

10. Az erkölcsi halál és az erkölcsi feltámadás

A bűn és következménye az ó- és újszövetségi Szentírás alapján.

A bűn következménye az egyház teológiai tanításában.

Az erkölcsi feltámadás reménye az Ószövetségben, ténye és alapja az Újszövetségben.

Az erkölcsi feltámadás az egyház tanításában és gyakorlatában.

A születéssel kapcsolatos erkölcsi problémák.

A szexualitással kapcsolatos erkölcsi problémák.

A házassággal kapcsolatos erkölcsi problémák.

A halállal kapcsolatos erkölcsi problémák.

Kompetenciák

Esetelemzés

Erkölcsi kérdések, mai erkölcsi problémák elemzése, állásfoglalás, a vélemény indoklása.

V. Vallás – világvallások

11. A vallás és a Krisztus-esemény bizonyossága

A vallás fogalma és lehetősége a katolikus egyház önértelmezésében. A kereszténység előtti keleti vallások: hinduizmus, buddhizmus.

A kinyilatkoztatásból merítő vallások: zsidó vallás, iszlám.

Jézus történetisége pogány és zsidó források alapján.

Jézus feltámadásának igazolhatósága.

A vallásfilozófia fogalma.

12. Az egyház és a kinyilatkoztatás

Az üdvtörténet apológiájának fogalma.

Isten létének bölcséleti bizonyítása.

A vallásszabadságról szóló zsinati nyilatkozat ismertetése.

A nem keresztény vallásokról szóló zsinati nyilatkozat ismertetése.

Mai vallási áramlatok.

Az egyház jézusi eredetének ténye és szükséges volta az újszövetségi iratok alapján.

Az egyház négy ismertetőjegye (egy, szent, katolikus és apostoli) és szükséges volta.

Az egyház fogalma a katolikus egyház önértelmezése alapján.

Az egyház ószövetségi gyökerei.

Az egyház és a pápa tévedhetetlenségének fogalma.

A kinyilatkoztatás és a sugalmazás fogalma.

A hit és a cselekvés összefüggése.

A hit mint ésszerű engedelmesség.

Kompetenciák

Esetelemzés

A vallásos élet értékének, az egyházhűségnek bemutatása, értelmezése.

A missziós tevékenység fontossága. Mások megértésének, tiszteletének, elfogadásának alapja a krisztusi szeretet. Állásfoglalás, a vélemény indoklása.

EMELT SZINT

Témakörök/Kompetenciák

Követelmények

I. Biblia

ÓSZÖVETSÉG

1. Az Ószövetségi üdvtörténet a kezdetektől a próféták aranykoráig

Őstörténet: a teremtés, Isten elgondolása a teremtett világról és az emberről; a bűnbeesés, a bűn következményei; az ősatyák istenélménye, meghívása, a nekik adott ígéret, a velük kötött szövetség.

Mózes és a mózesi szövetség.

A Dávidnak tett messiási ígéret.

2. Ószövetségi üdvtörténet a próféták aranykorától a hellenista korig

Illés, Amosz és Ozeás próféta.

Izajás, a második Izajás, a harmadik Izajás.

Jeremiás próféta.

Ezékiel próféta.

Alapvető ószövetségi bevezetéstudományi ismeretek

Dániel próféta.

Az ószövetségi üdvtörténet fogalma, az ószövetségi kánon, irodalmi műfajok az Ószövetségben, az Ószövetség szövegtanúi és fordításai, a prófétaság fogalma és a prófétai irodalom jellemzése, a bölcsességi és a lírai irodalom, a zsoltárok fogalma és műfaja. A mózesi könyvek keletkezéstörténete. A Tóra. Az épületes irodalom fogalma (Jónás, Tóbiás, Eszter, Judit könyve. A Makkabeus-könyvek történelemszemlélete.

Kompetenciák

Szövegértelmezés

Ószövetségi szöveg alapvető mondanivalójának, üzenetének értelmezése, kifejtése.

Esetelemzés

A bibliai szövegek mondanivalójának aktualizálása a ma keresztényének életére.

Véleményének indoklása, állásfoglalásának megalapozása.

ÚJSZÖVETSÉG

3. Krisztus misztériuma az evangéliumok alapján

A gyermekségtörténetek értelmezése, Jézus tanítása, Jézus tettei (csodák), Jézus halála és feltámadása, a Szentlélek eljövetele.

4. Az apostolok kora az Újszövetség fényében

Az ősegyház élete, a misszió, az első apostoli zsinat. Péter apostol tanítása az Ap.Csel. és a Péter-levelek alapján. Pál apostol megtérése és missziós útjai. *Pál apostol tanítása.*

János és Jakab apostol tanítása a leveleikben.

Alapvető újszövetségi bevezetéstudományi ismeretek

Az Újszövetségi üdvtörténet fogalma, az újszövetségi kánon, irodalmi műfajok az újszövetségi Szentírásban, újszövetségi szövegtanúk és fordítások.

Az evangéliumok keletkezéstörténete.

Az Ap. Csel. keletkezéstörténete és műfajai.

Pál apostol Rómaiakhoz és Korintusiakhoz írt leveleinek keletkezéstörténete.

Péter apostol leveleinek keletkezéstörténete.

Jakab és János apostol leveleinek keletkezéstörténete.

Az Apokalipszis keletkezéstörténete és műfaji kérdései.

Kompetenciák

Szövegértelmezés

Újszövetségi szöveg alapvető mondanivalójának, üzenetének értelmezése, kifejtése.

Esetelemzés

Az újszövetségi szövegek mondanivalójának aktualizálása a ma keresztényének életére.

Véleményének indoklása, állásfoglalásának megalapozása.

II. Egyháztörténelem

5. Az egyház ókora és középkora

Az egyház történelmének kezdete, a keresztényüldözés kora.

Egyetemes zsinatok az ókorban.

A szerzetesség kialakulása a remetéktől Asszisi Szent Ferencig.

A keleti (ortodox) egyház történelme.

Az egyházszakadás, keresztes hadjáratok, inkvizíció.

A keleti (ortodox) egyház sajátosságainak bemutatása.

Szent István és az Árpád-házi szentek Jézus evangéliumának szolgálatában.

Az egyház történelme mint üdvtörténet.

Az egyházi állam fogalma.

Egy egyházatya és/vagy az egyházmegye védőszentje életének és művének bemutatása.

Két ó- vagy középkori pápa bemutatása.

A skolasztika és a misztika fogalma.

6. Az egyház újkora és legújabb kora

A reformáció értékeiben és negatívumaiban rejlő isteni üzenet: forradalom helyett belső megújulás.

A Trentói Zsinat a megújulás szolgálatában.

Jézus örömhírének hiteles hordozói (néhány kiemelkedő jelentőségű szent életútjának és művének bemutatása).

Az egyház története a felvilágosodás korától az I. Vatikáni Zsinatig.

A keleti (görög katolikus) rítus jellemzői.

A 19. vagy a 20. század egy jelentős szentjének bemutatása.

Az újköri missziók jelentősége az egyház életében.

A szociális enciklikák jelentősége.

Korunk kihívásai és a II. Vatikáni Zsinat.

A 20. század egy nagy pápájának bemutatása

Az ökumenizmus törekvései a 20. században az ökumenizmusról szóló zsinati nyilatkozat alapján.

Kompetenciák

Szövegértelmezés

Egyháztörténeti forrás és egyházi dokumentumok elemzése, értelmezése.

Esetelemzés

Az egyháztörténeti események értelmezése és összevetése a mai kor problémáival. Az egyház mai helyzetének elemzése. Az egyház megoldási kísérletei a szociális problémákra.

III. Dogmatika

7. Ünnepeink liturgiája és dogmatikája (Krisztus megváltó tevékenysége, Mariológia) (A görög szertartású tanulók saját liturgikus hagyományuk alapján mutatják be a dogmatikai tanítást.)

A teremtés, a bűnbeesés és az ígéret dogmatikája – az Advent liturgiája. A megtestesülés dogmatikája (Karácsony).

A megváltás és a halálon túli lét dogmatikája (Húsvéti ünnepkör).

A Szentlélekről szóló dogmatika tanítás (Pünkösöd).

Az üdvtörténet, a misztérium, a liturgia és a misztériumokat értelmező dogmatika fogalma.

A Mária-dogmák krisztológiai mondanivalója.

A Lélek ajándékai – a karizmák.

8. Az Eukarisztia és a szentségek (A görög szertartású tanulók saját liturgikus hagyományuk alapján mutatják be a dogmatikai tanítást.)

A Szentháromság ünnepe – a Szentháromság dogmatikája. A szentmise liturgiája mint az üdvtörténet valamennyi misztériumának emlékezete és megjelenítője. A szentség fogalma. A kegyelem fogalma.

A keresztség és a bérmlás szentségének liturgiája és dogmatikája.

A kiengesztelődés és a betegek kenetének liturgiája és dogmatikája.

A házasság és a papi rend szentségének liturgiája és dogmatikája.

A legfontosabb liturgikus jelképek.

A szentek tiszteletének dogmatikája.

A szentelmények liturgiája és dogmatikája.

Az imádság dogmatikája.

A szentmisén kívüli igeliturgia dogmatikája.

A teremtés és az evolúció összeegyeztethetőségének kérdése.

Kompetenciák

Esetelemzés

A keresztény életgyakorlat örömei, nehézségei. A tudomány és a vallás kapcsolata. Állásfoglalás, a vélemény indoklása.

IV. A keresztény erkölcsi élet

9. Az ember erkölcsi lény

Az ószövetségi ember üdvtapasztalata saját erkölcsi mivoltáról.

Jézus tanítása az ember erkölcsi mivoltáról és feladatáról.

10. Az erkölcsi halál és az erkölcsi feltámadás

Az ember erkölcsi mivolta az egyház tanításában.
A törvény az ószövetségi üdvtörténetben.
A Jézusban beteljesedett ószövetségi törvény.
Az üdvtörténeti erkölcsstan fogalma.
A törvény fogalma és fajtái az erkölcssteológiában.
A teológiai erények.
Az egyházi törvénykönyv mint az erkölcsös élet útmutatója.

A bűn és következménye az ó- és újszövetségi Szentírás alapján. A bűn következménye az egyház teológiai tanításában.

Az erkölcsi feltámadás reménye az Ószövetségben, ténye és alapja az Újszövetségben.

Az erkölcsi feltámadás az egyház tanításában és gyakorlatában.

Úton a belső ember feltámadása felé az Ószövetség tapasztalata, az Újszövetség és az egyház tanítása alapján.

A születéssel kapcsolatos erkölcsi problémák.

A szexualitással kapcsolatos erkölcsi problémák.

A házassággal kapcsolatos erkölcsi problémák.

A halállal kapcsolatos erkölcsi problémák.

A társadalmi léttel kapcsolatos erkölcsi problémák.

Kompetenciák

Esetelemzés

Erkölcsi kérdések, mai erkölcsi problémák elemzése, állásfoglalás, a vélemény indoklása.

V. Vallás – világvallások

11. A vallás és a Krisztus-esemény bizonyossága

A vallás fogalma és lehetősége a katolikus egyház önértelmezésében. A kereszténység előtti keleti vallások: hinduizmus, buddhizmus, konfucianizmus, taoizmus, sintoizmus.

A kinyilatkoztatásból merítő vallások: zsidó vallás, iszlám.

Jézus történetisége pogány és zsidó források alapján.

A Krisztus-esemény történetileg igazolható oldala az újszövetségi könyvek alapján.

Jézus feltámadásának igazolhatósága.

A vallásfilozófia fogalma.

Az üdvtörténet apológiájának fogalma.

12. Az egyház és a kinyilatkoztatás

Isten létének bölcséleti bizonyítása.

A vallásszabadságról szóló zsinati nyilatkozat ismertetése.

A nem keresztény vallásokról szóló zsinati nyilatkozat ismertetése.

Mai vallási áramlatok. Alternatív vallási mozgalmak, ezek kialakulásának lehetséges okai.

Az egyház jézusi eredetének ténye és szükséges volta az új szövetségi iratok alapján.

Az egyház négy ismertetőjegye (egy, szent, katolikus és apostoli) és szükséges volta.

Az egyház fogalma a katolikus egyház önértelmezése alapján.

Az ószövetségi kinyilatkoztatás ténye.

Az egyház ószövetségi gyökerei.

Jézus mint a hitet eredményező és feltételező kinyilatkoztatás.

Az egyház és a pápa tévedhetetlenségének fogalma.

A kinyilatkoztatás és a sugalmazás fogalma.

A hit és a cselekvés összefüggése.

A hit mint ésszerű engedelmesség.

Kompetenciák

Esetelemzés

A vallásos élet értékének, az egyházhűségnek bemutatása, értelmezése.

A missziós tevékenység fontossága. Különbségtétel ökumené és szinkretizmus között.

Mások megértésének, tiszteletének, elfogadásának alapja a krisztusi szeretet.

Állásfoglalás, a vélemény indoklása.

REFORMÁTUS HITTAN

REFORMÁTUS HITTAN

I. RÉSZLETES VIZSGAKÖVETELMÉNYEK

Követelmények		
Témakörök	Középszint	Emelt szint
I. Bibliaismeret		
1. Ószövetség	<p>Őstörténet: A teremtés, az ember teremtése, proto- evangélium, bűnesetek, az özönvíz; Ósatyák történetei: Ábrahám, Izsák, Jákób, József; A választott nép történetének főbb szakaszai, fontos eseményei: Mózes elhívása, kivonulás Egyiptomból, szövetségkötés, honfoglalás, bírák kora: Sámson, Gedeon, Jefe, Sámuel, Debora, Saul-Dávid-Salamon királysága; Illés és Elizeus próféta, babiloni fogság, hazatérés a fogságból; Jézusra vonatkozó próféciák, azok keletkezési körülményei, messiási várakozás: Ézsaiás, Jeremiás, Dániel, Mikeás, Haggeus, Zakariás</p>	<p>Leviticus: léviták, papok, áldozatok az Ószövetségben; Numeri: A 40 éves pusztai vándorlás oka és következményei. Bálám története; Deuteronomium: Izrael kiválasztásának „indoklása”. A nagy törvények és hétköznapi értelmezésük példái; Az asszír fogság, keveredés és annak következményei</p>
2. Alapvető ószövetségi bevezetés-tudományi ismeretek	<p>A Biblia keletkezése, az ószövetség könyveinek keletkezése és felosztása: történeti, tanító és próféta</p>	<p>A Tóra</p>
3. Újszövetség	<p>Jézus Krisztus földi életének eseményei, tanítása: születése, megkeresztelkedése, megkísértése, a tanítványok elhívása, hegyi beszéd, az Isten országáról szóló példázatai, az „én vagyok” mondások, gyógyítási csodái, megváltó áldozata, kereszthalála és feltámadása, mennybemenetele és a missziói parancs; Az apostoli kor: A Szentlélek kitöltetése, a keresztyén egyház születése, Péter és János apostol munkássága, Saulus megtérése, Pál miszsiói útjai; Apostoli kor a levelekben: Róma, Korinthus I–II, Filippi, Timóteus I–II., Jakab</p>	<p>Keresztelő János élete és munkássága; Lukács evangéliumának saját anyaga; Találkozások az evangéliumokban: Nikodémus, samáriai asszony; A nagyhét eseményei a négy evangélium összefüggésében; Galata, Efezus, Filemon, János I.; A jelenések könyve és az apokaliptika</p>
4. Alapvető újszövetségi bevezetés-	<p>Az evangéliumok keletkezésének története és célja, párhuzamok és eltérések, ezek okai; Az újszövetségi</p>	<p>Az apostolok cselekedetei; A szinoptikus evangéliumok</p>

tudományi ismeretek	levelek felosztása: páli levelek: tanító és pásztori; egyetemes	
5. Kortörténeti ismeretek	Jézus és az apostolok korának történeti háttere: az intertestamentális kor	A palestinai zsidóság vallási élete, vallási mozgalmak, irányzatok: farizeus, esszénus, szadduceus, zélóta
II. Egyháztörténet		
6. Krisztus egyházának története	A Szentlélek munkájáról szóló bibliai tanítás; Az egyház történelmének kezdetei, fontos fordulópontjai: Pünkösd eseményei, a keresztyén egyház születése, őskeresztyénség, az istentisztelet liturgiája, ókatolicizmus, keresztyénüldözések, a keresztyénség, mint államvallás; Szerzetesrendek kialakulása Keleten és Nyugaton; Keresztes háborúk, avignoni fogság; Eretnemozgalmak és az inkvizíció; Előreformációs törekvések: Wyclif és Husz; A reformáció német és svájci ága; Az ellenreformáció Európában, a jezsuita rend; A protestáns ortodoxia és a pietizmus; A puritanizmus; Az ökumenikus mozgalmak kezdetei; A katolicizmus és a protestantizmus a XX. században; Kiemelkedő egyháztörténeti személyiségek példák Krisztus elkötelezett követésére: Augustinus, I. István, Assisi Ferenc, Luther Márton, Zwingli Ulrich, Kálvin János	Nyugat és Kelet eltérő fejlődése, a nagy egyházszakadás; Keleti és nyugati nagy egyházatyák, a korai keresztyénség dogmái; A felvilágosodás, egyházellenes irányzatok Albert Schweitzer Dietrich Bonhoeffer Teréz anya
7. A saját felekezet története	A saját felekezet kialakulása, annak okai, történetének fontos pontjai: A reformáció tanainak elterjedése Magyarországon; Kiemelkedő személyiségei: Dévai Bíró Mátyás, Sztárai Mihály Szegedi Kis István, Kálmáncsehi Sánta Márton, Huszár Gál; A reformáció és a művelődés összekapcsolódása: Méliusz Juhász Péter, Dávid Ferenc, Károli Gáspár, Szenci Molnár Albert; A bécsi békétől a szatmári békéig (Bocskai István) – a Habsburg udvar valláspolitikája: 1606–1711: ellenreformáció, a gyászévtized, gályarab prédikátorok; Az erdélyi fejedelemség valláspolitikája: 1571–1690. Bethlen Gábor, I. Rákóczi	Magyarországi hitvallások, zsinatok, kánonok, teológiák A debreceni alkotmányozó zsinat 1881.; A belmisszió irányzatai és főbb képviselői: Szabó Aladár, Balogh Ferenc, Kiss Ferenc;

	György, Lorántffy Zsuzsánna; Csendes ellenreformáció: A magyar protestantizmus helyzete III. Károly és Mária Terézia uralkodása idején; II. József valláspolitikája, a Türelmi Rendelet; A két világháború közötti egyház története: Makkai Sándor, Baltazár Dezső, Ravasz László, Révész Imre; Állam és egyház viszonya a II. világháború után: Egyezmény 1948, államosítások; Bereczky Albert, Pap László, Ordass Lajos	A szolgáló egyház teológiája
III. Dogmatika		
8. Az egyház tanítása	A keresztyén egyház tanításának alapvető tételei: Isten megismerése, a kijelentés (Istenérvek); Különös kijelentés, az Ige hármasság alakja reformátori felfogásban; Az ember Isten szövetségében; Evangélium a törvényben; A keresztyén hit; Egyetemes hitvallások; Istenről, mint Szentháromságról; A teremtő, Mindenható Atya; Az isteni gondviselés; Jézus Krisztus személye és titka; Jézus Krisztus prófétai, főpapi és királyi tiszte; A Szentlélek személye és munkája; Az anyaszentegyház; A sákramentumok: keresztség és úrvacsora; Az eljövendő világ és az örök élet; A saját felekezet dogmatikai tanítása: A reformátori gondolkodás jellegzetességei: solus Christus, sola gratia, sola fide, sola Scriptura; Az üdvtörténet alapigazságainak vizsgálata, Isten mindnyájunkat egyé tesz Krisztusban: ökumenikus mozgalmak, a II. vatikáni zsinat	A kegyelmi kiválasztás tanítása A látható és láthatatlan egyház A felekezetek kialakulása, a hitvédelem alapjai, a XIX–XX. századi uniótörekvések
IV. Az egyházi esztendő		
9. Ünnepek, ünnepi időszakok	Az egyházi esztendő ünnepei, ünnepi időszakai, a saját felekezet ünnepei, az ünnepek gyökerei, jelentősége: Advent, karácsony, böjt, virágvasárnap, nagypéntek, húsvét, áldozócsütörtök, pünkösd, újkenyér, újbor, október 31, a reformáció emléknapja; Az ünnepek	Liturgikus szövegek: a református istentisztelet fogalmainak ismerete, apostoli köszöntés, előfohász, lekción, textus, a sákramentumok szereztesési igéi, a kazuálék vonatkozó szövegei

	liturgiája; A református istentisztelet és kegyesség	
V. A keresztyén erkölcsi élet – etika		
10. A keresztyénség erkölcsi tanítása	Az ószövetségi és a jézusi etika: Az ember feladata a világban, felelősségünk a teremtett világ, az élet védelme és embertársaink iránt: Erkölcs, erkölcsi döntés, etika fogalma; Az erkölcs keresztyén megítélése a bűn és kegyelem fényében; Kicsoda az ember? A törvény átka és haszna; A belső törvény: a lelkiismeret; Szabadság és rend; A keresztyén etika normái a családi élet, munka és társadalmi élet területén A Tízparancsolat etikai üzenete: más istenek, az Egy és kiábrázolhatatlan Isten tisztelete, Isten nevével élni és visszaélni, az idő rendje, ünnepek és hétköznapiak, a munka és pihenés, a teremtett világ nyugalma, ökológiai etika, kultúra, civilizáció, technika, szülők, gyermekek, szerelem, házasság, válás, szexualitás, család, nemzedékek, szülőföld, haza; Az élet védelme: szenvedélybetegségek, abortusz, eutanázia, géntechnológia, öngyilkosság, halálbüntetés; Keresztyén ember a gyülekezetben és a társadalomban	Az élet transzcendens megalapozásának igénye A keresztyén diakónia hétköznapi megélési formái; Hivatás, munka, tulajdon; A média szerepe életünkben, a manipuláció veszélye; Tolerancia és megalkuvás
VI. Világvallások		
11. A nagy világvallások alapvető gondolatai	A vallás fogalma; A történelmi Istenkinyilatkoztatás vallásai: a zsidó vallás, az iszlám, a keresztyénség; Az örök világtörvény vallásai: hinduizmus, buddhizmus stb.; Mai vallási áramlatok	
12. Mai vallási áramlatok		Konfucianizmus, taoizmus, sintoizmus, keresztyén kisegyházak, szekták, pszichovallások; Különbség ökumené és szinkretizmus között
VII. Egyházismeret		
13. A saját egyház mai élete		A MRE jelképei, címere, hitvallásai: II. Helvét Hitvallás, Heidelbergi Káté; Az egyház felépítése,

		egyházközség, egyházmegye, egyházkerület, Zsinat; Főbb szolgálati területei: misszió, diakónia
14. Egyházzene		Az egyház énekkincsének jellemző, kiemelkedő darabjainak ismerete: 23, 25, 32, 42, 65, 66, 77, 84, 89, 90, 130, 134, 135, 150, 164, 165, 167, 225, 264, 274, 312, 315, 316, 326, 341, 373, 390, 460, 463.
15. A szűkebb közösség		A gyülekezet, az egyházi iskola története, mai élete
VIII. Kompetenciák		
16. Szövegértelmezés	Bibliai szöveg alapvető mondanivalójának, üzenetének kifejtése; Egyháztörténeti forrás és egyházi dokumentum elemzése; Hitvallási irat részletének értelmezése a dogmatikai ismeretek birtokában	
17. Esetelemzés	Etikai kérdések, mai problémák elemzése, állásfoglalás, a vélemény indoklása	

KÉPZŐ- ÉS IPARMŰVÉSZETI ISMERETEK ÁGAZATI SZAKMAI ÉRETTSÉGI VIZSGA

I. RÉSZLETES ÉRETTSÉGI VIZSGAKÖVETELMÉNYEK

A képző- és iparművészeti ismeretek ágazati szakmai érettségi vizsga részletes érettségi vizsgakövetelményei az V. Képző- és iparművészet ágazat következő szakképesítéseinek közös szakmai tartalmát veszik alapul:

- 54 211 01 Dekoratór,
- 54 211 02 Divat- és stílustervező,
- 54 211 03 Festő,
- 54 211 04 Grafikus,
- 54 211 05 Kerámiaműves,
- 54 211 06 Ötvös,
- 54 211 07 Szobrász,
- 54 211 08 Textilműves,

- 54 211 09 Üvegműves,

- 54 211 10 Művészeti és médiafotográfus.

A) KOMPETENCIÁK

1. Művészettörténeti korok, műalkotások elemzése, értelmezése

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
1.1. A művészettörténet stíluskorszakai az ókortól a 19. század végéig	<p>Ismerje a művészettörténeti korszakokat, a meghatározó műalkotásokat, alkotókat.</p> <p>Legyen képes felismerni a művészeti alkotások, műemlékek kronologikus helyét a művészettörténet folyamatában.</p>	<p>Legyen képes önállóan ismertetni az adott korszak vagy műtárgy általános és egyedi jellemzőit.</p> <p>Legyen képes átlátni a művészeti alkotások kultúrtörténeti és stílári elhelyezkedését, társadalmi szerepét.</p>
1.2. A művészet kifejezőeszközeinek ismerete, stílári megoldások a különböző alkotók műveiben	<p>Ismerje a legjelentősebb műtárgyak általános technikai és stílári jellemzőit.</p> <p>Legyen képes megérteni a szakirodalomban alkalmazott történeti-technikai leírásokat.</p> <p>Ismerje a művészettörténet legfontosabb szakmai kifejezéseit.</p>	<p>Legyen képes értelmezni és összehasonlítani a legjelentősebb műtárgyak általános és egyedi jellemzőit.</p> <p>Legyen képes a művészettörténet szakmai kifejezéseinek megfelelő használatára.</p>
1.3. Saját vélemény logikus, elemzési módszerekre támaszkodó interpretálása a műalkotások elemzése és a kiadott feladat kapcsán		<p>Legyen képes ismeretei alapján összehasonlító elemzéseket végezni a különböző klasszikus műalkotások, műemlékek körében.</p> <p>Legyen képes az adott témáról pontos, szabatos, lényegre törő szakmai kommunikációt folytatni.</p>

2. Szabadkézi rajzolás, festés, térkonstrukciók alakítása

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
2.1. Szabadkézi rajzolás látvány után	<p>Legyen képes koncentrált megfigyelésre és az ábrázolt látvány visszaadására szabadkézi rajzokon.</p> <p>Ismerje a sík, a tér és a forma ábrázolásának követelményeit.</p> <p>Legyen képes a kompozíciós elvek, az arányok, a szerkezet követelményeit figyelembe venni rajzoláskor.</p> <p>Tudjon tónusos rajzot készíteni a látvány alapján.</p> <p>Legyen képes geometrikus testeket, természeti formákat és emberi figurát, portrét rajzolni.</p>	<p>Legyen képes pontos megfigyelések alapján szabadkézi rajzot készíteni.</p> <p>Legyen képes jó arányú és karakterű, a lényegét kiemelő szabadkézi rajzokat készíteni.</p> <p>Lássa át a rész és egész viszonyát, a kép ritmusát a rajzon.</p> <p>Tudjon élni a kiemelés és elhagyás módszerével az ábrázolás során.</p> <p>Legyen képes ábrázolni a fény- és árnyékhatásokat.</p> <p>Legyen képes teljes alakos emberi figurát rajzolni.</p>
2.2. Festés	<p>Ismerje a színhasználat, formaalakítás és festői eszközök alkalmazásának különböző módszereit.</p> <p>Legyen képes foltábrázolásra a festmények készítésekor.</p>	<p>Ismerje a festészet műfajait, stílusbeli változatait és a színelmélet alapjait.</p> <p>Legyen képes karakteres ábrázolásra és lényegkiemelésre a festmények készítésekor.</p> <p>Legyen képes a kifejezés érdekében alkotásaiban érvényesíteni a tudatos színhasználatot és formaalakítást.</p> <p>Legyen képes munkáiban változatos festői eszközöket alkalmazni.</p> <p>Legyen képes alkalmazni a különböző színkeverési eljárásokat.</p> <p>Ismerje és alkalmazza a színek kölcsönhatásából eredő lehetőségeket.</p>

3. Szakműhely vagy műterem szakszerű használata

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint

3.1. Motívumkeresés, gyűjtőmunka, tanulmányrajzok készítése hagyományos és számítógépes módszerekkel	Legyen képes a megadott szempontok szerint információkat gyűjteni a szakmai feladatához.	Legyen képes csoportosítani az inspirációs forrásokat funkciójuk, stílusuk vagy technikájuk szerint. Legyen képes megválasztani a feladathoz legalkalmasabb formai és technikai eszközöket.
3.2. Feladatértelmezés	Legyen képes megérteni és pontosan követni a kiadott feladatot.	Legyen képes értelmezni és a szükséges formában megoldani a kiadott feladatot. Legyen képes indokolni a választott tervezési vagy alkotói megoldásait.
3.3. Saját tervek felhasználása a kivitelezés során	Ismerje a szakmai feladatok megoldására alkalmas technikai megoldásokat. Legyen képes a kiadott szakmai feladatok gondos, körültekintő megoldására.	Legyen képes megválasztani a szakmai feladat megoldására legalkalmasabb funkcionális és formai megoldásokat. Legyen képes a tervezési ismereteit beépíteni tervezési és alkotómunkájába.
3.4. Anyag- és technológiai ismeretek felhasználása a kivitelezés során	Legyen képes a szakmai elvárásoknak megfelelő minőségben elkészíteni feladatait.	Legyen képes megválasztani a feladathoz legalkalmasabb formai és technikai eszközöket. Legyen képes konzekvensen végigvinni a tervezői-alkotói elképzeléseit.

4. Kreativitás, ötletgazdagság

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
4.1. A feladat vagy probléma meghatározásának módjai, menete	Ismerje a szakmai terület innovatív megoldásait.	Legyen képes szakmai munkáját innovatív, egyéni módon megközelíteni. Tudjon önállóan dönteni a felmerülő ötletek kiválasztásáról. Legyen képes saját, újszerű, vagy egyedi megoldásokat találni a szakmai

		anyagok elkészítésekor és a kivitelezések során.
4.2. Tanulmányrajzok alapján kreatív tervek készítése	Legyen képes ötleteit, terveit rajzi vázlatokkal rögzíteni, tervdokumentációval alátámasztani.	Legyen képes rajzi eszközökkel ábrázolni terveit, elképzeléseit. Legyen képes mérlegelni az egyedi tervezési, technikai megoldásainak technikai követelményeit.
4.3. Tervdokumentációk anyagainak elkészítése, összeállítása	Legyen képes terveit prezentálható formában elkészíteni.	Legyen képes az újabb megközelítések, technikai megoldások beépítésére a tervezési munkába. Legyen képes összegezni a tervei, szakmai anyagai innovatív elemeit, illetve alkotásainak egyéni vonásait.
4.4. A tervezésemélet alkalmazása	Ismerje a tervezési munka fázisait. Legyen képes a hagyományos megoldásokhoz újabb ötleteket társítani a tervezési munkája során.	Ismerje a szakmai problémák megoldására használatos tervezési, technikai metódusokat, és ezeket építse be a kivitelező munkájába.

5. Gyakorlatias feladatértelmezés

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
5.1. Anyag- és eszközhasználat	<p>Legyen képes megérteni a kiadott szakmai feladatot.</p> <p>Legyen képes a vizuális ábrázolás eszközeinek használatára a szakmai feladatok előkészítésekor.</p> <p>Ismerje a vázlatkészítési, modellezési eljárásokat és a kivitelezési folyamat fázisait.</p>	<p>Legyen képes értelmezni a kiadott szakmai feladatot.</p> <p>Legyen képes megragadni a megoldandó feladat lényegét.</p> <p>Legyen képes tudatosan alkalmazni a vizuális ábrázolás eszközeit a szakmai munka előkészítésekor.</p> <p>Legyen képes átlátni a tervezési, illetve alkotási folyamat fázisait, vázlatkészítési és modellezési eljárásait.</p> <p>Legyen képes terveit a legalkalmasabb technikai eszközökkel megvalósítani.</p>

5.2. Szakmai technikák, technológiák ismerete és alkalmazása	<p>Legyen képes szakszerűen használni technikai berendezéseit, eszközeit.</p> <p>Ismerje a kivitelezési munkájához szükséges anyagokat és technológiákat.</p>	<p>Tudjon magabiztos, szakszerű eszközhasználattal dolgozni.</p> <p>Legyen képes kivitelezési munkáját széles körű anyagismeretére és a technológiai ismereteire építeni.</p>
--	---	---

6. Manuális és digitális prezentáció készítése

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
6.1. Manuális dokumentáció készítésének és bemutatásának módjai	<p>Legyen képes anyagot gyűjteni, dokumentálni és archiválni a szakmai munkái során.</p> <p>Legyen képes a tervek és alkotások manuális eszközökkel történő installálására, rendezésére és bemutatására.</p>	<p>Tudjon a tervezési munkájához célzott anyaggyűjtést végezni, tevékenységét rendszerezetten dokumentálni és archiválni.</p> <p>Legyen képes alkotásait szakmai igényességgel rendezni, szerkeszteni és önállóan bemutatni.</p>
6.2. Informatikai ismeretek és prezentációs formák	<p>Legyen képes elektronikus eszközökkel dokumentálni, archiválni, prezentációt készíteni és bemutatni.</p>	<p>Legyen képes különböző digitális és elektronikus eszközökkel dokumentálni, archiválni, prezentációt készíteni és bemutatni.</p> <p>Legyen képes a szakmai technikai és esztétikai elvárásoknak és a szakszerű bemutatás szabályainak megfelelően prezentálni és szakmai kommunikációt folytatni.</p>

B) TÉMAKÖRÖK

1. Művészettörténet

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
1.1. A művészetek története az ókortól a 19. század végéig	<p>Ismerje a művészettörténet nagy korszakait és kiemelkedő alkotóit.</p> <p>Ismerje a műemlékek, művészeti alkotások, iparművészeti tárgyak</p>	<p>Legyen képes bemutatni a művészettörténet korszakait és kiemelkedő alkotásait az egyes történelmi korok és időszakok szellemiségébe ágyazottan.</p> <p>Legyen képes a műalkotások önálló értelmezésére, összehasonlítására, az</p>

	<p>keletkezésének társadalmi és földrajzi környezetét.</p> <p>Legyen képes felismerni az egyes művészettörténeti korszakok közismert alkotóit, kiemelkedő alkotásait, tárgyait.</p> <p>Ismerje az ókori egyiptomi birodalom korszakait, az egyiptomi művészet stílusjegyeit, jellegzetességeit.</p> <p>Ismerje az antik görög művészet korszakait, stílusjegyeit, jellegzetességeit.</p> <p>Ismerje az antik római művészet nagy korszakait, stílusjegyeit, jellegzetességeit, magyar vonatkozásait.</p> <p>Ismerje az ókeresztény és bizánci művészet kialakulásának történeti körülményeit, jellegzetességeit.</p> <p>Ismerje a románkori művészet főbb területeit, stílusjegyeit, jellegzetességeit.</p> <p>Ismerje a gótikus művészeti korszak legfőbb műemlékeit, alkotásait, stílusjegyeit.</p> <p>Ismerje az itáliai reneszánsz művészet korszakait, stílusjegyeit, jellemzőit.</p> <p>Ismerje a barokk művészet jellemző műfajait, Európa különböző területeinek eltérő barokk stílusjegyeit.</p> <p>Ismerje a klasszicizmus és romantika művészetének alkotásait, megnyilvánulási területeit.</p>	<p>ismeretek kreatív alkalmazására (kor- és stílusmeghatározás, műleírás, műelemzés).</p> <p>Legyen tisztában a társadalmi berendezkedés és a kultúra egymásra hatásával.</p> <p>Legyen képes a művészeti alkotások, iparművészeti tárgyak és szokások korba és környezetbe illesztésére.</p> <p>Legyen képes bemutatni az egyes művészettörténeti korszakok közismert alkotóit, kiemelkedő alkotásait, tárgykultúráját.</p> <p>Legyen képes bemutatni vagy adott szempontok szerint elemezni</p> <ul style="list-style-type: none"> - az ókori egyiptomi birodalom korszakait, az egyiptomi művészet stílusjegyeit, jellegzetességeit. - az antik görög művészet korszakait, stílusjegyeit, jellegzetességeit. - az antik római művészet nagy korszakait, egyedi sajátosságait, magyar vonatkozásait. - az ókeresztény és bizánci művészet kialakulásának történeti körülményeit, jellegzetességeit. - a románkori művészet főbb területeit, stílusjegyeit, jellegzetességeit. - a gótikus művészeti korszak szellemiségét, legfőbb műemlékeit, alkotásait, stílusjegyeit. - az itáliai reneszánsz művészet korszakait, stílusjegyeit, jellemzőit. - az Itáliától északra fekvő területek reneszánsz művészetének társadalmi háttérét, stílusjegyeit, kiemelkedő alkotóit. - a barokk kor művészetét, jellemző műfajait, Európa különböző területeinek eltérő barokk stílusjegyeit.
--	--	---

	<p>Ismerje az impresszionizmus és posztimpresszionizmus alkotásait és vezéralakjait.</p> <p>Ismerje a 19. század végi európai építészet, művészet és tárgykultúra jellemző példáit, kiemelkedő alkotóit.</p>	<p>- a klasszicizmus és romantika művészetének szellemi hátterét, megnyilvánulási területeit.</p> <p>- az impresszionizmus és posztimpresszionizmus festészeti vívmányait, alkotásait, vezéralakjait.</p> <p>- a 19. század végi európai építészet, művészet és tárgykultúra jellemző törekvéseit, kiemelkedő alkotóit.</p>
--	--	---

2. Rajz, festés gyakorlat

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
2.1. A látvány utáni ábrázolás és formaképzés alapjai	<p>Ismerje a képi komponálás szabályait.</p> <p>Legyen képes alkalmazni a perspektivikus ábrázolás törvényszerűségeit.</p> <p>Legyen képes a látvány arányainak megfigyelésére, ábrázolására.</p> <p>Legyen tisztában a színek törvényszerűségeivel.</p> <p>Ismerje a különböző kontraszthatásokat</p> <p>Legyen képes a fény-árnyék viszonyok megjelenítésére, a tónusok alkalmazására.</p> <p>Tudja alkalmazni a rajzolás és festés különböző technikáit.</p> <p>Legyen képes megjeleníteni egyszerű geometrikus és természeti formákat.</p> <p>Legyen képes megjeleníteni az épített külső és belső környezetet.</p> <p>Tudjon tárgyakat, növényi és állati formákat, emberi figurát, portrét rajzolni vagy festeni.</p> <p>Legyen képes az elkészült munkáit bemutatásra előkészíteni.</p>	<p>Legyen képes a kompozíció arányainak helyes megválasztására.</p> <p>Legyen képes alkalmazni a perspektivikus ábrázolás és más térábrázolási rendszerek törvényszerűségeit.</p> <p>Ismerje a különböző sík és plasztikus elemek formaalakító és felületképző lehetőségeit.</p> <p>Legyen tisztában a színek törvényszerűségeivel és kifejezőerejével.</p> <p>Ismerje és alkalmazza tudatosan a különböző kontraszthatásokat.</p> <p>Legyen képes a fény-árnyék viszonyok következetes megjelenítésére - a tónusképzés lehetőségeinek bemutatására.</p> <p>Legyen képes tudatosan kiválasztani és alkalmazni a rajzolás és festés különböző technikáit.</p> <p>Legyen képes megjeleníteni egyszerű geometrikus formákat és bonyolult térelemeket.</p>

		<p>Legyen képes ábrázolni természeti formákat, növényeket és állatokat, ismerje azok felépítését, arányait, mozgásait.</p> <p>Legyen képes az épített külső és belső környezet térbeli megjelenítésére.</p> <p>Tudjon különböző kompozíciókat alkotni, montázst, kollázst, kevert és egyedi technikákat alkalmazni.</p> <p>Ismerje a formák térszerkezeti sajátosságait, legyen képes a statikai-dinamikai viszonyainak térbeli ábrázolására.</p>
<p>2.2. Az emberábrázolás alapjai</p>	<p>Ismerje a képi komponálás szabályait.</p> <p>Ismerje a különböző képi elemek felületképző lehetőségeit.</p> <p>Legyen tisztában a színek törvényszerűségeivel.</p> <p>Legyen képes a fény-árnyék viszonyok megjelenítésére, a tónusképzés lehetőségeinek megmutatására.</p> <p>Ismerje a rajzolás és festés különböző technikáit.</p> <p>Ismerje az emberi test felépítését, arányait.</p> <p>Legyen képes emberi figura, portré rajzolására, festésére, a belső szerkezet, tömegarányok, a tónusok vagy a színek helyes ábrázolására.</p> <p>Legyen képes az elkészült munkáit bemutatásra előkészíteni.</p>	<p>Legyen képes tudatosan alkalmazni a képi komponálás szabályait a portré, ülő és álló alakok esetében.</p> <p>Ismerje a különböző képi elemek felületképző lehetőségeit.</p> <p>Legyen tisztában a színek törvényszerűségeivel és kifejezőerejével.</p> <p>Legyen képes a fény-árnyék viszonyok megjelenítésére, a kontraszthatások és a tónusképzés lehetőségeinek megmutatására.</p> <p>Legyen képes tudatosan megválasztani a rajzolás és festés különböző technikáit.</p> <p>Ismerje az emberi test felépítését, anatómiai szerkezetét, arányait, mozgását.</p> <p>Legyen képes emberi figura, portré rajzolására, festésére, a belső szerkezet, tömegarányok, tónusok vagy a színek helyes ábrázolására.</p>

<p>2.3. Ember és tér</p>	<p>Ismerje a képi komponálás szabályait az ember és tér ábrázolása során.</p> <p>Legyen tisztában a színek törvényszerűségeivel.</p> <p>Legyen képes a fény-árnyék viszonyok megjelenítésére, a tónusképzés lehetőségeinek bemutatására.</p> <p>Ismerje a rajzolás és festés különböző technikáit.</p> <p>Legyen képes megjeleníteni a környezet és emberi figura együttesét.</p> <p>Legyen képes emberi figura, portré rajzolására, megfestésére.</p> <p>Legyen képes az elkészült munkáit bemutatásra előkészíteni.</p>	<p>Legyen képes tudatosan alkalmazni a képi komponálás szabályait a térben ülő és álló alakok ábrázolásakor.</p> <p>Legyen tisztában a színek törvényszerűségeivel és kifejezőerejével.</p> <p>Legyen képes a fény-árnyék viszonyok megjelenítésére, a kontraszthatások, a tónusképzés lehetőségeinek bemutatására.</p> <p>Legyen képes tudatosan megválasztani a rajzolás és festés különböző technikáit.</p> <p>Legyen képes megfelelő arányokkal megjeleníteni az épített külső és belső környezet és emberi figura együttesét.</p> <p>Tudjon különböző kompozíciókat alkotni, montázst, kollázst, kevert és egyedi technikákat alkalmazni.</p> <p>Legyen képes emberi figura és a tér együttesének különböző megközelítésű ábrázolására, megfestésére.</p> <p>Legyen képes részt venni dombormű, szobor és plasztika vagy installáció készítési folyamatában.</p>
--------------------------	---	---

3. Tervezés és gyakorlat

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
<p>3.1. A feladat vagy probléma meghatározásának módjai, menete</p>	<p>Legyen tisztában az információgyűjtés menetével, formáival.</p> <p>Legyen képes megérteni és pontosan követni a kiadott feladatokat.</p> <p>Ismerje a szakmai feladatok megoldásának menetét.</p>	<p>Legyen képes célzott és rendszerezett információgyűjtésre, inspirációs források áttekintésére.</p> <p>Legyen képes szakmai munkája előkészítéséhez tanulmányrajzokat, vázlatokat vagy koncepcióterveket készíteni hagyományos és számítógépes módszerekkel.</p>

	Legyen képes terveket, vázlatokat, koncepcióterveket készíteni a kivitelezési feladataihoz.	Legyen képes a vizuális jelek, szimbólumok egyértelmű, következetes használatára (pl. magyarázó, közlő rajzon). Ismerje a szakmai feladat vagy tervezési probléma önálló meghatározásának módjait, menetét.
3.2. Tervdokumentációk anyagainak elkészítése, összeállítása	<p>Legyen képes közreműködni a tervdokumentációk anyagainak összeállításában.</p> <p>Ismerje az alapvető tipográfiai szabályokat.</p> <p>Ismerje az elkészült munkák bemutatásra való előkészítésének és kiállításának szabályait.</p> <p>Legyen képes a portfóliójának összeállítására.</p>	<p>Ismerje a tervdokumentációk anyagainak elkészítési és összeállítási módszereit.</p> <p>Legyen képes a látvány egyszerű lerajzolását meghaladó ábrázolási formákat, átlényegítést, absztrakciót alkalmazni.</p> <p>Legyen képes komplex tervdokumentációt készíteni a kivitelezési feladataihoz.</p> <p>Legyen képes figyelembe venni a tipográfia alapvető szabályait tervezési és prezentációs munkája során.</p> <p>Ismerje a kiállítás lehetséges módjait.</p> <p>Legyen képes az alkotásai bemutatásához kiállítási koncepciót készíteni, a szükséges installációt megtervezni,</p> <p>Legyen képes az elkészült munkáit önállóan bemutatni és kiállítani.</p>
3.3. Anyag- és technológiai ismeretek megfelelő felhasználása a kivitelezés során	<p>Ismerje a szakmai területen használatos alapanyagok, segédanyagok felhasználási, alkalmazási módjait</p> <p>Ismerje a szakmai terület kivitelezési munkáihoz használatos technikai és technológiai eljárásokat.</p> <p>Ismerje a szakmai kivitelező eszközöket és berendezéseket.</p>	<p>Legyen képes alkalmazni a szakmai terület tervezéséhez használatos anyagokat, eszközöket.</p> <p>Legyen képes alkalmazni a szakmai területen használatos alapanyagokat, segédanyagokat.</p> <p>Ismerje az anyagok felhasználási, alkalmazási módjait, az anyaghasználat korlátait.</p> <p>Legyen képes megfelelően használni a szakmai kivitelező eszközöket és berendezéseket.</p>
3.4. Kivitelezés	Legyen képes a feladatnak és a tervezési-kivitelezési célnak	Legyen képes saját tervei szerint elkészíteni szakmai feladatát.

	megfelelő anyagok és eszközök kiválasztására. Legyen képes a feladatait egyenletes minőségi szinten elkészíteni. Legyen képes a kivitelezés folyamatát dokumentálni.	Legyen képes a kivitelezés folyamatát magas szinten, írásban és képekben is dokumentálni.
3.5. Portfólió kialakítása bemutatása és fejlesztése	Legyen képes a kutatási, tervezési és kivitelezési folyamat dokumentálására. Legyen képes a portfólió szisztematikus, színvonalas összeállítására	Legyen képes a kutatási, tervezési és kivitelezési folyamat magas szintű végigvitelére, visszakövethető dokumentálására.

1.7.3. Az emeltszintű érettségi vizsga

Az emeltszintű érettségi vizsgára jelentkezők esetében az iskola felkészítési kötelezettsége azt jelenti, hogy vizsgatantárgyanként legalább 194 órát kell biztosítani a tanulók számára. (Általános esetben az utolsó két évfolyamon heti 2-2 órát vagy a 12. évfolyamon heti 4-et.) Ez a felkészítés azonban a párhuzamos képzésből (közismereti-elméleti és művészeti tantárgyak) eredő leterhelés miatt (heti 40 óra) nem valósulhat meg. Az emeltszintű érettségi viszont a továbbtanulás tekintetében előnyt jelenthet.

1.8. Projektoktatás

A projekt nem más, mint eredményes együtt alkotó tevékenység. A projekt módszer az általános iskolai oktatásban újszerű, modern, sok felkészülést kíván, de megéri, hiszen leegyszerűsödik a nevelési helyzet, sok új technikát, módszert ilyenkor próbál ki, tanul meg a tanuló és a tanár - diák viszony is elmélyülhet. A projekt módszer elsősorban az együttműködő tanulási technikán alapul. A projekt végére a tanulócsoporttól tárgyi vagy szellemi produktumot várunk el, kapunk.

Célja: A projekt módszer az integrációs programban a tanulási nehézségekkel és beilleszkedési zavarokkal küzdő tanulók aktivizálására, motiválására, kommunikációs készségük erősítésére, együttműködési készségük fejlesztésére igen alkalmas. A sokrétű feladatok megoldása különböző képességek alkalmazását teszi lehetővé, tehát a különböző szociális háttérrel, tudással rendelkező tanulóknak alkalma nyílik a feladatok sikeres véghezvitelére a csoportmunka megoldására. A projekt tanítás elősegíti a tanulási folyamatban való részvétel magasabb szintjét:

- a diákoknak alkalmazniuk és rendszerezniük kell az egyéb tantárgyak tanulása során szerzett tudásukat és készségeiket
- a tanulók is új szerepet kapnak: önállóságot, magukért és másokért is felelősséget kell

vállalniuk

- a projekt módszer arra is alkalmas, hogy fejlesszük a tanulók professzionális magatartását.

Tevékenységek:

A tevékenységek a projekt csapat által elvégzendő feladatok. A tevékenységek általában a projekt irányításának jellegét tükrözik, azt a módot, amellyel a ráfordítások meghozzák a kívánt eredményeket. Minden egyes eredményhez általában egy vagy több tevékenység járul:

- a csapat-, csoport kialakítása
- a projekt menetrendjének elkészítése
- a projekt végrehajtása
- a beszámoló készítése
- az eredmények ismertetése, a munka értékelése

A projekt munka formái: (némelyikét a hagyományos oktatás keretén belül is alkalmazzuk)

Csoportmunka, könyvtári kutatás, szakkönyvek megismerése, telefonálás, lakátkészítés, fényképezés, interjúkérdések összeállítása, interjúkészítés, számítógépes adatfeldolgozás, videofelvétel, beszámoló készítés, szituációs játékok, drámapedagógia alkalmazása stb.

A megvalósítás módja:

A projektet a tanulóknak önállóan kell kidolgozniuk a csoportmunka keretén belül. A sok önálló munkát is igénylő feladatok innovatív problémamegoldást, leleményességet, művészi / zene, tánc, dráma, rajz, / képességeket is igényelnek.

A projekt mindenkitől /tanártól, diáktól/ a közösségi tanulás fontos elemeként csoport munkát követel meg. A csoportmunka megkívánja, hogy a csoport tagjai érdeklődésüket összehangolják, a gondokat körülírják megoldást, találjanak rá.

A projekt során a tanár nem tanít, hanem irányít, azáltal, hogy információkat ad, vagy szerepekre utal, vagy megjelöli az információ forrásait, rávezető kérdéseket tesz fel, elmondja megjegyzéseit, megerősít.

Mindezekhez szükséges egy jól megtervezett, logikusan felépített és mindenre kiterjedő projektleírás.

Ennek fő fejezetei:

- tervezés
- információ-gyűjtés
- előterjesztés
- végrehajtás
- feldolgozás
- beszámoló
- projekt bemutatása
- értékelés, utóélet

Alkalmazása:

A projekt rendszerű oktatást elkezdhetjük az általános iskola első osztályosaival is, hiszen az önálló munka végzéséhez már nem kicsik. Fokozatosan minden osztályban alkalmazhatjuk. Az alsó tagozaton az összevont osztályt tanító rendszerben sem könnyebb a projekttervezés.

A felső tagozaton - pl. 5. oszt. - projekt oktatása több tantárgyat is érint ezért célszerű több kollégát bevonni a munkába, de jó, ha az osztályban tanító minden kollégát tájékoztatjuk az aktuális projektről.

A projekt lebonyolítás időtartama szerint lehet:

- egy nap /téma nap/
- egy hét /témahét/
- 3 hetet meghaladó projekt

Várható eredmények :

Az integrációs programban részt vevő, de a többi tanuló magatartásában is elérhetjük, hogy:

- a leendő foglalkozásuk felé való irányultság
- az együttműködés
- a kommunikáció
- az önálló tanulás legyen az igényük

A heterogén összetételű osztályokban a tanulók eltérő tudásszintjének kiegyenlítése, a hátrányos helyzetűek lemaradásának kompenzálása. A projekt oktatás segíti a valóságos problémák kollektív megoldásában megszerzendő jártasságot. A tanulók fokozatosan szembekerülnek döntéseik következményeivel. A közös alkotás, a közös siker, az együvé tartozás elmélyítése is a projekt eredménye.

1.9. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Fő feladatunknak tekintjük

- az egyenlő bánásmódra és az esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírások ismeretét,
- a diszkriminációmentes oktatás és nevelés, a befogadó és toleráns légkör biztosítását,
- ismereteink e téren való folyamatos bővítését.

Iskolánk kiemelten kezeli a tanulói esélyegyenlőség megvalósítását. Nevelési-oktatási tevékenységünkben igyekszünk megtalálni azokat a hátránykompenzáló módszereket, eljárásokat, amelyekkel a tanulási - tanítási folyamat eredményesebbé tehető.

Céljaink:

- az esélyt teremtő támogató lépések megtétele a nevelő-oktató munka minden

területén

- az egyenlő bánásmód elvének érvényesítése
- a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók nevelési-oktatási hiányainak kompenzálása
- a SNI-s tanulók integrált oktatásának megvalósítása
- a lemorzsolódás csökkentése illetve megelőzése
- az oktatás hatékonyságának növelése érdekében kompetencia alapú oktatás megvalósítása
- megfelelő pályaorientációval a sikeres pályaválasztás elősegítése
- az intézményben tanuló hátrányos helyzetű és HHH tanulók bevonása az iskolán kívüli programokba
- együttműködés a szülői házzal

A tanulók esélyegyenlőségének biztosításában csak a pedagógusok, a szülők és a gyermekvédelmi intézmények összehangolt tevékenységével érhető el eredmény. A szülők, a család szerepe ebben a tevékenységben alapvető fontosságú. szülőkkel való kapcsolattartás, a tanulók megismerése a gyermekvédelmi jelzőrendszer első lépcsője. Ezért az iskolánkba bekerülő veszélyeztetett vagy/és hátrányos helyzetű tanulók feltérképezése az elsődleges feladat.

A jelzőrendszer segítségével feltérképezett hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű és veszélyeztetett tanulók az ifjúsági- és gyermekvédelmi felelős tanár gondozásába kerülnek. Emellett felderítjük a sajátos nevelési igényű, beilleszkedési, tanulási és magatartási zavarokkal küzdő tanulókat, és kérjük a vizsgálatukat a Nevelési Tanácsadónál vagy a Szakértői és Rehabilitációs Bizottságnál. A véleményezésük alapján az iskolánkban dolgozó gyógypedagógus vezetésével fejlesztjük az érintett tanulókat.

Nevelő – oktató munkánkban az esélyegyenlőségi program megvalósítása a 1. és a 9. évfolyamon elkezdődik a tanév eleji tantárgyi mérésekkel. Ezek lehetővé teszik, hogy feltérképezzük azokat a tanulókat, akik felzárkóztatásra, hátránykompenzálásra szorulnak. A hiányok pótlására korrekciós tantárgyi programokat készítünk.

Az élethosszig tartó tanulás alapkészségeinek elsajátításához nagyon fontos feladatunk a képességek kibontakoztatása. A rászoruló tanulóinknak tanórán kívül biztosítjuk, hogy jól képzett szakember(ek) segítségével tanulás módszertani oktatásban részesüljenek, ha ez a tantárgy nem szerepel óraterveinkben.

Az eredményes tanulás további feltétele a helyes szövegértés és logikus gondolkodás képességének kialakítása, továbbfejlesztése. Az évente elvégzett kompetenciamérések lehetővé teszik, hogy megismerjük tanulóink ilyen irányú képességeit. Az eredmények elemzésével ki tudjuk alakítani a továbbhaladáshoz szükséges korrekciókat.

Kompetencia alapú oktatásunk lehetővé teszi, hogy a szükséges készségeket minél eredményesebben fejlesszük tanulóinknál. Ennek érdekében elsősorban a tanítási órákon alkalmazott differenciált foglalkozásokkal, vagy tanórán kívüli egyéni és felzárkóztató foglalkozásokkal kívánjuk a hátrányt csökkenteni. Felzárkóztatást biztosítunk egyéni foglalkozás formájában diszlexiás, diszgráfias tanulóink számára is.

A tanulói lemorzsolódás csökkentésére a fenti felzárkóztató programok nyújtanak segítséget. A lemorzsolódás csökkentésének lehetősége a tanulók motiválása, az általunk kínált tanórai és tanórán kívüli felzárkóztató programok igénybe vétele, valamint az igényes, színvonalas nevelő- oktató munka.

A rászoruló tanulók között vannak olyanok is, akiknek nincs szükségük felzárkóztatásra, inkább tehetségük kibontakoztatása az elsődleges feladat. Számukra tehetséggondozást végzünk. Ennek tradicionális módja a tanítási óra, illetve a tanórán kívüli tehetséggondozó foglalkozások: diákkörök, versenyek, vetélkedők tantárgyi pályázatokon való részvétel. A versenyfelkészítésben, a tantárgyi pályázatok írásakor szem előtt tartjuk azokat a tehetséges tanulókat, akik korábban családi vagy egyéb hátrányos ok miatt nem tudtak részt venni ilyen jellegű programokon.

Hatékony és korrekt pályaorientálást kell végeznünk annak érdekében, hogy a mindenkori munkaerő- piaci igényeknek megfelelően tudjanak tanulóink pályát választani. Ehhez az intézményi pályaválasztási felelős pedagógus(ok), osztályfőnökök és pályaorientációt oktató szaktanárok tudnak elsősorban tanácsot adni. A megfelelő tájékoztatásnak azt is elő kell segítenie, hogy tanulóink elsősorban a választott szakirányban tanuljanak tovább akár intézményen belül, akár a felsőoktatásban, illetve olyan pályát, szakmát válasszanak, amivel el tudnak helyezkedni a munkaerő piacon. Igény esetén lehetőséget biztosítunk ahhoz, hogy gyakorlati szakembereket is bevonjunk ebbe a tevékenységünkbe pl. üzemlátogatások, előadások megszervezésével.

A helyes pályaválasztás érdekében segítséget nyújtunk rászoruló tanulóinknak abban, hogy megfelelő önismerettel rendelkezzenek. E készség kialakításában sokat segíthet az ifjúság-és gyermekvédelmi felelős, az önismeretet és kommunikációt oktató szaktanárok, osztályfőnökök. Szükség esetén az intézmény szaktanárainak bevonásával önismereti foglalkozásokat szervezünk rászoruló tanulóinknak azért, hogy megismerhessék saját személyiségüket, önértékelésük reális legyen.

A pályairányítás szerves részét képezi az is, hogy a rászoruló tanulókat megismertessük a munkába álláshoz szükséges dokumentumokkal, illetve megtanítsuk őket az önéletrajz elkészítésére, valamint megismertessük velük a munkahelyi interjú menetét. Ezek a tevékenységek hozzásegítik a tanulókat az álláskeresési technikák elsajátításához is.

A továbbtanulni szándékozók számára minden részletre kiterjedő tájékoztatást nyújtunk a felsőoktatási lehetőségekről. Osztályfőnöki órákon megismertetjük őket a Felsőoktatási Tájékoztató használatával. Emellett a pályaválasztást segítő pedagógus és az osztályfőnök gyakorlati segítséget is nyújt a felsőoktatási dokumentumok kitöltésében azok számára, akiknek ez gondot jelent.

A tanulmányi munka segítése mellett a szociális hátrányok csökkentése is feladataink közé tartozik. Felhívjuk rászoruló tanulóink figyelmét az igényelhető szociális támogatási lehetőségekre, ösztöndíjakra. A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős tanár vagy az osztályfőnök megismerteti a rászorulókat és szüleiket a támogatáskérés menetével, igény esetén segíti őket a dokumentáció kitöltésében, elkészítésében.

A szabadidő hasznos és tartalmas eltöltésének lehetőségét biztosítja az iskolánk azért, hogy a tanulók a hétköznapi életben is örömeiket leljék. Ez a szenvedélybetegség-megelőző tevékenység hatékony részét képezi. A szenvedélybetegség-megelőző tevékenység támogatására kiírt

pályázatokat a gyermek-és ifjúságvédelmi felelős figyelemmel kíséri és nyertes pályázat esetén felel a pályázati munka megvalósulásáért. Rendszeresen szenvedélybetegség-megelőző foglalkozásokat és előadásokat szervez az áldozattá válás és a balesetek, valamint a bűnelkövetés megelőzéséről.

Az egészséges életmód igényének felkeltése és az egészséges életmódra való képesség kialakítása is feladatunk a tanulók esélyegyenlőségének megvalósításában. Ezt szolgálják részben az iskola által szervezett orvosi, fogorvosi vizsgálatok, részben pedig azok a felvilágosító előadások, programok, melyeket az iskola szakértő pedagógusai, meghívott szakemberek tartanak az esélyegyenlőségi osztályfőnöki órákon illetve egészségügyi előadásokon.

Az egészség megőrzését szolgálják iskolánk sportprogramjai is, többek között a mindennapos testnevelés megvalósulása, valamint a sportversenyeken való rendszeres részvétel. Figyelünk arra, hogy a hátránykompenzáció e téren is megvalósuljon és minél több olyan tanuló vegyen részt a sportrendezvényeken, akiknek korábban erre kevesebb lehetőségük adódott.

A nemzetközi kapcsolatok terén is törekszünk arra, hogy a legnehezebb anyagi körülmények között élő tanulóknak is lehetőségük legyen az idegen nyelvek tanulásának anyanyelvi környezetben való gyakorlására és más országok kultúrájának, életének megismerésére.

A szociális jellegű problémák megoldását segíti a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős a szociális segélylehetőségek figyelemmel kísérésével és a szülőknek és tanulóknak nyújtott információkkal, az igénylés helyéről és módjáról. A családnak biztosítanak támogatást a szociális tanulmányi alapítványi ösztöndíjak. Ehhez a gyermek-és ifjúságvédelmi felelős a pályázati anyag elkészítésében és benyújtásában segítséget nyújt.

Az érintett tanulók tehetséggondozását a kulturális rendezvényeken való szerepeltetéssel valósítjuk meg, a rendezvények szervezésébe is minél nagyobb számban vonjuk be a rászoruló tanulókat. Segítjük tehetségük kibontakoztatását a sporttevékenységben is.

Szükség esetén a szülőkkel való kapcsolattartással, a problémáknak a szülőkkel történő megbeszélésével, életvezetési tanácsokkal sokat segíthetünk. A tanuló kollégiumban történő elhelyezését szorgalmazzuk, ha életkörülményei ezt indokolják.

Organikus eredetű problémák, pszichés vagy tanulási nehézségek esetén szakemberhez irányítjuk az érintett tanulót. A szakértői bizottság véleménye alapján pedig az iskola gyógypedagógusa fejleszti a tanulókat.

Az esélyegyenlőség megvalósítását szolgáló tevékenység elsősorban a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős feladata, aki munkáját az intézményvezetővel, szaktanárokkal és a szülőkkel együttműködve végzi. Ha indokolt, a gyermekvédelmi intézmények, és szakemberek segítségét kéri.

Az iskola SNI tanulóival a törvényben meghatározott óraszámokban az iskolánk gyógypedagógusa dolgozik. A pedagógusoknak a legproblémásabb esetekben a gyógypedagógus nyújt segítséget, és szükség esetén továbbirányítja a Nevelési Tanácsadóba a problémás tanulókat.

Az iskola szakmai és társadalmi kapcsolatrendszere nyitott. A tapasztalat szerint a társadalmi

helyzet befolyásolja az oktatás eredményességét.

Az eredmények rosszabbak ott, ahol problémás és nem együttműködő a szülői háttér.

Ezért együttműködésre törekszünk az iskolába járó tanulók szüleivel és az oktatási intézményeken kívül az alábbi társadalmi szervezetekkel:

- önkormányzat
- családsegítő szolgálat
- védőnői hálózat
- Nevelési Tanácsadó
- Rendőrség
- Vöröskereszt

A kialakított kapcsolatokat az iskola többségében rendszeresen ápolja a tanulók érdekében.

Az iskola esélyegyenlőségi törekvéseinek célja, hogy biztosítsa az intézményen belül a szegregációmentesség és az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését, figyelembe véve a szülők igényeit és a törvényi előírásokat.

A közvetlen célcsoport: a sajátos nevelési igényű gyermekek és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók és pedagógusaik.

A hátrányos helyzetű gyerekek problémáinak kompenzálását és az esélyegyenlőség előmozdítását az iskola minden tevékenysége során figyelembe veszi és alkalmazza:

- a beiratkozásnál
- tanításban, ismeretközvetítésben
- a gyerekek egyéni fejlesztésében
- az értékelés gyakorlatában
- tanulói előmenetelben
- dicséret, elismerés gyakorlatában
- a fegyelmezés, büntetés gyakorlatában
- a tananyag kiválasztásában, alkalmazásában és fejlesztésében
- a továbbtanulásban, pályaorientációban
- a humán erőforrás-fejlesztésben, pedagógusok szakmai továbbképzésében
- a partnerség-építésben és kapcsolattartásban a szülőkkel, segítőkkel, a szakmai és társadalmi környezettel

Az esélyegyenlőségi célok elérésének érdekében vállaljuk, hogy iskolánkban a hátránnyal élők semmilyen módon nem lesznek megkülönböztetve társaiktól, faji, vallási, egészségi, és szociális helyzete miatt hátrányos megkülönböztetés nem érheti a tanulókat.

Társadalomismeret tantárgy illetve osztályfőnöki órák keretében a tanárok különös hangsúlyt fektetnek az etnikai és egyéb diszkrimináció társadalmi ellentmondásaira, ezek leküzdésére.

Megismertetjük tanulóinkkal az „Útravaló” ösztöndíjprogramot és mindkét programban („Út az érettségéhez”, „Út a szakmához”) pályázunk tanulóinkkal.

Törekszünk a jövőben az iskola akadálymentesítésére anyagi lehetőségeink függvényében.

Az intézmény minden dolgozója, tanulója, a szülők és a társadalmi partnerek számára elérhető

az iskolai esélyegyenlőségi program, ismerik és követik a benne foglaltakat.

Az intézmény nevelői a pedagógiai programban megfogalmazott korszerű módszerek elsajátítását a szükséges továbbképzések elvégzésével szerzik meg. Az egyenlő bánásmód elvét sértő eseteket megszüntetjük.

Felelős: igazgató

Határidő: folyamatos

Az iskola esélyegyenlőségi törekvéseinek megvalósítása az intézmény minden nevelőjének feladata.

Felelős: minden nevelő, gyermekvédelmi felelősök és az igazgató

Határidő: folyamatos

A tantestület minden tagjának kötelessége betartani az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítani a diszkriminációmentes oktatást, nevelést, a befogadó és toleráns légkör kialakítását.

A nevelői továbbképzések alkalmával minden nevelő számára biztosítjuk az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteket bővítő képzéseken való részvételt. A tantestület tagjának ismernie kell az iskola esélyegyenlőségi céljaiban foglaltakat és aktívan közre kell működniük annak megvalósításában. Az esélyegyenlőség sérülése esetén a tantestület minden tagjának kötelessége jeleznie azt az iskola gyermekvédelemért felelős nevelőinek.

Felelős: minden nevelő, gyermekvédelmi feladatokat ellátó nevelő, igazgató

Határidő: folyamatos

1.10. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái (általános és középiskola)

A) Követelmények:

- Számon kérni csak olyan ismeretet szabad, amelyet megtanítottunk, illetve amelyhez
- a tanuló tanára vezetésével (irányításával) hozzájutott.
- A számonkérésnek mindig a tanuló tudására (és nem tudásának hiányosságaira) kell irányulnia. A hiányosságok feltárásának célja a további ismeretszerzés, illetve a hiányosságok pótlásának segítése.
- Lehetőséget kell adni a tanulónak a számonkérés során feltárt hiányosságok pótlására, hibák javítására.
- A tanuló teljesítményét mindenkor korrekt módon, az elvárás-képesség-teljesítmény egységében kell értékelni.
- Az értékelés és minősítés során arra kell törekedni, hogy az érdemjegy, vagy szöveges minősítés mindenkor a tanuló teljesítményét tükrözze (és ne az osztályban, csoportban kialakult tudásbeli rangsorban elfoglalt helyét).
- A tanulói teljesítmény értékelésekor a pozitív motiváció, a képességeknek a megerősítés útján történő fejlesztése az irányadó elv.

B) Az értékelés formái:

A tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeljük, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősítjük.

A szaktanár a tanuló teljesítményét, előmenetelét

- a) heti egy órás tantárgynál félévenként legalább három érdemjeggyel,
- b) heti kettő vagy három órás tantárgynál havonta legalább egy érdemjeggyel,
- c) heti három óránál magasabb heti óraszámú tantárgynál havonta legalább kettő érdemjeggyel értékeli.

Az értékelés legyen folyamatos:

- visszajelzés a diáknak a zökkenőmentes továbbhaladás érdekében,
- jelzés a szülőknek a diák adott tantárgybeli előmeneteléről.

A folyamatos értékelés fajtái:

- órai értékelés (szóban az órai munka, az aktivitás visszajelzésére),
- szóbeli felelet értékelése,
- gyakorlati, illetve manuális tevékenység értékelése osztályzattal és szóban (kézségtárgyak teljesítményének értékelésére),
- írásos értékelés (írásbeli munka minősítésére: osztályzat + hozzáfűzött megjegyzések, tanácsok),
- szülőknek üzenő füzet vagy ellenőrző útján küldött jelzés a feltűnően gyenge, vagy esetleg a kiemelkedően jó teljesítményért.
- félévi és tanév végi

Az értékelés módja:

A 9-13. évfolyamon a tanulók munkáját minden tantárgyból évközben érdemjegyekkel, a félév és a tanév végén osztályzattal minősítjük.

Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők:

Jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1)

Kiemelkedő tantárgyi teljesítmény félévi és tanév végi osztályzata: kitűnő (5).

Az ellenőrzés fajtái:

- szóbeli feleltetés,
- házi feladat, füzetvezetés ellenőrzése,
- írásbeli számonkérési formák:
- írásbeli felelet (egy anyagrészből),
- beadandó, nagyobb elmélyülést igénylő házi dolgozat kitűzése,
- röpdolgozat (bejelentés nélkül, aznapi házi feladatból),
- dolgozat (előző órán bejelentett, kisebb anyagrészből),

- témazáró dolgozat (legalább egy héttel korábban bejelentett, összefoglalással)
- előkészített, teljes témakört felölelő).
- a tanuló produktumának (pl.: testneveléssel összefüggő mozgásforma előadása) ellenőrzése.

A) A tanuló írásbeli beszámoltatásának formái:

- a) témazáró dolgozat: egy teljes tantervi téma számonkérésére szolgáló, egy tanórát kitöltő, az ismeretek felidézését és alkalmazását egyaránt megkövetelő írásbeli számonkérési forma, a témazáró dolgozatban szereplő feladattípusok arányai megfelelnek a tananyag és a tantervi követelmények belső arányainak;
- b) egyéb dolgozat: egy tantervi téma valamely részének számonkérésére szolgáló, legfeljebb egy tanórát kitöltő írásbeli számonkérési forma, amelyben az ismeretek felidézése az alkalmazástól függetlenül vagy azzal együtt is számon kérhető
- c) Az éveleji, félévi, év végi felmérések alapvetően diagnosztikai célt szolgálnak: a tanulók tudásának, készségeinek szintjét mérik. E felmérők csak akkor osztályozhatók, ha megfelelő ismétlés, gyakorlás után került sor rájuk.

A tanuló tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a következő arányok alapján végezzük.

Teljesítmény

0 – 33 %	elégtelen (1)
34 – 50 %	elégséges (2)
51 – 75 %	közepes (3)
76 – 90 %	jó (4)
91 – 100 %	jeles (5)

Ha a szaktanár a meghatározott ponthatárok alkalmazása során szükségesnek látja, az adott osztályban, csoportban az egyes ponthatárokat legfeljebb három százalékkal lefelé vagy felfelé módosíthatja.

B) Az írásbeli beszámoltatás korlátai, a tanulók tudásának értékelésben betöltött szerepe, súlya

1. Az írásbeli beszámoltatás szerepe, súlya:

- a) A számonkérési, értékelési formák (szóbeli, írásbeli) helyes aránya a pedagógia örök dilemmája. A képesség és készségfejlesztés követelménye a két forma egyenlő arányát kívánja. Az alacsony osztálylétszámok, a mennyiségében és sokféleségében egyre bővülő közvetítendő ismeretanyag elsajátításának pontos ellenőrzése mindkét számonkérést lehetővé teszi. Ezzel a tanulók kifejezőkészségbeli hiányosságai, a felgyorsult élettempó hatására kialakult rövidített, szinte csak jelzesszerű az egyedi, választékos stílust nélkülöző beszédjük az iskola felelősségét növeli ezen a téren.
- b) A témazáró dolgozatok kétszeres súllyal való értékeléséről a szaktanár dönt a munkaközösség véleményének figyelembevételével. A szaktanár a tanév elején tájékoztatja a tanulókat arról, hogy melyek azok a tanulói teljesítmények, amelyeket a félévi és a tanítási év végi osztályzatok kialakításánál kétszeres súllyal fog figyelembe venni. Ilyen teljesítmény értékelésekor a naplóba és a tanuló ellenőrzőjébe piros színnel megkülönböztetett érdemjegy kerül. Az osztályzatok kialakításánál más súlyozást nem alkalmazunk.
- c.) Témazáró dolgozat íratását a szaktanár legkésőbb egy héttel a dolgozatírás előtt bejelenti, a dolgozatot két héten belül kijavítja, egy napon kettőnél több témazáró dolgozatot nem íratunk.
- d.) Egyéb dolgozat íratását a szaktanár legkésőbb az előző tanítási órán bejelenti, a dolgozatot két héten belül kijavítja;
- e.) A szaktanár egy tantárgyból nem írat újabb dolgozatot mindaddig, amíg az előző dolgozatot kijavítva ki nem adta a tanulóknak.
- f.) A félévi és tanév végi minősítés nem alakítható ki csak írásbeli számonkérés alapján született érdemjegyekből azokból a tantárgyakból, amelyek alkalmasak a szóbeli kifejezőkészség fejlesztésére.
- g.) A diákok írásbeli dolgozatait, beszédett füzetét, beadott munkáját (házi dolgozatok, tanulói kutatómunkák anyaga) rövid időn belül értékelni, javítani kell.

- Az alsó tagozaton a 2. évfolyam végén kezdődik a jeggyel történő értékelés.

A dolgozatokat a tanító-tanár két héten belül köteles kijavítani. A dolgozatok szóbeli értékelést is tartalmazhatnak.

Szöveges értékelés koncepciójának lényege

A szöveges értékelés koncepciójának elvi kiindulópontjai a következők lehetnek:

- Az értékelés a gyerekért, s elsősorban a gyerekeknek szóljon, de a szülő számára ad tájékoztatást.
- Alakítsa a helyes önértékelést, segítse a reális önismeretet
- Nyitott legyen, amely nem ítéletet alkot, hanem tükröt tart
- A gyerek lehessen aktív részese a saját fejlődésének
- A szülő és a pedagógus közösen gondolkodhasson a gyermek fejlődéséről.

A szöveges értékeléssel kapcsolatos elvi követelmények az alábbiakban összegezhetők:

- Minősítés – központúság helyett fejlesztőközpontúság jellemezze
- Vegye figyelembe az életkori sajátosságokat

- Legyen összhang a NAT, a pedagógiai program, a helyi tantervi rendszer és a kimunkált értékelési koncepció között
- Jellemezze a gyakorlatot a rendszeres és folyamatos értékelés
- Személyre szóló és ösztönző jellegű legyen
- A tanítási-tanulási folyamat állandó kísérőjeként tudjon megerősítő, korrigáló, fejlesztő szerepet betölteni
- Konkrét egyénre szabott javaslatokkal jelölje meg a továbblépés útját és módját, nyelvi megformáltságában legyen közérthető mind a tanuló, mind a szülő számára.

A helyi értékelés alapelvei:

A tanév folyamán négy alkalommal értékeljük tanulóink munkáját. Első negyedévi értékelésünk időpontja az őszi szünetet megelőző utolsó tanítás napja, háromnegyedévi értékelésünk a tavaszi szünetet megelőző utolsó tanítási napon történik.

Az értékelés „aláhúzásos” módszer szerint, előre meghatározott szempontok szerint történik.

Cél: az adott időszokról átfogó, a gyermek személyiségét, szociális fejlettségét, munkafegyelmét és az egyes tantárgyak tanulása során nyújtott teljesítményét értékeljük.

Miközben nem mondunk le a hagyományos ismeretszerzésben elért eredmények értékeléséről, fontosnak tartjuk a társas kapcsolatokat, valamint a reális önismeret kialakulását, fejlesztését. Szöveges értékelésünk a gyermek sokféle tevékenységére, megnyilvánulására is reagál, melyek nincsenek kapcsolatban a tanulási teljesítménnyel, de fontosak lehetnek a teljes személyiségfejlődés szempontjából.

Törekszünk arra, hogy a gyermek önmagához mért fejlődéséről is reális képet tudjunk adni.

Értékelésünk állapotkép, ugyanakkor a tanítás-tanulás folyamatában tanulói teljesítményt ösztönző funkcióval bír.

Mindennapi munkánk során a gyermekek belső motivációját kell feléleszteni és azt folyamatosan ébren tartani.

Az SNI tanulók értékelése

Az egyik legfontosabb és legérzékenyebb pedagógiai feladat a tanulók értékelése. Ezért az SNI tanulóknál a tanulók lehetőségeihez, korlátaihoz és speciális igényeihez igazodva végzett munkát kell értékelni. A velük szemben támasztott követelmények teljesítésének értékelése akkor lesz reális, ha rész-képesség zavarainak megfelelő feltételeket (pl. más időkeretet, vagy más tartalmat vagy formát biztosítunk az értékelni kívánt munkához).

Az SNI tanulókat differenciáltan, segítő megkülönböztetéssel értékeljük, úgy hogy az önmagukhoz képesti fejlődésük kap nagyobb hangsúlyt.

Alapfokú művészeti iskola

A tanulók értékelésének módja:

Az értékelés módjai igazodnak, a kötelező dokumentumként alkalmazott -Bizonyítványkönyv alapfokú művészeti iskolai intézmények – formájához és a kitöltési útmutatójába foglaltakhoz.

Növendékeink tudását, teljesítményét a tanítási év közben rendszeresen (havonként) érdemjeggyel, félévkor és év végén pedig a meghatározott beszámolókat teljesítése után osztályzattal, illetve a megfelelő szöveges értékeléssel minősítjük.

Minden félévkor vizsgát kell tenni, illetve év végén hangszeres főtárgyból, hangszeres előképzből, valamint szolfézból, zeneelméletből és zeneirodalomból bizottság előtt beszámolót kell tenni. Más művészeti tagozaton – kamarazene, népzene, színháték illetve képző- és iparművészet – hangverseny, színhadi előadás, valamint kiállítás keretében adnak számot tudásukról a növendékek.

A beszámolókon az érdemjegyet a főtárgy tanárának javaslata alapján a bizottság állapítja meg. A bizottság elnöke a zenei tanszakok esetében a szakmai tagozatvezető, vagy megbízottja (tanszakvezető, eseti alkalmakkor szaktanácsadó).

Más művészeti tagozatokon (tánc, képző- és iparművészet, színháték) az intézmény másik tagozatvezetője, vagy megbízottja (tanszakvezető, eseti alkalmakkor szaktanácsadó).

Az osztályzás a tantervi követelményeknek, valamint tanulók gyakorlati és elméleti eredményeinek egybevetése alapján történik.

A főtárgyi művészeti ágak esetében adott érdemjegyek.

- 5 (jeles)
- 4 (jó)
- 3 (közepes)
- 2 (elégéséges)
- 1 (elégtelen)

A kötelező tárgyak esetében szöveges értékelés.

- Kiválóan megfelelt
- Jól megfelelt
- Megfelelt
- Nem felelt meg

Az osztályzatokat a következő módon adminisztráljuk, illetve jegyezzük be.

- A főtárgyi, kötelező tárgyi illetve az előképzős napló megfelelő rovatába havonta számjeggyel, félévkor és év végén pedig számjeggyel és szómegjelöléssel, valamint a megfelelő szöveges értékeléssel.
- A tájékoztató füzetbe havonta és félévkor számjeggyel, valamint a megfelelő szöveges értékeléssel.
- A törzslapra és a bizonyítványba év végén számjeggyel és szómegjelöléssel, valamint a megfelelő szöveges értékeléssel.

A művészeti tagozaton:

Felsőbb osztályba az a tanuló léphet, akinek valamennyi tanév végi osztályzata legalább elégéséges, és az összefüggő szakmai gyakorlatot teljesítette. Az a tanuló, aki a szakmai gyakorlatot nem teljesített, évisméltéssel folytathatja tanulmányait.

A tanuló éves teljesítményének értékelésénél közismereti és a szakmai tárgyakat egységesen vesszük figyelembe.

Szakmai tárgyak esetén a tanuló munkájának értékelése vizsgák, beszámolók, tanulói produktumokon keresztül is történhet. A vizsgaköteles tárgyak felsorolását, a konkrét vizsgakövetelményeket, azok nyilvánosságra hozatalának módját és idejét, valamint a vizsgák formai szabályait a tagozatok programjai tartalmazzák.

Beszámolók céljára a szakmai órák, vizsgák céljára a félévnek az utolsó hete áll rendelkezésre. A közismereti tárgyakból a tanulók osztályzatait a vizsgahét előtti utolsó tanítási napig le kell zárni.

A tanuló adott tantárgyból szerzett – a naplóba illetve az értesítőbe kerülő – osztályzatát a havi jegyek átlagából képzett jegyből és a vizsga jegyből a tagozati programokban rögzített módon számítjuk.

Év végi vizsgára az a tanuló bocsátható, akinek a naplóban rögzített havi érdemjegyei alapján számított évközi teljesítménye legalább elégséges. Aki ennek alapján vizsgára nem bocsátható szakmai gyakorlati tárgy esetén az évfolyam megismétlésével folytathatja a tanulmányait, szakmai elméleti tárgy esetén az egész évi tananyagból a nyár végén kötelees pótvizsgázni.

Különbözeti vizsga

Különbözeti vizsgára a bizonyítvány benyújtásával lehet jelentkezni. A vizsgaengedélyt az igazgató adja ki. A különözeti vizsga azokra a tantárgyakra terjed ki, amelyeket a tanuló – a bemutatott bizonyítványból megállapíthatóan – nem tanult. A tanuló egy-egy tanév anyagából ill. – összevontan – több tanév anyagából is kérhet vizsgaengedélyt. A különözeti vizsga lebonyolítására az osztályozóvizsgára vonatkozó rendelkezések az irányadók.

1.11. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása

A) A házi feladatok kiadásának szempontjai:

- a tanulók napi és heti terhelése,
- az egyes diákok képességeit, adottságai,
- az életkori sajátosságok,
- az értelmi fejlettség,
- a fejlődés üteme,
- házi feladat előkészítettsége,

B) A házi feladatok kiadásának és ellenőrzésének alapelvei:

- A házi feladatok korosztálytól függetlenül sarkallják a diákot állandó önellenőrzésre!
- A házi feladatok segítsék elő a szülők tájékoztatását gyermekük iskolában végzett munkájáról, az iskolában folyó munkáról.
- A házi feladatok mindig kerüljenek ellenőrzésre!
- Az el nem készített, illetve hibás, hiányos házi feladat értékelésekor különbséget kell tenni a mulasztás okai szerint!
- Az önálló kutatómunkát, a kötelező tananyagon kívüli ismereteket kívánó

feladatok elvégzését a befektetett munka arányában jutalmazni kell.

- Tanítási szünet idejére legfeljebb annyi kötelező házi feladat adható, amennyi egyik óráról a másikra szokásos.
- A nagyobb elmélyülést, több időt igénylő feladatok kitűzésekor (könyvtári vagy internetes kutatómunka, képzőművészeti alkotás, technikai eszköz készítése) az elkészítés határidejét különös gonddal, a tanulók egyéb kötelezettségeire tekintettel kell megállapítani.
- A tantervi anyagot meghaladó mennyiségű vagy mélységű ismereteket kívánó feladatokat (pl. versenyfeladatok) csak annak a diáknak lehet kötelezően előírni, aki a versenyzést, illetve az önálló kutató vagy más jellegű alkotómunkát önként vállalta.

1.12. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

Az osztályok kialakítását az egyes évfolyamok tanulói létszámai határozzák meg, alsó tagozaton összevont osztályok is működhetnek 1-2. és 3-4. Az osztályokat magyar, matematika, környezet órákon évfolyamok szerint csoportbontásban oktatjuk. A jogszabályban szereplő kötelező évfolyami óraszámok alapján meghatározott többletórát csoportbontásra használjuk. Valamennyi általános iskolai évfolyamon szükség esetén összevont csoportokban tanítjuk a rajz, testnevelés, technika, ének tantárgyakat a mindenkori költségvetési kondícióknak megfelelően.

Az általános iskolában a nyelv és az informatika oktatásánál alkalmazunk csoportbontást, amennyiben erre az osztály létszáma lehetőséget biztosít.

A szakgimnáziumban a 2013-2014-es tanévtől kezdődően a köznevelési törvényben meghatározott maximum 12 fős csoportokban szervezzük.

Csoportbontások:

- szakmai gyakorlati órák
- nyelvi órák.

A nyelvi órák a választott nyelv alapján szerveződhetnek.

1.13. A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek

Iskolánk tanévenként egyszer, tavasszal a kötelező NETFIT méréssel végzi el a tanulók fizikai állapotának, edzettségének mérését.

A mérés eredményének függvényében fejlesztési tervet készít a testnevelő, amelyben meghatározza, hogy az adott tanulónak milyen területen milyen fejlődést kell elérnie, illetve meghatározza mely területet tekinti kiemelten fejlesztendő területnek.

Célunk továbbá az iskolai testnevelés és sport egészségmegőrző hatásának növelése, a sport egészségmegőrző szerepének népszerűsítése, tudatosítása. Programunk tartalmazza a mindennapi testedzés megvalósítására szolgáló programot is.

1.14. Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei

Alapfogalmak

Mi az egészség?

- Testi, lelki, szociális jól-lét állapota, nem a betegség hiánya
- Alkalmazkodóképesség a környezet változásaihoz
- Összhang a fizikai, a lelki és a társadalmi lehetőségek közt.
- Kiteljesedése az egyén társadalmi integrációjától is függ (család, iskola, más közösségek)

Egészségnevelés:

A tanulók egészségkultúráltsági szintjének emelésével egyidejűleg olyan tevékenység kialakítása, amely az ismereteket aktív magatartássá formálja.

Egészségfejlesztés:

Magába foglalja a korszerű egészségnevelés, az elsődleges prevenció, mentálhigiéne, az önsegítés feladatait, módszereit.

1. Az egészségnevelés célja:

Az egészség mint elfogadott érték épüljön be az iskola mindennapjaiba. A nevelés során növekedjen a tanulók felelősségérzete önmaguk, mások és környezetük iránt. Célunk, hogy megtanítsuk diákjainkat az egészségügyi szolgáltatások helyes és célszerű igénybevételére, a szűrővizsgálatokon való rendszeres és önkéntes részvételre.

Célunk továbbá az iskolai testnevelés és sport egészségmegőrző hatásának növelése, a sport egészségmegőrző szerepének népszerűsítése, tudatosítása. Programunk tartalmazza a mindennapi testedzés megvalósítására szolgáló programot is.

2. Az egészségnevelés alapelvei:

- a szellemi, a testi és a lelki nevelést egyformán fontosnak kell tekinteni
- tervszerű, szervezett, rendszeres tevékenység
- kiterjed minden tanulóra
- résztvevője az iskola minden dolgozója
- helyes cselekedésre serkentő
- segíti az „egészséges iskolai légkör” kialakulását
- személyiség megerősítése
- csoportfelelősség területét szélesíti, bővíti (iskolavezetés, tanár, diákcsoporthoz)

3. Egészségnevelés fejlesztés területei:

A. / Testi nevelés:

- személyi higiéné
- környezet higiéné
- környezetvédelem
- testnevelés- és sport - több mozgás
- egészséges táplálkozás
- balesetek megelőzése
- elsősegélynyújtás
- időben orvoshoz fordulni – szűrővizsgálatok
- megelőzésre nevelés
- biztonság igénye
- szexuális nevelés (szerelem, házasság, nem kívánt terhesség,)
- életkorral járó biológiai sajátosságok

B. / Pszichohigiénés nevelés:

a./ Egészséges életvezetés

- napi és heti életritmus
- alvás, tanulás, munka, játék
- ellenállni a reklám nem kívánatos hatásainak
- fogyasztói szokások
- pozitív értékrend kialakítása
- a jó közérzet, a boldogság és sikeresség szükségletének kontrollálása - belső harmónia

b./ Stresszelhárítás

- apróbb sikertelenség elviselése
- konfliktusok megoldása, problémamegoldás
- önismeret, éntudat
- dönteni tudás

c. / Deviancia megelőzése

- szenvedélybetegségek megelőzése
- dohányzás-, alkohol-, drogtagadás
- társas kapcsolatok egészségi, etikai kérdései

d./ Érzelminevelés

- az életkorral járó pszichohigiénés életmódi tennivalók
- érzelmeket felismerni, kifejezni saját erőnyeit, gyengéit felmérni, érzéseket kezelni
- empátia-képesség fejlesztése, segítőkészség, felelősségérzet, akaraterő fejlesztése

C. /Szociális higiénés nevelés:

a. / Kedvező társas kapcsolatok építése, fenntartása

- barátságok kialakítása
- kommunikáció fejlesztése
- kreativitás, aktivitás, együttműködés, vitakultúra fejlesztése, megtartása
- etika, érték szabályok kialakítása, korlátokat felállítani és elfogadni (házirend)
- szerepfeszültségek feloldása, érintkezési zavarok megelőzése
- társadalmi izoláció megelőzése (hátrányos helyzetűek)
- társadalmi támaszok (család, barát, egyesület, kisközösség...) fontossága, előnyei

4. Az egészségnevelés szinterei

A. /Tanítási órákon

Minden tanár, tanító képes arra, hogy szaktárgyába megtalálja az egészség propagálásának lehetőségeit és ezeket építse be a tananyagba. Ezt a kerettanterv sok helyen elő is írja a tantárgyak tartalmi részében. A biológia, kémia, technika, természetismeret, rajz, irodalom tantárgyak pedig különösen alkalmasak célkitűzéseink megvalósítását segíteni. Az iskolában dolgozó minden pedagógus és alkalmazott személyes példamutatása is hirdesse az egészségnevelés fontosságát.

B/ *Egészségnevelés a testnevelési órákon*

- A kerettanterv alapján készült helyi tanterv szerint a testnevelés tantárgy oktatásának: gimnasztika, atlétika, torna, két szabadon választott labdajáték, küzdősportok, úszás, szabadidős sportok
- Az életmód és a tartási rendellenességek gyakorisága miatt órák elején tartásjavító gerinctorna bevezetése.
- A tanulók általános fizikai teherbíró képességének mérése (évente kétszer)
- Minőség-ellenőrzés: a tanulók egységes mérése, értékelése, és minősítése
- Az iskolaorvos és védőnő vizsgálati módszereinek, illetve adatainak kibővítése, hogy felvilágosítást kapjanak a tanulók funkcionális állapotáról.

C/ Egészségnevelés az osztályfőnöki órákon

Az osztályfőnök összefogja, egységben láttatja a szaktárgyak idevágó, de szerteágazó ismereteit és az életvezetés tudatosságára nevel.

Ilyenek pl. a táplálkozási szokások, a szükségtelen „túlcsomagolás”,

Az osztályfőnöki órák egészségneveléssel foglalkozó témaköreibe minden évfolyamon beépítjük a stressz- és konfliktuskezelés technikáinak tanítását.

Az olyan káros szenvedélyek megelőzésére, mint a drog, alkohol és a dohányzás, beépítjük a DADA-programot. Ezeket az osztályfőnöki órákat az iskolaorvos, illetve a védőnő

szükség szerinti bevonásával, esetleg mentálhigiénés szakember felkérésével tartjuk meg. A DADA- programot a rendőrség szakembere tartja.

D/ Egészségnevelés tanórán kívül

a. *Szakmai szervezetekkel való együttműködés*

Védőnői ügyelet biztosítása; Egészségügyi szűrővizsgálatok (fogászat, szemészet, hallás vizsgálat, stb.); Egészségügyi felvilágosító előadások;

b. *Versenyekre való felkészítés*

Ajánlott versenyek:

- Sport: kézilabda, labdarúgás,
- Egészségvédelem: elsősegélynyújtó, drogprevenciós-nap

A tanulók igényei szerint más sportágakban, egészség-és környezetvédelmi témákban is szervezünk, biztosítunk felkészülési lehetőséget.

A foglalkozások az iskola tornatermében, udvarán, és szaktermeiben zajlanak délutánonként.

c. *Részvétel megyei, vagy országos akciókban és programokon*

Rendszeresen részt veszünk a megyei, illetve országos sport, egészség-témájú programokban, pályázatokon. A nyert összegeket a tanórai és tanórákon kívüli programok színvonalas megvalósítására fordítjuk.

A Vöröskereszttel ápolott jó kapcsolatok révén részt veszünk a Vértadások szervezésében, a mozgósításban.

d. *Helyi kezdeményezések Téma napok*

Olyan téma napokat kívánunk meghonosítani, amikor a diákok érdeklődésüknek megfelelő szervezett programokon vehetnek részt. Meghívott előadókkal, szervezetekkel vesszük fel a kapcsolatot.

Ilyen téma napok a következők:

Diáksport-nap: egész napos rendezvény, sport, egészség, baleset megelőzés,
Dohányzásmentes Világnap: filmvetítés, beszélgetés

A továbbiakban újabb témákban hívjuk fel diákjaink figyelmét 2-3 jeles nap (Egészségügyi Világnap, Nemzetközi Vöröskereszt Napja, Lelki Egészség Napja) kapcsán az ügy fontosságára.

Ennek lehetséges módjai:

- helyi rajzverseny és kiállítás (diákok által szervezeten)
- faliújság

- vers, illetve novella pályázat
- felkért előadó
- helyi vetélkedő
- futóverseny stb.

A környezeti nevelési elvei

Az elmúlt egy-két évtized oktatási-nevelési programjaiban világszerte egyre gyakrabban visszatérő kulcsszavak: környezeti nevelés, rendszerszemlélet, fenntartható fejlődés.

A környezet a téridőben igen tág tartomány: a bőrunktől a csillagrendszerek ma még ismeretlen határáig terjed. Ennek a felmérhetetlen világnak az egyes zónái eltérő fontosságúak számunkra, figyelmünket eltérő mértékben összpontosítjuk a világ más-más részére.

A közvetlen bőr-közeli környezettel kapcsolatos kérdések az egészségnevelés témakörébe tartoznak. Kifele haladva következik az öltözködés, amit a divat, kultúra és hagyomány – és iskolában a házirend - szabályoz. Ezután jön az épített környezet, iskolánk épülete, udvara, majd tágabban községünk, illetve lakókörnyezetük. Ezen túl a legtöbb tanuló gondolkodásában nagyobb, kitöltetlen zóna következik, amelybe alkalmacszerűen tolokodnak be külső hatások (pl. kirándulás), majd később a felsőoktatás kérdése, és a vele járó környezetváltozás. A legtöbb iskola többnyire idáig próbálja befolyásolni illetve figyelemmel követni diákjai fejlődését.

A múltban az iskola vezetése elsősorban az építési mikro-környezetre volt kénytelen, akart és tudott figyelmet fordítani. Ezeket a munkákat részben műszaki-gazdasági kényszer, részben jogszabály változása, részben esztétikai igény motiválta (művészi alkotások, reprodukciók és illusztratív oktatási segédanyagok elhelyezése a falakon, ajtók, szekrények lefestése).

A jövőben nyilvánvalóan ugyanígy elkerülhetetlen, hogy meghajoljunk a környezetünkre vonatkozó jogszabályok, még inkább a műszaki-gazdasági kényszerítő erők előtt.

Rövid-távú programok

A környezetvédelmi nevelés egyik elemeként minél előbb be kellene vezetni a szelektív szemétyűjtést. Rendszeresen takarítsák tanulóink környezetüket, ültessenek tavasszal az osztályközösségek virágokat az udvarban, fogadjanak örökbe egy-egy területet, amit mindig rendben tartanak.

Hosszú-távú program

A fenntartható fejlődés minden téren megköveteli, hogy hosszú távra tervezzünk. Egy ilyen kidolgozását a következő években megkezdjük, azonban ez viszonylag sok tájékozódást (és ennek megfelelően időt) igényel, amíg a stratégiai döntéseket taktikai lépésekre lehet bontani, az irodalom említett bősége és változatos színvonala, és a lehetséges csapdák sokasága miatt.

Általános az egyetértés abban, hogy a környezeti nevelés során sajátítható el legjobban az un. rendszerszemléletű gondolkodás, amely valószínűleg a 21. század iskolájára jellemző lesz. Egy ilyen programnak egyik jellemzője a látótér, a tudatosan figyelt élet- és eseménytér fokozatos bővítése: túl kell nézni az iskola igen szűk rendszerén. Példaként felvetem a gyógynövények fel- és megismerésének, gyűjtésének és alkalmazásának fakultatív foglalkozásként való megszervezését. Ez kimozdulást is jelent a környéken. A későbbiekben tágítani lehet ezt akár 30 km-es sugarú körben.

Fontos felhívni a figyelmet, hogy a szekularizált, helyel-közzel a tudományt vallásként kezelő világ dokumentumaiban gyakran tükröződnek protestáns történelmünk vagy az evangéliumból jól ismerhető, csak éppen alkalmilag elfelejtett vagy szégyellt ismereteink.

Ha jól csináljuk, egymásba hajlik a "csúcs-tudományos pedagógiai ismeret" és a hétköznapi evangélium egyszerűsége a környezeti nevelésben is.

1.15. A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei

A tanulók magatartásának és szorgalmának értékelése

A magatartási és szorgalmi osztályzatokat az osztályközösség véleményének meghallgatása és az osztályfőnök javaslatának figyelembevételével a tanári testület állapítja meg.

Az iskola nevelési céljait, a célok megvalósításának követelményrendszerét elsősorban a tanulói eskü szövegében, valamint az iskolai, illetőleg internátusi házirendekben ismerhetik meg a tanulóink. Ezért ezeknek a dokumentumoknak figyelembevételével értékeljük diákjaink magatartását.

A tanuló szorgalmának elbírálásakor elsősorban nem az elért eredménye a döntő, hanem azt vesszük figyelembe, hogy miképpen sáfarkodik képességeivel, adottságaival.

a) Magatartás

Példás a tanuló magatartása, ha esküjét, ill. a házirend követelményeit maradéktalanul igyekszik betartani – ezzel példát mutat társainak. Igazolatlan órája nincs.

jó a tanuló magatartása, ha az esküt, ill. a házirendet általában betartja és legfeljebb osztályfőnöki figyelmeztetésben részesült.

változó a tanuló magatartása, ha osztályfőnöki intője vagy rovója van.

rossz a tanuló magatartása, ha a házirendet több alkalommal tudatosan megszegi, valamint ha igazgatói figyelmeztetésben vagy annál súlyosabb fegyelmező intézkedésben részesült.

(Ha a tanulónak igazolatlan órája/órái vannak, a tanuló magatartása példás nem lehet. A magatartás további értékeléséről a nevelőtestület az egyéb körülmények figyelembevételével dönt.)

A tanuló fegyelmi vétségének súlyától osztályfőnöki figyelmeztetésben, intőben és rovóban, igazgatói figyelmeztetésben, intőben és rovóban valamint tantestületi figyelmeztetésben, intőben és rovóban részesül. Ha a tanuló három szaktanári figyelmeztetést kapott, osztályfőnöki figyelmeztetésben részesül. Amennyiben további (3-3) szaktanári figyelmeztetést kapott a tanuló, a fenti sorrend szerinti következő fokozatú fegyelmező intézkedésekben kell részesíteni.

b.) Szorgalom

példás a tanuló szorgalma, ha következetes és folyamatos munkával minden tárgyból képességeinek megfelelően dolgozik, vagy legalább egy tárgyból kiemelkedő eredményt ér el.

jó a tanuló szorgalma, ha kisebb kihagyásokkal – egy-két tantárgy kivételével – képességeinek megfelelően dolgozik.

változó a tanuló szorgalma, ha a félév során több alkalommal készületlenül jön iskolába, házi feladata, felszerelése többször hiányzik, és legfeljebb két tárgyból szerez elégtelen érdemjegyet.

hanyag a tanuló szorgalma, ha folyamatosan képességei alatt teljesít, ha rendszeresen készületlenül jelenik meg a tanítási órán, illetve legalább három tárgyból szerez elégtelen érdemjegyet.

1.16. A nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok megvalósítása az intézményben

KOMPETENCIÁK, TUDÁSTARTALMAK

A NAT az Európai Unió által ajánlott kulcskompetenciákból kiindulva, arra építve, de a hazai sajátosságokat figyelembe véve az alábbiak szerint határozza meg a tanulási területeken átívelő általános kompetenciákat, továbbá azokat, amelyek jellemzői, hogy egyetlen tanulási területhez sem köthetők kizárólagosan, hanem változó mértékben és összetételben épülnek a megszerzett tudásra, fejlődnek a tanulási-tanítási folyamatban.

1. A tanulás kompetenciái
2. A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)
3. A digitális kompetenciák
4. A matematikai, gondolkodási kompetenciák
5. A személyes és társas kapcsolati kompetenciák
6. A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái
7. Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

A fejlesztési területek, nevelési célok a teljes iskolai nevelési oktatási folyamat közös értékeit jelenítik meg, így láthatják a pedagógiai folyamatok egészét. Olyan területek egymástól független és összehangolt fejlesztését jelentik, amely a nevelési folyamat alapvető célját képezi, jól lehet konkrét tantárgy formájában nem kerül megjelenítésre a kerettantervek között. A fejlesztések azonban alapfeladat egy egészséges és jól működő társadalom kialakításához.

1. Erkölcsi nevelés:

Alapvető célja, a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, társadalmi beilleszkedésük elősegítése. A pedagógus, sőt azon túl az iskola minden dolgozója – különösen egyházi intézetben – saját magatartásával viselkedésével öltözködésével példaként szolgál az iskola tanulóinak számára. Minden egyéb nevelési cél csak ezen az alapon bontakoztatható ki. A hitelesség kérdése megkerülhetetlen. A társadalmi viselkedés általános szabályai a keresztény értékrend átadása, hagyományozódása minden tantárgy tanítási órájához hozzátartozik, az említett tanári viselkedésformákon túl az iskolai, órai rend

megszervezésében, kommunikációban, kiszámíthatóságban. Konkrét területként az erkölcsi neveléshez a hittan, az erkölcstan, valamint az osztályfőnöki foglalkozások anyaga kapcsolódik, továbbá a hivatalos és nem hivatalos iskolai rendezvények vonatkozásában, minden esetben fő üzenetként kell, hogy megfogalmazásra kerüljenek az erkölcsi neveléssel, s ennek céljaival összhangban lévő üzenetek.

2. Nemzeti Öntudat, hazafias nevelés

A tanulók ismerjék meg a nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Intézményünk kiemelt céljai közé tartozik ez a terület, az iskolavezetés alapvető filozófiája az, hogy csak egészséges és szilárd nemzeti öntudattal, és lokálpatrióta érzelmekkel építhető a jövő, mind szűkebb, mind tágabb pátriánkban. A tanulókat körülvevő fizikai környezetnek ezt kell sugározni, ezért az intézmény közösségi tereinek ilyen jellegű dekorálása, díszítése alapfeladat. A magyar, a történelem, a földrajz és az osztályfőnöki órákhoz kapcsolódó közvetlen formában – e terület fejlesztése. Ezen túl minden iskolai rendezvény, nemzeti ünnepektől az osztálykirándulások megszervezéséig, az itt elérni kívánt célok jegyében történnek. Az intézmény igyekszik megragadni saját lehetőségein túl, minden olyan pályázati formát, amelyből ezek a feladatok finanszírozhatók. A „Határtalanul” pályázati formát ez évben pályáztuk meg először, így a 7. évfolyamos tanulók utaznak a határon túlra, amely az elkövetkezendőkben is fő célként kell hogy szerepeljen intézményünk előtt. Az intézmény megemlékezik a megfelelő forma megteremtésével, olyan nem hivatalos emléknapokról is, mint pl. a Pákozdi csata emléknapja, vagy pl. az 1943-as év januárjának don-i eseményeire való emlékezés.

3. Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének alapja az állampolgári részvétel, amely erősíti a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremt az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. Az iskola megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket, és ennek keretében biztosítja a honvédelmi nevelést. A részvétel a közügyekben megkívánja a kreatív, önálló mérlegelő gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulás-szervezési eljárások.

4. Az önismeret és társas kultúra fejlesztése

Az önismeret - mint a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló fejlődés fejlesztő képesség – a társas kapcsolati kultúra alapja. Az ember társas lény, de az csak akkor gyakorolható megfelelően, ha saját személyiségének ismerete megfelelő alapot nyújt hozzá. Jelen terület fejlesztése alapvetően osztályfőnöki feladat, az osztályfőnöki órák anyagának része kell, hogy legyen, ezen kívül az iskola megragad minden olyan lehetőséget, akár nem hivatalos keretek között is, amelyek ezen célok fejlesztését szolgálják. Ide tartozik minden olyan Diáknap, vagy Launai -napi rendezvény lehetőség, ahol előadás, vagy gyakorlati foglalkozás keretében e kérdéskörrel foglalkoznak.

5. Családi életre nevelés

A családnak kiemelkedő jelentősége van, a gyerekek, a fiatalok erkölcsi érzékének, önismeretének, testi-lelki egészségének, közösségi létének kialakításában. A család a társadalom építőköve. Napjainkban, amikor azt látjuk, hogy tanulóink jelentős része rossz családi körülmények között él, az ez irányba tett törekvéseink, amely a komfortos családi élet bemutatása és propagálása elsőrendű kérdés. Keresztény meggyőződésünkéből fakadóan ez nem is lehet másként. A biológia és az osztályfőnöki órák anyagához tartozó terület, valamint azokon túl minden olyan rendezvény célját és anyagát képezhető fejlesztési terület, ahol akár saját pedagógusi előadás formájában, akár iskolaorvos, védőnő, pszichológus, családsegítő szolgálat munkatársai által történt ismertető előadás olyan eszköz lehet, amely a családi életre való nevelés vonatkozásában megkerülhetetlen. Ebben a kérdéskörben az iskolában foglalkoznia kell, a szexuális kultúra kérdésével is, amely az osztályfőnöki tananyag része és iskolánk orvosa, vagy védőnője közreműködésével kerül megszervezésre.

6. A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. A magyar nyelvben az egészség a teljességre utal, amely tartalmazza a megfelelő fizikai, és mentális állapotot. Meggyőződésünk, hogy a kettő nem független egymástól, ezért fejlesztése is csak együttesen lehet eredményes. E témakörhöz a testnevelés, a biológia, az osztályfőnöki, a művészeti tantárgyak tartoznak. Azon kívül minden adódó lehetőség esetén olyan szakkör és foglalkozás, amely az e témakörben jelentkező célok megvalósítását szolgálja. Intézményünkben tanulói foglalkozásokon kívül lehetőség van a Diáksport Egyesület keretein belül többfajta sportolási lehetőséget is lehet választani. Ide tartozik még a meghatározott előírások alapján a tanulók egészségügyi szűrése, az orvosi rendelés a község rendelőjében történik. A védőnői rendszeresen látogat az iskolába, de a vizsgálatokat az orvosi rendelő mellett lévő védőnői helyiségben tartjuk. A különböző szakszolgálatokkal együttműködve, szülői együttműködés esetén, megkeressük a lehetőséget, a mentális problémák szakavatott kezelésének a biztosítására is.

7. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A Nemzeti Alaptanterv ösztönzi a személyiségfejlesztő, nevelő oktatást, melynek része az akadályozott hátrányban lévő fiatalok képességeinek fejlődéséhez szükséges feladatok meghatározása. Jelen világban amiben élünk, az elidegenedés és az individualizmus olyan fajta mértékét mutatja, amely már akadályozza a normális társadalmi működés megvalósulását. Keresztény értékrendből fakadóan a Jézusi tanítás értelmében feladatunk, a másokért való munka, amely akkor teljesedik ki igazán, ha azt a tanuló teljesen önkéntes alapon saját meggyőződéséből teszi. Iskolánkban évtizedes hagyomány a Dunaalmási Szeretetotthon lakóit meghívjuk rendezvényeinkre. A községi „Öregek napja” és egyéb ünnepi alkalmakkor a műsorral való szolgálat, amely során a tanuló megtapasztalhatja az elesett magukra maradt emberek helyzetét, amelyből fakadóan felméri azt, hogy bármilyen kis segítség is nagyon fontos lehet. Ezen tevékenységet a későbbiekben is fenn fogjuk tartani. Hasonló hagyomány intézményünkben évi kétszeri alkalommal „Városi szemétszedő akció”, amely az elkövetkezendő időszakokban is megszervezésre kerül. Az előírásoknak megfelelően készülünk az érettségihez szükséges önkéntes munkaórák megszervezésére és lebonyolítására, ehhez több szervezet is segítségét ajánlotta, de ennek kidolgozása a keretek konkretizálása után fog

megtörténni.

8. Fenntarthatóság, környezettudatosság

A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát, a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen megújulási képességükre tekintettel használni. Jövőnk szempontjából alapvető témakör: Meggyőződésünk, hogy a 21. század nagy kihívása az energiagazdálkodás kérdése. Intézményünk példamutatással is igyekszik elől járni ebben a témakörben, minden olyan pályázati lehetőséget megragad, amely az energiafelhasználás csökkentését és a környezettudatosságot szolgálja. Nyilván, hogy ezeknek a témaköröknek jelentős területe a természettudományos tantárgyak anyagai közé tartozik, biológia, kémia, fizika órákon az adott anyaghoz kapcsolódóan igyekszünk megvilágítani a szükséges ismereteket erre vonatkozóan. Az iskolai rendezvények alkalmával ezen témakörben több előadás került szervezésre, amelyre fakultatív módon a későbbiekben is törekedni fogunk.

9. Pályaorientáció

Az iskolának – a tanuló életkorához igazodva, és lehetőségéhez képest – átfogó képek kell nyújtani a munka világról. Intézményünk jellegéből fakadóan, a pályaorientáció a mindennapok része. A szakközép és szakiskolában, a szakmai és fakultációs oktatás erről a témakörrel szól. A tanulók látókörének szélesítése, a munka világának kellő, alapos és széles körű bemutatása segítséget nyújthat a pályaválasztáshoz. Tanulmányi kirándulások szervezése, gyárlátogatás, képzésformákhoz és fakultációkhoz köthető ismeretterjesztő előadás iskolánk életében mindennapos dolognak számít, amelyre a későbbiekben is nagy figyelmet fogunk fordítani. Jó kapcsolatot ápolunk szakmai szervezetekkel (pl.: Munkaügyi Központ, Kereskedelmikamara) akik rendszeresen keresnek minket, programjukba illesztett pályaorientációs programokkal.

10. Gazdasági és pénzügyi nevelés

A felnövekvő nemzedéknek hasznosítható ismeretekkel kell rendelkeznie, a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életében meghatározó gazdasági-pénzügyi intézményekről és folyamatokról. Bár ez a terület közvetlenül nem tartozik egyetlen iskolánkban folyó képzésünkhöz sem, a szakképzés vonatkozásában tananyagként

megjelenik. Ennek ellenére célunk, hogy ezen említett területen is ismereteket nyújtsunk tanulóinknak, hiszen jól látható tény, hogy a mögöttünk hagyott időszak számos rossz példát hozott arra vonatkozóan, hogy családok és emberi sorsok mehetnek tönkre, amennyiben nem kellően fölkészült az illető ezen a téren. Számos bank keresett minket a közelmúltban, vélhetően a későbbiekben sem lesz ez másként, azzal a céllal, hogy a banki szolgáltatásokról ismertetőt küld diákjainknak, amelynek nyilván megfelelő keretek között és szűrés után, az elkövetkezendőkben is helyet fogunk adni, az egyéb erre vonatkozó információk osztályfőnöki óra keretében kerülnek átadásra.

11. Médiatudatosságra nevelés

A médiatudatosságra nevelés lehetővé teszi, hogy a tanulók a médiatizált globális nyilvánosságnak felelős résztvevői legyenek, értsék az új és hagyományos médiumok nyelvét, nem utolsó sorban tudjanak azok mögé látni. Intézményünk kerettantervben meghatározott feladatai szerint média oktatást végez, amelyből érettségi vizsga tehető. Tanulóink több

alkalommal szerepeltek eredményesen a média tantárgy országos döntőjében, az ő felkészítésüket megfelelő szakos végzettségű pedagógus látja el. Ez azonban nyilvánvalóan nem elég, hiszen a mindennapok világa a médiában kommunikál és manipulál, éppen ezért minden olyan tantárgy vonatkozásában, ahol ez szóba kerülhet elsősorban informatika és osztályfőnöki órákon a tananyaghoz kapcsolódóan annak kiegészítéseként a médiát tudatosan is helyesen használó diákok kívánunk nevelni.

12. Tanulás tanítása

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, útbaigazítást adjon, a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban. Ezért azon túl, hogy megfelelő szemléltető eszközökkel készül a tanítási órára, valamint használható logikus és egyértelmű óravázlatot diktál és ad közre, emellett minden tantárgy tanulásának megkezdése idején a tantárgyhoz kapcsolódó eredményes tanulási módszert és gyakorlást ajánl a diákok számára. Igény és szükség esetén az iskola megkeresi annak a lehetőségét, hogy azon tanulóknak akik erre rászorulnak és igénylik, a felzárkóztató foglalkozások keretein belül, tanulási technikák tanítását is lehetővé tegye. Az osztályfőnöki tananyaghoz kapcsolódóan, az osztályfőnök vagy maga, vagy ha hozzá jobban értő szakembert talál, tartson előadást különböző tanulási módszerek és technikák ismertetésével kapcsolatban.

III. rész: Szakmai program

Iskolánk művészeti képzései:

„A rajzolás történetének egymást követő fázisait természetesen ugyanaz az élet törvény szabja meg, mint amelyik a szellemi életáltalános kultúrtörténetét szabályozza. Az ember egyéniéletútja azonos az emberiség egészének életútjával.”

Jaschik Ámos: A rajzolás általános stílustörténete – a kultúrtörténet és az egyén életfázisai szerint címet viselő kézirat alap gondolata

Középfokú művészeti szakképzésünk átfogó szakmai alapot nyújt a felsőfokú képzés megkezdéséhez, a tradicionális és modern szakképzéshez és az élethosszig tartó tanuláshoz. A művészeti szakképzés magába foglalja az érdeklődés felkeltését, a tanulni tudás megalapozását, az együttműködéshez szükséges emberi kapcsolatok, viselkedésmódok és kommunikációformák megismerését, a legszélesebben értelmezett művészeti és mesterségbeli tudás, valamint a jogi, vállalkozói és idegen nyelvi ismereteket átadását.

Különösen fontos a személyes elhivatottság, a kreativitás és a szakmai élet során felmerülő különféle problémákkal való megbirkózás képessége. Olyan tudás átadása a cél, amely megfelel a jelen és a jövő elvárásainak, és amely magában hordozza a folyamatos fejlődés lehetőségét.

1. Grafika – 2020-2021-es tanévtől kifutó képzés
2. Művészeti grafika – 2020-2021-es tanévtől felmenő rendszerben
3. Szobrász – 2020.2021-es tanévtől felmenő rendszerben

1. A szakgimnáziumban folyó szakképzés

Intézményünkbe a 8 általános iskolai osztályt sikerrel elvégzett tanulók jelentkezhetnek, és a 23. életévük betöltéséig járhatnak nappali tagozaton. Iskolánkban a felvételt nyert diák rögtön a kilencedik évfolyam kezdetén bekapcsolódik az általa választott, és az őt felvett szakosztály munkájába. Ez a szakosztály lesz problémamegoldása tanuló bázisa az elkövetkezendő 4+1 évben, ahol a biztos szakmai tudást megszerezheti, és az itt folyó munkát egészíti és teljesíti ki a többi művészeti és közismereti tárgy. Majd a tizenharmadik évfolyamban, a 12. évfolyam végén tett érettségit (2013-tól felmenő rendszerben ágazati érettségit) követően teljesedik ki a specializált szakmai képzés.

2. A szakgimnáziumban folyó szakképzés alapelvei

Iskolánkban a művészeti szakok oktatása moduláris rendszerben történik.

A szakképzések szervezésénél a legfontosabb szempont számunkra, hogy a tradicionális és modern mesterségek átfogó és alapos tudását biztosítsuk diákjainknak.

Folyamatosan figyelemmel kísérjük, a művészeti szakmák és mesterségek változását és alakulását. Az igényeket felmérve a szakképzést folyamatosan megújítjuk, ehhez igazítjuk a személyi és tárgyi feltételeket.

3. Az ágazati érettségi

Tanulmányaikat 2013 szeptemberében megkezdő diákjaink a 12. évfolyam elvégzése után ágazati érettségi vizsgát tesznek.

Iskolánkban a képzés 2013 szeptemberétől felmenő rendszerben a 9-12. évfolyamon a szakképesítés ágazata szerinti szakképzési kerettanterv által előírt követelmények szerint folyik. A tizenkettedik osztály *(a szakképzési törvényben, a két éves szakképzés által meghatározottak szerint, az első szakképzési évfolyam)* követelményeinek teljesítését követően a tanuló az ágazati szakmai érettségi vizsgatárgyból ágazati érettségi vizsgát tesznek. Csak ennek a vizsgának a teljesítésével szerezhettek szakmai érettségit a 13. évfolyam elvégzését követően.

4. A szakmai vizsga

Diákjaink a 13. évfolyam elvégzése után OKJ-s szakmai vizsgát tehetnek. A vizsgamunka (vizsgaremek) elkészítésére, illetve a vizsgára való felkészülésre a diákoknak a 13. évfolyam 2. féléve során van lehetőségük.

5. A szakképzés szervezésének személyi feltételei

Az elméleti és gyakorlati képzést a megfelelő végzettséggel rendelkező pedagógus, illetve más szakember láthatja el, főállásban, vagy szükség szerint részfoglalkozásúként, óraadóként.

Szakmai tanáraink döntő többsége aktívan alkotó művész, tervező.

grafikai szakosztály

Szakosztályunkon a grafikai különböző szakterületein *(képgrafika, alkalmazott grafika, illusztráció)* képezünk vizuális és rajzi kultúrával rendelkező, önálló véleményalkotásra, valamint a szakmai feladatok igényes megoldására alkalmas kreatív szakembereket.

Alapvetően három helyiséget használunk: egy számítógépes termet, egy rajzi műteremből és egy grafikai műhelyből áll. A számítógépes stúdióban minden diákunk számára teljes konfiguráció áll rendelkezésre, a műhelyben pedig a klasszikus művészi képsokszorosítás (magas-, mély- és síknyomás) valamennyi technikáját be tudjuk mutatni (és meg is tudjuk tanítani) a növendékeinknek.

A gyakorlati képzés során a piaci szempontokat, a megrendelők által támasztott igényeket is figyelembe véve állítjuk össze feladatsorainkat. A tervezési feladatokhoz kapcsolódó elméleti ismeretek átadása után tervvázlat-variációkat kérünk a diákoktól, ezeket értékeljük (első prezentáció), majd ezt az önálló kivitelezés, a nyomdai sokszorosításra is alkalmas kiviteli terv bemutatása és értékelése követi (második prezentáció).

Az első évfolyamon (9. osztály) vizuális alapképzés folyik, a diákok a grafikai tervezés alapfogalmaival ismerkednek meg, emellett elsajátítják az alapvető eszközök, anyagok

készségintéző használatát is. Diákjaink már az első naptól kezdve párhuzamosan sajátítják el az analóg (manuális) és a digitális (computerhasználat, szoftver-alapú tervezés) tervezés elméleti és gyakorlati ismereteit. A második és harmadik évfolyam (10. és 11. osztály) ún. „kreatív” évfolyam a grafika szakon: ebben az időszakban az illusztráció, a rajzi közlés legkülönbözőbb lehetőségeit (könyvillusztráció, képregény, story-board, stb.) térképezzük fel, mind manuális, mind digitális eszközök használatával. A negyedik és ötödik évfolyam (12. és 13. osztály) ún.

„praktikus” évfolyam: feladatsoraink ezen a szinten már egyre inkább életszerűek”, a művészi és szakmai szempontokon túl a megrendelő és a tervező viszonyát is „élethűen” modellezik. A szakképzés 5 éve alatt tanítványainktól széleskörű *elméleti (művészeti, művészettörténeti, szaktörténeti, szakelméleti, számítógépes és idegen nyelvi) ismeretek* elsajátítását is megköveteljük.

Oktató- és nevelőmunkánk célja egy fiatal, korszerű ismeretekkel „felvértezett” tervezőgrafikusokból álló, a vizuális környezetet tudatosan alakító új szakembergárda felnevelése – illetve a legtehetségesebb és legszorgalmasabb diákjaink számára a különböző művészeti egyetemeken való továbbtanulás lehetőségének, esélyének a megteremtése.

Tanári „*ars poeticánk*” szerint azt valljuk, hogy minden diákunk *egyéniség*, a tehetségét kamatoztatni akaró, tanulni vágyó fiatal, ezért nem csak kollektíven, hanem *külön-külön* is nagy figyelemmel és *empátiával* fordulunk feléjük. A szakma tanítása közben soha nem feledjük, hogy minden tervező mögött megkérdőjelezhetetlenül ott áll legalább *négyezer év* művészeti ismerete és tapasztalata.

2. A pedagógiai program felülvizsgálata, módosítása

1. A pedagógiai program évenként változó mellékleteit minden évben április 30-ig felül kell vizsgálni és amennyiben szükséges módosítani.
2. A pedagógiai program egészét szükség szerint, de legalább négyévenként felül kell vizsgálni és el kell rajta végezni a szükséges változtatásokat.
3. A pedagógiai program részét vagy egészét 30 napon belül felül kell vizsgálni és indokolt esetben az előírt határidőig, de legkésőbb 90 napon belül módosítani kell, ha
 - a) arra állami vagy egyházi törvénymódosítás vagy egyéb jogszabály kötelez,
 - b) a Fenntartó elrendeli
 - c) az iskola tanári karának egyharmada, illetve a Szülői Munkaközösség vagy a Diákönkormányzat többsége azt a kifogásolt rész megjelölésével, a módosítás indokolásával és az új szövegtervezet megfogalmazásával írásban kéri.

3. Nyilvánosság biztosítása

A pedagógiai program példányszáma, hozzáférhetősége, nyilvánossága

- 1./ A teljes pedagógiai program bekötött példányban készül el. Egy példány iskolánk igazgatói irodájában tekinthető meg. Az iskola könyvtárában elektronikus formában tároljuk a teljes programunkat.
- 2./ A pedagógiai program mellékleteivel együtt nyilvános. Bárki másolatot készíthet róla, szabadon fölhasználhatja.
- 3./ A pedagógiai programot közzétesszük iskolánk honlapján.

4. Felhasznált jogszabályok:

2011. évi CXC törvény Köznevelési törvény

2019. LXXX. Szakképzési törvény

150/2012. (VII. 6.) Kormányrendelet (OKJ)

100/1997. (VI. 13) Korm. Rendelet Érettségi vizsga vizsgaszabályzattal

110/2012. (VI. kormányrendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról

20/2012. EMMI rendelet

40/2002. (V. 24.) OM rendelet

MRE köznevelési törvénye

MRE hittanoktatásról szóló törvénye (MRE 2007. évi 2. tv.)

5. Mellékletek

1. sz. melléklet – Alsó tagozat helyi tanterve 2020

2. sz. melléklet – Felső tagozat helyi tanterve 2020

3. sz. melléklet – Szakgimnázium helyi tanterve 2020

4. sz. melléklet – Szakgimnázium szakmai helyi tanterve 2020

5. sz. melléklet – Alapfokú Művészetoktatás helyi tanterve

6. sz. melléklet – SNI irányelvek 2020.

7. Legitimáció

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

Jelen pedagógiai program 2020. szeptember 1-i hatállyal kerül bevezetésre felmenő rendszerben az iskola 1., 5., 9. évfolyamán.

A pedagógiai program tervezett felülvizsgálatára 2024. április 30-ig kerül sor.

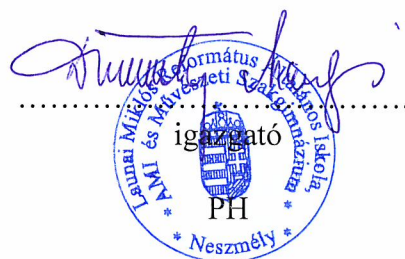
Az érettségi vizsgaszabályzat illetve a részletes érettségi vizsgakövetelmények megváltozása esetén a jelen pedagógiai programot a nevelőtestület 2022. április 30-ig pontosítja, javítja, és a szükséges változásokat a 11. évfolyamtól felmenően alkalmazza.

Jelen pedagógiai programot az intézmény SzMSz-e szerint véleményezte az iskola Diákönkormányzata 2020. június 24 –én.

Jelen pedagógiai programot az intézmény SzMSz-e szerint véleményezte az iskola Szülői Szervezete 2020. június 24 –én.

A Launai Miklós Református Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Művészeti Szakgimnázium Pedagógiai programját a szakmai munkaközösségek véleményének megismerése után elfogadta az intézmény nevelőtestülete 2020. június 25-én.

Kelt: Neszmély, 2020. június 26.

A(z) Launai Miklós Református Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Művészeti Szakgimnázium Pedagógiai programját jóváhagyom.

Kelt: Neszmély, 2020. június 26.

Handwritten signature and the word 'igazgató' (director).

Az intézmény Pedagógiai programját a Fenntartó jóváhagyta.

Kelt: Tata, 2020. június 19.

Handwritten signature.

a fenntartó képviselője